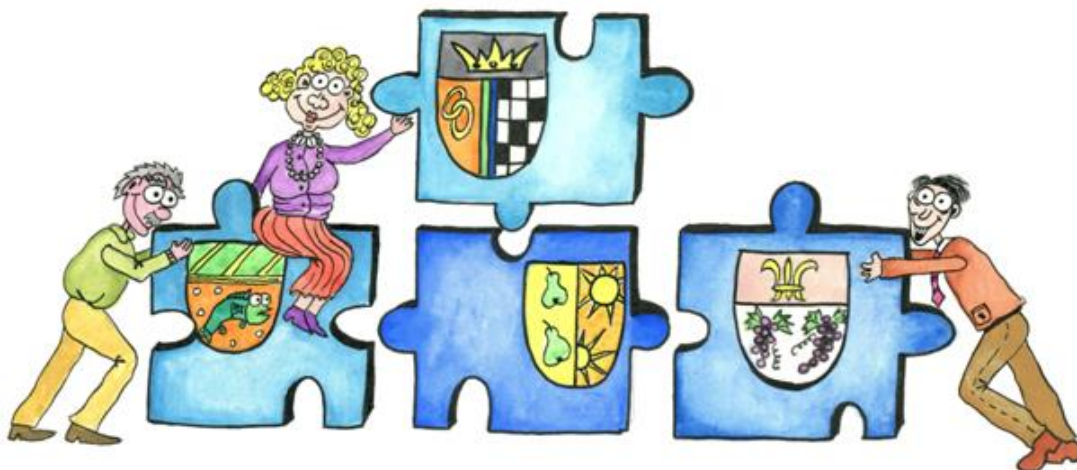
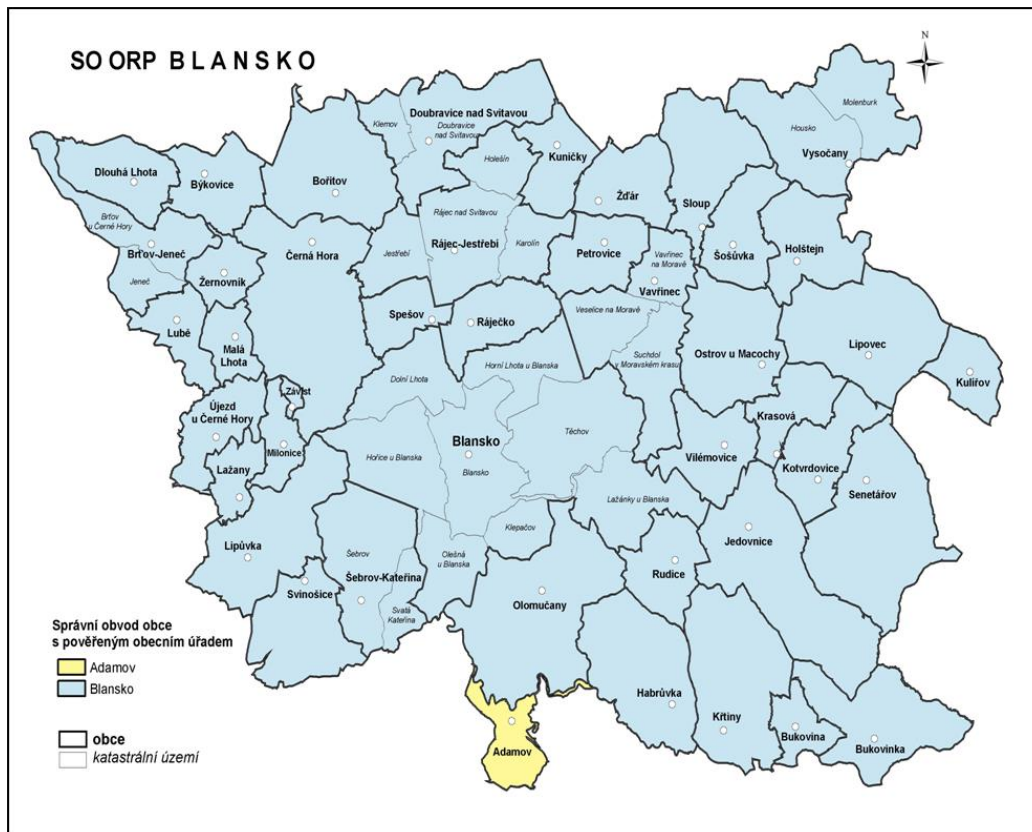

Strategie území správního obvodu ORP Blansko v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu

Dokument je zpracován na období 2015 až 2024

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

1. Úvod	6
1.1. Základní informace o strategii	6
1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu	7
1.3. Kontext vzniku a existence strategie	9
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována	10
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží	10
1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty	10
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza	13
2.1. Profil území správního obvodu	13
2.1.1. Identifikace správního obvodu	13
2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu	14
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	26
2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje	28
2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu	29
3. Téma 1.: Školství	31
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	31
3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	31
3.1.2. Popis předškolního a základního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj	33
3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy	54
3.1.4. SWOT analýza školství	59
3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	60
3.2. Návrhová část pro oblast školství	64
3.2.1. Struktura návrhové části	64
3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	66
3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech	73
3.2.4. Indikátory	81
3.3. Pravidla pro řízení strategie	85
3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	85
3.3.2. Systém změn strategie	87
3.3.3. Akční plán	87
3.4. Závěr, postup zpracování a kontakty	90
3.4.1. Shrnutí	90
3.4.2. Popis postupu tvorby strategie	90

3.5.	Přílohy.....	90
3.5.1.	Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4	90
3.5.2.	Seznam použitých zkratk	91
4.	Téma 2.: sociální služby	92
4.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	92
4.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	92
4.1.2.	Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	93
4.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	105
4.1.4.	SWOT analýza oblasti	109
4.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	111
4.2.	Návrhová část pro oblast sociálních služeb.....	112
4.2.1.	Struktura návrhové části	112
4.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	114
4.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	116
4.2.4.	Indikátory	122
4.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	127
4.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	127
4.3.2.	Systém změn strategie	129
4.3.3.	Akční plán	129
4.4.	Závěr, postup zpracování a kontakty.....	132
4.4.1.	Shrnutí	132
4.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	132
4.4.3.	Kontakty, autoři strategie a zúčastněné strany.....	132
4.5.	Přílohy.....	133
4.5.1.	Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části	133
5.	Téma 3.: odpadové hospodářství	136
5.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	136
5.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	136
5.1.2.	Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	138
5.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	163
5.1.4.	SWOT analýza oblasti	167
5.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	168
5.2.	Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství.....	169

5.2.1.	Struktura návrhové části	169
5.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	171
5.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	175
5.2.4.	Indikátory	180
5.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	184
5.3.1.	System monitorování a hodnocení realizace strategie	184
5.3.2.	System změn strategie	186
5.3.3.	Akční plán	186
5.4.	Závěr, postup zpracování a kontakty.....	188
5.4.1.	Shrnutí	188
5.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	189
5.4.3.	Kontakty, autoři strategie a zúčastněné strany.....	189
5.5.	Přílohy k tématu 3.: odpadové hospodářství	190
5.5.1.	Seznam zkratk.....	190
5.5.2.	Tabulky a grafy k odpadovému hospodářství.....	192
6.	Téma 4.: cestovní ruch	220
6.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	220
6.1.1.	Prostorové vazby a definice území z hlediska CR.....	220
6.1.2.	Analýza oblasti cestovního ruchu	225
6.1.3.	Charakteristika potenciálu a možnosti rozvoje MOS v oblasti cestovního ruchu	245
6.1.4.	SWOT analýza	249
6.1.5.	Souhrn výsledků analýz	251
6.2.	Návrhová část pro oblast cestovního ruchu	252
6.2.1.	Struktura návrhové části	252
6.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	254
6.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	258
6.2.4.	Indikátory	262
6.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	266
6.3.1.	System monitorování a hodnocení realizace strategie	266
6.3.2.	System změn strategie	268
6.3.3.	Akční plán	268
6.4.	Závěr, postup zpracování a kontakty.....	270
6.4.1.	Shrnutí	270
6.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	271
6.4.3.	Kontakty, autoři strategie a zúčastněné strany.....	271

6.5. Přílohy.....	272
7. Závěr, kontakty.....	273
7.1.1. Kontakty, autoři strategie a zúčastněné strany.....	274
8. Přílohy.....	274
8.1 Seznam tabulek v textu	275
8.2 Seznam grafů v textu.....	278
8.3 Seznam obrázků v textu	279
8.4 Bibliografie	279

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tab. 1 Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Blansko v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadové hospodářství a cestovního ruchu)
Řešené území	Správní obvod ORP Blansko
	Počet obyvatel správního obvodu: 55 976
	Počet obcí ve správním obvodu: 43
	Rozloha správního obvodu: 35 134 ha
Názvy obcí správního obvodu	Města: Adamov, Blansko, Rájec-Jestřebí
	Obce: Bořítov, Brřov-Jeneč, Bukovina, Bukovinka, Býkovice, Černá Hora, Dlouhá Lhota, Doubravice nad Svitavou, Habrůvka, Holštejn, Jedovnice, Kotvrdovice, Krasová, Křtiny, Kulířov, Kuničky, Lažany, Lipovec, Lipůvka, Lubě, Malá Lhota, Milonice, Olomučany, Ostrov u Macochy, Petrovice, Ráječko, Rudice, Senetářov, Sloup, Spešov, Svinošovice, Šebrov-Kateřina, Šošůvka, Újezd u Černé Hory, Vavřinec, Vilémovice, Vysočany, Závist, Žďár, Žernovník
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Blansko
Koordinátor tvorby strategie	Koordinátor meziobecní spolupráce (člen realizačního týmu smluvního partnera)
Rok zpracování strategie	2014 - 2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP Blansko
Forma a datum projednání / schválení	Projednání na shromáždění starostů v červnu 2014.
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace.
Související legislativa	Zákon o obcích
Doba realizace strategie	2014-2023
Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP Blansko.
Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

	<p>Projekt na území SO ORP Blansko realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Blansko a se zapojenými obcemi v rámci SO.</p> <p>Strategie byla zpracována řešitelským týmem projektu pro dané území ve složení: Ing. Petr Revenda, Ing. Klára Kučerová, Ing. Jozef Jančo, Ing. Michaela Pokorná, Ph.D., Mgr. et Mgr. Michal Medek</p>
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelná):
	1. předškolní výchova a základní školství,
	2. sociální služby,
	3. odpadové hospodářství,
	4. cestovní ruch.

Zdroj: data poskytnutá týmem MOS, vlastní šetření

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 43 obcí, z toho 3 mají statut města.

Tab. 2 Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Název obce: Adamov Počet obyvatel: 4 591 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Malá Lhota Počet obyvatel: 135 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Blansko Počet obyvatel: 20 841 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Milonice Počet obyvatel: 193 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Bořitov Počet obyvatel: 1 322 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Olomučany Počet obyvatel: 952 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Brťov-Jeneč Počet obyvatel: 375 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Ostrov u Macochy Počet obyvatel: 1 123 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Bukovina Počet obyvatel: 352 Zapojení do tvorby strategie: ne		Název obce: Petrovice Počet obyvatel: 613 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Bukovinka Počet obyvatel: 481 Zapojení do tvorby strategie: ne		Název obce: Rájec-Jestřebí Počet obyvatel: 3 650 Zapojení do tvorby strategie: ano

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Název obce: Býkovice Počet obyvatel: 180 Zapojení do tvorby strategie: ne		Název obce: Ráječko Počet obyvatel: 1 277 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Černá Hora Počet obyvatel: 1 976 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Rudice Počet obyvatel: 922 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Dlouhá Lhota Počet obyvatel: 122 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Senetářov Počet obyvatel: 536 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Doubravice nad Svitavou Počet obyvatel: 1 333 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Sloup Počet obyvatel: 973 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Habrůvka Počet obyvatel: 388 Zapojení do tvorby strategie: ne		Název obce: Spešov Počet obyvatel: 651 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Holštejn Počet obyvatel: 147 Zapojení do tvorby strategie: ne		Název obce: Svinošovice Počet obyvatel: 337 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Jedovnice Počet obyvatel: 2 748 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Šebrov-Kateřina Počet obyvatel: 803 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kotvrdovice Počet obyvatel: 893 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Šošůvka Počet obyvatel: 699 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Krasová Počet obyvatel: 312 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Újezd u Černé Hory Počet obyvatel: 259 Zapojení do tvorby strategie: ano

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Název obce: Křtiny Počet obyvatel: 790 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Vavřinec Počet obyvatel: 844 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kulířov Počet obyvatel: 187 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Vilémovice Počet obyvatel: 313 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kuničky Počet obyvatel: 278 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Vysočany Počet obyvatel: 789 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Lažany Počet obyvatel: 401 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Závist Počet obyvatel: 133 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Lipovec Počet obyvatel: 1 093 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Žďár Počet obyvatel: 393 Zapojení do tvorby strategie: ne
	Název obce: Lipůvka Počet obyvatel: 1 241 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Žernovník Počet obyvatel: 230 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Lubě Počet obyvatel: 100 Zapojení do tvorby strategie: ano		

Zdroj: evidence obyvatel MVČR

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP Blansko realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Blansko a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a Blansko je gestorem tvorby strategie. Koordinátorem strategie je koordinátor meziobecní spolupráce Ing. Petr Revenda.

Strategie byla zpracována řešitelským týmem projektu pro dané území ve složení: Ing. Petr Revenda, Ing. Simona Klára Kučerová, Ing. Jozef Jančo, Ing. Michaela Pokorná, Ph.D.

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tab. 3 Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
Stát		
1	Národní strategie pro mládež 2020	http://www.msmt.cz/mladez/narodni-strategie-pro-mladez
2	Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020	http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-2014-2020
3	Plán odpadového hospodářství ČR	http://www.mzp.cz/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_cr
4	Program rozvoje chráněných krajinných oblastí	u zadavatele
Kraj		
1	Krátkodobý realizační plán strategie rozvoje lidských zdrojů JMK	http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=211425&TypeID=2
2	Program rozvoje Jihomoravského kraje 2014-2017	http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=212277&TypeID=2
3	Aktualizace strategické vize Strategie rozvoje JMK 2020	http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=175435&TypeID=2
4	Program rozvoje cestovního ruchu JMK 2007-2013	http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=20610&TypeID=2

5	Plán odpadového hospodářství JMK, závazná část, směrná část	http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCsQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.kr-jihomoravsky.cz%2FDefault.aspx%3FpubID%3D45233%26TypeID%3D7&ei=TCJ5U9OwLeaP7AaG5YDoBQ&usg=AFQjCNGqOBnQpGJpEaOfRTq1_ZQNyPncVA&sig2=At9iC9xO7HXp3BW0qCVDeQ
6	Vyhodnocení plnění plánu odpadového hospodářství JMK 2012	http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0CDUQFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.kr-jihomoravsky.cz%2FDefault.aspx%3FpubID%3D221917%26TypeID%3D7&ei=biJ5U_uHGOXB7Aa4nIFI&usg=AFQjCNH8vTUaSu6Pt9qG01vh8eTy0PXNkw&sig2=rHt0IYTq2A8Nsr0g14E09Q
7	Plán rozvoje vodovodů a kanalizací JMK	http://prvkjm.poyry.cz/Default.htm
8	Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty JMK 2011-2020	http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=154180&TypeID=2
9	Strategie rozvoje hospodářství JMK	http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=7868&TypeID=2
Mikroregiony, města a obce		
1	Strategický plán LEADER MAS Moravský kras	http://www.mas-moravsky-kras.cz/mistni-akcni-skupina/leader-strategicky-plan/
2	Sociodemografická analýza SO ORP Blansko	http://www.kpss-blansko.cz/sociodemo_blansko.pdf
3	Integrovaná strategie území MAS Moravský kras	http://www.mas-moravsky-kras.cz/mistni-akcni-skupina/leader-integrovana-strategie/
4	Rozvojová strategie mikroregionu Časnýř	http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCoQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.spolekmoravskykras.cz%2Fcreate_file.php%3Fid%3D265&ei=LytzU9CwB8Sn4gSGqIDwDQ&usg=AFQjCNHqcngAbYd8W3SAm4I62L1003xp-A&bvm=bv.66699033,d.bGE
5	Strategický plán rozvoje mikroregionu Moravský kras	http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCoQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.spolekmoravskykras.cz%2Fcreate_file.php%3Fid%3D36&ei=kStzU8e8NoXe4QSqvID-gBg&usg=AFQjCNHZllxuW_D0SCyd72QBrUe3TiZ25g&bvm=bv.66699033,d.bGE
6	Strategie mikroregionu Černo-horsko	u zadavatele
7	Strategický plán rozvoje města Blansko 2013-2023	http://www.blansko.cz/meu/dokumenty/strategicky-plan-rozvoje-mesta

8	Komunitní plánování ORP Blansko	http://www.blansko.cz/meu/odbor-socialnich-veci/komunitni-planovani
9	Analýza sociálních rizik	http://www.blansko.cz/meu/odbor-socialnich-veci/komunitni-planovani
10	Plán péče CHKO Moravský kras	http://moravskykras.ochranaprirody.cz/cinnost-spravy/plan-pece/

Zdroj: vlastní šetření

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

Území ORP Blansko se nachází v Jihomoravském kraji, severně od města Brna. ORP Blansko zahrnuje 3 města (Adamov, Blansko, Rájec-Jestřebí) a 40 obcí (z toho 6 městysů). Na daném území žije necelých 56 000 obyvatel, kdy největší město čítá 20 741 obyvatel a nejmenší obec rovných 100 občanů. Převažující část území vykazuje venkovský zemědělský charakter, zatímco oblast 2 největších měst má mnohaletou průmyslovou tradici. Území ORP Blansko představuje turisticky atraktivní destinaci Moravský kras a blízké okolí, významná část území je začleněna do CHKO Moravský kras, největší a nejvýznamnější krasové oblasti České republiky. Oblast ORP Blanska je vysoce zalesněna a protéká zde řeka Svitava.

Obr. 1 Administrativní členění správního obvodu

Zdroj: ČSÚ

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

A. Obyvatelstvo a obce

Tab. 4 Charakteristika území ORP

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	43	43	43	43	43	43	43	43
Počet částí obcí	60	60	60	60	60	60	63	63
Počet katastrálních území	59	59	59	59	59	59	59	59
Počet obcí se statutem města	3	3	3	3	3	3	3	3
Počet obcí se statutem městyse	N/A	N/A	6	6	6	6	6	6
POZEMKY								
Výměra v tis. ha	35 131,1	35 131,1	35 130,7	35 135,1	35 135,6	35 130,3	35 130,2	35 133,8
zemědělská půda	13 534,6	13 528,6	13 517,2	13 504,5	13 496,3	13 489,1	13 451,4	13 407,4
lesní pozemky	18 359,5	18 364,1	18 366,1	18 370,1	18 376,6	18 371,6	18 374,6	18 397,6
zastavěné plochy	548,1	550,1	553,1	555,2	557,1	557,9	560,8	562,6
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Počet obyvatel	54 354	54 803	55 204	55 508	55 664	55 848	55 566	55 976

Zdroj: data ČSÚ, evidence obyvatel MVČR

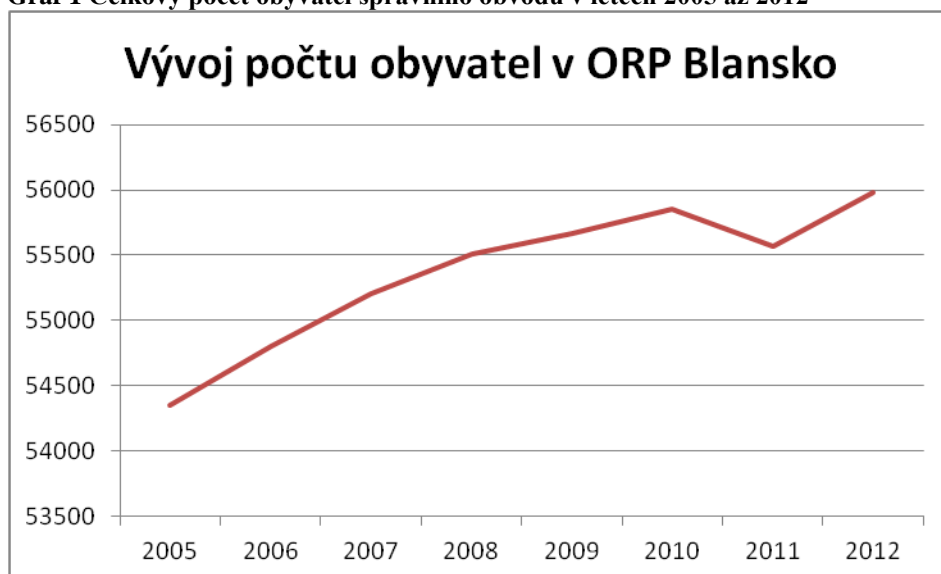
Území ORP Blansko je stabilní, skládá se ze 43 obcí a 63 částí obcí. Na území ORP jsou 3 města (Blansko, Adamov a Rájec-Jestřebí) a 6 obcí se statutem městyse. Celková výměra přesahující 35 000 ha je tvořena z 38 % zemědělskou půdou, 52 % lesními pozemky a je ze 1,6 % zastavěna. Hustota zalidnění je poměrně konstantní a dosahuje 1,59 obyvatele/km².

Tab. 5 Demografický vývoj obyvatel v území ORP

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet obyvatel celkem		54 354	54 803	55 204	55 508	55 664	55 848	55 566	55 976	56 542
v tom (střední stav):	muži	26 414	26 666	26 930	27 150	27 272	27 309	27 240	27 401	N/A
	ženy	27 742	27 929	28 085	28 202	28 379	28 468	28 229	28 381	N/A
Věkové skupiny										
v tom ve věku:	0 - 14	7 736	7 568	7 524	7 512	7 625	7 813	7 947	8 134	N/A
	15 - 64	38 412	38 798	39 059	39 103	38 938	38 748	38 006	37 851	N/A
	65 +	8 206	8 437	8 621	8 893	9 101	9 287	9 613	9 991	N/A
Průměrný věk (celkem)		N/A	40,6	40,8	40,3	41,1	41,2	41,5	41,7	N/A
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		106,1	111,5	114,6	118,4	119,4	118,9	121,0	122,8	N/A
Muži										
v tom ve věku:	0 - 14	3 999	3 928	3 866	3 857	3 901	4 006	4 086	4 150	N/A
	15 - 64	19 237	19 487	19 734	19 761	19 674	19 561	19 271	19 210	N/A
	65 +	3 305	3 395	3 476	3 602	3 693	3 790	3 947	4 142	N/A
Průměrný věk		N/A	39,0	39,3	39,4	39,6	39,8	40,1	40,3	N/A
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		82,6	86,4	89,9	93,4	94,7	94,6	96,6	99,8	N/A
Ženy										
v tom ve věku:	0 - 14	3 737	3 640	3 658	3 655	3 724	3 807	3 861	3 984	N/A
	15 - 64	19 175	19 311	19 325	19 342	19 264	19 187	18 735	18 641	N/A
	65 +	4 901	5 042	5 145	5 291	5 408	5 497	5 666	5 849	N/A
Průměrný věk		N/A	42,0	42,2	42,4	42,5	42,6	42,9	43,0	N/A
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		131,1	138,5	140,7	144,8	145,2	144,4	146,7	146,8	N/A
Migrace (přírůstek na 1000 obyv.)										
celková		389	449	401	304	156	184	279	410	N/A
přirozená		-15	-34	120	136	64	78	41	129	N/A
stěhováním (mechanická)		404	483	281	168	92	106	238	281	N/A

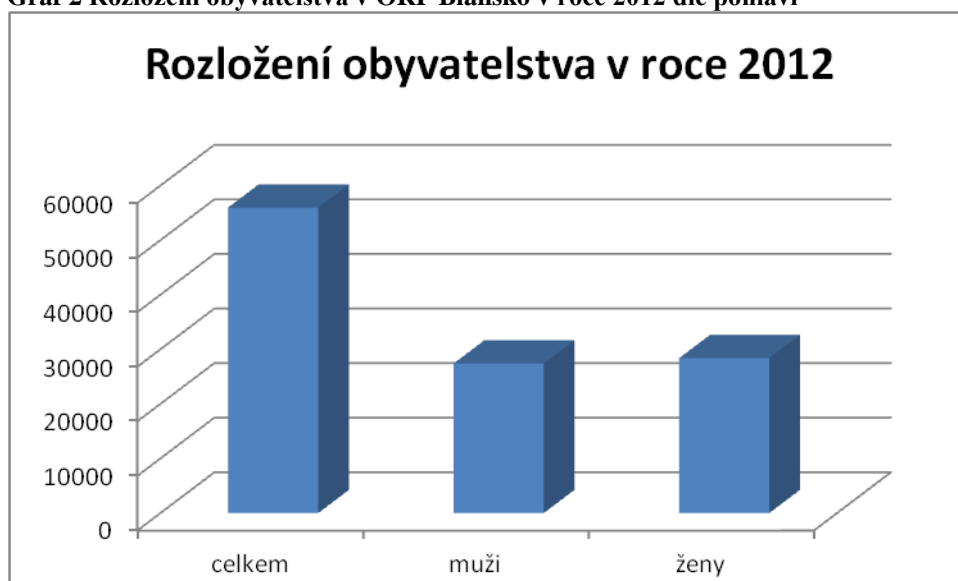
Zdroj: data ČSÚ, evidence obyvatel MVČR

Graf 1 Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

Zdroj: data viz Tab. 5

Graf 2 Rozložení obyvatelstva v ORP Blansko v roce 2012 dle pohlaví

Zdroj: data viz Tab. 5

Vývoj obyvatel v ORP Blansko zaznamenává klasický trend pozvolného zvyšování v jednotlivých letech. Zatímco v roce 2005 zde žilo 54 354, v roce 2012 to bylo již 56 542 osob. Jedná se tedy o navýšení o 3,7 % a 2 188 osob. Pouze v roce 2011 byl zaznamenán propad v počtu obyvatel a přibližně 400 osob. Jelikož nám není znám důvod tohoto razantního poklesu stavu, domníváme se, že se jedná o chybnou hodnotu. Z pohledu pohlaví na území ORP mírně převažují ženy nad muži (v roce o 3,6 %). Osob v produktivním věku (15 - 64 let) je 67,6 %, osob mladších 15 let 14,5 % a osob starších 65 let 17,9 %.

Průměrný věk obyvatel ORP Blanska kopíruje celorepublikový trend, dochází tedy k jeho zvyšování a v roce 2012 dosáhl hodnoty 41,68 let. Také index stáří neustále roste. Výpočtem indexu stáří bylo zjištěno, že na území ORP Blansko připadá 123 obyvatel starších 65 let na 100 dětí ve věku 0-14 let.

Migrace stěhováním dlouhodobě převyšuje migraci přirozenou, do území ORP se tedy každoročně více lidí přistěhuje, než se zde narodí.

Nejvíce obyvatel na kilometr čtvereční bydlí v Adamově, Blansku, Rájci-Jestřebí, Ráječku a obecně větších sídlech, jež jsou charakteristické existencí sídelních struktur typu řadových a panelových domů. Právě tato sídla se vyznačují dobrou dopravní infrastrukturou a výhodnou polohou ve směru na krajské město Brno. V menších obcích obecně převládá venkovský charakter osídlení s převahou rodinných domů.

B. Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tab. 6 Stručná charakteristika školství v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Počet obcí s MŠ	27	62,8	
Počet obcí se ZŠ jen 1 stupeň	10	23,25	
Počet obcí se ZŠ 1 i 2 stupeň	9	20,93	Blansko spadá do obou kategorií
Počet středních škol:	8	18,6	
-obory gymnázií	2	4,7	Blansko, Rájec-Jestřebí
-obory středních odborných škol a praktických škol	4	9,3	
-obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	2	4,7	
Počet základních uměleckých škol	4	6,97	1 soukromá ZUŠ
Počet konzervatoří	0	0	
Počet jazykových škol	0	0	
Počet vyšších odborných škol	0	0	
Počet vysokých škol	0	0	Vysoká škola mezinárodního podnikání ISM Slovakia Prešov-externí výukové středisko

Zdroj: data ČSÚ, vlastní šetření

Tab. 7 Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	56	130,2	zřízena v každé obci (v Blansku 8, Rájci-Jestřebí 4, Vavřinci 3)
Stálá kina	3	7,0	Sloup, Jedovnice, Blansko
Divadlo	0	0,0	
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	6	14,0	Vilémovice, Senetářov, Rudice, Olomučany, Blansko, Adamov
Galerie (vč. poboček a výstavních sání)	5	11,6	Adamov, Blansko, Ostrov u Macochy, Rájec-Jestřebí, Rudice,
Kulturní zařízení ostatní	32	74,4	velice časté na území ORP Blansko
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	1	2,5	SVČ Blansko působí v obcích ORP Blansko i mimo jeho rámec (například Letovice) formou detašovaných pracovišť nebo kroužků, které zastřešuje
Koupaliště a bazény	9	20,9	Spešov, Sloup, Křtiny, Jedovnice 2*, Černá Hora, Blansko 2*, Adamov. Zahrnuta jsou jak přírodní, tak i umělá koupaliště
-z toho kryté	3	6,9	Blansko, Jedovnice, Sloup
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	71	165,1	téměř v každé obci, v některých více
Tělocvičny (včetně školních)	30	69,8	
Stadiony otevřené	5	11,6	Adamov, Blansko 2*, Lipovec, Ráječko
Stadiony kryté	0	0,0	
Zimní stadiony kryté i otevřené	2	4,7	Blansko, Rájec-Jestřebí
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	19	44,2	Vavřinec 2*, Sloup, Ráječko, Petrovice, Krasová, Jedovnice 2*, Blansko 10*, Adamov

Zdroj: data ČSÚ, vlastní šetření

Tab. 8 Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	1	2,3	Blansko
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	1	2,3	Blansko
Ambulantní zařízení	1	2,3	Adamov
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	1	2,3	Blansko
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	29	67,4	Blansko, Adamov, Sloup, Rájec-Jestřebí, Ostrov u Macochy, Lipovec, Křtiny, Jedovnice, Černá Hora
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	13	30,2	Šebrov-Kateřina, Adamov, Sloup, Rájec-Jestřebí, Křtiny, Jedovnice, Černá Hora, Blansko
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	30	69,8	Blansko, Adamov, Sloup, Rájec-Jestřebí, Ostrov u Macochy, Lipovec, Křtiny, Jedovnice, Černá Hora
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	9	20,9	Adamov, Sloup, Rájec-Jestřebí, Černá Hora, Blansko
Zařízení lékárenské péče	12	27,9	Adamov, Sloup, Rájec-Jestřebí, Jedovnice, Černá Hora, Blansko
Nemocnice	1	2,3	Blansko
Odborné léčebné ústavy	1	2,3	Ostrov u Macochy
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	0	0,0	
Ostatní lůžková zařízení	1	2,3	Adamov

Zdroj: data ČSÚ, vlastní šetření

Území ORP Blansko disponuje 27 mateřskými školami, 18 základními školami (z toho 10 poskytuje jen vzdělávání 1. Stupně) a 4 základní umělecké školy (2x Blansko, Jedovnice, Adamov). Mateřské školy se nacházejí ve více než polovině obcí a nenajdeme jen zpravidla jen v těch nejmenších (např. Kulířov, Spešov, Holštejn, Vilémovice, Žernovnik, Lubě, Malá Lhota, Habrůvka). Kapacity mateřských škol zřizovaných obcemi jsou prakticky naplněny. Dále se na území nacházejí 2 soukromé mateřské školy v

Blansku a 1 v Ráječku, které v současné době nejsou kapacitně zcela naplněny. Důvodem je patrně vyšší finanční náročnost. Ani jedno ze soukromých zařízení v současnosti není akreditováno u MŠMT. Určitou slabinou území je neexistence péče pro velmi malé děti ve formě jeslí. Pokud se jedná o dojíždku do škol, největší počet dětí dojíždí do Blanska jakožto spádové, střediskové oblasti poskytující jak pracovní zázemí pro rodiče, tak kvalitní základní a předškolní vzdělávání pro děti. Na území existují i středoškolská zařízení, nabízející jak gymnaziální vzdělávání (Rájec-Jestřebí, Blansko), tak odborná pracoviště (Blansko, Jedovnice) a učňovské obory (Blansko). Nejbližší VOŠ se nachází v Boskovicích (8 km od severních hranic ORP) a celkem 8 státních vysokých škol je ve městě Brno.

Z hlediska vybavenosti území kulturními zařízení jsou v obcích zajištěny základní kulturní možnosti. Všechny obce disponují veřejnou knihovnou, obyvatelé území ORP Blansko mohou využívat kino v Blansku, která bylo digitalizováno, je průběžně modernizováno a je v současnosti zařazeno do režimu premiérových kin. Území nabízí i kulturní vyžití v podobě muzeí, jež provozují např. obce Blansko, Adamov, Olomučany, Rudice, Senetářov a Vilémovice, nebo galerií v Blansku, Adamově, Ostrově u Macochy, Rájci-Jestřebí či Rudici. Řada obcí má k dispozici jiné kulturní zařízení, jež je reprezentováno především kulturními domy.

Úroveň poskytování služeb v oblasti zdravotnictví je odlišná v důsledku disparitního charakteru území. Centrem zdravotnických služeb v území je jednoznačně město Blansko, jež má jak sdružené ambulantní zařízení a detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení, tak nemocnici a detašované pracoviště nemocnice. Ambulantní zařízení nabízí Adamov, pokud se jedná o specializovaná pracoviště, musí lidé dojíždět do Blanska či Jedovnic. Sledované území obecně nabízí občanům spíše základní nabídku služeb v oblasti zdravotnictví. V oblasti sociální jsou zabezpečeny jak domovy pro seniory, jež mohou starší lidé využít v Blansku nebo Černé Hoře, tak domy s pečovatelskou službou v Adamově, Blansku, Černé Hoře, Jedovnicích, Petrovicích a ve Sloupě. Území je zajištěno dvěma azylovými domy v Petrovicích a Blansku, obec s rozšířenou působností navíc nabízí i služby v podobě chráněného bydlení, denního stacionáře a sociální poradny. Zde se také nachází dvě krajské školy pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami (s lehkým, středním a těžkým postižením).

Které zařízení v území ORP chybí nebo by lidé jeho přítomnost uvítali:

- Zařízení, jejichž nedostatečné kapacity mladé rodiny z regionu ORP Blansko pociťují aktuálně nejvíce, jsou mateřské školy. Chybí také jesle.
- Starostové řady menších obcí by s dostatkem financí rádi zřídili nízkonákladové bydlení pro seniory (sociální bydlení pro seniory).
- Vzhledem ke stárnoucí populaci by bylo vhodné do budoucna rozšířit nabídku zařízení péče o seniory.
- Ve městě Blansko by bylo žádoucí zařídit středisko rozšiřující nedostačující kapacity ZUŠ, s možností vzdělávání také dospělých.

C. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tab. 9 Ekonomická aktivita obyvatel území ORP

		Celkem	muži	ženy	
Ekonomicky aktivní celkem		27 044	14 876	12 168	
v tom:	Zaměstnaní	24 535	13 548	10 987	
	z toho podle postavení v zaměstnání	Zaměstnanci	N/A	N/A	N/A
		Zaměstnavatelé	N/A	N/A	N/A
		pracující na vlastní účet	N/A	N/A	N/A
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	1 005	479	526
		ženy na mateřské dovolené	580	0	580
Nezaměstnaní		2 509	1 328	1 181	
Ekonomicky neaktivní celkem		26 321	11 131	15 190	
z toho	nepracující důchodci	13 289	5 188	8 101	
	žáci, studenti, uční	7 711	3 851	3 860	
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		1 787	1 024	763	

Zdroj: data ČSÚ

Tab. 10 Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

		Celkem	
Vyjíždějící do zaměstnání a škol			
Vyjíždějící celkem		17 625	
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		12 855
	v tom	v rámci obce	2 989
		do jiné obce okresu	3 873
		do jiného okresu kraje	5 545
		do jiného kraje	311
		do zahraničí	137
	vyjíždějící do škol		4 770
	v tom	v rámci obce	1 434
mimo obec		3 336	

Zdroj: data ČSÚ

Tab. 11 Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu			Hospodařící domácnosti	
Hospodařící domácnosti celkem			22 147	
v tom:	tvořené 1 rodinou		14 666	
	v tom	Úplné	bez závislých dětí	7 068
			se závislými dětmi	4 829
		Neúplné	bez závislých dětí	1 392
			se závislými dětmi	1 377
	tvořené 2 a více rodinami		482	
	domácnosti jednotlivců		6 236	
vícečlenné nerodinné domácnosti		763		

Zdroj: data ČSÚ

Tab. 12 Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	2 430	2 297	2 106	1 721	1 565	1 677	2 933	2 720	2 312	N/A
z toho (%):										
občané se zdravotním postižením	18,2	20,8	22,2	26,7	28,2	26,2	16,8	19,0	17,0	N/A
z toho (%):										
absolventi	12,0	10,2	7,7	6,9	7,0	6,0	7,8	7,6	8,6	N/A
z toho (%):										
osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	37,1	34,9	38,4	32,1	29,7	27,3	19,7	35,4	32,6	N/A
Volná pracovní místa	N/A	N/A	283	645	626	260	96	142	121	N/A
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	N/A	N/A	7,4	2,7	2,5	6,5	30,6	19,2	19,1	N/A
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	N/A	N/A	7,22	5,72	5,28	5,81	10,43	9,56	8,04	N/A

Zdroj: data ČSÚ

Tab. 13 Charakteristika trhu práce v území ORP

EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle Registru ek. subjektů)	9 810	9 910	10 115	10 271	10 469	10 645	10 589	10 835	11 015	11 146
fyzické osoby celkem	7 253	7 320	7 442	7 549	7 687	7 802	8 060	8 187	8 214	8 230
z toho zemědělství podnikatelé	N/A	5	40	44	53	52	64	73	76	81
vyjádření v %		0,1	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0
právnícké osoby celkem	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	2 086	2 171	2 215
z toho obchodní společnosti	708	748	783	815	861	902	929	956	983	1 004
vyjádření v %								45,83	45,28	45,15
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ek. činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybářství	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	3,36	3,74	3,90	4,03
průmysl celkem	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	18,29	18,22	17,53	16,94
stavebnictví	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	11,40	11,29	11,07	11,13
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	23,53	22,60	21,34	20,65

Zdroj: data ČSÚ

Počet ekonomických subjektů na území ORP v posledních 10 letech pozvolna rostl, kdy v roce 2012 dosáhl nejvyšší hodnoty 11 146. Také počet fyzických osob (neboli OSVČ) se v jednotlivých rocích zvyšoval a v roce 2012 představoval necelých 74 % ze všech ekonomických subjektů. Stejný trend vykazují stejně osoby podnikající v zemědělství, jako obchodní společnosti. Pokud se jedná o vybraná odvětví ekonomických činností, největší podíl ve všech sledovaných letech zaujímal sektor velkoobchodu, maloobchodu, opravy a údržby motorových vozidel (sektor G). Naopak nejnižší podíl byl v sektoru zemědělství, lesnictví a rybářství (sektor A), jeho podíl se však v posledních letech zvyšoval. ORP Blansko mělo v roce 2012 ve srovnání s Českou republikou nadprůměrný počet ekonomických subjektů v sektoru průmyslu (ORP Blansko téměř 17 %, ČR 12,05 %) a naopak podprůměrný počet ekonomických subjektů v sektoru G (ORP Blansko 20,65 %, ČR 24,31 %).

Území se nachází v rozvojové oblasti OB3 -Brno. Část obcí mimo rozvojovou oblast leží na rozvojové ose OS9 Brno - Svitavy/Moravská Třebová s výraznou vazbou na významné dopravní cesty, tj. silnici I/43, koridor připravované rychlostní silnice R43 a železniční trať č. 260.

D. Doprava

Dopravní dostupnost území je zajištěna především železniční tratí Brno-Česká Třebová a silnicí E43, jež spojuje Svitavy s Brnem. K dobré dopravní obslužnosti přispívá i integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje (IDS JMK) s kombinovanou vlakovou a autobusovou dopravou, stav infrastruktury však v některých oblastech není uspokojivý, především u silnic nižších tříd a v periferních oblastech regionu. Významným problémem se jeví dokončení rychlostní silnice R43 Brno-Svitavy/Moravská Třebová procházející přes řadu obcí v regionu. V případě pokračování výstavby této silnice budou obce požadovat vybudování obchvatu.

Některé obce se také potýkají s problémem nenavazování spojů v rámci IDS JMK. I když je tento systém propracovaný a v pravidelných a častých intervalech zajišťuje dopravu po celém Jihomoravském kraji, dochází v některých místech k míjení spojů. Doprava v regionu ORP směrem na Brno je vždy bezproblémová, v opačném směru již k těmto problémům dochází.

Část ORP leží na území CHKO Moravský kras, kdy zde vyvstává problém v zimním období pro motoristy z pohledu údržby silnic (zákaz solení silnic). Některé silnice jsou tak v určitých časových úsecích nesjízdné. Celkově v regionu chybí finanční prostředky na opravy silnic nižší kategorie.

Územím prochází mezinárodní cyklokoridor Brno – Blansko – Sloup – Suchý – (Olomouc – Ostrava), známý jako Jantarová stezka a krajské cyklokoridory: Brno – Blansko – Skalice nad Svitavou – Letovice – (Svitavy – Česká Třebová – Ústí nad Orlicí), dále Česká – Lelekovice – Lipůvka – Černá Hora – Lysice – Skalice nad Svitavou, dále Adamov – Býčí skála – Jedovnice, dále Skalní mlýn – Ostrov u Macochy, dále Ostrov u Macochy – Jedovnice – Rousínov, dále Jedovnice – Račice – Vyškov, dále Habrůvka – Křtiny – Hostěnice – Pozoříce.

E. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Těžba nerostných surovin v území se omezuje pouze na těžbu vápence a slévárenských písků. Na území regionu je zastoupeno poměrně velkým počtem zemědělských podnikatelů na území jednotlivých obcí, není zde však dlouhodoběji uspokojena poptávka po kvalifikované pracovní síle. Sektor průmyslu a stavebnictví se koncentruje především do větších sídel (Adamov, Blansko, Jedovnice, Rájec-Jestřebí, Černá Hora aj.), stavebnictví pokrývá takřka celé sledované území.

Řemeslná výroba v rámci území není zastoupena výrazněji, výjimku tvoří obec Sloup, kde jsou zastoupeni řemeslníci různorodého spektra. Poměrně nevýrazná výrobní činnost je nahrazena v obcích především dostupností tzv. komerčních služeb nevýrobního charakteru, jež představují opravárenské, poštovní a maloobchodní služby aj. Rozšiřování nabídky služeb a rozvoje především sítě obchodů komplikuje blízkost zázemí města Brna, kde se koncentruje a rozšiřuje nabídka obchodů a služeb, nepříznivým faktorem je také malá kupní síla obyvatel a rozdrobenost sídelní struktury a jednotlivých odběratelů.

Vysoký podíl ploch výroby je v ORP u obcí, na jejichž území se nachází rozsáhlé zemědělské areály (Bořítov, Brťov-Jeneč, Býkovice a Újezd u Černé Hory). U obce Senetářov, měst Rájec-Jestřebí a Adamov se jedná spíše o plochy průmyslové výroby. Ve správním území ORP Blansko jsou rovněž zastoupeny obce s nulovým podílem ploch výrobních aktivit. Maloobchodní vybavenost v jednotlivých obcích je dobrá.

F. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Území ORP Blansko se vyznačuje vysokým stupněm zalesnění, kdy významně přesahuje krajský i republikový průměr (JMK 28,06 %, ČR 33,75 %). Správu lesa zde zabezpečují zejména Školní lesní podnik Masarykův les Mendelovy univerzity v Brně, Lesy města Brna a vojenský újezd Březina. Bonita zemědělské půdy je významně ovlivněna tvrdým rázem krasové krajiny na území CHKO Moravský kras, naopak údolí řeky Svitavy představuje vysoce úrodnou oblast.

Zemědělskou půdu ve velké míře obhospodařují velké zemědělské podniky, malý a střední zemědělci mají v území pouze malé zastoupení. Zdejší podmínky jsou příznivé pro rozvoj agroturistiky, jenž napomáhá k zachování venkovského rázu krajiny a území umožňuje plnit rekreační funkci pro obyvatele v zázemí měst Blanska a Brna.

Na území ORP Blansko se nachází CHKO Moravský kras a také chráněná území NATURA 2000. Na území ORP se nachází Ramsarský mokřad Podzemní Punkva a území soustavy NATURA 2000: Moravský kras, Údolí Svitavy, Luční údolí, Blansko-kostel, Rakovecké údolí, Křtiny-kostel. Do území zasahuje i Přírodní park Rakovecké údolí.

Co se týká hygieny životního prostředí, je především město Blansko zatíženo hlukem z dopravy a to jak silniční, tak železniční. Nevýhodou je rovněž inverzní poloha města. Naopak nejsou registrovány ekologické zátěže v území. Oblastí protéká významný vodní tok – řeka Svitava, kde je však stanovené záplavové území pro Q100, Q20 a Q5. Míra zasažení zastavěného území záplavami je nižší než vykazují průměrné hodnoty ORP.

Do ORP zasahuje chráněná oblast přirozené akumulace vod Niva řeky Svitavy (Rájec-Jestřebí). V ORP Je registrován úbytek zemědělské půdy, podíl lesních ploch je však vysoký. Rovněž podíl ploch sídelní zeleně je ve srovnání s ostatními obcemi příznivý. Z hlediska kvality ovzduší území není zatíženo škodlivinami (čistě-téměř čisté ovzduší).

G. Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Zdejší sídelní struktura je tak finančně náročná na vybavení území kvalitní technickou infrastrukturou, především kanalizační sítě a ČOV, jenž je mnohdy nevyhovující pro rozvoj v území. Novými ČOV disponují obce Bořítov, Černá Hora a Žernovnik. Ve správním území ORP Blansko je v současné době napojeno na ČOV 15 obcí (z celkového počtu 43) – Adamov, Blansko (včetně částí města Horní Lhota,

Dolní Lhota, Klepačov), Bořitov, Černá Hora, Jedovnice, Křtiny, Ostrov u Macochy, Rájec-Jestřebí, Ráječko, Rudice, Sloup, Spešov, Šošůvka, Žernovník, Žďár. Vlastní ČOV má pouze obec Žernovník, Sloup, Rudice, Ostrov u Macochy, Křtiny, Jedovnice. Spešov, Ráječko a Blansko má společnou ČOV, na kterou je napojena obec Ráječko a Spešov, dále má společnou ČOV Bořitov a Černá Hora a obce Sloup a Šošůvka. V současné době se zpracovává a projednává dokumentace pro územní řízení "Jedovnicko - intenzifikace ČOV a kanalizace". Dne 10. 08. 2012 bylo zatím vydáno ÚR na 5. stavbu kanalizace Senetářov.

Vyjma nedostatečnou síť kanalizace a ČOV je na území dobré a dostatečné zásobení (bez výpadků) elektrickou energií. Téměř všechny obce v území jsou plynofikovány. Kabelovou televizi, stejně jako internetové služby a napojení na WIFI provozují jen některé obce. Obecní rozhlas funguje téměř ve všech obcích.

Středem území správního obvodu ORP Blansko protéká řeka Svitava. V letech 1997 a 2006 došlo na Svitavě k povodním, které zasáhly všechny obce na jejím toku (zejm. Doubravice n. Sv., Rájec - Jestřebí, Blansko a Adamov). Prohloubení a úpravy koryta řeky v roce 2011 byly ze strany Povodí Moravy koncipovány tak, aby zachytilo i tzv. padesátiletou vodu. Všechny obce zřizují povodňové komise. V Blansku působí také povodňová komise celého ORP. Na území ORP i nadále hrozí přívalové povodně (Sloup a oblast kolem říčky Punkvy) a zvláštní povodně, které by způsobily havárie vodních děl mimo území ORP Blansko (Bělá a Letovice).

Další rizika pro území představuje železniční koridor Brno - Č. Třebová (dopravní havárie velkého rozsahu) a silnice č. 43 Brno - Svitavy (dtto). Pro některé průmyslové objekty (Adamov, Blansko, Rájec - Jestřebí) jsou zpracovány havarijní plány. Obecně však jde o území z hlediska krizového plánování méně exponované a tudíž využitelné pro případné evakuace obyvatel z jiných více ohrožených oblastí (např. oblast JE Dukovany).

Pro ukládání inertního materiálu jsou využívány skládky Jedovnice, Rudice, Šošůvka a Vysočany. Územím prochází Koridor P10 pro VVTL plynovodu DN 700 PN 63. Je to koridor vedoucí z okolí obce Kralice nad Oslavou v kraji Vysočina k obci Bezměrov ve Zlínském kraji, procházející severně od Brna včetně výstavby nové kompresorové stanice Bezměrov. Zabezpečení koridoru pro posílení významné vnitrostátní přepravní cesty (Hrušky–Příbor), procházející územím více krajů. Skládky na území ORP: Houss Recycling s. r. o. (S-IO) Vysočany.

H. Rekreace, památky a cestovní ruch

Oblast Moravského krasu patří k tradičním místům soustředěné turistiky a cestovního ruchu s přirozeným centrem ve městě Blansko. S nárůstem potřeby oddechu a rekreace, se změnou životního stylu v České republice a s úplným otevřením hranic po vstupu ČR do schengenského prostoru nabývá i cestovní ruch v oblasti na stále větším významu. Území Blanenska návštěvníci využívají převážně ke krátkodobé, zejména víkendové rekreaci, stalo se i cílem poznávacích zájezdů, školních a fakultativních výletů návštěvníků blízkého města Brna.

Na celém území je známo více než 1100 jeskyní, z nichž je pět přístupných veřejnosti: Punkevní jeskyně s možností plavby na podzemní říčce Punkvě spojené s prohlídkou dna propasti Macocha, Kateřinská jeskyně, která je známá unikátními hůlkovými stalagmity, jeskyně Balcarka s bohatou a barevnou krápníkovou výzdobou, Sloupsko-Šošůvské jeskyně, tvořené mohutnými chodbami a podzemními propastmi a jeskyně Výpůstek.

V oblasti ORP Blansko se dále nachází vysoký počet technických památek (např. Stará huť Josefov), sakrálních staveb (např. poutní místo a kostel Jména P. Marie ve Křtinách), archeologických památek

atd. V kategorii národní kulturní památka je v ORP právě kostel Jména Panny Marie ve Křtinách a zámek v Rájci nad Svitavou a Světelský oltář (Adamov). Památkovou rezervací je Stará huť v Josefském údolí.

Turistická oblast Moravského krasu a okolí se potýká s problémem krátkodobých návštěv turistů (většina turistů se zdrží na území 1-2 dny, ve velké většině po návštěvě jeskyní region opouští) a průměrnou kvalitou nabízených služeb v oblasti stravování.

2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

Tab. 14 Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	43	100,0	Všechny obce ORP Blansko mají zpracované územní plány, s různým datem jejich vzniku.
Počet obcí s plánem v přípravě	0	0,0	
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	23	53,5	

Zdroj: vlastní šetření

Se zásadami územního rozvoje kraje je možné se seznámit na webových stránkách příslušného krajského úřadu. K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří zejména Program rozvoje Jihomoravského kraje, Strategický plán LEADER MAS Moravský kras, Rozvojová strategie mikroregionu Časnýř, Strategický plán rozvoje mikroregionu Moravský kras, Strategie rozvoje mikroregionu Protivanovsko, Strategie mikroregionu Černoohorsko, Strategický plán rozvoje města Blansko 2013-2023 a další uvedené i s internetovými odkazy v úvodní části strategie.

Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou následující významná omezení, příležitosti či limity:

Problémy území k řešení:

1.) Kolize železniční trati č. 260 a silnice III/37937 v návaznosti na silnici II/374 ve městě Blansko: Důvodem je kolize obou druhů dopravy a potřeba změny v organizaci dopravy má mít vliv na dopravní toky s přesahem správního území města Blansko východně od k.ú. Olešná u Blanska. Trať č. 260 má být dle PUR 2008 optimalizována. Tento problém je řešen v platném ÚP – návrhem mimoúrovňového křížení.

2.) Průtah silnice I/43 obcemi:

Důvodem je zvýšená hluková zátěž dotčeného území, zejména obcí, kterými prochází silnice I/43.

3.) Území ohrožené povodní řeky Svitavy:

Pro řeku Svitavu bylo v ORP Blansko vymezeno záplavové území rozhodnutím JMK 141994/2006 OŽP-Ci ze dne 16. 01. 2004 (0 až 64 km). Aktivní zóna vymezena nebyla. Důvodem je především ohrožení zástavby. Záplavové území zasahuje do více katastrálních území.

4.) Průtah silnice II/374 městem Rájec-Jestřebí a městysem Doubravice nad Svitavou:

Hluková zátěž. V současné době je zpracována dokumentace pro vydání územního rozhodnutí pro další etapu.

5.) VTL v blízkosti zastavěného území (katodová ochrana):

důvodem je omezení rozvoje obcí Lipůvka a Lažany.

Záměry vyplývající z ÚAP ORP Blansko:

1. Železniční koridor ŽD7 Pardubice–Česká Třebová–Brno:

Vytvoření podmínek pro zvýšení rychlosti (Blanensko, Ústeckoorlicko apod.) v úsecích s jejím propadem a tím zvýšení kapacity I. železničního koridoru zařazeného do dohody AGC pro naplnění jejich standardů v maximálně možné míře a do evropské železniční sítě TEN-T s nároky na případné změny vedení koridoru v území. Posílení i obsluhy území, rozvoj dálkové dopravy šetrné k životnímu prostředí. Jedná se o transevropský multimodální koridor železniční IV.

2. Rychlostní silnice R43 Brno–Svitavy/Moravská Třebová (E 461):

Provázení silničních tahů D1 a R35. Zkvalitnění silničního spojení Brno–Svitavy/Moravská Třebová.

3. Koridor P10 pro VVTL plynovodu DN 700 PN 63:

Koridor vedoucí z okolí obce Kralice nad Oslavou v kraji Vysočina k obci Bezměrov ve Zlínském kraji, procházející severně od Brna včetně výstavby nové kompresorové stanice Bezměrov. Zabezpečení koridoru pro posílení významné vnitrostátní přepravní cesty (Hrušky–Příbor), procházející územím více krajů.

Území ORP Městem Adamovem zasahuje do Brněnské aglomerace. Tato zaujímá rozlohu cca 328 km² a k 1. 1. 2012 vykazuje 420 290 obyvatel. Samotné město Brno má k 1. 1. 2012 rozlohu 230,22 km² (cca 70 % celé aglomerace) a 378 965 obyvatel (cca 90 % celé aglomerace). Širším územím aglomerace je v rámci Politiky územního rozvoje ČR i celé ORP v rámci rozvojové oblasti OB3. V oblasti regionálního rozvoje je velmi důležitá spolupráce různých subjektů. V ORP působí DSO Spolek pro rozvoj venkova Moravský kras, DSO Černoohorsko a DSO Svitava.

Na území ORP působí i místní akční skupiny (MAS), které jsou společenstvím občanů, veřejné správy, podnikatelských subjektů a neziskových organizací, které spolupracují v oblasti rozvoje venkova (MAS Moravský kras, MAS Boskovicko PLUS, MAS Brána Brněnska). V roce 2010 se celý Jihomoravský kraj zapojil do sítě PURPLE (evropská síť periurbánních regionů (silně urbanizovaných regionů v zázemí měst). Problematika uvedených regionů se dotýká rozvoje venkova, regionálního rozvoje, životního prostředí a územního plánování. Subjekty z regionu spolupracují s partnery v zahraničí na společných projektech (např. MAS Moravský kras s partnery v Trnavském samosprávním kraji: MAS Stará Čierna voda a MAS Dudvák a partnerem v Košickém samosprávním kraji: OZ KRAS atd.).

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tab. 15 Popis klíčových aktérů

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Město Blansko	1	ORP Blansko
Města Blansko a Adamov	2	Na jejich území se nacházejí klíčové průmyslové podniky.
Všechny obce SO	43	Pečují o rozvoj svého území.
Jihomoravský kraj	1	Správa a údržba silnic, zřizovatel středních škol, nemocnic atd.
Stát	1	Důležitý z hlediska PÚR (železniční koridor dopravní koridor jde přes území SO)
Státní instituce	2	Agentura ochrany přírody a krajiny Správa CHKO Moravský kras, Správa jeskyní ČR: Péče o ochranu přírodního dědictví, správa a provoz jeskyní.
Mikroregiony	3	DSO Spolek pro obnovu venkova Moravský kras, DSO Černoohorsko, DSO Svitava. Vznik mikroregionů je důležitým a pozitivním trendem usnadňujícím společné prosazování zájmů zejména venkovských obcí. Mikroregiony jsou zakládány z mnoha různých důvodů, vedle svazků, které vznikly za účelem komplexního rozvoje, vznikají také svazky s cílem společné realizace projektů na budování infrastruktury, či propagace společných především turistických produktů.
MAS	3	MAS Moravský kras, MAS Boskovicko PLUS, MAS Brána Brněnska. Rozvíjejí venkov na základě partnerské spolupráce zdola nahoru.
ČKD Blansko Engineering,a.s., Pivovar Černá Hora a.s., Mendelova univerzita v Brně, Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny, ZEPO Bořítov, družstvo, ZEMSPOL a.s. Sloup, DSB EURO s.r.o., TATSUNO EUROPE a.s., BLATA, s.r.o.	8	Významný zaměstnavatel.
Diecézní Charita Brno, Oblastní charita Blansko, Domov Olga Blansko	2	Realizace projektů pro znevýhodněné skupiny.
Římskokatolické farnosti a další církev	16	Spolupráce na rozvoji venkova

Zdroj: vlastní šetření

Partnerství mezi klíčovými aktéry umožní spolupráci na inovačních projektech, přenášení zkušeností a vzdělávacích sítích mezi rozdílnými partnery. Databázi partnerů, ve které jsou uvedené veškeré relevantní organizace, které se mohou a chtějí partnerství účastnit, vede ve svém území např. MAS Moravský kras.

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Tab. 16 SWOT analýza

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Dobrá úroveň dopravní obslužnosti území.	1. Nepříznivý demografický vývoj zejména v menších obcích.
2. Kvalitní životní prostředí, prostor pro ekologické zemědělství.	2. Vysoký podíl mladých lidí na celkové míře nezaměstnanosti.
3. Velký potenciál pro další rozvoj cestovního ruchu.	3. Absence páteřní komunikace R43.
4. Rozvoj průmyslových zón i malého a středního podnikání.	4. Velká diferenciacce mezi jednotlivými obcemi. "Východ" x "Západ".
5. Kvalifikovaná pracovní síla zejména v technických oborech.	5. Nesoulad mezi orientací profesní přípravy a požadavky trhu práce.
6. Solidní dostupnost zdravotní péče, školství a sociálních služeb.	6. Zánik velkých průmyslových podniků.
7. Zkušenosti s meziobecní spoluprací (MAS Moravský kras, Spolek pro obnovu venkova Moravský kras).	7. Vysoká míra konkurence města Brna (podnikání, školství, trh práce).
Příležitosti:	Hrozby:
1. Posílení migrační atraktivity území.	1. Odliv obyvatel z území, zvyšování rozdílů mezi obcemi navzájem.
2. Vznik nových pracovních příležitostí v oblasti cestovního ruchu a služeb.	2. Nárůst celostátní míry nezaměstnanosti, nezájem investorů.
3. Posílení spolupráce mezi veřejnou správou, neziskovým sektorem a podnikatelskými subjekty.	3. Nedostatek vlastních finančních zdrojů k uspokojení potřeb obyvatel.
4. Podpora konkurenceschopné, motivované a flexibilní pracovní síly.	4. Nedokončená reforma veřejné správy, nekonceptní kroky státu.
5. Rozvoj budování turistické infrastruktury a občanské vybavenosti.	5. Obtížné a administrativně náročné získávání finančních prostředků z grantů, nedostatek vhodných dotačních titulů.
6. Růst neziskového sektoru poskytujícího služby občanům.	6. Rozdílná míra ochoty obcí zapojit se do meziobecní spolupráce.
7. Posílení pocitu kulturní a sociální sounáležitosti občanů s regionem.	

Zdroj: vlastní šetření

Rozdíly "Východ" x "Západ": Správní území ORP Blansko je geograficky i ekonomicky rozděleno na dvě části. Středem území prochází ve směru severo-jihním tok řeky Svitavy, železniční koridor a silnice

č. 43. Na Východ od této linie se nacházejí všechna města a dále obce ležící na území CHKO Moravský kras. Tato část území ORP je turisticky atraktivnější, je zde soustředěna většina výrobních podniků, hustší síť služeb atd. Naopak na západ od Černé Hory leží spíše malé obce, kde je větší míra nezaměstnanosti, horší dostupnost služeb i dopravní obslužnost.

3. Téma 1.: Školství

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítanou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržení potřebného počtu žáků ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolního a základního vzdělávání s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i

veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

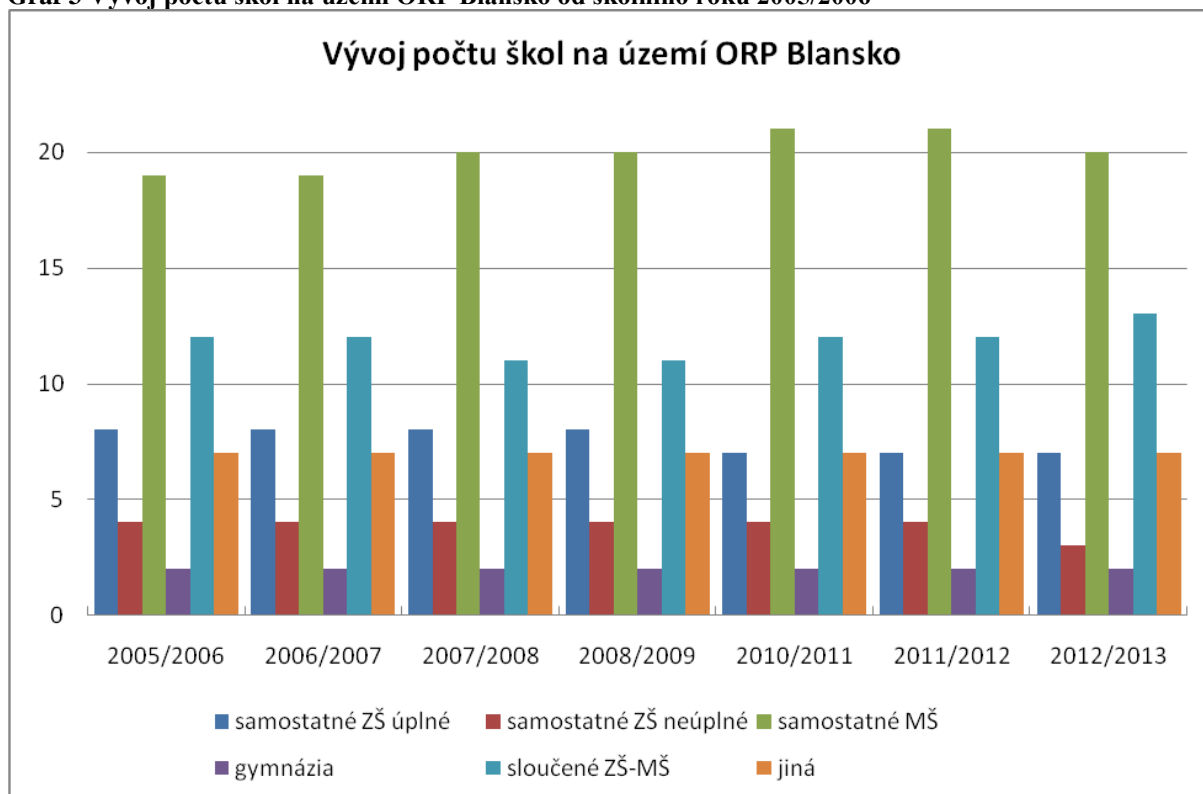
3.1.2. Popis předškolního a základního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj

Tab. 17 Přehled předškolního a základního vzdělávání na území ORP Blansko – školní rok 2012/2013

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Blansko	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
2012/2013											
Počet obcí	8	12	12	7	3	0	0	1	0	0	43
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	2	1	0	0	3	0	0	7
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	3
Počet MŠ	1	4	5	4	1	0	0	5	0	0	20
Gymnázia	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ)	0	0	5	4	2	0	0	2	0	0	13
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	2	0	0	5	0	0	7

Zdroj dat: výkazy MŠMT, ČSÚ

Graf 3 Vývoj počtu škol na území ORP Blansko od školního roku 2005/2006

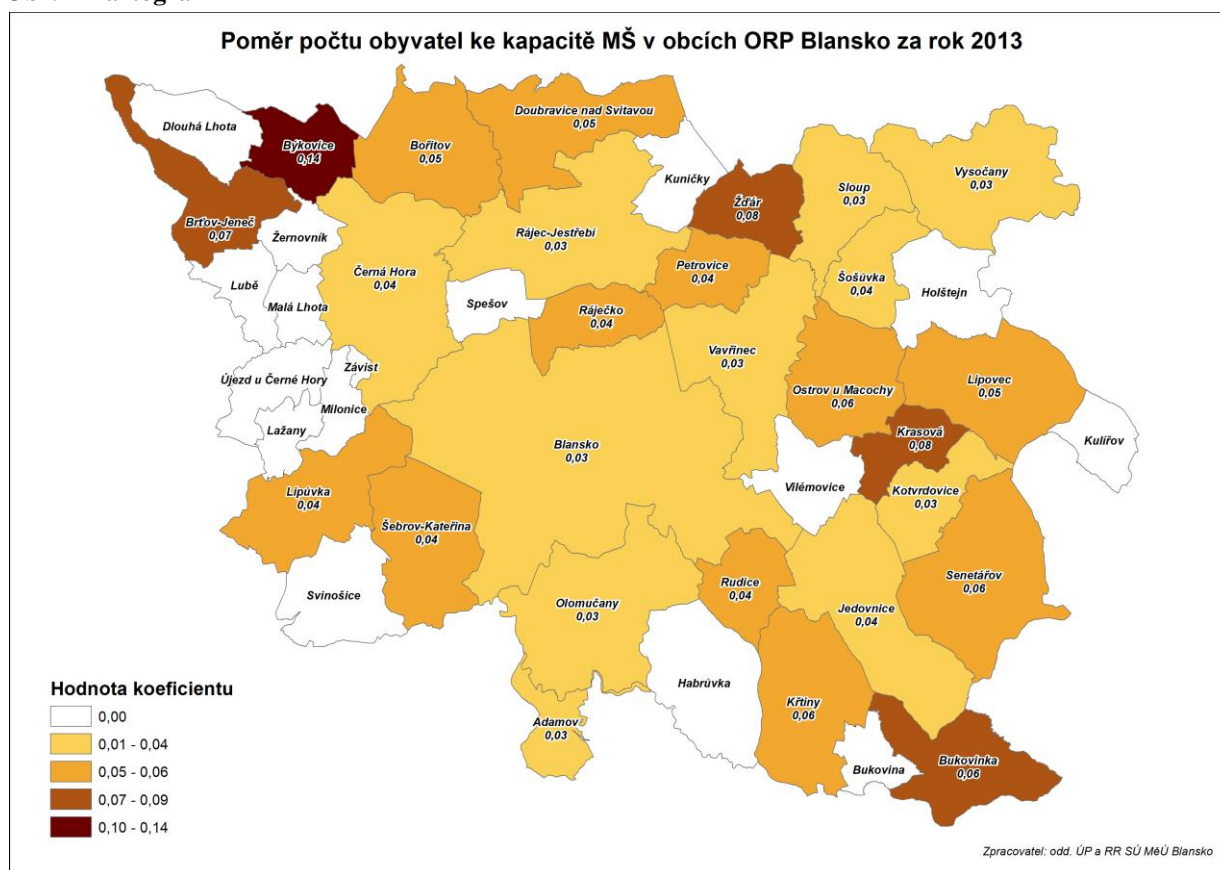

Počet i skladba škol a školských zařízení na ORP Blansko se mezi lety 2005-2013 nijak významně nezměnila. Nominálně přibýly 2 mateřské školy (v souhrnu 3 třídy), a to v Petrovicích a Blansku, od školního roku 2013/2014 byla rozšířena kapacita MŠ v Dolní Lhotě o další jednu třídu.

Z důvodu nenaplnění kapacit byla na konci školního roku 2007/2008 uzavřena malotřídní ZŠ v Senetářově, mateřská škola zde zůstala v provozu. Došlo také ke sloučení základní a mateřské školy v Olomučanech. Graf zachycuje vzrůstající tendenci k slučování škol odrážejících snahu o lepší ekonomiku provozu.

Nabídka základních uměleckých škol a středisek volného času je po celou dobu stálá. V Adamově a Jedovnicích působí krajské ZUŠ s dlouhou tradicí, v Blansku 2 základní umělecké školy, z toho jedna soukromá, zaměřená především na taneční a pohybové obory, a 1 středisko volného času. Do „jiných zařízení“ jsou dále započteny 2 krajské základní školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Oficiální analýza v souladu se stanovenou metodikou projektu nebere v úvahu soukromá zařízení pečující o děti předškolního věku v Blansku a Ráječku, neboť nejsou zapsány v rejstříku škol a školských zařízení, v analýze je jim však věnována samostatná pasáž, neboť soukromé subjekty jsou v souhrnu schopny rozšířit kapacitu zařízení pečujících o předškolní děti o 75 míst.

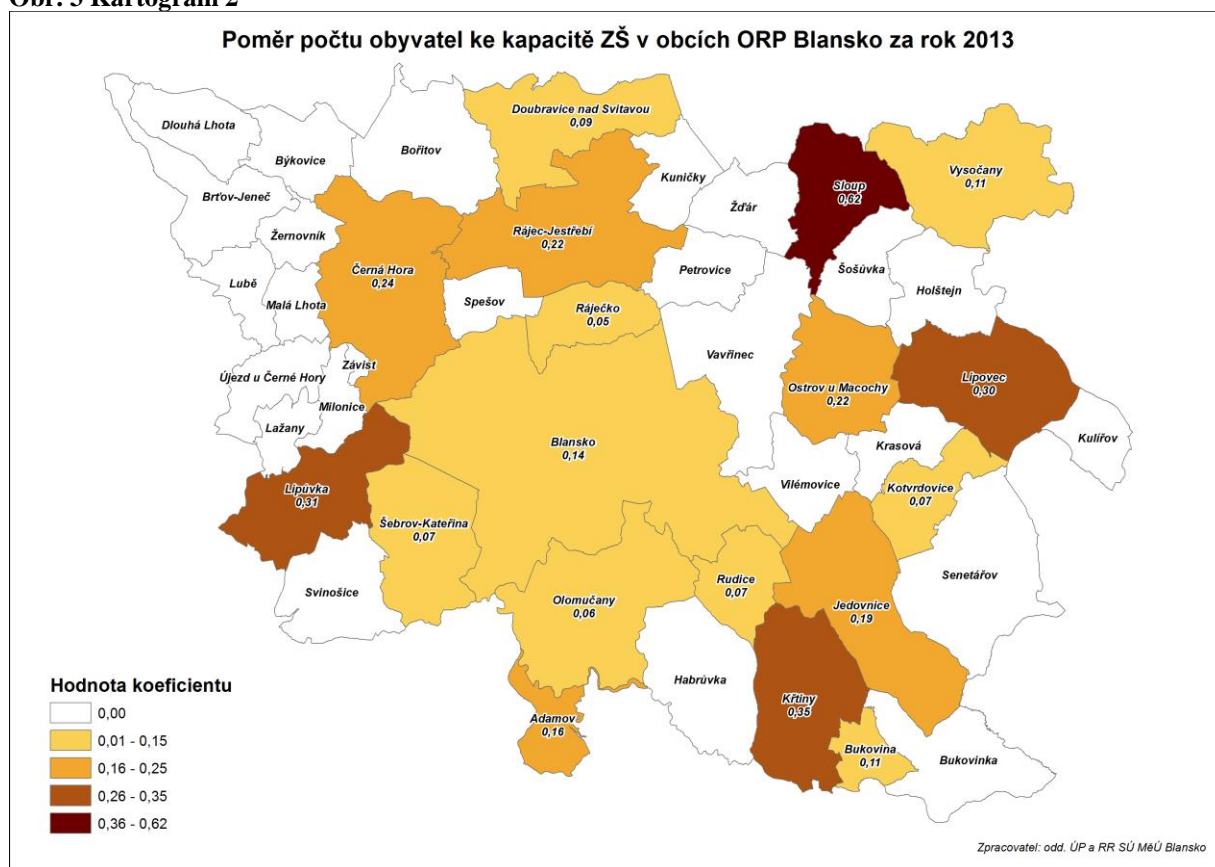
Obr. 2 Kartogram 1

Kartogram zachycuje rozložení mateřských škol na území ORP Blansko. Bílou barvou jsou označeny obce, které mateřskou školu nemají. Kartogram prozrazuje, že rozložení mateřských škol v rámci území ORP je velmi rovnoměrné, obce, které mají nominálně vyšší podíl míst v mateřských školách na jednoho obyvatele, bez výjimky slouží rozsáhlejšímu území, tj. poskytují tuto službu sousedním ob-

cím. Mapa zachycuje výlučně mateřské školy zřizované obcemi, neboť na území ORP pouze tyto jsou zapsány v rejstříku škol a školských zařízení MŠMT.

Obr. 3 Kartogram 2

Kartogram zachycuje rozložení kapacit základních škol v rámci ORP Blansko, bílé jsou opět označeny obce, které základní školu nezřizují. Stejně jako v případě mateřských škol, i zde jsou zachyceny pouze školy zřizované obcemi, neboť na území ORP Blansko pouze obce zřizují běžné základní školy (kraj je zřizovatelem dvou základních škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami).

Rozložení kapacit ZŠ na ORP Blansko ukazuje vzrůstající úlohu kvalitní dopravy, a to jak v severozápadní, tak obecně ve východní části území. Je zřejmé, že školní docházka je z podstaty věci nutným tématem meziobecní spolupráce na území ORP Blansko.

Tab. 18 Soukromá zařízení v jednotlivých obcích ORP (akreditované instituce)

ORP Blansko Název obce	celkem ředitelství	z toho				
		MŠ	ZŠ	gymnázia	ZUŠ	SVČ
celkem	2	0	0	1	1	0
Blansko	1				1	
Rájec-Jestřebí	1			1		

Zdroj: výkazy MŠMT

Soukromá zařízení zapsaná v rejstříku škol a školských zařízení jsou na území ORP víceméně raritou – najdeme zde jen jedno soukromé gymnázium a jednu soukromou ZUŠ, v obou případech jde o insti-

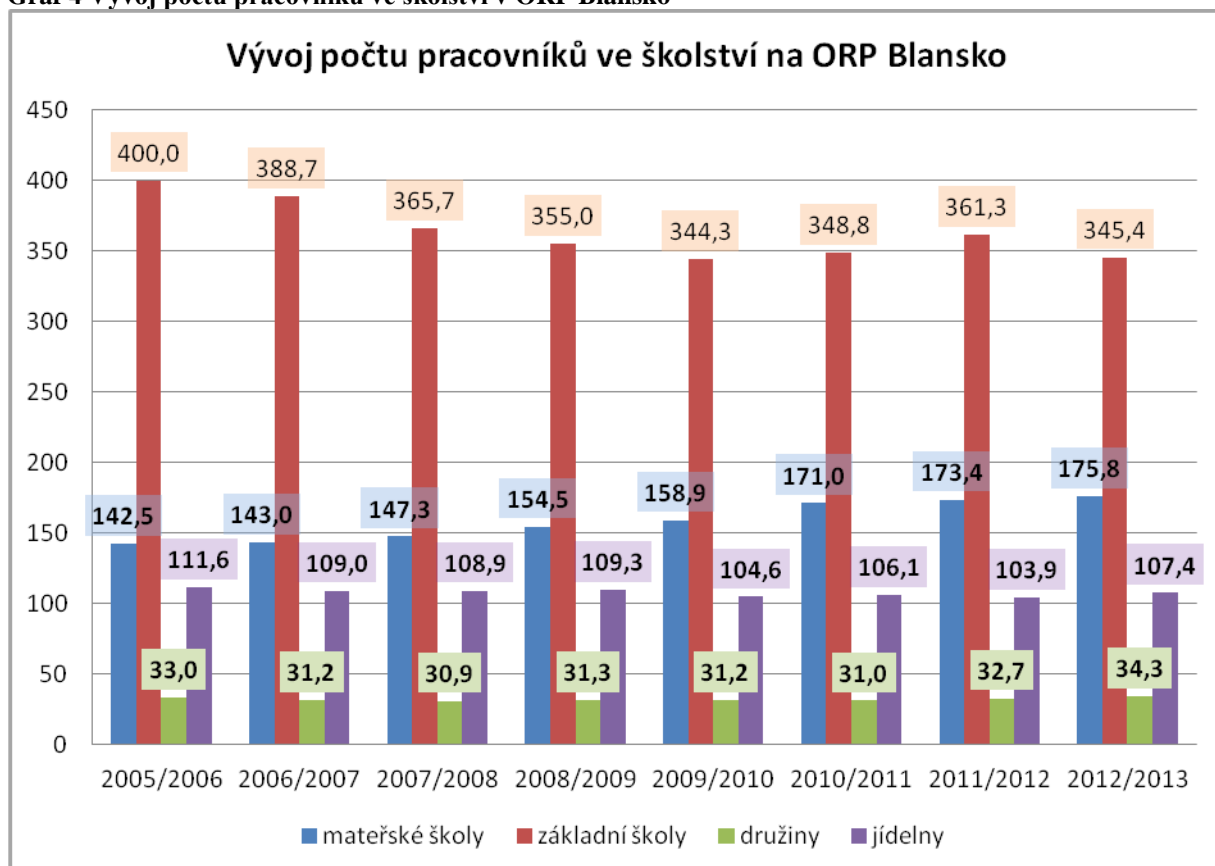
tuce zřízené před více než dvaceti lety. Nová soukromá zařízení zapsaná v rejstříku škol a školských zařízení na území ORP nevznikají.

Tab. 19 Pracovníci ve školství ORP Blansko v institucích zřizovaných obcemi

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
mateřské školy	175,758	133,6	42,158
základní školy	345,359	267,6	77,759
základní umělecké školy	0		
školní družiny a kluby	34,262	34,262	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0		
zařízení školního stravování	107,441		107,441
celkem rok 2012/2013	662,82	435,462	227,358

Zdroj dat: odbor školství ORP, výkazy MŠMT

Graf 4 Vývoj počtu pracovníků ve školství v ORP Blansko

Graf zachycuje vývoj počtu pracovníků ve školství v letech 2005/2006-2012/2013. Odráží trend populačního vývoje platného pro celou ČR – nárůst porodnosti od roku 2003 si vyžádal zvýšení počtu pracovníků v mateřských školách, propad populační křivky po roce 1990 naopak vedl k úbytku učitelů ve

školách základních. Stabilní zůstává počet zaměstnanců jídelen, neboť ten v sobě zahrnuje jídelny jak v mateřských, tak i základních školách. Zajímavý je vzrůstající počet zaměstnanců školních družin (pro přehlednost označený absolutními čísly u jednotlivých bodů časové řady), který zachycuje postupně sílící ročníky prvního stupně ZŠ (do škol přicházejí silnější ročníky narozené roku 2003 a později, které postupně vedly k naplnění a přeplnění kapacit školních družin a následně nutnosti zřídit nová místa). Tento trend zachytily i soukromé subjekty, konkrétně občanské sdružení Ulita z Blanska, které ve svých prostorách zřídilo dětský klub pro největší blanenskou školu, ZŠ TGM. Ve školním roce 2012/2013 byla kapacita klubu naplněna ze 70 %, ve školním roce 2013/2014 kapacita klubu již zcela naplněna.

Základní vzdělávání

Tab. 20 Počet ZŠ za ORP Blansko

Za ORP Blansko	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2012/2013			
obec	23	13	10
kraj	2	2	
církev	0		
Soukromá ZŠ	0		

Zdroj dat: výkazy MŠMT

Data za rok 2012/2013 odráží situaci, která se od roku 2005 prakticky nemění. Jedinou změnou je ukončení činnosti malotřídní ZŠ v Senetářově v roce 2007, jinak zůstávají stavy po celou dobu stálé.

Tab. 21 Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP Blansko

ORP Blansko	počet škol celkem	z toho				
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětítřídní
Název obce						
celkem škol	10	0	3	5	2	
Blansko	1		1			
Bořitov	1				1	
Bukovina	1		1			
Doubřavice n. Sv.	1				1	
Kotvrdovice	1			1		
Olomučany	1		1			
Ráječko	1			1		
Rudice	1			1		
Šebrov-Kateřina	1			1		
Vysočany	1			1		

Zdroj: výkazy MŠMT

Malotřídní školy jsou situovány zejména v menších obcích tak, aby byla umožněna školní docházka bez dojíždění těm nejmladším žákům.

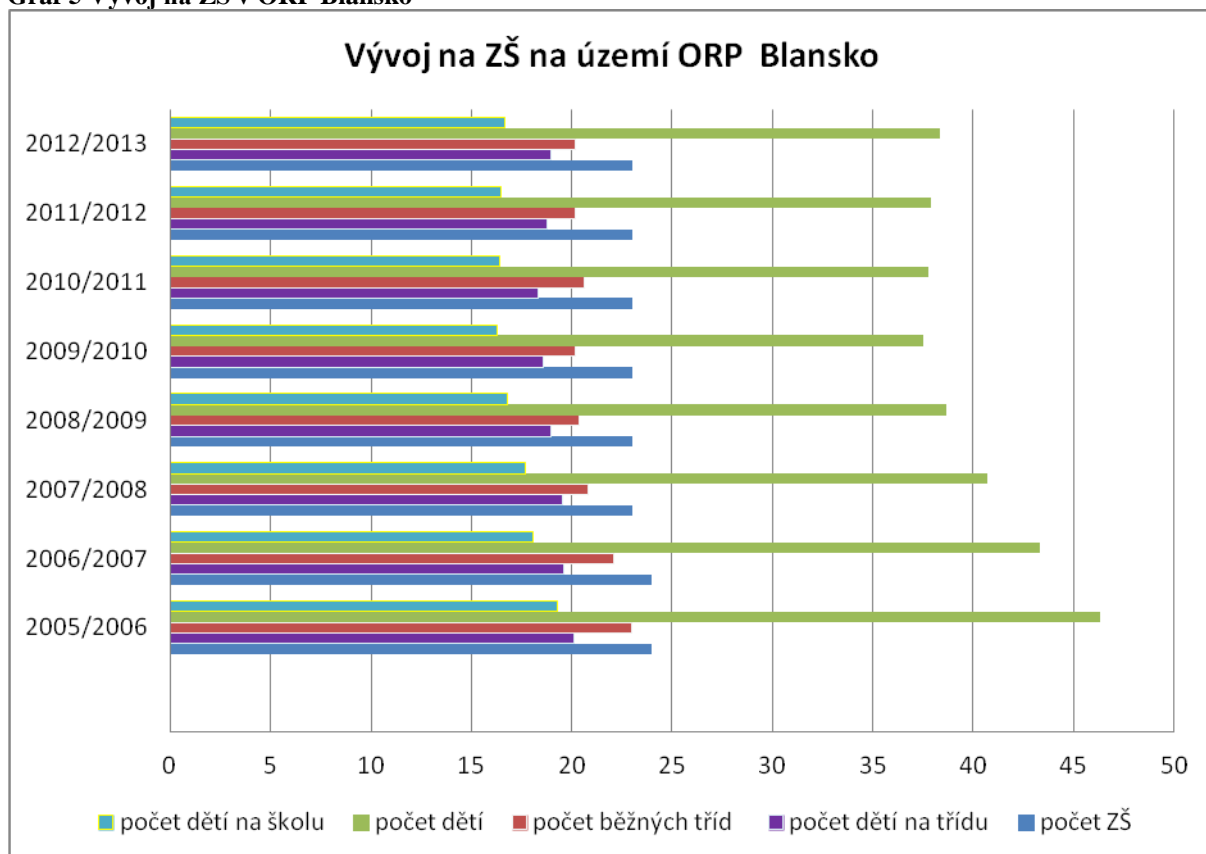
ZŠ zřizované v ORP Blansko

Tab. 22 ZŠ zřizované obcemi

školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných tříd	speciálních tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků/1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
2012/2013	23	10	202	0	3837	267,6	14,3	19,0	166,8
2011/2012	23	11	202	0	3792	267,8	14,2	18,8	164,9
2010/2011	23	11	206	0	3779	276	13,7	18,3	164,3
2009/2010	23	12	202	0	3750	267,4	14,0	18,6	163,0
2008/2009	23	12	204	0	3865	275,6	14,0	18,9	168,0
2007/2008	23	12	208	0	4070	284,8	14,3	19,6	177,0
2006/2007	24	12	221	0	4336	303,3	14,3	19,6	180,7
2005/2006	24	12	230	0	4632	312,6	14,8	20,1	193,0

Zdroj dat: výkazy MŠMT

Graf 5 Vývoj na ZŠ v ORP Blansko

Graf (zdrojová data byla posunem desetinné čárky modifikována tak, aby bylo možné v jednom grafu zachytit vývoj všech parametrů – počet žáků je ve stovkách, počet tříd v desítkách) jasně odráží klesající počet žáků na základních školách na jedné straně a stabilní počet škol dokumentující snahu obcí školy zachovat na straně druhé. Můžeme pozorovat obrat křivky v roce 2009/2010, kdy do základních škol začínají přicházet silnější ročníky narozené v roce 2003.

Zajímavým ukazatelem je stabilní průměrný počet žáků na jednu třídu v rámci celého ORP, který dokumentuje schopnost obcí efektivně nakládat se zdroji. Průměrný počet však nic nevyovídá o

reálném stavu v jednotlivých školách – v některých školách jsou třídy, zejména v Blansku na prvním stupni, zcela naplněny, v jiných, zejména v menších obcích, bojují o každého žáka.

Specifický je v tomto směru vývoj dvou základních škol zřizovaných krajem – na ORP Blansko zde o dvě základní školy pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami, a to Základní školu Nad Čertovkou 17 v Blansku (základní škola praktická určená pro žáky s lehčím hendikepem), a Základní školu speciální na ulici Žižkova, která slouží žákům s těžším mentálním a fyzickým postižením. ZŠ na ulici Žižkova má také internát s 11 místy. Obě školy poskytují vzdělávání žákům z širšího okolí, v některých případech i z míst za hranicemi ORP.

Pokud tedy mluvíme o základních školách zřizovaných krajem na území působnosti ORP Blansko, pak jde od roku 2004/2005 až do současnosti trvale o tyto dvě školy, s 13 třídami, 16,5-17,3 pedagogickými úvazky, s průměrným počtem 5,9 – 6,1 dítěte na třídu. Počet žáků se v těchto školách po celou dobu pohybuje mezi 45-49 žáky. Je tedy zjevné, že u škol pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami se zatím nijak neprojevil nárůst porodnosti a dokonce ani trend začleňování žáků se SVP do běžných tříd formou inkluze.

Tab. 23 Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
celkem	25	25	13	28	28	53
Adamov	1	1	1	2	1	5
Blansko	7	7	2	7	7	16
Bořítov	1	1	1	1	2	1
Bukovina	1	1		1	1	
Černá Hora	1	1		1	1	1
Doubravice nad Svitavou	1	1		1	1	1
Jedovnice	1	1		2	1	4
Kotvrdovice	1	1	1	1	1	
Křtiny	1	1	1	1	1	3
Lipovec	1	1	1	1	1	4
Lipůvka	1	1		1	1	2
Olomučany	1	1	1	1	2	1
Ostrov u Macochy	1	1	1	1	1	2
Rájec-Jestřebí	1	1	1	1	2	5
Ráječko	1	1	1	1	1	1
Rudice	1	1	1	1	1	
Sloup	1	1		1	1	7
Šebrov-Kateřina	1	1	1	1	1	
Šošůvka				1		
Vysočany	1	1		1	1	1

Zdroj dat: výkazy MŠMT

Tabulka zachycuje součásti ZŠ v jednotlivých obcích. Obce na ORP Blansko jsou dobře vybaveny tím základním – školními jídelnami, družinami, hřišti a tělocvičnami, které v menších obcích slouží aktivitám celé obce, případně bývají po výuce pronajímány sportovním oddílům a umožňují tak sportovní využití občanů obce. Běžnou praxí bývá i to, že školní hřiště, často nákladně zrekonstruovaná, zůstávají odpoledne přístupná veřejnosti.

Mezi nejlépe vybavené školy na území ORP Blansko patří škola ve Sloupě, která kromě běžného vybavení má keramickou dílnu, bazén a posilovnu. K ZŠ Sloup patří i školní družina v Šošůvce, kterou obec pro své žáky dojíždějící do Sloupa zřídila při své mateřské škole (žáci po vyučování dojedou do mateřské obce a odpolední zaměstnání absolvují tam).

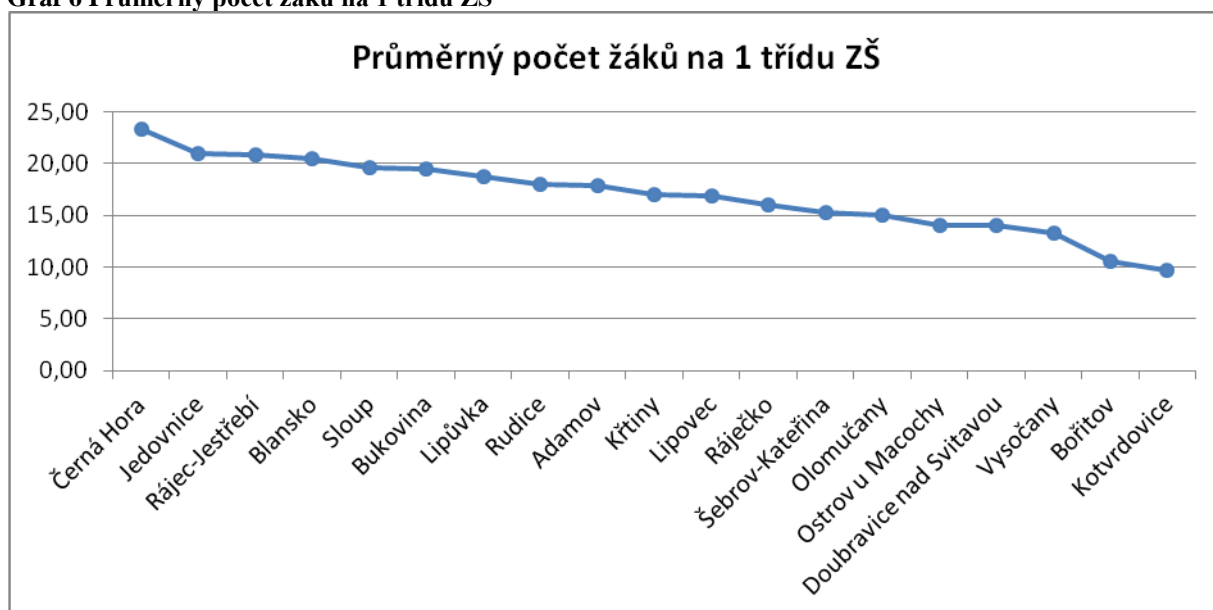
Tab. 24 Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP

ORP Blansko Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
celkem	23	202	3 837	166,8	19,0
Adamov	1	13	233	233,0	17,9
Blansko	5	71	1 455	291,0	20,5
Bořítov	1	4	42	42,0	10,5
Bukovina	1	2	39	39,0	19,5
Černá Hora	1	9	210	210,0	23,3
Doubravice nad Svitavou	1	4	56	56,0	14,0
Jedovnice	1	15	315	315,0	21,0
Kotvrdovice	1	3	29	29,0	9,7
Křtiny	1	8	136	136,0	17,0
Lipovec	1	9	152	152,0	16,9
Lipůvka	1	10	187	187,0	18,7
Olomučany	1	2	30	30,0	15,0
Ostrov u Macochy	1	7	98	98,0	14,0
Rájec-Jestřebí	1	17	353	353,0	20,8
Ráječko	1	3	48	48,0	16,0
Rudice	1	3	54	54,0	18,0
Sloup	1	16	314	314,0	19,6
Šebrov-Kateřina	1	3	46	46,0	15,3
Vysočany	1	3	40	40,0	13,3

Zdroj dat: výkazy MŠMT

Přestože průměrný počet žáků na třídu v rámci ORP zůstává mezi lety 2005/2006-2012/2013 relativně stálý a pohybuje se od 18,3 (v roce 2010) po 20,1 (v roce 2005), mezi jednotlivými obcemi lze sledovat výrazné rozdíly. Nejpočetnější třídy najdeme v obcích, které jsou přirozenými spádovými centry: Černé Hoře, Rájci-Jestřebí, Jedovnicích a Blansku. Na opačném konci škály stojí malotřídky z okrajových obcí území ORP: Vysočany, Bořítov, Kotvrdovice. Graf zachycuje jednotlivé obce srovnané sestupně podle průměrného počtu žáků ve třídách základních škol v obci.

Graf 6 Průměrný počet žáků na 1 třídu ZŠ

Tab. 25 početních stavů škol (žáci, učitelé)

školní rok	počet škol	počet žáků	počet učitelů (přepočtený stav)	počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	25	3 933	284,9	13,80
2011/2012	25	3 887	285,4	13,62
2010/2011	25	3 874	293,4	13,20
2009/2010	25	3 848	284,5	13,53
2008/2009	25	3 955	292,8	13,51
2007/2008	25	4 164	300,3	13,87
2006/2007	26	4 431	319,5	13,87
2005/2006	26	4 722	329,1	14,35

Zdroj dat: výkazy MŠMT

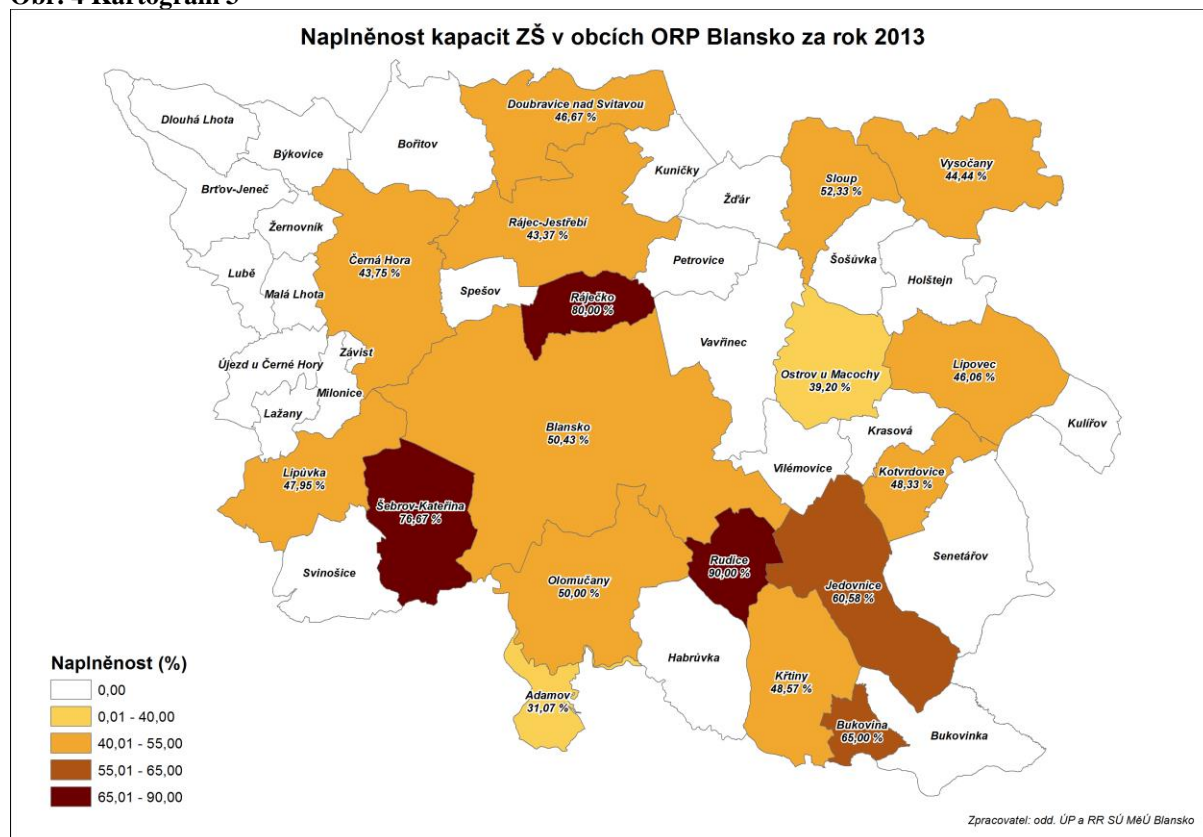
Tab. 26 Popis ZŠ v ORP za školní rok 2012/2013

	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem za SO ORP		8 111	3 933	4 178	
ZŠ a MŠ Adamov	Adamov	750	233	517	
ZŠ a MŠ Dvorská 26	Blansko	720	273	447	
ZŠ a MŠ Salmova 17	Blansko	725	293	432	Detaš v Dolní Lhotě
ZŠ Erbenova 13	Blansko	720	342	378	
ZŠ TGM, Rodkovského 2	Blansko	720	547	173	Největší škola v ORP
ZŠ speciální Žižkova	Blansko	42	35	7	ZŠ speciální
ZŠ Nad Čertovkou	Blansko	80	61	19	ZŠ praktická
ZŠ a MŠ Bořítov	Bořítov	120	42	78	
ZŠ Bukovina	Bukovina	60	39	21	

	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
ZŠ Č Hora	Černá Hora	480	210	270	
ZŠ Doubravice	Doubravice n. Sv.	120	56	64	
ZŠ Jedovnice	Jedovnice	520	315	205	
ZŠ a MŠ Kotvrdovice	Kotvrdovice	60	29	31	
ZŠ a MŠ Křtiny	Křtiny	280	136	144	
ZŠ a MŠ Lipovec	Lipovec	330	152	178	
ZŠ Lipůvka	Lipůvka	390	187	203	
ZŠ Olomučany	Olomučany	60	30	30	
ZŠ a MŠ Ostrov u Macochy	Ostrov u Macochy	250	98	152	
ZŠ a MŠ Rájec-Jestřebí	Rájec-Jestřebí	814	353	461	
ZŠ a MŠ Ráječko	Ráječko	60	48	12	
ZŠ a MŠ Hugo Sáňky	Rudice	60	54	6	
ZŠ Sloup	Sloup	600	314	286	
ZŠ a MŠ Šebrov	Šebrov-Kateřina	60	46	14	
ZŠ Vysočany	Vysočany	90	40	50	

Zdroj dat: odbor školství ORP Blansko

Obr. 4 Kartogram 3

Kapacita škol na území ORP Blansko je naplněna v průměru na 50 %. Vyšší procento nacházíme u škol menších, neúplných (Šebrov, Ráječko, Rudice), nebo škol s výraznou spádovostí (Jedovnice).

Údaje z rejstříku škol a školských zařízení jsou ovšem podle vyjádření ORP nepřesné. Je běžnou praxí, že třídy začnou sloužit jako specializované učebny, pro potřeby školní družiny, jako sklad aj., aniž by ZŠ hlásila na MŠMT změnu kapacity. Přeměna zpět na běžnou třídu by byla problematická zejména tam, kde bylo investováno do přeměny na specializovanou učebnu, například počítačovou. Dle vývoje stávajících ukazatelů však lze očekávat, že kapacity ZŠ budou v příštích letech postačovat. Nárůst žáků narozených po roce 2003 není natolik výrazný, aby představoval problém z hlediska kapacit ZŠ.

Předškolní vzdělávání

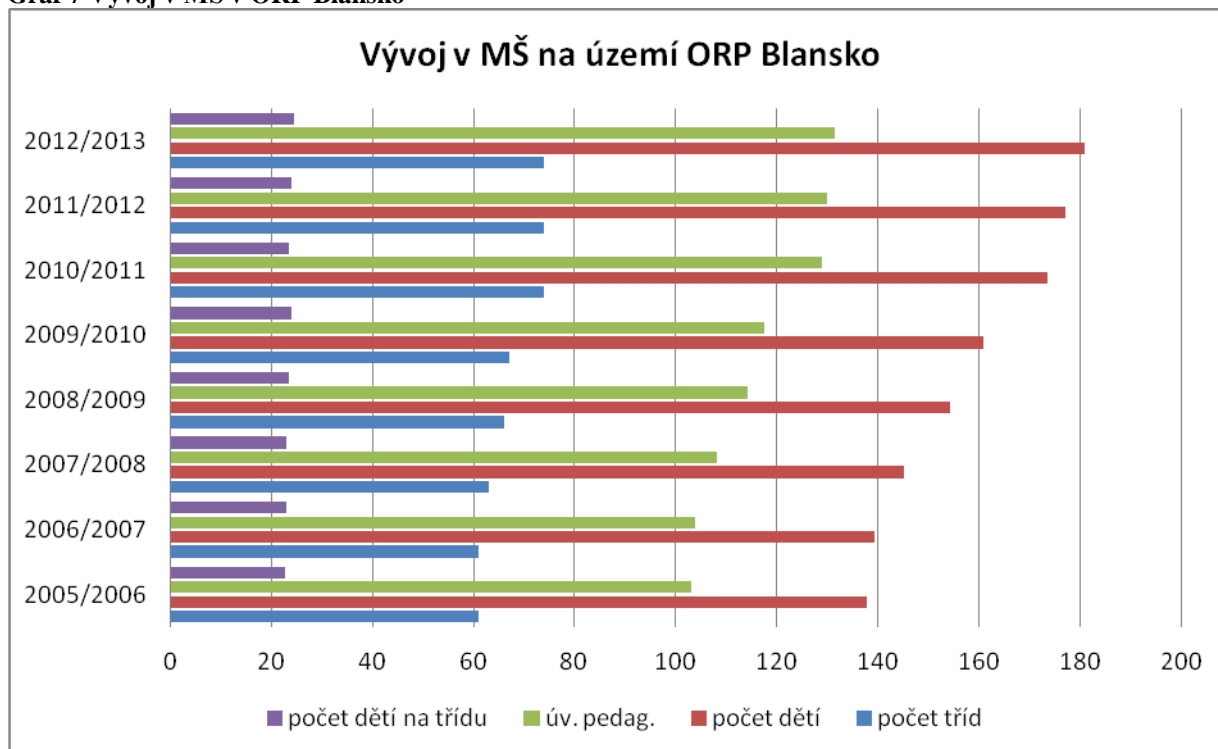
MŠ v ORP

Tab. 27 MŠ zřizované obcí

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet tříd	počet dětí	pedag. úvazků	děti/1 ped. úvazek	děti/třídu	počet dětí na školu
2012/2013	33	20	74	1 810	131,6	13,75	24,46	54,85
2011/2012	33	21	74	1 772	130,1	13,62	23,95	53,70
2010/2011	33	21	74	1 736	128,9	13,47	23,46	52,61
2009/2010	31	20	67	1 610	117,6	13,69	24,03	51,94
2008/2009	31	20	66	1 544	114,2	13,52	23,39	49,81
2007/2008	31	20	63	1 453	108,1	13,44	23,06	46,87
2006/2007	31	19	61	1 395	103,9	13,43	22,87	45,00
2005/2006	31	19	61	1 379	103,2	13,36	22,61	44,48

Zdroj dat: výkazy MŠMT

Graf 7 Vývoj v MŠ v ORP Blansko

(Data grafu byla upravena posunem desetinné čárky tak, aby bylo možné zachytit vývoj všech veličin v jednom grafu, počet dětí v ORP /hnědá/je v desítkách.)

Vzrůstající počet mateřských škol a tříd mateřských škol odráží potřebu zajistit možnost předškolního vzdělávání sílícím ročníkům narozeným po roce 2003. Obce se snaží maximálně využít stávajících kapacit, nově byla zřízena MŠ v Petrovicích (1 třída, 2010), v Blansku (ZŠ Dvorská se přeměnila v ZŠ-MŠ Dvorská a byla zřízeny 2 třídy MŠ, 2010). Tabulka ani graf již nezachycují skutečnost, že v roce 2013 byla zřízena další třída MŠ v Dolní Lhotě (přeměnou ze třídy školní družiny), pro rok 2014 město Blansko získalo výjimku pro navýšení kapacit tříd MŠ na 28 dětí, čímž získalo další místa. Ani tak není možné na mnoha místech uspokojit poptávku rodičů po umístění dětí v předškolních zařízeních, což se odráží ve vzniku soukromých zařízení (více viz následující pasáž).

Tab. 28 Soukromá zařízení pečující o děti předškolního věku na území ORP Blansko (bez zápisu v rejstříku škol a školských zařízení)

školní rok	počet MŠ	počet tříd	počet dětí	Pedagog. úvazků na školu	počet dětí na 1 pedagog. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	2	2	20	3,5	5,71	10	10
2011/2012	2	2	20	3,5	5,71	10	10
2010/2011	2	2	20	3,5	5,71	10	10
2009/2010	1	1	10	1,5	6,67	10	10

Zdroj dat: vlastní průzkum

Cca od školního roku 2007/2008 se začíná, zejména v Blansku, projevovat nedostatek míst v mateřských školách a počet odmítnutých žadatelů stoupá. Tento trend vyústil ve zřízení tří soukromých zařízení poskytujících služby péče o děti od tří do šesti let. Je to: Všudybýlek (Blansko) provozovaný občanským sdružením, Školka u lesa (Blansko, zřízena k 1. 1. 2013) a Mateřinka (původně Blansko, později přesun do Ráječka) provozované soukromými subjekty. Ani v jednom případě však nejde o zařízení zapsané v rejstříku škol a školských zařízení – splnění podmínek nezbytných k zápisu představuje pro drobné soukromé subjekty či občanská sdružení příliš velkou zátěž, jako problematické se jeví nezbytné získání kladného vyjádření ze strany obce. Také rodičovská základna související s dětmi docházejícími do těchto zařízení není příliš aktivní ani cílevědomá. Soukromé zařízení často přijímají až jako nouzové řešení a se získáním dotovaného místa v obecní MŠ obvykle dítě soukromé zařízení opouští, ekonomické hledisko je tedy prvotní. Rozdíl v měsíčních nákladech cca ve výši 3000 Kč je pro většinu rodičů už příliš velký na to, aby byli ochotni upřednostnit alternativu před standardem a to i za situace, kdy v obecní MŠ jsou 1-2 učitelky na 25 dětí (od září 2014 dokonce na 28 dětí) kdežto v soukromém zařízení jsou standardem dvě učitelky na 15 dětí a kroužky jsou v ceně.

Dvě iniciativy směřující k zřízení soukromých zařízení zapsaných do rejstříku škol a školských zařízení selhaly, v jednom případě na nedostatečném počtu zájemců (projekt Gymnázia Rájec-Jestřebí, které má s provozováním vzdělávací instituce letité zkušenosti), v druhém případě na neuskutečnění smlouvy o dlouhodobém pronájmu vhodných prostor (MC Paleček usiloval o zřízení MŠ v prostorách nemocnice).

V současné době startuje projekt lesní školky v Černé Hoře, i toto zařízení však čelí výše popsaným problémům.

Tab. 29 Popis MŠ v ORP v školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem		1 872	1 830	42	
ZŠ a MŠ Adamov	Adamov	125	125	0	
MŠ Blansko, Divišova 2a	Blansko	78	78	0	
MŠ Blansko, Dvorská 96	Blansko	162	162	0	
MŠ Blansko, Rodkovského 2a	Blansko	182	182	0	
MŠ Blansko, Údolní 8	Blansko	104	104	0	
MŠ Blansko, Těchov 124	Blansko	26	26	0	
ZŠ a MŠ Blansko, Dvorská 26	Blansko	50	50	0	
ZŠ a MŠ Blansko, Salmova	Blansko	27	27	0	Detaš Dolní Lhota
ZŠ a MŠ Bořítov	Bořítov	60	51	9	
MŠ Bukovinka 67	Bukovinka	30	28	2	
MŠ Býkovice	Býkovice	26	26	0	
MŠ Doubravice	Doubravice	69	69	0	
MŠ Jedovnice	Jedovnice	102	102	0	
MŠ Brťov, Jeneč	Brťov	27	27	0	
ZŠ a MŠ Kotvrdovice	Kotvrdovice	25	25	0	
MŠ Krasová	Krasová	24	24	0	spojena s MŠ a ZŠ Ostrov
ZŠ a MŠ Křtiny	Křtiny	45	45	0	
ZŠ a MŠ Lipovec	Lipovec	52	52	0	
MŠ Lipůvka	Lipůvka	50	50	0	
MŠ Černá Hora	Černá Hora	70	70	0	
ZŠ a MŠ Olomučany	Olomučany	28	28	0	
ZŠ a MŠ Ostrov u Macochy	Ostrov u Macochy	64	52	12	
MŠ Petrovice	Petrovice	25	25	0	
ZŠ a MŠ Rájec-Jestřebí	Rájec-Jestřebí	124	123	1	
ZŠ a MŠ Ráječko	Ráječko	53	53	0	
ZŠ a MŠ Hugo Sáňky Rudice	Rudice	40	40	0	
MŠ Senetářov	Senetářov	30	19	11	
MŠ Sloup	Sloup	30	28	2	
ZŠ a MŠ Šebrov	Šebrov	35	35	0	
MŠ Šošůvka	Šošůvka	25	25	0	
MŠ Vavřinec	Vavřinec	28	28	0	
MŠ Vysočany	Vysočany	26	24	2	
MŠ Žďár	Žďár	30	27	3	

Zdroj dat: odbor školství ORP Blansko

Jak ukazuje přehled po jednotlivých školách získaný díky spolupráci s odborem školství ORP Blansko, kapacity jednotlivých mateřských škol napříč územím ORP byly prakticky naplněny již v roce 2012/2013, volná místa mají jen některé mateřské školy, většinou na okraji území ORP. Tento stav

trval i o rok později, v roce 2013/2014 a konkrétně v Blansku byla volná místa beze zbytku naplněna i pro rok 2014/2015 (informace z ORP z června 2014). Odmítnuty byly už děti, které tři let dosáhly v květnu, šanci na umístění tak mají až za rok, tedy ve věku 4 a čtvrt roku.

Tab. 30 Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP Blansko

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Naplnění kapacit
Kapacita všech MŠ k 30. 9. 2013	1 897	----	----
Známý nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	0	----	----
Známý nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	0	----	----
Počet dětí v MŠ k 30. 9. 2013	1 881	16	99,2 %
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2018	1 870	27	98,6 %
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	1 853	44	97,7 %

Zdroj dat: odbor školství ORP Blansko, odbor vnitřních věcí ORP Blansko

Do kapacity MŠ bylo započteno 25 míst zřízených v Dolní Lhotě v roce 2013. Město Blansko plánuje navýšení kapacit na výjimku o dalších 50 míst (zvýšením počtu dětí ve třídě), jelikož však jde o snahu překlenout krizové období, nikoliv skutečné navýšení kapacit, v tabulce těchto 50 míst není uvedeno.

Graf 8 Počet narozených dětí v ORP Blansko

Jak ukazuje stávající vývoj porodnosti i predikce demografického vývoje v příštích deseti letech, situace v mateřských školách se příliš nezmění. Je také třeba vzít v úvahu, že děti, pokud by měla nastoupit jako tříleté a přejít na ZŠ po dovršení šestého roku života, potřebují místo ve školce déle než ony nominální tři roky, nemluvě o dalších potřebách kapacit pro děti s odkladem (cca 10 % ročníku, tj. 60 dětí na ORP). Ideální kapacita MŠ tak musí zahrnovat také rezervy pro umístění dětí v průběhu školního roku. Stávající počet míst v mateřských školách na ORP Blansku je proto stále nedostačující.

Zařízení jeslového typu

V současné době na ORP neexistuje institucionální péče pro děti do tří let.

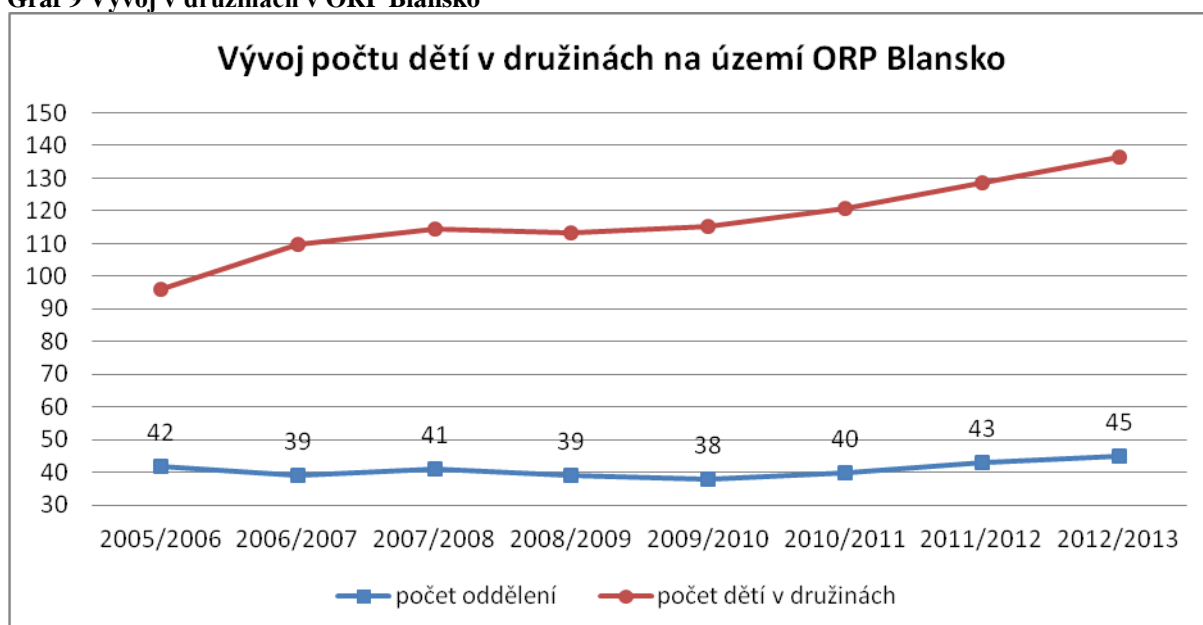
Ostatní: jídelny, SVC, družiny, kluby

Tab. 31 Školní družiny a školní kluby v ORP

ŠD a ŠK zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
krajem	0	0	0	0
obcemi	45	1 364	143	1 507
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	45	1 364	143	1 507

Zdroj dat: výkazy MŠMT

Graf 9 Vývoj v družinách v ORP Blansko

Pro účely grafického zobrazení vzájemného vývoje veličin byl posunem desetinné řádky o jedno místo upraven počet dětí v družinách. Je patrný nárůst počtu dětí v družinách za současné stagnace či dokonce poklesu počtu oddělení v letech 2007/2008-2009/2010. Lokálně se již míst ve školní družině nedostává: při největší škole na ORP s vysokým podílem dojíždějících tak začal v roce 2011/2012 působit soukromý dětský klub při občanském sdružení jako neakreditované zařízení poskytující péči typu školní družiny.

Tab. 32 Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	3	0	1
Adamov	1		
Blansko	1		1
Jedovnice	1		

Zdroj: výkazy MŠMT.

Na území ORP působí 3 státní ZUŠ zřizované krajem a jedna ZUŠ soukromá (zapsané v rejstříku škol a školských zařízení), která se zaměřuje především na taneční a pohybové obory.

Nedostačující kapacity uměleckých oborů (počty žáků jsou omezeny normativy kraje) řeší ZUŠ zřízením občanských sdružení a nabídkou kroužků ve stejném rozsahu a kvalitě jako nabízejí ZUŠ, nemohou však vydávat vysvědčení, což je jistou překážkou pro ty, kdo uvažují o využití tohoto vzdělání při přijímacích zkouškách na střední či vysokou školu.

Tab. 33 Údaje o pedagogických pracovních ZUŠ v ORP

ZUŠ v obcích	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
celkem	110	72,4
Adamov	11	8,2
Blansko	69	45,8
Jedovnice	30	18,4

Zdroj: výkazy MŠMT

Tab. 34 Střediska volného času na území ORP

Název obce	počet zájmových útvarů (kroužků)	počet účastníků			
		žáci, studenti VOŠ	děti	ostatní	celkem
Blansko	97	1 211	19	31	1 261

Zdroj: výkazy MŠMT

Tab. 35 Údaje o pracovních SVČ v ORP

SVČ v ORP	pedagogičtí pracovníci				ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav
Blansko	80	7	7	66	6	3	3	0

Zdroj: výkazy MŠMT

Na území ORP Blansku funguje jediné středisko volného času, Dům dětí a mládeže Oblázek, zřizované krajem. DDM obhospodařuje a spravuje široké spektrum kroužků v rámci celého území ORP i mimo ně, zajišťované interními i externími lektory. Od školního roku 2013/2014 má SVČ vlastní pracovníka marketingu a aktivně svou činnost propaguje a rozšiřuje.

Tab. 36 Školní jídelny zřizované obcemi v ORP

obec	počet ŠJ a výdejen	počet stravovaných žáků	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
celkem	60	6 358	1 832	3 335	10 397
Adamov	4	329	125	204	850
Blansko	16	2 910	617	1 305	4 709
Bořitov	2	90	51	0	110
Brťov-Jeneč	1	27	27	0	27
Bukovina	1	32	0	32	0
Bukovinka	1	27	27	0	35
Býkovice	1	26	26	0	35
Černá Hora	2	258	70	188	410
Doubravice nad Svitavou	2	120	68	52	149
Jedovnice	3	507	102	239	920
Kotvrdovice	1	54	25	29	100
Krasová	1	24	24	0	0
Křtiny	1	151	45	106	205
Lipovec	2	179	52	127	350
Lipůvka	2	211	50	161	353
Olomučany	2	58	28	30	60
Ostrov u Macochy	1	146	45	101	500
Petrovice	1	25	25	0	0
Rájec-Jestřebí	6	440	148	292	643
Ráječko	1	96	53	43	120
Rudice	1	96	42	54	100
Senetářov	1	19	19	0	35
Sloup	2	313	28	286	400
Šebrov-Kateřina	1	79	34	45	100
Šošůvka	1	22	22	0	45
Vavřinec	1	28	28	0	28
Vysočany	1	64	24	40	86
Žďár	1	27	27	1	27

Zdroj: výkazy MŠMT

Školní stravování je v českém prostředí běžnou a oblíbenou službou poskytovanou žákům školy. V současné době, kdy je výchova ke zdravému životnímu stylu důležitou součástí výchovy a vzdělávání, význam školních jídelen neklesá, právě naopak. Školní jídelny na ORP Blansko mají dostatečnou kapacitu, aby pokryly nejen stávající potřeby žáků, ale jejich činnost se může stát také hospodářskou činností školy pro vylepšení školního rozpočtu.

Tab. 37 Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP v roce 2012

školní jídelny zřizované	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
krajem	12	10
obcemi	159	115,4

Zdroj: Odbor školství ORP Blansko

Financování

Tab. 38 Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi v Kč

Typ zařízení	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	34 744 340	37 459 200	411 35 800	47 464 900	45 706 300	45 204 800	47 915 900	33 705 600
ZŠ(jen 1. stupeň)	X	X	1 841 530	2 129 730	1 618 450	1 941 640	2 408 450	2 426 800
MŠ	15 612 187	13 203 300	13 635 130	15 524 630	14 190 460	18 270 610	17 295 360	16 657 340
ŠZ nerozlišená	1 739 310	2 943 790	1 715 630	2 206 600	8 204 640	7 243 950	16 802 580	16 823 510
Jiné	1 447 650	387 880	1 472 550	579 450	1 185 440	1 430 630	1 321 430	1 952 300
Celkem	53 543 487	53 994 150	59 800 630	67 905 280	70 905 280	74 091 670	85 743 740	71 565 590

Zdroj: data poskytnutá týmem MOS (zdroj min. financí)

Za rok 2005 a 2006 ZŠ prvního stupně nejsou údaje k dispozici. Tabulka zachycuje trend vzrůstajících nákladů na provoz škol na území ORP Blansko hrazených prostřednictvím obecních rozpočtů. Od roku 2013 se změnil způsob financování a větší úlohu převzalo tzv. rozpočtové určení daní – RUD.

Tab. 39 Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP (v Kč)

rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
mzdové prostředky celkem	142 746 200	147 536 000	149 922 000	149 410 000	155 895 000	156 675 000	169 864 700	175 441 000	
z toho	platy	142 164 000	146 686 000	149 315 000	148 619 000	154 992 000	155 979 000	168 811 700	174 757 000
	ostatní osobní náklady	582 200	850 000	607 000	791 000	903 000	696 000	1 053 000	684 000
související odvody a ostatní neinvestiční výdaje	58 080 000	60 091 800	59 482 000	58 300 500	59 129 000	57 855 000	61 583 100	66 497 000	
neinvestiční výdaje celkem	200 826 200	207 627 800	209 404 000	207 710 500	215 024 000	214 530 000	231 447 800	241 938 000	

Zdroj: odbor školství ORP Blansko

Graf 10 Vývoj nákladů na školství v ORP Blansko

Tab. 40 Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP

druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	62 096 820,24	32 890,26	361,431
základní školy	144 481 415,70	36 430,00	400,32
gymnázia	0	0	0
stravování MŠ, ZŠ	26 527 562,88	4 130,73	45,39
školní družiny a kluby	12 304 888,05	8 089,99	88,90
základní umělecké školy	0	0	0
využití volného času	0	0	0
celkem použité finanční prostředky	245 410 686,90		

Zdroj: výkazy MŠMT, pomocná data pro výpočet odbor školství ORP Blansko.

Tabulka zachycuje přímé náklady na jednotku výkonu (dítě, žáka, strávnicka) v jednotlivých typech škol a školských zařízeních. Tabulka zachycuje výlučně zařízení zřizované obcemi. ONIV = ostatní neinvestiční náklady. V důsledku čerpání dat z různých zdrojů je možno vypočítat menší rozdíl oproti tabulce v důsledku použití různých zdrojů dat.

Tab. 41 Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP v roce 2013

Název obce	v Kč		
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady (tis. Kč)	Pokryto z RUD
Celkem	46 832 000	100 168 000	45,88%
Šebrov-Kateřina	672 000	604 000	111,26%
Lipovec	1 624 000	1 704 000	95,31%
Vavřinec	216 000	236 000	91,53%
Lipůvka	2 016 000	2 383 000	84,60%
Ráječko	816 000	1 002 000	81,44%
Krasová	192 000	249 000	77,11%
Brťov-Jeneč	216 000	287 000	75,26%
Sloup	2 824 000	4 086 000	69,11%
Jedovnice	4 240 000	6 185 000	68,55%
Černá Hora	2 408 000	3 956 000	60,87%
Šošůvka	200 000	360 000	55,56%
Blansko	16 728 000	30 931 000	54,08%
Bořitov	712 000	1 399 000	50,89%
Křtiny	1 504 000	3 325 000	45,23%
Rájec-Jestřebí	3 792 000	8 406 000	45,11%
Doubravice nad Svitavou	856 000	1 952 000	43,85%
Kotvrdovice	480 000	1 509 000	31,81%
Olomučany	528 000	1 661 000	31,79%
Senetářov	184 000	592 000	31,08%
Ostrov u Macochy	1 272 000	4 142 000	30,71%
Vysočany	528 000	1 821 000	29,00%
Petrovice	200 000	713 000	28,05%
Býkovice	208 000	766 000	27,15%
Adamov	2 976 000	11 592 000	25,67%
Bukovinka	216 000	905 000	23,87%
Žďár	224 000	969 000	23,12%
Bukovina	288 000	1 444 000	19,94%
Rudice	712 000	6 940 000	10,26%
Holštejn	0	26 000	0,00%
Kulířov	0	22 000	0,00%
Žernovík	0	1 000	0,00%

Zdroj dat: www.monitor.statnipokladna.cz, pomocná data odbor školství ORP Blansko

Tabulka ukazuje, jak velký je rozdíl mezi finančními příspěvky, které do příslušných obecních rozpočtů tečou ze státního rozpočtu, a skutečnými výdaji obce na školství. RUD na území ORP Blansku pokrývá v průměru jen 45,88 % nákladů obcí. Přehled ukazuje poměr mezi příjmy z RUD a vynaloženými náklady.

Tab. 42 Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP týkající se škol a školských zařízení do roku 2023

Obec	Název a popis investice	odhadovaný rok investice	Orientační částka (Kč)	Poznámka
celkem			207 762 000	
Adamov			0	má opraveno, neplánuje
Bukovina	sportovní zařízení, multi-funkční tělocvičně	2020	30 000 000	
Bukovinka	nová fasáda, oprava oplocení a chodníků	2018	532 000	
Černá Hora	obnova hřiště ZŠ	2020	800 000	
Černá Hora	výstavba tělocvičny ZŠ	2020	45 000 000	
Černá Hora	zateplení	2018	5 000 000	
Černá Hora	rozšíření MŠ	2018	2 000 000	
Černá Hora	hřiště MŠ	2018	200 000	
Krasová	dostavba a rekonstrukce stávající budovy	2015	8 000 000	
Ostrov u Macochy	úprava prostranství před školou a parkoviště	2016	3 000 000	
Ostrov u Macochy	rekonstrukce toalet a příslušenství	2015	100 000	
Ostrov u Macochy	výměna zdroje vytápění	2016	750 000	
Petrovice			0	nová školka, neplánuje
Rájec-Jestřebí			0	má opraveno, neplánuje
Ráječko	přístavba ZŠ a MŠ	2014	13 000 000	
Vavřinec			0	má opraveno, neplánuje
Vysočany	zateplení ZŠ	2014	3 500 000	
Vysočany	zateplení MŠ	2015	1 500 000	
Žďár	rekonstrukce WC a umývárny	2016	180 000	
Žďár	obnova hřiště	2018	300 000	
Sloup				má opraveno, neplánuje
Blansko	výměna oken	2016	4 000 000	
Blansko	výměna kotelny	2020	5 000 000	
Blansko	zateplení ZŠ Erbenova	2018	20 000 000	
Blansko	zateplení ZŠ Dvorská	2018	20 000 000	
Lipůvka	fasáda školky		500 000	
Šošůvka	kotel		až 200 000	
Šebrov-Kateřina	neplánuje			
Křtiny	nátěr střechy	2016	500 000	Každoročně dává obec

Obec	Název a popis investice	odhadovaný rok investice	Orientační částka (Kč)	Poznámka
				na školu cca 200 000 do oprav
Lipovec	hřiště a zázemí hřiště	2020	6 500 000	
Olomučany	přístavba MŠ	2018	2 300 000	
Olomučany	zateplení, vytápění ZŠ	2023	8 000 000	
Rudice	půdní vestavba pro mimoškolní aktivity	2020	5 500 000	
Rudice	víceúčelové hřiště	2020	1 200 000	
Jedovnice	rozšíření kapacit	2020	15 000 000	
Jedovnice	rozvod elektro	2015	400 000	
Jedovnice	střecha	2018	500 000	
Býkovice	oprava střechy	2019	500 000	
Kotvrdovice	oprava střechy	2018	2 000 000	
Doubravice n. Svitavou	zateplení MŠ a ZŠ	2017	1 000 000	
Bořitov	rozvod vody	2015	500 000	
Brťov-Jeneč	zateplení	2017	500 000	

Zdroj dat: vlastní průzkum

Tabulka dokládá finanční náročnost investic do školství spojenou s vlastnictvím nemovitosti, velmi často staršího data výstavby (což vesnické školy bývají), i skutečnost, že údržba škol a školských zařízení je pro obce prioritou, neboť mnohé z nich mají investice do budov na nejbližších deset let vyřešeny. Tak či onak je zřejmé, že dotační titul umožňující rekonstrukci škol a školských zařízení v majetku obce by byl vítaným a využívaným nástrojem financování těchto potřeb.

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají děti v MŠ, ZŠ	odpovídající vzdělávání a péči o děti v rámci instituce, kroužky a volnočasové činnosti za slušnou cenu, bezpečí pro děti	inkluze za každou cenu, neochota ke spolupráci, nezájem o kvalitu výuky	elektronická prezentace školy, osobní setkání, neformální aktivity (školní dny)	zvýšení vzájemné důvěry a pozitivní motivace rodičů ke spolupráci
Rodiče – zájem o MŠ, ZŠ	dostatečné kapacity, přijetí dítěte, ideálně na vybranou školu	nedostatečné kapacity, v případě nenaplnění očekávání negativní PR, tlak právními prostředky (odvolání, stížnosti)	média, tisk, PR, elektronické prostředky (web) dny otevřených dveří	průběžné otevřené informování o možnostech a kapacitní situaci instituce

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Děti v MŠ	bezpečí, přátelské vztahy, dostatek podnětů	nerovnoměrnost vývoje jednotlivých dětí, nemožnost individuálního přístupu	komunikační kroužky, pozornost pedagoga v průběhu vyučování	navázání kvalitního vztahu mezi pedagogem a dětmi, supervize ze strany vedení školy, komunikace s rodiči
Žáci v ZŠ	bezpečí, přátelské vztahy, autorita pedagoga, férové vztahy s pedagogy, bohatá škála aktivit spojených se školou, hladké postoupení na střední školu.	šikana, záškoláctví, ztráta motivace (hrozí i v důsledku klesajících požadavků pro přijetí na střední školu)	třídní hodiny, schránky důvěry, školní psycholog	aktivní forma výuky, exkurze na střední a vysoké školy, profesní poradenství
Ředitelé škol	"aby všechno fungovalo, jak má"	nutnost vycházet vstříc často protichůdným zájmům skupin (zřizovatel, zaměstnanci, rodiče, žáci) v rámci pravidel daných systémem může vést ke snížení aktivitě a konformní strategii "splnit si své a mít klid".	setkávání starostů, setkávání ředitelů, setkávání v rámci neformálních aktivit pořádaných školou, odborné publikace	podpora aktivního přístupu ředitelů ze strany zřizovatele
Pedagogové	stabilita zaměstnání, profesní růst, možnost seberealizace, možnost dalšího vzdělávání a profesního růstu, jasně definované a stabilní podmínky školského systému, společenská prestiž	nedostatečná kvalifikace, vyhoření, deziluze, opuštění oboru, pokles prestiže učitelského povolání, malá podpora autority učitele ze strany rodiny a společnosti, "ustavičná reforma" - neustálé změny systému	odborová organizace, neformální vztahy a komunikace, odborná média, komunikace ze strany odboru školství ORP	nabídka profesního růstu, mezinárodní výměny, vytvoření stabilního prostředí na národní úrovni, odstranění legislativních rozporů
další zaměstnanci školy - nepedagogové	stabilita zaměstnání, odpovídající ohodnocení, bezpečné pracovní prostředí, dobré pracovní vztahy	omezování úvazků ze strany nadřízených orgánů, nemožnost profesního růstu, obtížné získávání kvalitních zaměstnan-	porady zaměstnanců	stabilizace systému školství

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
		ců		
Představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	zajištění dostatečných kapacit zařízení vzhledem k potřebám občanů obce, participace škol na kulturním a společenském životě, propagace regionu v rámci republiky i zahraničí, podpora školství ze strany kraje a státu	časté změny ve vedení obcí, nejasná koncepce školství v obci, jiné priority v rámci činnosti obce,	interpelace, zasedání zastupitelstva, osobní setkání, petice	vytváření atmosféry otevřené komunikaci ze strany radnice, tlak veřejnosti na zahrnutí problematiky školství mezi priority obce.
Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	zajištění dostupné možnosti vzdělávání pro děti z obce	nedostatečné kapacity dostupných škol pro přespolní děti, neochota finančně se podílet na chodu školy v sousední obci, špatná dopravní obslužnost	setkání starostů, oficiální i neoficiální,	pravidelná setkávání starostů, výměna informací, včasné plánování potřeb školství v rámci širších celků - DSO, ORP
Ostatní zřizovatelé - soukromé, církevní školy	rovnocenné postavení se školami veřejnoprávních zřizovatelů, naplňování vlastních idejí ohledně vzdělávání	předimenzovanost a nevhodná skladba sítě škol, vysoká míra konkurence	odborné konference z oboru školství	jednotný a spravedlivý systém hodnocení kvality
ostatní zřizovatelé - kraje a stát	uspokojení vzdělávacích potřeb území	rizika vyplývající z výměny politické reprezentace, nedostatečná kontakt zřizovatele s místní situací, nezájem a následně malá motivace zřizovatele usilovat o účast instituce na místním životě,	odborná periodika, kulaté stoly, interpelace, petice	dobrá komunikace zřizovatelů s veřejností prostřednictvím médií, dnů otevřených dveří, prezentace škol na místních akcích, podpora vedení školy ve spolupráci s místními organizacemi a obcí
Partneři škol (sponzoři,	dobré výsledky oboustranně výhod-	míra spolupráce je závislá na vnějších	osobní dopisy, aktivní oslovo-	zlepšení možností k vzájemnému setká-

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
občanská sdružení, neziskové organizace)	né spolupráce, synergický efekt, posílení vlastní prestiže, rozšíření činnosti, lepší pozice při vyjednávání o finanční podporu	vlivech - v žebříčku priorit je spolupráce se školou až za nutností naplnit hlavní poslání organizace, či osobních cílů jednotlivců. Postavení partnerů není nijak legislativně upraveno	vání ze strany školy či partnerské organizace, odborné konference, mezioborová setkání, osobní kontakty	vání, osobní vztahy, větší pravomoci škol ohledně navazování partnerských vztahů, propagace příkladů dobré praxe, daňové úlevy sponzory, zvýšení společenské prestiže neziskových organizací a sponzoringu

Zdroj dat: schůzka odborné pracovní skupiny školství

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	3	4	12	Stanovení minimálních limitů do rozpočtu, rozpočtová kázeň obce, začlenění školství do priorit obce	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	3	12	Stanovení minimálních limitů do rozpočtu, rozpočtová kázeň obce, začlenění školství do priorit obce, příprava projektů, systematické sledování dotačních výzev a jejich využívání	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	1	5	5	domácí vyučování	Stát
Organizační riziko					
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	2	3	6	zlepšení místní dopravy, "obecní tety"	Obce daného území

Nedostatek dětí / příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj)	5	3	15	převis dětí: výjimka u KÚ umožňující navýšení kapacit, rozšíření kapacit, nedostatek dětí: možnost přijmout do ZŠ děti mladší 3 let, důraz na výjimečnost zařízení - vždy se najdou rodiče ochotní dojíždět, ZŠ - učitelky 2. stupně ZŠ učí na nižším stupni jako nekvalifikované	Obce daného území, ZŠ, MŠ
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ	4	3	12	jednání s krajem, zřízení vlastních linek zajištěných mikrobusem	Obce, kraj
Nezájem či neochota obcí na spolupráci	2	2	4	projekt Obce sobě	Obce daného území
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	4	5	20	lobbování v rámci kraje, reforma regionálního školství	Obce daného území
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	4	4	16	vyjednání výjimky	Obce daného území
Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	4	4	16	Protesty na příslušných místech, lobbování u poslanců, vyjednávání výjimek, vyčkávací strategie	Obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	2	3	6	Včasná příprava projektů, dobré plánování, sledování dotačních titulů	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	3	3	9	Včasná příprava projektů, dobré plánování, sledování dotačních titulů	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	2	5	10	obměna vedení	Obec zřizující ZŠ, MŠ

Nízká kvalita výuky	4	3	12	spolupráce mezi školami, programy umožňující odměňování dle kvality, důraz nabudování učitelského sboru	Konkrétní ZŠ, MŠ
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	1	2	2	obměna vedení, komunikace s veřejností, kvalitní PR	Zřizovatel, konkrétní ZŠ, MŠ
Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, ...)	2	2	4	částečné úvazky umožňující udržovat širší, pestrý učitel- ský sbor	Konkrétní ZŠ, MŠ

Zdroj dat: schůzka odborné pracovní skupiny školství

3.1.4. SWOT analýza školství

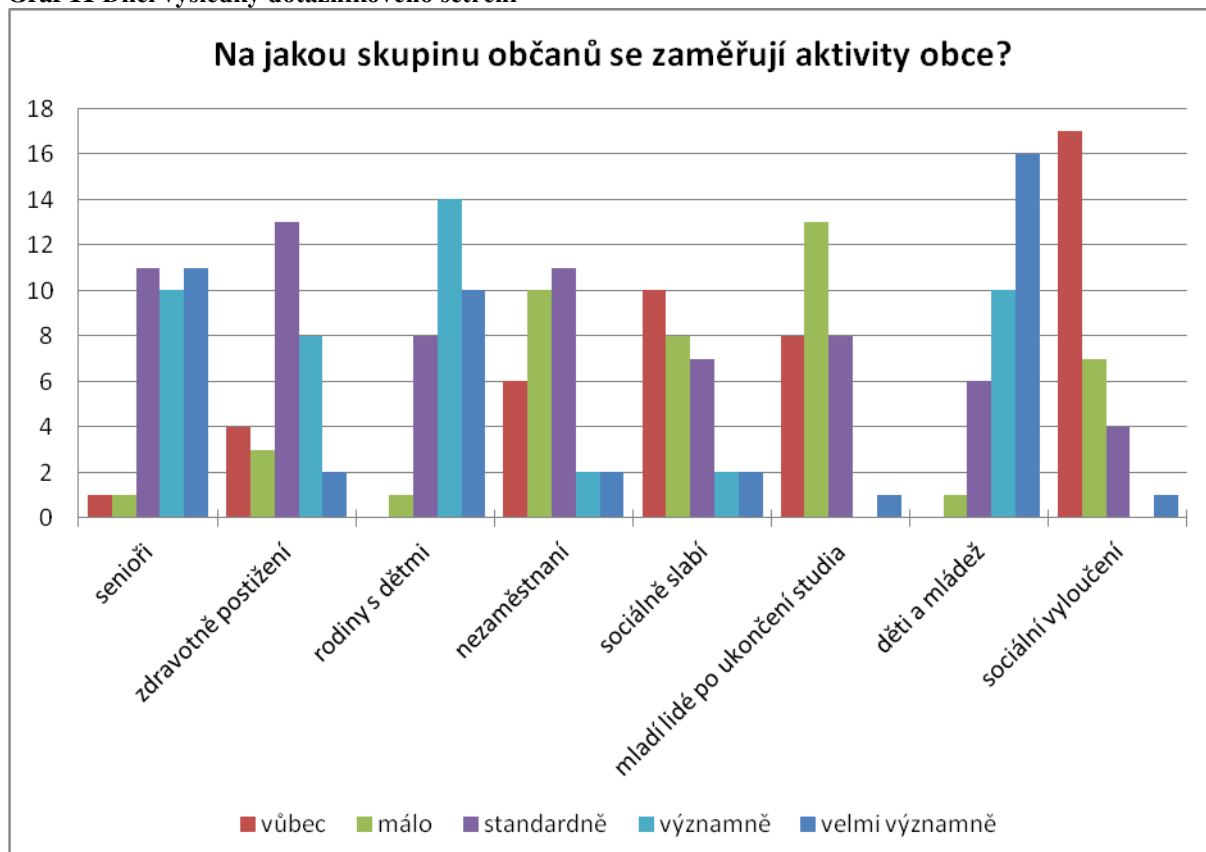
Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> - rovnoměrné pokrytí území sítí ZŠ a MŠ - vybavení škol drží krok se současnými požadavky výuky - existence středního školství v území - kvalifikovaný pedagogický sbor - existence DDM Blansko a Rájec - existence sdružení škol Cirsium - dobrá dopravní obslužnost území - spolupráce škol se zahr. partnery - existence školních hřišť a veřejných sportovišť - průběžné investice do rekonstrukcí a zateplování školních budov - existence základních uměleckých škol 	<ul style="list-style-type: none"> - odliv žáků do Brna (narušení jejich vazeb vůči domovské obci) - nedostatek kapacity MŠ a místy i ŠD - absence zařízení pro děti do 3 let - špatný technický stav některých budov - absence speciálních školských úřadů (odbor školství ORP Blansko musí řešit i řadu samosprávných agend) - špatná dostupnost a výtěžnost grantů - trvalý nárůst školské administrativy - chybí systematickosti ve využití zázemí škol pro odpolední a mimoškolní aktivity - vzdělání absolventů neodpovídá potřebám zaměstnavatelů
Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none"> - změna a zkvalitnění výuky mladé generace - výměna zkušeností mezi školami z hlediska tvorby a administrace projektů - spolupráce obcí na společných vzdělávacích projektech - sdílení kapacit MŠ - škola jako významný činitel společenského dění v obci - další postupné rekonstrukce školních budov, hřišť, dílen atd. - využití zázemí škol pro komunitní činnost - vyšší využití zahraničních partnerských vazeb - zřizování zařízení pro děti do 3 let věku - rozšiřování kurzů celoživotního vzdělávání a rekvalifikačních kurzů 	<ul style="list-style-type: none"> - trvalý nárůst zatížení rozpočtů obcí v oblasti školství - absence vhodných dotačních titulů - špatné nastavení kompetencí a rozhodovacích pravomocí - rozšíření sociálně patologických jevů mezi dětmi a mládeží - časté změny legislativy a „permanentní reforma“ veřejné správy bez jasně stanovené koncepce - negativní demografický vývoj - odliv středoškoláků do Brna - nedostatek dobrovolníků pro vedení volnočasových aktivit mládež - odliv vzdělaných obyvatel z území

Zdroj dat: schůzka odborné pracovní skupiny školství

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

V dubnu 2013 proběhlo na obcích dotazníkové šetření mezi starosty obcí, které potvrdilo, že rodiny, děti a mládež patří mezi skupiny, na které se činnost obce zaměřuje nejvíce. Dotazníkové šetření zároveň prokázalo, že oblast předškolní výchovy a základního školství považují starostové za záležitost spadající do kompetence samostatných obcí ve spolupráci s ORP.

Graf 11 Dílčí výsledky dotazníkového šetření

Následná analýza oblasti školství na ORP Blansko odhalila několik charakteristik a trendů.

Základní vzdělávání:

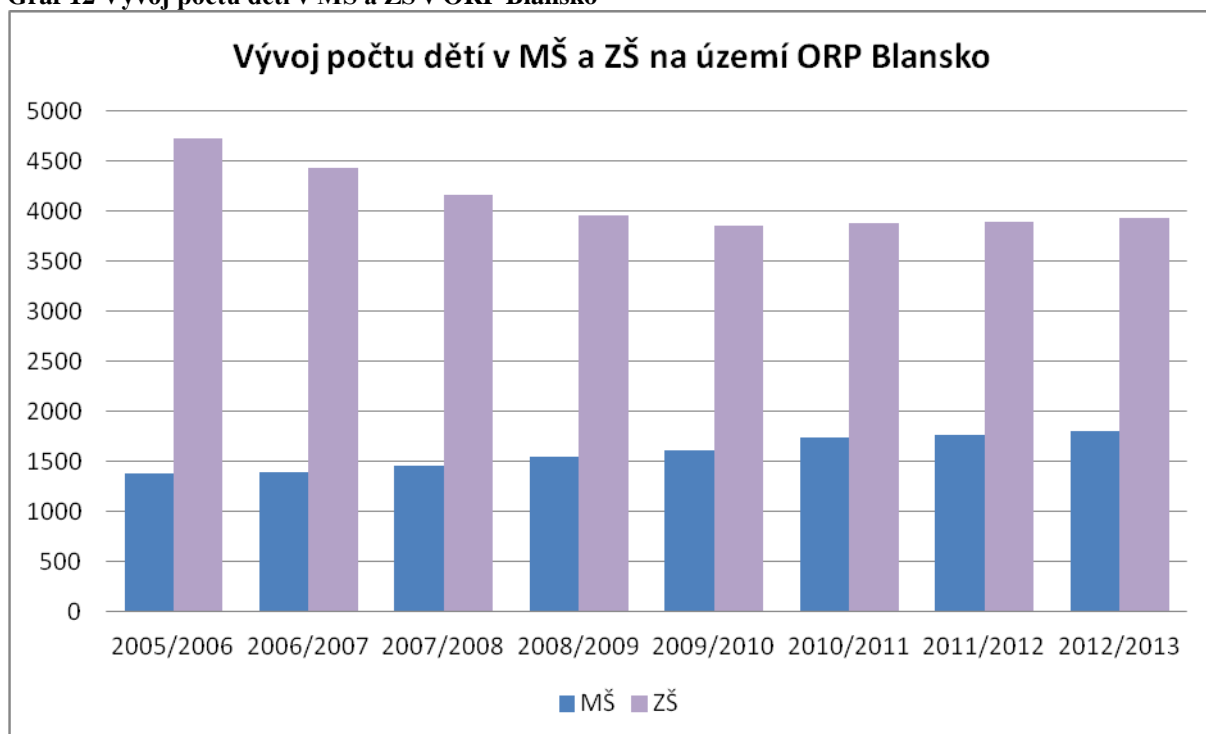
Situace v základním vzdělávání je na území ORP stabilizovaná, školy nezanikají, ani nevznikají nové. Přesto udržení školy, zvláště na menších obcích, představuje pro starosty značné množství práce a v některých případech doslova boj o každého žáka. Přestože jsou základní školy v rámci území ORP rozloženy rovnoměrně, stále jde o region s nižší hustotou osídlení a podstatná část žáků do škol dojíždí. O navštěvovanosti konkrétní školy tak často rozhoduje stav místní dopravy.

Školy včetně škol na nejmenších obcích jsou vybaveny přidruženými službami: školními jídelnami, družinami, sportovišti. Sportoviště jsou v drtivé většině případů sdílená, buď škola využívá sportoviště obce, nebo, což je častější případ, sportoviště školy slouží občanům obce.

Úkolem, se kterým se základní školy budou muset v nejbližších letech vyrovnat, je zvýšený příliv žáků na první stupeň, který bude klást výrazné nároky na pedagogickou i organizační práci škol. Díky dostatečným kapacitám ZŠ však má území ORP Blansko dobrý předpoklad tuto situaci zvládnout. Jako

obtížná se však může projevit personální stránka věci - nedostatek učitelů s aprobační pro první stupeň.

Graf 12 Vývoj počtu dětí v MŠ a ZŠ v ORP Blansko

Prostor k dalšímu rozvoji a meziobecní spolupráci se tak nabízí zejména v oblasti zvyšování kvality výuky, naplnění kapacit tříd (což často předpokládá vyřešení potíží s dopravou) a rozvoji spolupráce mezi jednotlivými školami, které je, jak ukazují zkušenosti, významným motivujícím prvkem pro žáky, samotné školy, a funguje také jako významný prvek pro podporu vztahů mezi obcemi a meziobecní spolupráce.

Samostatnou problematikou je pak otázka kvality základního školství, kdy zejména jazykové vzdělávání trpí nedostatkem kvalitních lektorů či rodilých mluvčích schopných žáky „rozmluvit“, nebo podpora v poslední době tolik skloňovaného technického vzdělávání či výuky přírodních věd. Tyto dílčí cíle lze realizovat zlepšením spolupráce mezi školami a případným sdílením personálních zdrojů.

Předškolní vzdělávání:

Zařízení předškolního vzdělávání, mateřské školy, jsou po území ORP Blansko rozmístěny vcelku rovnoměrně. Jejich kapacity však v posledních letech nedostačují, přičemž predikce populačního vývoje napovídá, že tomu tak bude i nadále. Přestože obce maximálně využívají kapacit stávajících zařízení a dokonce vznikly dvě školy nové, v rámci celého ORP se aktuálně nedostává cca 100 - 150 míst v mateřských školách, což potvrzuje i vznik soukromých zařízení pečujících o děti předškolního věku, které zájemce o své služby našly, přestože jsou výrazně dražší než školky zřizované obcemi.

Z opatření se tak do budoucna nabízí další rozšíření kapacit mateřských škol, nejlépe za využití některého z dotačních titulů, a podpora místních subjektů tak, aby získaly akreditaci a mohly doplnit nedostatečné kapacity MŠ bez nároků na obecní rozpočty. Otázkou zůstává institucionalizovaná péče o děti mladší tří let, která v současné době není na území ORP dostupná. Množství a rozsah pracovních

příležitostí na ORP Blansko není takový, aby bylo možné předpokládat větší zájem o tuto službu. Pracující rodiče dávají přednost částečným úvazkům, využívají péče příbuzných, popřípadě si zřídí individuální hlídání. Přesto je možné uvažovat o zřízení této služby v rámci některého ze soukromých subjektů, nebo formou dětské skupiny, nejspíše v Blansku, které je přirozeným centrem regionu se spádovostí do Brna.

Vzdělávání v uměleckých oborech:

Vzdělávání v uměleckých oborech je už od starověku považováno za integrální součást vzdělávání jako takového, naplnění ideálu shrnutého do pojmu kalokagathia. Vzdělávání v uměleckých oborech v ČR již tradičně zajišťují základní umělecké školy, které jsou garantem kvality a komplexnosti takového vzdělávání. Na území ORP Blansko působí 4 základní umělecké školy (Blansko, Adamov, Jedovnice), z toho jedna soukromá. Mají dlouholetou tradici a mohou se pochlubit řadou úspěšných absolventů, nyní profesionálních hudebníků, tanečníků či herců.

Základní umělecké školy se významnou měrou podílí na kulturním životě obce – účastní se výtvarných soutěží, pořádají výstavy, divadelní představení, stojí u zrodu místních hudebních těles.

V současné době dochází zejména u krajských ZUŠ k omezování počtu přijímaných žáků – podle vyjádření kraje, který je zřizovatelem 3 ze 4 ZUŠ na území ORP, by měly ZUŠ sloužit ke studiu těm nejtalentovanějším dětem, které mají v plánu do budoucna pokračovat ve studiu uměleckých oborů na středním stupni a počet přijatých by se tak měl nadále omezovat. Toto je v přímém rozporu s dosavadními pozitivními zkušenostmi s činností ZUŠ coby základem vyhledávajících nové talenty a poskytující umělecké vzdělání dále aplikovatelné v běžném životě (dramatické obory=schopnost vystupovat na veřejnosti, pohybové obory= výchova ke zdravému životnímu stylu, výtvarné obory=nácvik jemné motoriky, rozvoj estetického citění apod.) co nejširšímu počtu zájemců.

Systémové řešení je možné nalézt v politické sféře, ve vyjednávání s krajem o možnosti zachovat či rozšířit stávající kapacity. Nesystémové řešení, kterého se už nyní blanenské ZUŠ chopily, spočívá v založení občanských sdružení či nově spolků poskytujících tytéž služby, se stejnými lidmi a ve stejné kvalitě, jen bez možnosti vystavit certifikované vysvědčení, což v sobě skrývá zejména riziko personální, neboť tato sdružení momentálně stále těží z týmu kvalitních učitelů ZUŠ, který se však rozpadne, jakmile dojde k nevyhnutelnému propouštění souvisejícímu s omezením počtu žáků.

Systémovým řešením by pak bylo založení vlastní, akreditované ZUŠ. V případě, že se takovému projektu dostane podpory ze strany obce v podobě rozumného pronájmu prostor, jde o řešení funkční a dlouhodobě udržitelné, jak dokazuje dvacetileté fungování soukromé blanenské ZUŠ.

Volnočasové aktivity:

Volnočasové aktivity zajišťuje na ORP Blansko značné množství subjektů, od soukromých osob a škol přes občanská sdružení až po sportovní oddíly.

Významnou roli v této oblasti hraje středisko volného času, Dům dětí a mládeže Oblázek zřizovaný krajem. Zařízení se sedmi stálými pedagogickými pracovníky je schopno realizovat téměř stovku různých kroužků ročně, a to zejména díky široké síti externích spolupracovníků. DDM Oblázek tak do značné míry funguje jakási agentura volného času zastřešující aktivity tohoto typu v rámci ORP i za jeho hranicemi.

Problémem nabídky volnočasových aktivit zůstává kolísavá kvalita a problémy s kontinuitou, v případě malých obcí také velmi zúžená nabídka, či na druhou malý zájem rodičů (zkušenost z přírodovědných kroužků pořádaných ekologickým vzdělávacím centrem Rychta Krásensko).

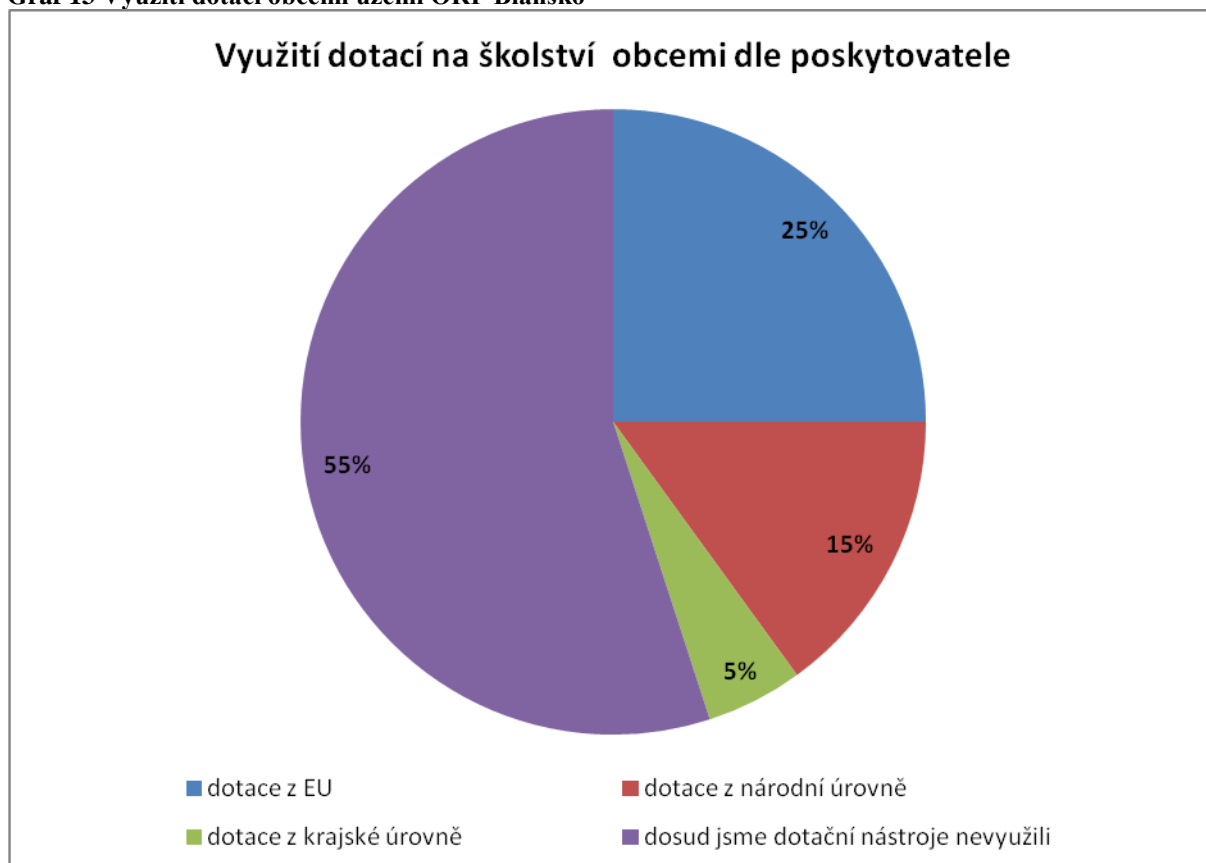
Řešením by bylo administrativní podchycení nabídky v regionu, její podpora a koordinace v rámci ORP.

Finance:

Samostatnou kapitolou školské problematiky pak zůstává financování školství. Zatímco přímé náklady na vzdělávání hradí stát a kraj prostřednictvím normativů, provoz a investice jsou pak hrazeny prostřednictvím obecních rozpočtů. Do obecních rozpočtů přicházejí peníze na školství prostřednictvím rozpočtového určení daní. Na jednoho žáka dostává obec přibližně 8000 Kč¹, náklady na provoz škol jsou však zpravidla vyšší, takže obce své školy dotují z vlastních zdrojů podle svých možností. V ORP Blansko pokrývá RUD průměrně pouze 45 % nákladů na provoz škol. Další náklady pak představují investice, které jdou ruku v ruce s údržbou nemovitosti v majetku obce.

Navzdory této skutečnosti značná část obcí zatím nevyužila žádného dotačního titulu pro oblast školství, což je zřejmě dáno obavami z administrativní zátěže doprovázející grantové řízení, o nichž se starostové zvláště malých obcí často zmiňovali.

Graf 13 Využití dotací obcemi území ORP Blansko

Řešení pro oblast financí se tak nabízí dvojí: jednak úspory (slučování škol a školských zařízení, investice do energeticky úsporných opatření, společný postup při zadávání zakázek, který umožní při

¹ Odbor Legislativně správní SMO ČR poskytl toto stanovisko:

Výňatek: Podle dat Ministerstva financí bylo k 30. 9. 2012 v České republice 1 124 154 žáků mateřských, základních a speciálních škol zřizovaných obcemi. Pro rok 2013 byla celostátně predikována částka v rozpočtu na sdílené daně ve výši 129,24 mld. Kč. Pokud z této částky vyjádříme oněch 7 %, vyjde nám, že na obecní školy připadá v letošním roce 9,0468 mld. Kč. Tuto částku vydělíme oním celkovým počtem žáků v České republice, vyjde nám příspěvek na jednoho žáka zhruba 8 tisíc Kč, což odpovídá, podle provedených studií, celostátnímu průměrnému nákladu na žáka. V případě že má obec například 50 žáků, dostane tedy do svého rozpočtu prostřednictvím sdílených daní částku zhruba 400 tis. Kč. Výše těchto prostředků může být vyšší či nižší než náklady na provoz dané školy.

větším objemu vysoutěžit lepší cenu), jednak zvýšení příjmů důsledným sledováním grantových výzev a jejich využíváním.

3.2. Návrhová část pro oblast školství

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců samospráv a veřejnoprávních a soukromých institucí působících v oblasti školství v území ORP Blansko, včetně zástupců městského úřadu Blansko, odboru školství, kultury, mládeže a tělovýchovy. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

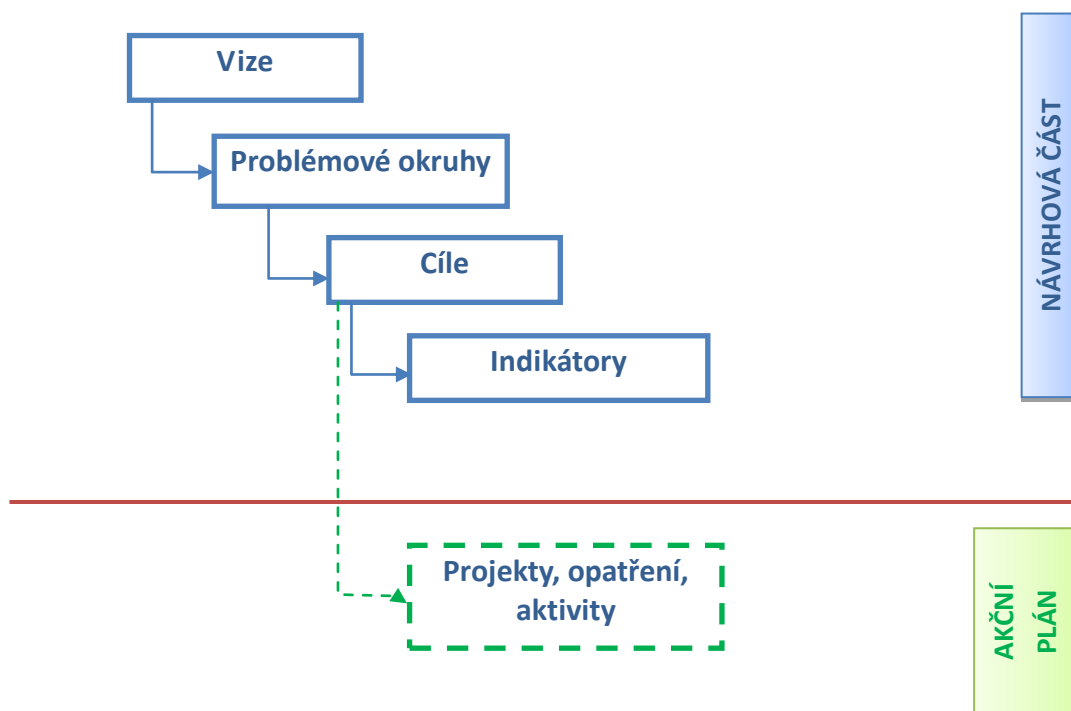
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Školství je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce v oblasti Školství		
Školství	Problémová oblast 1 Nedostatek financí	Problémová oblast 2 Nízká úroveň spolupráce škol a obcí v rámci regionu
	cíl 1.1: Zvýšení efektivity při čerpání dotací vytvořením týmu projektové přípravy	cíl 2.1: Posílení vzájemné spolupráce vytvořením speciálního informačního webu
	cíl 1.2: Zřízení školské analytické skupiny	cíl 2.2: Posílení vzájemné spolupráce mezi mateřskými školami formou jednotných tematických metodik
		cíl 2.3: Posílení komunitní role škol

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Slogan: "Region, kde se místní cítí doma a kam se hosté rádi vrací."

Vize:

- Obce na území ORP Blansko udržují a dále rozvíjejí spolupráci a poskytují si vzájemnou podporu.
- Udržují a rozvíjejí síť škol s důrazem na individuální potřeby a zájmy dětí, a rozvoj společenského života v obci.
- Podporují funkční, vzájemně provázanou a dostupnou síť sociálních a návazných služeb pro občany tak, aby se ve složitých životních situacích cítili v regionu bezpečně.
- Optimalizují a zefektivňují odpadové hospodářství s důrazem na ochranu životního prostředí. Motivují a vzdělávají občany v problematice odpadů s důrazem na třídění.
- Spolupracují jak vzájemně, tak i se subjekty cestovního ruchu na jednotném destinačním managementu, který využívá potenciálu oblasti a zároveň přispívá k jeho ochraně.

Problémové okruhy v oblasti předškolního a základního vzdělávání v ORP Blansko:

PROBLÉMOVÝ OKRUH I: Nedostatek financí

Popis stávající situace

Školy jsou financovány z několika zdrojů. **Přímé náklady** na vzdělávání (mzdové náklady) hradí **stát**, který školám přispívá také na **pomůcky a další neinvestiční náklady**. MŠMT rozděluje tyto prostředky dle státních normativů (počtu žáků) na jednotlivé krajské úřady, které následně přerozdělují peníze do jednotlivých škol. Krajské normativy pro ORP Blansko nedostatečně odrážejí situaci v ORP v tom smyslu, že finančně znevýhodňují školy s větším počtem žáků a fakticky tak brání slučování škol do

větších celků. Tuto situaci měla vyřešit reforma financování regionálního školství, která však stále není dokončena. Výše prostředků není dostatečná, aby pokrývala v plnosti potřeby škol.

Provozní náklady škol jsou hrazeny prostřednictvím **obecních rozpočtů**. Do obecních rozpočtů přicházejí peníze na školství formou rozpočtového určení daní (dále RUD). Je deklarováno, že na jednoho žáka dostává obec přibližně 8000 Kč², finance však přicházejí v podobě „balíku“ bez podrobnějšího rozklíčování, což starostům ztěžuje vyjednávání s okolními obcemi, odkud pocházejí děti, o případném příspěvku. Náklady na provoz škol jsou totiž zpravidla vyšší než příspěvek v rámci RUD v - ORP Blansko pokrývá RUD průměrně pouze 45,88 % nákladů na provoz škol.

Další náklady pak představují **investice**, které jdou k tíži **obecním rozpočtům**, neboť souvisí s údržbou nemovitosti v majetku obce. Aktuálně známé a plánované výdaje na investice do roku 2023 v rámci ORP Blansko představují 207,8 mil. Kč. Investiční náklady nesou obce provozující školu, většinou bez finanční podpory okolních obcí. Tato skutečnost, vzhledem k faktu, že vlastní ZŠ nemá 25 ze 43 obcí na území ORP Blansko a vlastní MŠ 16 ze 43 obcí, a využívají tedy zařízení obcí sousedních, může být, stejně jako nesrovnalosti ohledně provozních nákladů, příčinou napětí ve vztazích mezi obcemi

Akutní finanční potřeby škol (například příspěvky na asistenta, na dopravu na sportovní utkání, na nutné opravy apod.) jsou řešeny formou komunikace mezi obcí a školou a v případě dohody poskytnutím mimořádného příspěvku z **rezerv v rozpočtu obce**. Získání finančního příspěvku v tomto případě závisí na osobních vztazích, na stavu rozpočtu obce i na tom, jaký význam vedení obce školství přisuzuje.

Dalším zdrojem financí, jehož využívání je vzhledem k objemu finančních prostředků určených pro potřeby školství nezbytností, jsou **granty a dotace** z různých úrovní (evropské, národní, krajské), určené jak pro školy, tak i pro jejich zřizovatele (v tomto případě jde většinou o granty investičního charakteru). Sledování grantových výzev a administrace projektů však představují značnou administrativní zátěž, kterou zejména menší školy a malé obce zvládají jen s obtížemi a na úkor hlavní činnosti. Jedním z problémů, který s sebou využití tohoto zdroje přináší, je nutnost finanční spoluúčasti, která zejména u škol představuje výraznou překážku, jejíž překonání opět závisí na vztazích se zřizující obcí. Běžnou praxí totiž je, že finanční spoluúčast na projektu podaného školou jde k tíži zřizovatele školy, tedy obce.

Další obtíží plynoucí z využívání grantových výzev je nekoncepčnost: škola či zřizovatel přednostně řeší problémy, které spadají do rámce aktuální grantové výzvy, ne ty, které vyžadují největší pozornost. Samotné grantové výzvy svých charakterem ne vždy odpovídají aktuálním potřebám regionu.

Všechny tyto překážky zřejmě stojí za skutečností, že 55 % obcí doposud nevyužilo žádné dotace pro oblast školství, přestože pouze 34 % obcí nemá na svém území mateřskou ani základní školu.

Shrnutí

Situace související se státní politikou financování školství a reformou financování regionálního školství není řešitelná na obecní úrovni. Důsledky výpadku tohoto zdroje financí by byly mimořádné, největší riziko je velmi nízké, prakticky srovnatelné s krachem ČR, která je držitelem mezinárodního ratingu A1 (S&P) a je tak považována za zemi se „stabilním výhledem“.

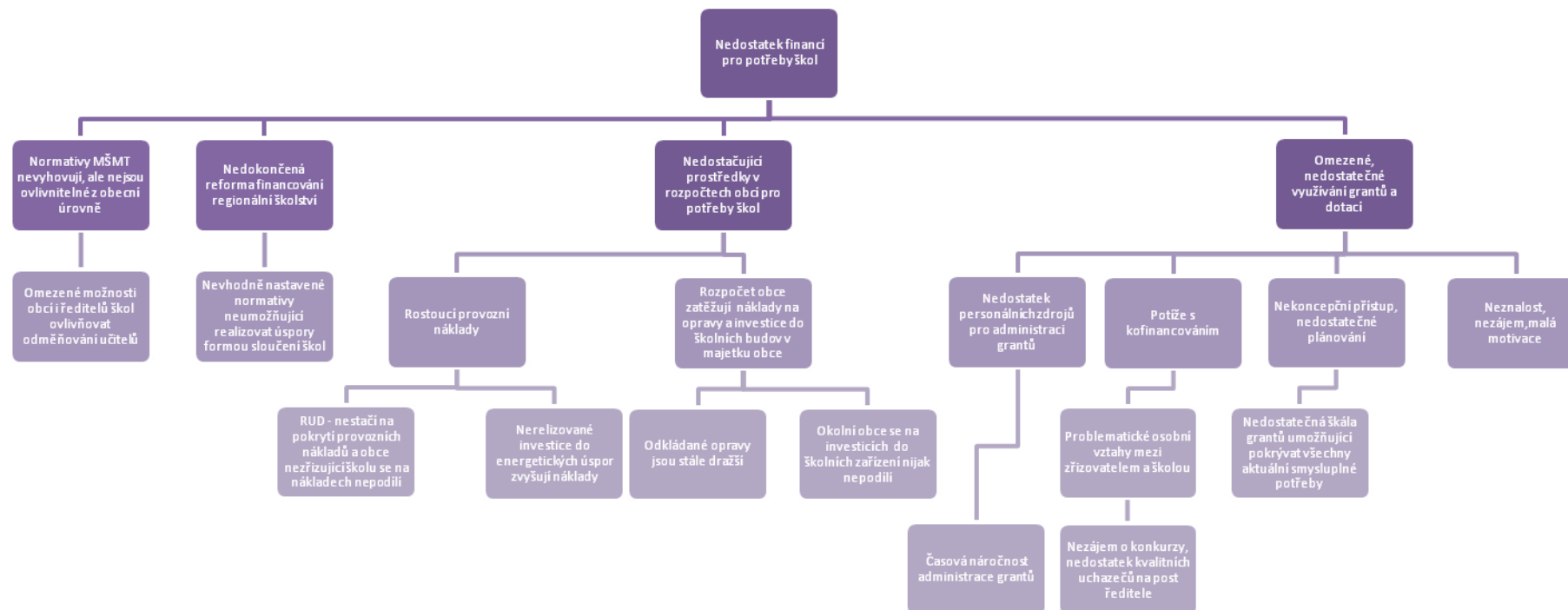
Otázkami k řešení tak zůstává férové rozdělení nákladů na provozování škol mezi zřizovatele a obce, jejíž občané školu využívají (jde o problematiku relativně novou, změna RUD proběhla v roce 2013 a obce teprve sbírají postřehy z praktického fungování), efektivnější využívání grantů a dotací.

² Viz pozn. 1

Převážně z těchto dvou zdrojů, tedy z obecních rozpočtů a grantů (dotací) jsou kryty veškeré náklady související s provozem a rozvojem školy, realizací energeticky úsporných opatření a investic, ať už jde o opravy nebo nové stavby. Je tedy zřejmé, že zanedbávání grantů (dotací) coby finančního zdroje vede v dlouhodobém hledisku k vyšším nákladům, ať už na energie, nebo na odstranění škod v důsledku nerealizovaných oprav. V úvahu je třeba vzít i případné ztracené příležitosti v podobě dobudování chybějící infrastruktury – hřišť, zahrad či tělocvičen, které by sloužily nejen potřebám školy, ale celé obce.

Granty a dotace jsou klíčové pro zajištění odborných a poradenských služeb, zejména pro menší školy, osobnostní a odborný rozvoj pedagogů a jejich další vzdělávání, rozvoj příslušných kompetencí na straně vedení obcí, a kvalitativní rozvoj školství v rámci území.

Obr. 5 Strom problémů - Školství I

PROBLÉMOVÝ OKRUH II: Nízká úroveň spolupráce škol a obcí v rámci regionu

Popis stávající situace

Na území správního obvodu ORP Blansko působí celkem 20 mateřských a 10 základních škol v podobě samostatných zařízení a 13 sloučených zařízení ZŠ + MŠ. Většina těchto zařízení řeší obdobné problémy v oblasti financování, zkvalitňování výuky, personálního řízení a řízení školy obecně, komunikace s médii, komunikace s rodiči, organizace mimoškolní činnosti, pořizování a oprav movitého a nemovitého majetku, získávání a administrace grantů apod. Komunikace mezi školami navzájem i mezi zřizovateli škol na tato témata však probíhá v omezené míře a vedení jednotlivých škol řeší problémy související s chodem školy a její rolí v rámci místní komunity (která je zvláště ve venkovském prostředí nedocenitelná), aniž by mělo možnost čerpat ze zkušeností kolegů.

Zejména mateřské školy, často jen jedno nebo dvoutřídní, kde je vzájemná zastupitelnost pedagogů malá, se ocitají ve svízelné situaci, pokud chtějí svým zaměstnancům umožnit další prohlubování kvalifikace v zájmu udržení kvality vzdělávacího procesu, pracovat se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) či beze zbytku plnit všechny povinnosti a dostát vašem požadavkům, které jsou na ně kladeny legislativou.

U základních škol je vzájemná spolupráce komplikována faktem, jenž bývá ze strany zástupců obcí i ředitelů škol obvykle uvozován slovy „školy si teď navzájem konkurují“, reflektujícími skutečnost, že příspěvek z krajských normativů je stanoven na osobu a menší školy musí bojovat o každého žáka, zvláště pokud jim hrozí, že pro úbytek žáků přestanou být školou úplnou.

Zkušenosti z neformální praxe ale ukazují, že zástupci obcí i ředitelé škol mají o výměnu zkušeností a setkávání zájem.

V případě starostů probíhá spolupráce neformálním způsobem, a to formou telefonátu či osobního setkání. Tento typ spolupráce je ovšem z podstaty věci závislý na osobních vazbách, které mohou být v důsledku přirozené výměny na vedoucích postech obcí snadno zpřetrhány. Mechanismus, který by zajišťoval příležitost pro seznámení zástupců obcí, neformální či formální setkávání a výměnu informací a zkušeností ovšem není ustaven. Spolupráce starostů přímo nesousedících obcí je v oblasti školství už poměrně vzácná.

V případě škol se na území působnosti ORP Blansko můžeme setkat se dvěma rozdílnými přístupy. Převážná část základních škol navzájem nespolupracuje. Je zde však skupina šesti škol, která se tomuto pravidlu vymyká. Navzdory tezi o navzájem si konkurujících základních školách (mateřské školy si vzhledem k dlouhodobému nedostatku míst v mateřských školách nekonkurují, naopak, případné zřízení další mateřské školy v sousedství vnímají jako vítané snížení tlaku ze strany rodičů na přijetí dětí) lze nalézt na území působnosti ORP Blansko příklad spolupráce základních škol v podobě sdružení Cirsium. Existence tohoto sdružení ukázala, že školy i jejich vedení mají o vzájemné setkávání, výměnu zkušeností a spolupráci zájem, považují ji za přínosnou a účelnou. Životaschopnost tohoto modelu prokázalo osmnáct let existence, skutečnost, že sdružení přežilo přirozenou obměnu na postech ředitelů, kteří jej založili, i početné společné aktivity jak žáků, tak pedagogů, managementu a nepedagogických pracovníků škol (matematické či přírodovědné olympiády a sportovní setkání pořádané v rámci sdružení, popřípadě společné schůzky vedení nad novelami zákonů, schůzky účetních, vedoucích stravování apod.)

Přínos této formy spolupráce mezi základními školami je zjevný a za jeho jediný nedostatek lze považovat skutečnost, že se za osmnáct let nijak zásadně neproměnil, pokud jde o aplikaci moderních komunikačních prostředků a využívání sociálních sítí.

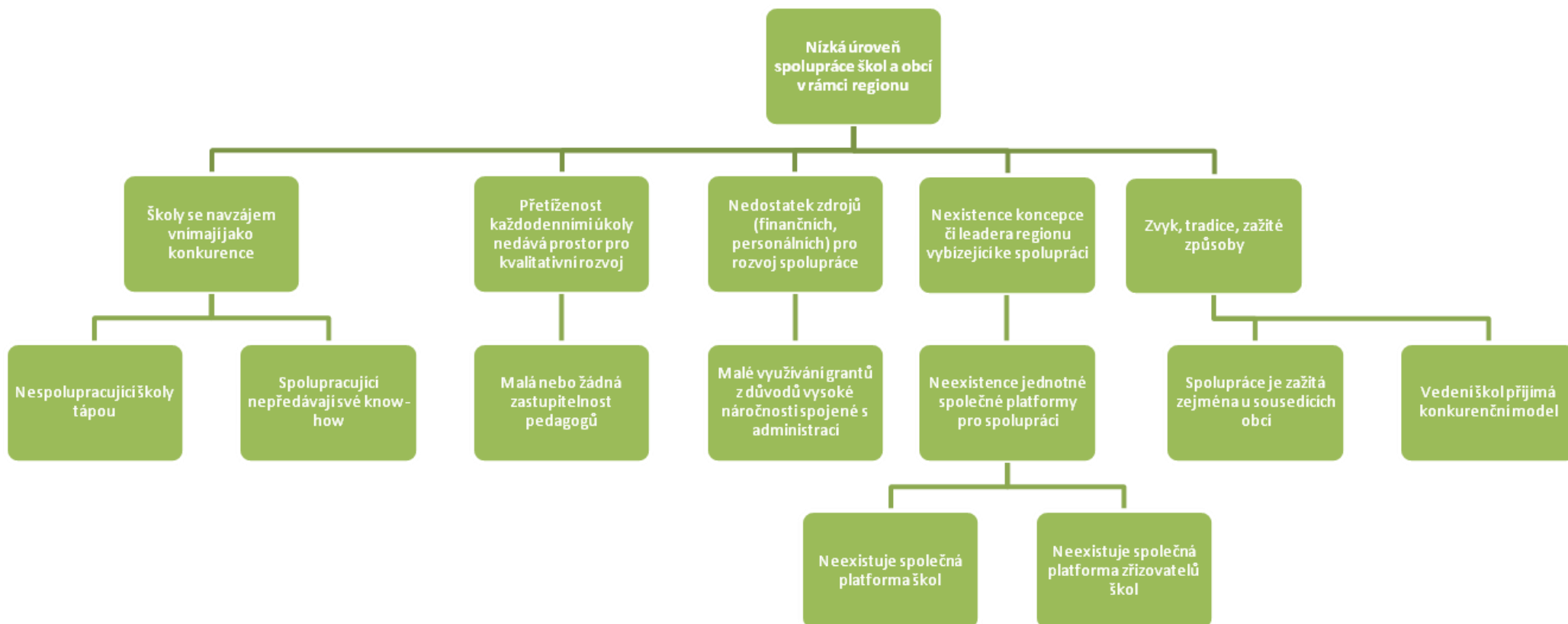
Skutečnost, že většina škol a obcí na území působnosti ORP nespolupracuje, nebo spolupracuje jen velmi omezeně, představuje ztracenou příležitost pro kvalitativní rozvoj školství v regionu. Poskytování poradenských služeb, sdílení zkušeností či přímo participace na projektech s využitím

dotací ze všech úrovní, kvalitnější kurzy (část učitelů se po jejich absolvování následně sama může stát aktivními školiteli), sdílení poradenských služeb, učitelských úvazků, či jen prostá vzájemná podpora a rada při rutinních úkolech souvisejících s chodem školy mohou být pro vedení škol nedocenitelnou pomocí (a pro obce znatelným přínosem).

Shrnutí:

Obce a školy v regionu spolupracují jen v omezené míře, přestože problematika školství a každodenní úkoly, které management zejména menších škol musí zvládat, ke sdílení přímo vybízí. Jedním z dobrých a časem prověřených příkladů je existence Cirsia, sdružení šesti základních škol, které aktivně funguje již osmnáct let. Bohatší komunikace mezi školami (základními i mateřskými) i obcemi, výměna zkušeností a koordinace aktivit může regionu přinést žádoucí multiplikační efekt a znamenat kvalitativní skok pro úroveň školství na Blanensku.

Obr. 6 Strom problémů - Školství II

3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1.	<u>Nedostatek financí</u>
Cíl 1.1	<i>Zvýšení efektivity při čerpání dotací vytvořením týmu projektové přípravy</i>
Popis cíle	<p>Na území správního obvodu ORP Blansko se nachází celkem 25 ZŠ a 33 MŠ, v drtivé většině zřizovaných obcemi (výjimku tvoří pouze dvě krajské ZŠ určené pro děti se SVP). Obce tak nesou veškerou tíži spojenou s provozem škol, což obnáší nejen náklady na provoz, ale také na opravy a investice do školních budov a vybavení (tělocvičny, zahrady, hřiště, kuchyně). Samotné školy pak získávají prostředky pro obnovu a rozvoj formou ONIV, dražší vybavení a nadstandardní činnosti školy jsou však často hrazeny z grantů různých úrovní.</p> <p>Jak pro obce, tak i pro školy však představují činnosti spojené se sledováním aktuálních grantových výzev, psaním žádostí, organizací případných výběrových řízení a následnou administrací a vyúčtováním značnou zátěž, pro kterou obce ani školy v naprosté většině případů nemají potřebné personální zdroje. Tato skutečnost sama o sobě představuje překážku v dostupnosti dotací zejména pro menší školy a obce.</p> <p>Negativním jevem bývá také snaha o čerpání dotací systémem „ad hoc“, kdy jsou žádosti o finanční podporu podávány „živelně“ a nekonceptně, jen jako okamžitá reakce na aktuálně vyhlášené výzvy, bez hlubší analýzy, zda jde o hospodárně využitelný dotační titul. V důsledku se tak může stát, že přijetí takovéto dotace zablokuje možnost ucházet se o jiný, potřebnější dotační titul, na jehož kofinancování už nebude dostatek finančních prostředků</p> <p>Řešením tohoto problému je zřízení odborného týmu pro oblast dotací, který bude složen z odborníků v oblasti školství, dotační politiky a veřejných zakázek z ORP Blansko, a dále zástupců územní samosprávy a škol správního obvodu.</p> <p>Prvořadým úkolem týmu projektové přípravy bude, ve spolupráci s obcemi a školami, identifikovat potřeby škol a obcí, určit vhodné operační programy pro jejich budoucí investiční i neinvestiční projekty a motivovat školy a obce ke konceptnímu přístupu k podávání vlastních žádostí. Tým se bude scházet průběžně dle potřeby a výstupy z jeho činnosti budou v elektronické podobě k dispozici všem obcím a školám ve SO ORP Blansko. Bude kladen důraz na to, aby se v průběhu práce týmu vyprofilovala osoba, která se ujme role projektového poradce.</p>
Hlavní opatření	<p><u>A: Přípravná fáze</u></p> <p>A.1 Zajištění souhlasu obcí SO ORP Blansko s vytvořením týmu</p> <p>A.2 Stanovení organizačního a personálního rámce fungování týmu</p> <p><u>B: Financování</u></p> <p>B.1 Zřízení týmu ani jeho administrativa nebudou vyžadovat zvláštní finanční náklady</p>

	<p><u>C: Realizace</u></p> <p>C.1 Sběr dat a analýza dat popisujících finanční potřeby obcí a škol, motivace k revizi strategických plánů obcí a koncepcí rozvoje škol, popřípadě k jejich vypracování tam, kde chybí</p> <p>C.2 Zpřístupnění výstupu týmu obcím a školám</p> <p>C.3 Pravidelná setkávání týmu se zástupci obcí a škol</p> <p>C.4 Individuální i společné konzultace zástupců obcí a škol s poradenským týmem</p> <p>C.5 Zřízení pozice projektového poradce</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Počet setkání týmu</p> <p>Zřízení pozice projektového poradce pro ORP Blansko</p>
Správce cíle	Ing. Jiří Crha, místostarosta města Blanska

Problémový okruh 1.	<u>Nedostatek financí</u>
Cíl 1.2	<i>Zřízení školské analytické skupiny</i>
Popis cíle	<p>Jedním z nejčastějších problémů v oblasti školství je nedostatek finančních prostředků na provoz škol a školských zařízení, na nákup vybavení a zajištění kvalitní a moderních metod výuky či zajištění kvalitních pedagogů (např. rodilých mluvčích pro výuku jazyků).</p> <p>Řešením tohoto problému může být zřízení analytické skupiny pro území ORP Blansko, jejímž prvořadým úkolem bude provést analýzu základních materiálních a personálních potřeb škol a školských zařízení, identifikovat možnosti úspor, příležitosti pro rozšíření hospodářské činnosti a sdílení personálních a materiálních zdrojů mezi školami. Analytická skupina bude složena z odborníků v oblasti školství, veřejných zakázek a územní samosprávy působících v oblasti školství a veřejných zakázek, a dále ze zástupců vybraných obcí a škol správního obvodu.</p> <p>Prvořadým úkolem analytické skupiny bude, ve spolupráci s obcemi a školami, provést podrobnou analýzu jejich materiálních a personálních potřeb a stanovit přehled doporučení ke zvýšení hospodárnosti chování škol a jejich zřizovatelů a možnosti sdílení zdrojů. Skupina bude motivovat školy ke vzájemné komunikaci, organizovat společná (společenská, ale i tematická vzdělávací) setkání zástupců škol (pedagogů, účetních, vedoucích školního stravování, ředitelů), motivovat k pořádání společných akcí (sportovních, kulturních, vědomostních či výtvarných popř. hudebních soutěží) i akcí pro veřejnost.</p> <p>Analytická skupina spolupracuje se skupinou projektovou a v průběhu sledovaného období průběžně dává doporučení a vyhledává tipy pro společné projekty (ná vaznost na cíl 1.1 a 2.3)</p> <p>Žádoucí je také vytvoření komunikační platformy (např. web – cíl 2.1), která by školám umožnila operativně sdílet volné zdroje, prezentovat svou činnost a pozvánky na společné akce a akce pro veřejnost.</p> <p>Pokud se to ukáže jako účelné, je do budoucna možné vytvoření pozice regionálního školského koordinátora a poradce, který převezme motivační a organizační roli ŠAS.</p>
Hlavní opatření	<p><u>A: Přípravná fáze</u></p> <p>A.1 Zajištění souhlasu obcí s vytvořením pozice ŠAS.</p> <p>A.2 Stanovení organizačního a obsahového rámce činnosti ŠAS (zástupci obcí a škol)</p> <p><u>B: Financování</u></p> <p>B.1 Náklady na zřízení týmu a jeho administrativu, nejsou vysoké a v první fázi půjdou k tíži obcí (společné financování), v dlouhodobé perspektivě se předpokládá nalezení vhodného dotačního titulu.</p> <p><u>C: Realizace</u></p> <p>C.1 Vytvoření konkrétní metodiky sběru a analýzy dat co nejlépe popisujících</p>

	<p>potřeby škol, možnosti úspor, dalšího získávání finančních prostředků vlastní činností (hospodářská činnost škol) či sdílením kapacit.</p> <p>C.2 Propojení a synchronizace praktických kroků spojených s realizací s kroky 2. problémového okruhu</p> <p>C.3 Zpřístupnění a pravidelná aktualizace výstupů formou doporučení obcím a školám, informační newsletter, specializovaný web</p> <p>C.4 Sdílení příkladů dobré praxe prostřednictvím společných (možno i neformálních) setkání ředitelů škol, zástupců obcí.</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Vytvoření ŠAS</p> <p>Počet obcí a škol, které podklady a doporučení zpracovaná AS využijí ke zvýšení hospodárnosti provozu škol</p> <p>Vytvoření pozice školského koordinátora</p>
Správce cíle	Ing. Jiří Crha, místostarosta města Blanska

Problémový okruh 2	<u>Nízká úroveň spolupráce škol a obcí v rámci regionu</u>
Cíl 2.1	<i>Posílení vzájemné spolupráce vytvořením speciálního informačního webu</i>
Popis cíle	<p>Jednou z nejčastějších překážek zvyšování kvality školství obecně a tedy i na Blanensku, je nedostatek vzájemné spolupráce jak mezi školami, tak i mezi obcemi, které jsou jejich zřizovateli. Na rozdíl od zajišťování vlastní školní výuky, která podléhá standardizaci na celostátní úrovni, řeší školy i jejich zřizovatelé většinu organizačních a provozních záležitostí souvisejících s chodem škol zpravidla izolovaně, přestože praxe na území OPR již prokázala, že pravidelná setkání a konzultace, ať už na úrovni zástupců obcí, ředitelů škol či pedagogických a administrativních pracovníků jsou jednoznačný přínosem. Tyto případy vzájemné spolupráce byly však doposud spíše projevem aktivity jednotlivců, než soustavnou snahou o zvýšení kvality školství na Blanensku.</p> <p>Řešením tohoto problému může být zřízení informačního webu, který bude sloužit školám a jejich zřizovatelům na území správního obvodu ORP Blansko. Web bude trvalou platformou pro rychlou výměnu informací o potřebách škol, které mohou být společně řešeny efektivněji a hospodárněji. (Zajišťování účast na specializovaných školeních, ubytování a doprava žáků na školy v přírodě, nákupy spotřebního materiálu, diskuze o řešení aktuálních otázek právní nebo administrativní povahy, organizace a propagace neformálních akcí škol apod.) Web bude také motivovat školy ke vzájemné komunikaci, častější organizaci společných setkání zástupců škol a umožní jim také vzájemně sdílet volné zdroje.</p>
Hlavní opatření	<p><u>A: Přípravná fáze</u></p> <p>A.1 Zajištění souhlasu obcí a škol s vytvořením společného informačního webu.</p> <p>A.2 Stanovení jeho obsahového a technického rámce</p> <p><u>B: Financování</u></p> <p>B.1 Náklady na zřízení informačního webu a jeho administraci budou hrazeny z příspěvků obcí případně do budoucna z grantů, je možnost dohody s ORP či některou z větších škol.</p> <p><u>C: Realizace</u></p> <p>C.1 Vytvoření a spuštění webu a poskytnutí přístupových práv školám a zřizovatelům ze SO ORP Blansko.</p> <p>C.2 Pravidelná aktualizace informací na webu, emailový newsletter školám a zřizovatelům upozorňující na novinky a aktuality na webu (návaznost na cíl 1.2 a 2.3)</p> <p>C.3 Sdílení příkladů dobré praxe vzájemné spolupráce, k níž došlo díky výměně informací prostřednictvím webu.</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet obcí a škol, které možnosti webu využívají ke vzájemné spolupráci.
Správce cíle	Mgr. Ivo Polák, starosta města Blanska

Problémový okruh 2	<u>Nízká úroveň spolupráce škol a obcí v rámci regionu</u>
Cíl 2.2	<i>Posílení vzájemné spolupráce mezi mateřskými školami formou jednotných tematických metodik</i>
Popis cíle	<p>Na rozdíl od základních škol, které jsou k alespoň minimální vzájemné spolupráci a komunikaci vybízeny formou krajských a celostátních vědomostních soutěží, olympiád a sportovních utkání, stojí velká část mateřských škol, zejména těch na venkově, majících pouze jedinou třídu, zcela osamoceně. Vzhledem k omezeným personálním zdrojům je pro zástupce těchto mateřských škol obtížná účast na školeních i společných setkáních, kde by mohli načerpat inspiraci či potřebné informace.</p> <p>V lepším postavení nejsou ani pedagogové těchto mateřských škol, které jsou organizačně zahrnuty pod společné ředitelství se základní školou. I tady praxe ukazuje, že pedagogové předškolního vzdělávání jsou zejména po stránce metodické ve své práci osamoceni, což hrozí profesní únavou a vyhořením.</p> <p>Řešením této situace je možnost zapojit pedagogy mateřských škol do projektů s působností v rámci celého území ORP, s jednotnou metodikou, zahrnující možnost vzájemných setkávání mateřských škol a poskytujících jednotnou platformu pro vzájemnou komunikaci mezi mateřskými školami. Jako přínosná se jeví také možnost zapojení základních škol a družin, jež by posílila doposud většinou jen formální spolupráci mezi mateřskými a základními školami.</p> <p>Tento cíl navíc umožňuje efektivně využít již vytvořené (a často odzkoušené) metodiky a projekty, získat zkušenosti s jejich implementací a postupně „zásobník“ metodik rozšiřovat o další ucelené vzdělávací moduly.</p>
Hlavní opatření	<p><u>A: Přípravná fáze</u></p> <p>A.1 Zajištění souhlasu zřizovatelů a ředitelů MŠ se zapojením škol do společných projektů.</p> <p>A.2 Seznámení s doposud existujícími projekty, jejich průběhem, zkušenostmi, metodikami a případnými finančními nároky (nejlépe s vystoupením pedagogů z již zapojených škol)</p> <p>A.3. Zaškolení pedagogů v metodice tam, kde je zaškolení zapotřebí</p> <p><u>B: Financování</u></p> <p>B.1 Jelikož jde v první fázi o využití stávajících metodik, projekt není finančně náročný, přesto bude nutné identifikovat dodatečné náklady, například na pomůcky, odměny školitelů. Rozvahu je nutné provést v rámci přípravné fáze a zajistit dostatečné finanční zdroje.</p> <p><u>C: Realizace</u></p> <p>C.1 Zjištění zájmu mateřských škol o jednotlivé metodiky, zvolení metodiky pilotní a její implementace dle harmonogramu metodiky.</p> <p>C.2 Zhodnocení prvních zkušeností, implementace dalších metodik (návaznost na cíl 1.2)</p> <p>C.4 Tvorba dalších metodik (neziskové organizace i MŠ, spolupráce v rámci regi-</p>

	onu – návaznost na cíl 1.2) C.3 Sdílení příkladů dobré praxe vzájemné spolupráce (návaznost na cíl 2.1.)
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet škol, které se zapojily do programu sdílené metodiky Počet nově vytvořených metodik
Správce cíle	Ing. Jiří Crha, místostarosta města Blanska

Problémový okruh 2	<u>Nízká úroveň spolupráce škol a obcí v rámci regionu</u>
Cíl 2.3	<i>Posílení komunitní role škol</i>
Popis cíle	<p>Mnohé školy v blanenském regionu si uvědomují skutečnost, že jejich role ve společnosti významně přesahuje pouhou vzdělávací funkci a zvláště na vesnici plnila škola vždy přirozenou úlohu hybatele kulturního a společenského dění, toto uvědomění je často jen intuitivní, bez hlubšího pochopení významu spolupráce s místní komunitou pro posílení vztahu mezi školou a rodinou, pro budování hlubšího vztahu k regionu, podporu dobrovolnictví a aktivního zapojení veřejnosti do života obce, sociální inkluze či prevenci sociálně patologických jevů. Další činnosti školy (nezahrnující přímo vzdělávání) jsou tak chápány spíše jako suplování činnosti nepřítomných společenských, kulturních a vzdělávacích institucí v obci, než jako integrální součást činnosti školy a jako příležitost k dalšímu rozvoji. Tato skutečnost je patrná zejména na školách v Blansku, kde existuje široká nabídka volnočasových a zájmových aktivit ze strany dalších subjektů (DDM, ZUŠ, neziskové organizace apod.) a školy proto aktivity směrem k veřejnosti prakticky nevyvíjejí. Také nabídka školních kroužků v Blansku je omezená a určena pouze pro žáky té konkrétní školy, bez zájmu nabídnout je dál. Řešením tohoto problému může být aktivní podpora práce škol s veřejností, v první fázi formou sdílení příkladů dobré praxe a proškolení (zkušenosti s tímto typem projektů mají například v Brně), v druhé fázi otevření stávajících aktivit škol veřejnosti, ve třetí fázi pak vytváření událostí a aktivit výlučně se záměrem práce s veřejností.</p> <p>Jako informační a prezentační platforma komunitní úlohy škol nejlépe poslouží specializovaný web (cíl 2.1), koordinační a motivační role se zhostí členové školské analytické skupiny (cíl 1.2)</p>
Hlavní opatření	<p><u>A: Přípravná fáze</u></p> <p>A.1 Zajištění souhlasu obcí a škol</p> <p>A.2 Stanovení jeho obsahového a technického rámce, volba způsobu sdílení dosavadních zkušeností s tímto typem práce (školení, společné setkání s se zástupci členů brněnské Sítě otevřených škol).</p> <p><u>B: Financování</u></p> <p>B.1 Informační setkání a školení by si neměly vyžádat další náklady, také první fáze realizace spočívající ve veřejné prezentaci a nabídce již existujících činností nepřináší žádné náklady, popřípadě jen takové, které lze hradit formou běžného kurzovního. Náklady na prezentaci a organizaci jsou již zahrnuty v cílech 2. 1 a 1. 2. Až druhá fáze realizace si může vyžádat další náklady, které budou hrazeny buď z vhodných grantů, nebo rozpočtů obcí.</p> <p><u>C: Realizace</u></p> <p>C.1 Proškolení a seznámení zástupců škol s přínosem koncepce otevřené školy</p> <p>C.2 Vytvoření společné nabídky škol a harmonogramu činností</p>

<i>Cíl</i>	<i>Vytvoření školské analytické skupiny</i>		
Číslo indikátoru	1.2.1 INDIKÁTOR VÝSTUPU A		
Název indikátoru	ZŘÍZENÍ ŠKOLSKE ANALYTICKÉ SKUPINY		
Měrná jednotka	Stav		
Správce měřítka	Ing. Jiří Crha		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru je zřízení a zahájení činnosti školské analytické skupiny		
Metodika a výpočet:	Porovnání stavu v roce 2013 se stavem v roce 2017 a 2020.		
Zdroj čerpání dat:	Sdělení ORP Blansko		

<i>Cíl</i>	<i>Vytvoření školské analytické skupiny</i>		
Číslo indikátoru	1.2.2 INDIKÁTOR VÝSTUPU B		
Název indikátoru	POČET ŠKOL A OBCÍ, KTERÉ PODKLADY A DOPORUČENÍ ANALYTICKÉ SKUPINY VYUŽIJÍ KE ZVÝŠENÍ HOSPODÁRNOSTI PROVOZU ŠKOL		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Ing. Jiří Crha		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10 obcí, 10 škol	15 obcí, 15 škol
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pro zajištění kvalitní výuky na ZŠ a zlepšení jejich hospodaření je mimo jiné důležité aktivní využití doporučení stanovených analytickou skupinou ze strany obcí a škol.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí a škol využívajících doporučení skupiny		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy ZŠ, sdělení obcí správního obvodu ORP Blansko		

<i>Cíl</i>	<i>Vytvoření školské analytické skupiny</i>		
Číslo indikátoru	1.2.3 INDIKÁTOR VÝSTUPU C		
Název indikátoru	VYTVOŘENÍ POZICE ŠKOLSKÉHO KOORDINÁTORA		
Měrná jednotka	Stav		
Správce měřítka	Ing. Jiří Crha		
Roky	2013	2017	2020
Plán		0	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Činnost školské analytické skupiny by měla vyústit ve vytvoření pozice specializovaného pracovníka, který se bude touto problematikou soustavně a odborně zabývat.		
Metodika a výpočet:	Porovnání stavu v roce 2020 se stavem v roce 2017 a 2013		
Zdroj čerpání dat:	sdělení ORP Blansko		

Problémový okruh 2	<i>Posílení vzájemné spolupráce vytvořením speciálního informačního webu</i>		
Číslo indikátoru	2.1 INDIKÁTOR VÝSLEDKU		
Název indikátoru	VYTVOŘENÍ WEBU		
Měrná jednotka	Stav		
Správce měřítka	Mgr. Ivo Polák		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru je samotné vytvoření a spuštění příslušného webu.		
Metodika a výpočet:	Porovnání stavu v roce 2013 se stavem v letech 2017 a 2020		
Zdroj čerpání dat:	Sdělení ORP Blansko, výroční zprávy škol		

Cíl	<i>Posílení vzájemné spolupráce vytvořením speciálního informačního webu</i>		
Číslo indikátoru	2.1.1 INDIKÁTOR VÝSTUPU A		
Název indikátoru	POČET OBCÍ A ŠKOL, KTERÉ MOŽNOSTI WEBU VYUŽÍVAJÍ KE VZÁJEMNÉ SPOLUPRÁCI		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Mgr. Ivo Polák		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10 obcí, 10 škol	15 obcí, 15 škol
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru je postupný nárůst škol a obcí, které web ke své činnosti a vzájemné spolupráci využijí.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí a škol, které možnosti webu ke své vzájemné spolupráci využívají.		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy ZŠ		

Cíl	<i>Posílení vzájemné spolupráce mezi mateřskými školami formou jednotných tematických metodik</i>		
Číslo indikátoru	2.2 INDIKÁTOR VÝSTUPU A		
Název indikátoru	POČET ŠKOL, KTERÉ SE ZAPOJILY DO PROGRAMU SDÍLENÉ METODIKY		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Ing. Jiří Crha		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	15
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Jde o celkový počet škol, které se zapojí do programu sdílených metodik a vzájemného komunikace v rámci těchto programů.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet zapojených MŠ		
Zdroj čerpání dat:	Výroční zprávy MŠ, sdělení MŠ		

Cíl	<i>Posílení vzájemné spolupráce mezi mateřskými školami formou jednotných tematických metodik</i>		
Číslo indikátoru	2.2.1 INDIKÁTOR VÝSTUPU B		
Název indikátoru	POČET NOVĚ VYTVOŘENÝCH METODIK		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Ing. Jiří Crha		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	4
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Míra úspěšnosti vzájemné spolupráce se bude odvíjet mimo jiné i od počtu nově vytvořených metodik		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet nově vytvořených metodik v MŠ		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy MŠ, sdělení ředitelů MŠ		

	<i>Posílení komunitní role škol</i>		
Číslo indikátoru	2.3.1 INDIKÁTOR VÝSTUPU A		
Název indikátoru	ZŘÍZENÍ SÍTĚ OTEVŘENÝCH ŠKOL		
Měrná jednotka	Stav		
Správce měřítka	Ing. Alois Kunc		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru neustavení sítě otevřených škol na ORP Blansko.		
Metodika a výpočet:	Porovnání stavu v roce 2013 se stavem v letech 2017 a 2020		
Zdroj čerpání dat:	Sdělení ORP Blansko, výroční zprávy škol		

<i>Cíl</i>	<i>Posílení komunitní role škol</i>		
Číslo indikátoru	2.3.2 INDIKÁTOR VÝSTUPU B		
Název indikátoru	POČET ŠKOL, KTERÉ VSTOUPÍ DO SÍTĚ OTEVŘENÝCH ŠKOL		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Ing. Alois Kunc		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	15
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pro postupné posílení komunitní role škol v obcích je mimo jiné důležité aktivní zapojení co nejvíce škol do této sítě		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet zapojených ZŠ		
Zdroj čerpání dat:	výroční zprávy ZŠ		

Cíl	Posílení komunitní role škol		
Číslo indikátoru	2.3.3 INDIKÁTOR VÝSTUPU C		
Název indikátoru	POČET REALIZOVANÝCH AKTIVIT		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Ing. Alois Kunc		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	15
Skutečnost	5		
Popis měřítka:	Pro postupné posílení komunitní role škol v obcích je mimo jiné důležité postupné zvyšování počtu realizovaných aktivit		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet realizovaných aktivit zapojených MŠ a ZŠ		
Zdroj čerpání dat:	Sdělení obcí, výroční zprávy MŠ a ZŠ		

3.3. Pravidla pro řízení strategie

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Ing. Crha
Ing. Kunc
Ing. Polák
Další nestanoveni

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zvýšení efektivity při čerpání dotací vytvořením týmu projektové přípravy	Ing. Crha
1.2	Zřízení školské analytické skupiny	Ing. Crha
2.1	Posílení vzájemné spolupráce vytvořením speciálního informačního webu	Mgr. Polák
2.2	Posílení vzájemné spolupráce mezi mateřskými školami formou jednotlivých tematických metodik	Ing. Crha
2.3	Posílení komunitní role škol	Ing. Kunc

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1	Zřízení týmu projektové přípravy	Ing. Crha
1.1.1	Počet setkání týmu projektové přípravy	Ing. Crha
1.1.2	Zřízení pozice projektového poradce.	Ing. Crha
1.2.1	Zřízení školské analytické skupiny.	Ing. Crha
1.2.2	Počet škol a obcí, které podklady a doporučení analytické skupiny využijí ke zvýšení hospodárnosti provozu škol.	Ing. Crha
1.2.3	Vytvoření pozice školského koordinátora	Ing. Crha
2.1	Vytvoření webu	Mgr. Polák
2.1.1	Počet obcí a škol, které množnosti webu využívají ke vzájemné spolupráci.	Mgr. Polák
2.2	Počet škol, které se zapojily do programu sdílené metodiky.	Ing. Crha
2.2.1	Počet nově vytvořených metodik.	Ing. Crha
2.3.1	Zřízení sítě otevřených škol	
2.3.2	Počet škol, které vstoupí do sítě otevřených škol.	Ing. Kunc
2.3.3	Počet realizovaných aktivit.	Ing. Kunc

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty

zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr, postup zpracování a kontakty

3.4.1. Shrnutí

Stabilita vývoje počtu škol a školských zařízení na ORP Blansko je dokladem skutečnosti, že oblast školství v tomto regionu nemá, jako celek, zásadní systémové problémy. Pokud zde přetrvávají nedostatky, mají převážně lokální charakter, a jsou v zásadě řešitelné užší vzájemnou spoluprací mezi sousedními obcemi popřípadě aktivnějším a kreativním přístupem pedagogů, zástupců obecních samospráv, spolků i neziskového sektoru. Konkrétním příkladem kreatiního řešení problémů je případ potřeby školky ve Veselici (místní část obce Vavřinec – Veselice), která byla z iniciativy obce vhodně vyřešena zřízením dětské skupiny. Město Blansko zase velmi operativně reagovalo na zvyšující se počet dětí předškolního a mladšího školního věku navýšením kapacity školních družin i školek v Blansku formou vyjednání výjimky Jihomoravského kraje. Přesto lze ve školství na Blanensku rozpoznat určité slabiny, na něž podrobněji poukazují výše zpracované problémové okruhy: Jde zejména o problémy v oblastní financí a dlouhodobou podfinancovanost školství, a také o nedostatečnou spolupráci subjektů v oblasti školství. Dílčím způsobem lze tyto slabiny překonat hospodárnějším vynakládáním finančních prostředků a také posílením komunitní role škol v rámci obcí i celého regionu.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie byla vytvářena na základě výstupů analytické části, kde byla zpracována jak data poskytnutá centrálně, shromažďovaná MŠMT formou povinně vyplňovaných výkazů, tak data získaná přímo na školách, na odboru školství ORP Blansko a od starostů jednotlivých obcí, a to formou osobních schůzek i společných setkání. Po vytipování problémových okruhů byly navrženy příslušné cíle, jenž byly dále projednány na fokusní skupině složené jak ze zástupců obcí, tak i zástupců odborné veřejnosti, a zvoleny ty, které možnostem a potřebám regionu vyhovovaly nejlépe. Společně s cíli byly stanoveny indikátory, které umožní průběžné sledování realizace cílů. Významně pozitivním prvkem je ochota starostů zapojovat se průběžně do tvorby strategie a následně zaštitit realizaci jednotlivých cílů.

3.5. Přílohy

3.5.1. Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, anebo konektivita celých škol.

3.5.2. Seznam použitých zkratk

BT	běžná třída
ČR	Česká republika
DDM	dům dětí a mládeže
MC	mateřské centrum
MF	Ministerstvo financí
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
ORP	obec s rozšířenou působností
OŠ	otevřené školy
PR	public relations, propagace
RUD	rozpočtové určení daní
ŠD	školní družina
ST	speciální třída
SVČ	středisko volného času
SVP	speciální vzdělávací potřeby
ŠAS	školská analytická skupina
ŠJ	školní jídelna
ŠK	školní klub
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola

4. Téma 2.: sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb se bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách. Neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Následující analýza sociálních služeb vychází z výsledků, jež byly získány místním šetřením v ORP Blansko, zahrnující 43 obcí. Stěžejními podklady analýz se staly dokumenty komunitního plánování zpracovávané Sociálním odborem MěÚ Blansko.

Tab. 43 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	
Denní stacionáře	1
Týdenní stacionáře	
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	
Domovy pro seniory	2
Domovy se zvláštním režimem	3
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	2
Domy na půl cesty	
Zařízení pro krizovou pomoc	3
Nízkoprahová denní centra	1
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2
Noclehárny	1
Terapeutické komunity	
Sociální poradny	2
Sociálně terapeutické dílny	
Centra sociálně rehabilitačních služeb	2
Pracoviště rané péče	
Intervenční centra	
Služby následné péče	
Ostatní	
Celkem	20

Tabulka č. 43 vychází ze souhrnného registru sociálních služeb dostupného na stránkách MPSV. V ORP Blansko je na základě klientské poptávky řešena především problematika seniorů. Pro seniory je provozováno zařízení SENIOR centrum Blansko a Domov pro seniory Černá Hora. Spíše než navyšování kapacit je v ORP Blansko přihlíženo k revitalizaci a úpravám bytů či nové výstavbě bytů sociálních. Ve výčtu zařízení je jasně viditelná absence Domova pro osoby se zdravotním postižením.

Tab. 44 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	
Denní stacionáře	1
Týdenní stacionáře	
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	
Domovy pro seniory	2
Domovy se zvláštním režimem	3
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	2
Domy na půl cesty	
Zařízení pro krizovou pomoc	3
Nízkoprahová denní centra	1
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2
Noclehárny	1
Terapeutické komunity	
Sociální poradny	3
Sociálně terapeutické dílny	
Centra sociálně rehabilitačních služeb	3
Pracoviště rané péče	1
Intervenční centra	
Služby následné péče	
Ostatní	
Celkem	23

Z tabulky č. 44 je opět patrné zaměření na oblast seniorů dle počtu zařízení. Přídavná tabulka č. 45 demonstruje další služby působící v ORP Blansko se sídlem mimo ORP (sídlící v Brně nebo v ORP Boskovice).

Tab. 45 Zařízení sociálních služeb se sídlem působících v rámci ORP (sídlo mimo ORP)

pořadové číslo	název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení (ORP)
1.	Sociální rehabilitace	sociální rehabilitace	Liga vozíčkářů o.s.	Brno
2.	Středisko rané péče SPRP Brno	raná péče	Středisko rané péče, SPRP Brno	Brno
3.	Charitní poradna	odborné sociální poradenství	DCHB, Oblastní charita Blansko	Boskovice

Současná síť sociálních služeb rámcově pokrývá všechny problematické aspekty na území ORP Blansko. Z hlediska pracovních skupin pracujících na komunitním plánování (Odbor sociálních věcí MěÚ Blansko) je souhrn služeb dostatečně pokrývající klientskou poptávku.

Tab. 46 Počet jednotlivých typů sociálních služeb

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	2
Služby sociální péče	Osobní asistentství	
	Pečovatelská služba	6
	Tísňová péče	
	Průvodcovské a předčitatelské služby	
	Podpora samostatného bydlení	
	Odlehčovací služby	1
	Centra denních služeb	
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	
	Domovy pro seniory	2
	Domovy se zvláštním režimem	3
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1
Služby sociální prevence	Raná péče	
	Telefonická krizová pomoc	1
	Tlumočnické služby	
	Azylové domy	2
	Domy na půl cesty	
	Kontaktní centra	
	Krizová pomoc	3
	Intervenční centra	
	Nízkoprahová denní centra	1
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2
	Noclehárny	1
	Služby následné péče	
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	3
	Sociálně terapeutické dílny	
	Terapeutické komunity	
	Terénní programy	3
Sociální rehabilitace	2	

Oproti předešlým dvěma tabulkám položky z tabulky 46. monitorují kompletní přehled sociálních služeb poskytovaných v ORP Blansko. Tento výčet je z hlediska mapování již kompletní oproti výčtu samotných zařízení. Významnou položkou je terénní pečovatelská služba, která je zastoupena v ORP Blansko šestkrát. Opatření ke zkvalitňování služeb jsou směřována právě k rozšiřování výjezdů pečovatelské služby do okrajových částí obce a rozšiřování její pracovní doby. Pečovatelská služba, po-

tažmo sociální služby týkající se seniorské problematiky, podporují setrvání člověka v jeho přirozeném prostředí, což je jedním z cílů sociálních politik/plánů. Velmi přínosné jsou také sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením sloužící jak k jejich aktivizaci, rozvíjení paměti, dovedností, tak ke snižování pocitu sociálního vyloučení.

Tab. 47 Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP)

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	3
Služby sociální péče	Osobní asistentství	1
	Pečovatelská služba	6
	Tísňová péče	
	Průvodcovské a předčitatelské služby	
	Podpora samostatného bydlení	
	Odlehčovací služby	1
	Centra denních služeb	
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	
	Domovy pro seniory	2
	Domovy se zvláštním režimem	3
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	
Služby sociální prevence	Raná péče	1
	Telefonická krizová pomoc	1
	Tlumočnické služby	
	Azylové domy	2
	Domy na půl cesty	
	Kontaktní centra	
	Krizová pomoc	3
	Intervenční centra	
	Nízkoprahová denní centra	1
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2
	Noclehárny	1
	Služby následné péče	
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	3
	Sociálně terapeutické dílny	
	Terapeutické komunity	
	Terénní programy	3
	Sociální rehabilitace	3

pořadové číslo	název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení (ORP)
1.	Sociální rehabilitace	sociální rehabilitace	Liga vozíčkářů o.s.	Brno
2.	Středisko rané péče SPRP Brno	raná péče	Středisko rané péče, SPRP Brno	Brno
3.	Charitní poradna	odborné sociální poradenství	DCHB, Oblastní charita Blansko	Boskovice
4.	Hewer	Osobní asistence	Hewer-občanské sdružení	Brno

Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče zde nejsou zahrnuty, jelikož nejsou využívány. Dle souhrnného monitoringu je zde uveden kompletní výčet služeb poskytovaných na Blanensku. Celkový počet 39 služeb kopíruje klientskou potřebu a z hlediska průzkumu klientských potřeb není v této chvíli obecně evidován převis poptávky nad nabídkou.

Tab. 48 Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele

Druh služby	Zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	Jiný
Posuzovaný správní obvod	Blansko, Jihomoravský kraj					
Typ zařízení sociálních služeb						
Centra denních služeb						
Denní stacionáře						1
Týdenní stacionáře						
Domovy pro osoby se zdravotním postižením						
Domovy pro seniory		2				
Domovy se zvláštním režimem		2				1
Chráněné bydlení						1
Azylové domy			1	1		
Domy na půl cesty						
Zařízení pro krizovou pomoc				3		
Nízkoprahová denní centra				1		
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež				1		1
Noclehárny				1		
Terapeutické komunity						
Sociální poradny			1	1		1
Sociálně terapeutické dílny						
Centra sociálně rehabilitačních služeb				2		1
Pracoviště rané péče						1
Intervenční centra						
Služby následné péče						
Ostatní						
Celkem	0	4	2	10	0	7

pořadové číslo	název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení (ORP)
1.	Sociální rehabilitace	sociální rehabilitace	Liga vozíčkářů o.s.	Brno
2.	Středisko rané péče SPRP Brno	raná péče	Středisko rané péče, SPRP Brno	Brno
3.	Charitní poradna	odborné sociální poradenství	DCHB, Oblastní charita Blansko	Boskovice

Tabulka č. 48 vychází z hodnot tabulky č. 44, tedy ze sesbíraných dat. Jsou zde také zahrnuty 3 zařízení sídlící mimo ORP, což je sociální rehabilitace (zřizovatel PO), středisko rané péče (zřizovatel PO) a odborné sociální poradenství (zřizovatel církev).

Veškerá zařízení jsou zřizována především církví (oblastní charita Blansko), nebo jsou vykazována jako právnické osoby, viz sloupec ostatní. Krajem jsou zřizovány domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem. Obce jsou zřizovatelem jednoho azylového domu (Petrovice) a jedné sociální poradny.

Tab. 49 Počet sociálních služeb dle zřizovatele

Posuzovaný správní obvod	Blansko, Jihomoravský kraj						
		MPSV	Kraj	Obec	Církev	FO	Jiný
Typ sociální služby							
	Sociální poradenství			1	1		1
Služby sociální péče	Osobní asistentství						1
	Pečovatelská služba			4	1		1
	Tísňová péče						
	Průvodcovské a předčitatelské služby						
	Podpora samostatného bydlení						
	Odlehčovací služby				1		
	Centra denních služeb						
	Denní stacionáře						1
	Týdenní stacionáře						
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením						
	Domovy pro seniory		2				
	Domovy se zvláštním režimem		2				1
	Chráněné bydlení						1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče						
Služby sociální prevence	Raná péče						1
	Telefonická krizová pomoc				1		
	Tlumočnické služby						
	Azylové domy			1	1		
	Domy na půl cesty						
	Kontaktní centra						
	Krizová pomoc				3		
	Intervenční centra						

Posuzovaný správní obvod	Blansko, Jihomoravský kraj						
		MPSV	Kraj	Obec	Církev	FO	Jiný
	Nízkoprahová denní centra				1		
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež				1		1
	Noclehárny				1		
	Služby následné péče						
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi				1		
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením				1		2
	Sociálně terapeutické dílny						
	Terapeutické komunity						
	Terénní programy				2		1
	Sociální rehabilitace				2		1
	Celkem	0	4	6	17	0	12

pořadové číslo	název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení (ORP)
1.	Sociální rehabilitace	sociální rehabilitace	Liga vozíčkářů o.s.	Brno
2.	Středisko rané péče SPRP Brno	raná péče	Středisko rané péče, SPRP Brno	Brno
3.	Charitní poradna	odborné sociální po- radenství	DCHB, Oblastní charita Blansko	Boskovice
4.	Hewer	Osobní asistence	Hewer-občanské sdru- žení	Brno

Tabulka č. 47 nám podává souhrnný výčet sociálních služeb a tabulka č. 49 jako tabulka navazující uvádí kapacitní enumeraci. Jsou zde zahrnuty i 4 služby se sídlem mimo ORP viz tabulka níže. Obce jsou zřizovatelem i 4 pečovatelských služeb. Samozřejmě jako v předchozí tabulce má největší podíl na zřizování církev, dále právnické osoby.

Tab. 50 Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	finanční prostředky						
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace město Blansko	dotace obec -jiné město	Strukturální fondy EU	Fondy zdravotních pojišťoven	příspěvek zřizovatele
Posuzovaný správní obvod	ORP Blansko						
Druh zařízení sociálních služeb							
Centra denních služeb							
Denní stacionáře	1 363 000	296 000	230 000	0	0	0	0
Týdenní stacionáře							
Domovy pro osoby se zdravotním postižením							
Domovy pro seniory	5 831 000	0	0	0	0	210 000	3 830 000
Domovy se zvláštním režimem	17 554 000	0	0	15 000	0	832 000	7 789 000
Chráněné bydlení	365 000	265 000	150 000	0	0	0	30 000
Azylové domy	0	0	0	0	3 500 000	3 230 000	0
Domy na půl cesty							
Zařízení pro krizovou pomoc	1 847 000	493 000	40 000	0	0	0	0
Nízkoprahová denní centra	0	0	0	0	1 500 520	0	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	784 000	100 000	90 000	0	2 160 400	0	0
Noclehárny	437 000	0	574 198	0	0	0	0
Terapeutické komunity							
Sociální poradny	764 000	50 000	20 000	0	0	0	250 000
Sociálně terapeutické dílny							
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0	0	5 000	0	1 500 000	0	0
Pracoviště rané péče							
Intervenční centra							
Služby následné péče							
Ostatní							
celkem za všechna zařízení	28 945 000	1 204 000	1 109 198	15 000	8 660 920	4 272 000	11 899 000

Největší položkou příjmů jsou příjmy od klientů spolupodílejících se na financování služby. Významnou položkou v oblasti příjmů od klientů je u domovů se zvláštním režimem Černá Hora, kde bylo za rok 2012 vybráno od klientů cca 24 mil. Kč (cca 50% celkových příjmů od klientů). Domovy se zvláštním režimem také obdrželi cca 50% finančních prostředků z dotací MPSV. Obecně lze vyhodnotit, že se finanční politika nejvíce směřuje k financování domovů pro seniory a především domovů se zvláštním režimem.

V rámci finanční podpory ze státního rozpočtu nebude v plánovaném období dle předběžných nezávazných predikcí Odboru sociálních věcí MěÚ Blansko podporováno navyšování kapacit pobytových zařízení, s výjimkou navýšení kapacit domovů se zvláštním režimem, které vzniknou transformací lůžek v domovech pro seniory nebo podpory nových kapacit domovů pro seniory, které vznikly na základě programového financování MPSV.

Tab. 51 Kapacita zařízení sociálních služeb

	pobytová					ambulantní					terénní				
	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	Klienti	Kontakty	intervence	lůžka	hovory
Druh zařízení sociálních služeb															
Centra denních služeb															
Denní stacionáře						35									
Týdenní stacionáře															
Domovy pro osoby se zdravotním postižením															
Domovy pro seniory	90			90											
Domovy se zvláštním režimem	264			264											
Chráněné bydlení	8			8											
Azylové domy	52			52											
Domy na půl cesty															
Zařízení pro krizovou pomoc	8			8		94		182			195		12		
Nízkoprahová denní centra						10									
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						42	21	4			2	2			
Noclehárny						15			15						
Terapeutické komunity															
Sociální poradny								50					40		
Sociálně terapeutické dílny															
Centra sociálně rehabilitačních služeb	9			9		15					1				
Pracoviště rané péče															
Intervenční centra															
Služby následné péče															
Ostatní															

Nejvíce lůžek mají domovy se zvláštním režimem, což kopíruje klientskou poptávku. Viditelná je provázanost s financováním (nejvíce přidělených finančních prostředků). SENIOR centrum BK (konkrétně domov se zvláštním režimem) měl kapacitu v roce 2012 44 lůžek. Nový pavilon se otevíral v listopadu 2012 a jeho kapacita byla navýšena na 74 lůžek. Pokud není nějaký klient přijat do služby z kapacitního hlediska, jedná se o lidi, kteří nejsou jejich cílovou skupinou.

Zařízení pro krizovou pomoc má v oblasti ambulantní a terénní nevyšší počet intervencí a klientů oproti jiným zařízením, jak je viditelné z tabulky.

Tab. 52 Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	tlumočnické služby
Příjmy z úhrad uživatelů	4 926 500					259 000	1 975 000	
Výdaje	18 817 000					670 000	4 227 000	
Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu	26,1811					38,6567	46,7234	

V tabulce zařazeny pouze určité ambulantní a terénní služby. Pro investiční záměry jsou zároveň relevantní finanční informace (financování investice do hmotných aktiv) v souvislosti s pobytovými službami.

Tab. 53 Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

	Centra denních služeb			Denní stacionáře			Zařízení pro krizovou pomoc		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem					16	19	77	77	98

	Domovy se zvláštním režimem			Chráněné bydlení			Azylové domy		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem					3	5	24	0	15

Dle zjistitelných údajů převažují v klientské obsazenosti sociálních zařízení ženy nad 18 let. Tabulka uvádí pouze zjistitelné údaje.

Tab. 54 Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Klienti celkem	Průměrné náklady na uživatele (dle kapacity klienti celkem)	Průměrné náklady na uživatele/den (klienti celkem / 365)
Centra denních služeb				
Denní stacionáře	3 513 000	35	100 371	274,99
Týdenní stacionáře				
Domovy pro osoby se zdravotním postižením				
Domovy pro seniory	26 299 000	90	292 211	800,58
Domovy se zvláštním režimem	72 694 000	229	317 441	869,70
Chráněné bydlení	1 559 000	8	194 875	533,90
Azylové domy	7 037 000	52	135 327	370,76
Domy na půl cesty				
Zařízení pro krizovou pomoc	2 785 000	353	7 890	21,62
Nízkoprahová denní centra	1 545 000	208	7 428	20,35
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	3 182 000	507	6 276	17,19
Noclehárny	1 122 000	45	24 933	68,31
Terapeutické komunity				
Sociální poradny	1 352 000	337	4 012	10,99
Sociálně terapeutické dílny				
Centra sociálně rehabilitačních služeb	3 881 000	157	24 720	67,73
Pracoviště rané péče				
Intervenční centra				
Služby následné péče				
Ostatní				

Nejvyšší průměrné náklady na den/klient vykazují domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem. Nejvyšší počet klientů mají sociální poradny, které jsou zároveň nejméně nákladné.

Tab. 55 Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010, 2011 a 2012

	Počet organizací sídlících ve správním obvodu ORP		
	2010	2011	2012
Dobrovolnická činnost v ORP	nejméně 1	nejméně 1	nejméně 1
z toho Občanská sdružení			
z toho Církevní právnické osoby	Charita Blansko	Charita Blansko	Charita Blansko
z toho Obecně prospěšné společnosti			
Z toho krátkodobá			
Z toho dlouhodobá			
Z toho krátkodobá i dlouhodobá	Charita Blansko	Charita Blansko	Charita Blansko

V ORP Blansko zajišťuje dobrovolnickou činnost SENIOR centrum Blansko a Charita Blansko.

Tab. 56 Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012

Pomoc:	Počet projektů		
	2010	2011	2012
nezaměstnaným	1	1	1
osobám sociálně slabým	1	1	1
osobám zdravotně postiženým	1	1	1
příslušníkům národnostních menšin	1	1	1
imigrantům	-	-	-
osobám po výkonu trestu odnětí svobody	-	-	-
osobám drogově závislým	1	1	1
osobám trpícím domácím násilím	1	1	1
při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase	1	1	1
při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách	1	1	1
při ochraně a zlepšování životního prostředí	-	-	-
při péči o zachování kulturního dědictví	-	-	-
pořádání kulturních akcí	1	1	1
při sbírkových charitativních akcích	1	1	1
uskutečňování rozvojových programů	-	-	-

V tabulce vyplněny dle dostupných dat pouze údaje z Charity Blansko. Charita měla vždy alespoň jeden projekt. Dobrovolníci se věnují označeným aktivitám.

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

- a. Analýza cílových (dotčených) skupin a analýza rizik
- b. Doplňkové tabulky

Analýza cílových skupin a rizik
Analýza cílových skupin a rizik je provedena souhrnně. V rámci komunitního plánování ORP Blansko byl vytvořen dokument Analýza sociálních rizik a z ní vychází naše analýza. Nejprve jsou uvedena obecná fakta a dále jsou hodnocena bodově rizika na základě odpovědí respondentů v dotazníkovém šetření. Pro účely analýzy je vytvořena hodnotící stupnice 0-20% (známka 1), 21-40% (známka 2), 41-60% (známka 3), 61-80% (známka 4), 81-100% (známka 5).
Věková struktura obyvatelstva ORP Blansko
Obecně se objevuje v posledních letech trend stárnutí populace. Ubývá lidí v produktivním věku, což sebou nese mnoho komplikací. Skupina obyvatel 65 let a více postupně vzrůstá, predikován je nárůst z 16,3 % v roce 2010 na 21,7 % obyvatel v roce 2030. Oproti tomu se sníží podíl obyvatel v produktivním věku ze 70 % obyvatel na 63,5 % v roce 2030. Na druhou stranu se očekává mírný nárůst podílu dětské složky z 13,7 % na 14,8 %. Z toho vyplývá, že dojde k výraznému snížení počtu obyvatel v produktivním věku a nárůstu počtu obyvatel v postproduktivní složce. Tento trend pouze potvrzuje celospolečenský jev, kterým je dlouhodobé stárnutí populace, jak již bylo zmíněno. Věkovou strukturu obyvatelstva v SO ORP Blansko lze v porovnání s celokrajským průměrem hodnotit spíše negativně. Co se týče úbytku obyvatelstva v předproduktivním věku, řadí se mezi krajský průměr. SO ORP Blansko patří tedy obecně ke správním obvodům s nejvyšším nárůstem obyvatel v postproduktivní složce.
Rozvodovost
Podprůměrná rozvodovost v rámci kraje
Cizinci jako menšiny v rámci ORP
Velmi významnou a v souvislosti s SO ORP Blansko zmiňovanou menšinou jsou Mongolové, kteří stále přicházejí od roku 2002 za prací s vidinou lepšího života a lepšího vzdělání pro své děti. V Blansku tvoří 3,4% obyvatel. Bohužel je v dnešních dnech častá nenávist místních obyvatel, pár demonstrací, xenofobní nálady
KRIMINALITA
Obvodní oddělení policie ČR, Městská policie Blansko v rámci ORP, Jedovnice obecní policie, 44% objasněných případů trestných činů. Obecně trestné činy pod průměrem kraje, nejvíce krádeže a loupeže, přestupky na malých obcích, kde neexistuje tato autorita, nepostihovány většinou, jako vandalismus po konání místních zábav v důsledku podnapilých alkoholem apod.
VÝPLATA DÁVEK HMOTNÉ NOUZE
Od roku 2008 dochází v SO ORP Blansko ke zvyšování podílu vypláceného příspěvku na živobytí (86 % v roce 2011), naopak vyplácení doplatku na bydlení má sestupnou tendenci (12 % v roce 2011). Mimořádná okamžitá pomoc je opravdu jen menšinovým druhem vyplácených dávek (2 % v roce 2011). Celkové množství vyplácených příspěvků na živobytí stoupá v návaznosti na zvyšující se počet nezaměstnaných. Obě hodnoty začaly výrazně stoupat od počátku roku 2009, což se připisuje nastupující recesi. Bude-li nezaměstnaných, a tudíž i vyplácených dávek a příspěvků přibývat i nadále v kontrastu s ubývajícím občanů v produktivním věku zapojenými do pracovního procesu, státní prostředky pro vyplácení příspěvků se budou ztenčovat. V situaci, kdy se bude snižovat hodnota dávek, vzroste vedle míry kriminality i výskyt nových sociálních problémů a rizik popsanych výše. To by vyžadovalo větší intervenci zajištěnou sociálními službami různých druhů.
NEZAMĚSTNANOST
Podprůměrná oproti krajskému průměru. Nicméně se zvýšila z 5,9 % v roce 2007 na 8,8 % v roce 2011. V rámci SO ORP Blansko se ovšem nacházejí i obce s nezaměstnaností mnohem vyšší (až 16,1% v roce 2001). Nedostatek pracovních příležitostí je jedním z hlavních důvodů odchodu obyvatel v produktivním věku. Postupně se zhorčují dopady hospodářské krize ve smyslu počtu obyvatel na jedno pracovní místo, 22,1 nezaměstnaných/pracovní místo, v JMK kolem 12). Je patrné, jak v návaznosti na zvyšující se počet nezaměstnaných roste také počet žadatelů o příspěvek na živobytí.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

V dotazníkovém šetření se podařilo získat 305 plnohodnotných dotazníků z obce Blansko
283 z obcí mimo Blansko v rámci SO ORP Blansko.

Kvalita života

Obyvatelé jsou obecně více spokojeni s oblastmi života, jež mohou přímo ovlivnit a závisí na jejich úsilí (např. vztahy v rodině). Z hlediska bydlení je typické osobní vlastnictví. Odvětví jako zdraví či životní úroveň už v dotazníkovém šetření vychází hůře. Obecně ale šetřené hodnoty vychází pozitivně na škále 1(nejlepší)-5 (nejhorší)

Spokojenost s oblastmi života:

(děti, vztah s partnerem, vztah s příbuzenstvem, osobní život, přátelé, vztahy s okolím (např. sousedi))	1
kvalita bydlení	1
Zdraví	2
pocit bezpečí	2
práce/zaměstnání	1
životní úroveň	2
volný čas	2

Nová sociální rizika

Rizika jsou hodnocena obvyklou stupnicí, 1(respondent rozhodně souhlasí s rizikem)- 5 (respondent rozhodně nesouhlasí se vznikem rizika). Největšími problémy jsou předluženost, hrazení nákladů na bydlení i přes stálé zaměstnání, chudoba seniorů apod. Jako nejméně kritickou oblast respondenti zvolili pořízení dítěte a s tím spojenou chudobu.

Jsou lidé, kteří celý život pracovali, přesto prožijí stáří v chudobě	1
V současné době se může předlužit(tzn. bez schopnosti splácet)prakticky kdokoliv.	1
Přestože lidé pracují, tak se mohou jejich příjmy pohybovat na hranici chudoby	1
Lidé mají stále větší potíže s hrazením nákladů na bydlení	1
Člověk s VŠ může být dlouhodobě bez práce.	2
Když živitel/ka závažně onemocní, tak je celá rodina ohrožena chudobou	2
Matky samoživitelky jsou nejchudší skupinou.	2
Pokud si manželé pořídí dítě, tak je rodina ohrožena chudobou	3

Skupiny ohrožené sociálními problémy

Stupnice 1 nejméně rizikové skupiny - 5 nejvíce rizikové skupiny

Zadlužené domácnosti	1
Nemocní	1
Nezaměstnaní	1
Senioři	2
Matky samoživitelky	2
pracující s velmi nízkými příjmy	2
rodiny s malými dětmi	3
mladí lidé do 30 let	3

Sociální problémy v BK a okolí z pohledu obyvatel

Z průzkumu vyplývá, že 69,7 % respondentů pokládá nezaměstnanost za nejpalčivější sociální problém v Blansku a okolí. Za další významný sociální problém byla 67,5 % obyvatel označena lhostejnost lidí. Lhostejnost k okolí je ovšem záležitostí celosvětovou, jež jde ruku v ruce s individualismem, který je v současné době dominantním sociálním postojem mezi lidmi všech společenských vrstev. Oproti tomu pouze pětina respondentů (20,1 % a 19,0 %) pokládá za významný sociální problém špatné zacházení se seniory a postiženými.

Pocit bezpečí

Průměrná míra pocitu bezpečí odpovídá v celé SO ORP Blansko hodnotě 78,6 bodů, přičemž vyšší pocit bezpečí je v obcích mimo Blansko.

Povědomí o sociálních službách

Obecně se v sociálních službách orientují hůře lidé nad 65 let, ačkoli největší potřeba sociálních služeb je právě u této věkové kategorie. Obecně ale panuje vysoké povědomí o službách. Stupnice 1 nejznámější-5 nejméně známé. Obecně jsou nejvíce využívány služby poskytované Charitou Blansko a městem Blanskem. Průměrem lze hodnotit spokojenost bodově ve výši 83% (100% je nejvíce). Nejčastěji se o sociálních službách dozví od známých, ve skupině mladých lidí samozřejmě internet, nejméně pak z tištěných médií. Pro zařízení se rozhodují dle doporučení známých, dostupnosti a ve které organizaci a službě bylo zrovna místo. Respondenti, kteří využívají sociální služby, by uvítali 24 hodinové poskytování pečovatelské služby. Z hlediska fungování sociálních služeb dle uživatelů v SO ORP Blansko by se měla nejvíce zlepšit dostupnost, která je celkově nejméně vyhovující.

Domovy pro seniory	1
Pečovatelská služba	1
Noclehárny	1
Azylové domy	2
Telefonická krizová pomoc	2
Osobní asistence	2
Krizová pomoc	2
Denní stacionáře	3
Odborné sociální poradenství	3
Chráněné bydlení	3
Sociální rehabilitace	4
Domovy se zvláštním režimem	4
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	4
Nízkoprahová denní centra	4
Terénní program	4
Raná péče	4
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	4
Odlehčovací služby	4
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	4

Oblasti, kde lze v souvislosti se sociálními službami hledat zlepšení, 1 potřeba mírného zlepšení-5 potřeba velkého zlepšení

Dostupnost	3
Návaznost na ostatní soc. služby ve městě	2
Informovanost občanů o možnostech využití služeb	2
Další sociální služby	2
Aby, respektovali Vaše přání a potřeby	1
Jiné	1
Kvalita	1

Další výsledky šetření: Čistý měsíční příjem celé domácnosti v SO ORP Blansko je průměrně 29 080 Kč. Na spotřební jednotku připadá částka 15 719 Kč a na osobu 11 356 Kč. Většina dotazovaných obyvatel SO ORP Blansko uvedla, že nemá úspory buď žádné, nebo jen minimální do 50 tisíc Kč. Z následující tabulky zřetelně vyvstává, že 78,3 % všech respondentů nemá vůbec žádné půjčky. Nejméně je půjček mezi 300 001 a 500 000 Kč (1,1 %), zatímco půjček nad 500 000 Kč je v SO ORP Blansko 3,9 %. Ve většině případů se jedná o hypotéky na dům či byt. 78% obyvatel města Blanska bydlí v bytech v osobním vlastnictví, četnost ostatních druhů bydlení je o něco vyšší než průměr za ORP. Mimo obec Blansko 93% respondentů bydlí v domě či bytě v osobním vlastnictví. Pro zlepšení podmínek bydlení by dotazovaní navrhovali podporu startovacích bytů, avšak za podmínky budoucích úspor na osobní vlastnictví. Dále by více než polovina respondentů podpořila domy pro seniory, domy na půli cesty. Minimum lidí je pro podporu ubytoven, převažuje názor, že je to forma přechodného bydlení s kapacitou na Blanensku dostačující.

Tab. 57 Kompletní přehled kapacit zařízení poskytující sociální služby

	pobytová					ambulantní					terénní				
	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory
Druh zařízení sociálních služeb															
Centra denních služeb															
Denní stacionáře						35									
Týdenní stacionáře															
Domovy pro osoby se zdravotním postižením															
Domovy pro seniory	90			90											
1) Domov pro seniory Černá Hora, příspěvková organizace	20			20											
2) SENIOR centrum Blansko, příspěvková organizace	70			70											
Domovy se zvláštním režimem	294			294											
1) Domov pro seniory Černá Hora, příspěvková organizace	135			135											
2) Domov SANTINI	85			85											
3) SENIOR centrum Blansko, příspěvková organizace	74			74											
Chráněné bydlení	8														
Azylové domy	52			52											
Domy na půl cesty															
Zařízení pro krizovou pomoc				8		94		182			195		12		
Centrum PRO Blansko				8											
Okno dokořán Blansko						64		52							
Magdala Blansko						30		130			195		12		
Nízkoprahová denní centra						10									
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						42	21	4			2	2			
Noclehárny						15			15						
Terapeutické komunity															
Sociální poradny								50					40		
Sociálně terapeutické dílny															
Centra sociálně rehabilitačních služeb	9			9		24					1				
Stará fabrika Blansko						9									
Emanuel Doubravice	9			9		15					1				
Pracoviště rané péče															
Intervenční centra															
Služby následné péče															
Ostatní															

4.1.4. SWOT analýza oblasti

	Silné stránky	Slabé stránky	
Interní faktory	<ul style="list-style-type: none"> • kvalitní zázemí, odborné zkušenosti a vzdělanost pracovníků • informovanost veřejnosti v oblasti sociálních služeb, zejména pro seniory 	<ul style="list-style-type: none"> • místní a časová dostupnost některých typů sociálních služeb v obcích (vyjma ORP) • nedostatečná kapacita a infrastruktura zdravotnických a sociálních zařízení v obcích, je třeba vzájemná spolupráce a výpomoc mezi obcemi 	
	<ul style="list-style-type: none"> • politická podpora • nárůst vzdělaných osob schopných samostatně si službu vyhledat a využít ji • možnost využívání dotačních programů Ministerstva, EU, různých fondů, atd. • zvyšování provázanosti terénních a pobytových služeb 	<ul style="list-style-type: none"> • podfinancování určitých typů služeb • neefektivní využívání příspěvků na péči ze strany uživatelů • společenské odloučení klientů pobytových služeb • nízké finanční ohodnocení a tím snižující se motivace zaměstnanců v oboru sociálních služeb, s rostoucím počtem klientů úměrně rostoucí zatížení zaměstnanců 	
	<ul style="list-style-type: none"> • neplacená služba odborného sociálního poradenství • fungování svazů pro osoby se zdravotním postižením a jejich pevná členská báze 	<ul style="list-style-type: none"> • administrativní zátěž pro poskytovatele služeb • absence pobytové služby pro osoby se zdravotním postižením, obecně problematická oblast bezbariérových přístupů a bydlení 	
	<ul style="list-style-type: none"> • struktura služeb a pozitivní zpětná vazba od klientů 	<ul style="list-style-type: none"> • menší pracovní příležitosti a obecně potenciální neuplatnění se na trhu práce pro matky po mateřské dovolené a matky zdravotně postižených dětí 	
	<ul style="list-style-type: none"> • vzájemná spolupráce a propojení služeb 	<ul style="list-style-type: none"> • provázanost zdravotních, sociálních a educačních služeb 	
	<ul style="list-style-type: none"> • schopnost vytváření projektů a efektivního získávání a čerpání finančních zdrojů • preventivní činnost a péče a její propagace 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatečná lékařská péče pro osoby trpící závislostí či psychickými poruchami • nákladnost aktualizace informačních materiálů a prospektů 	
	<ul style="list-style-type: none"> • udržení dostupnosti terénní služby těm klientům, kteří o ni požádají a vzhledem ke své nepříznivé situaci ji potřebují • provázanost komunitního plánování a rozvoje sociálních služeb, identifikace potřeb nových sociálních služeb a financování potřebných služeb, efektivní komunikační kanál mezi poskytovateli, klienty a zadavateli • vytváření databáze sociálních služeb a zařízení je poskytující, monitoring vzájemné provázanosti, monitoring poskytovaných služeb obecně 		
	Příležitosti	Hrozby	
Externí faktory	<ul style="list-style-type: none"> • zvyšování dostupnosti a kvality služeb pomoci osobám sociálně vyloučených nebo ohrožených sociálním vyloučením, předcházení sociálního vyloučení dané skupiny osob • plošné i kvantitativní rozšiřování služeb terénní péče a dobrovolnictví v rámci terénních služeb 	<ul style="list-style-type: none"> • prohlubující se nepoměr mezi poptávkou a nabídkou sociálních služeb jako důsledek depopulačních procesů díky migraci obyvatelstva • možnost dostat se do tíživé situace kvůli zvyšující se míře rozvodovosti např. kvůli ztrátě finančních prostředků z důvodu majetkového vyrovnání 	

<ul style="list-style-type: none"> • porovnat a vyzdvihnout sociální výhody poskytované městem a sociální výhody poskytované venkovem a tím zastavit migrační úbytek, respektive vytvoření nových srovnatelných podmínek pro sociální pomoc jak v městských, tak vesnických částech regionu, např. vytvoření vhodných podmínek pro bydlení svobodných matek s dětmi, rekonstrukce starých budov a jejich následná přeměna na sociální byty 	<ul style="list-style-type: none"> • změna politické situace, zákona o sociálních službách, možnostech dlouhodobého i krátkodobého financování, snížení plateb ze strany zdravotních pojišťoven a vznik vyšší finanční nedostupnosti sociálních služeb pro zákazníky
<ul style="list-style-type: none"> • pravidelné vzdělávání a osvěta jak osob užívajících sociální službu, tak osob službu poskytujících 	<ul style="list-style-type: none"> • nárůst klientů trpících psychickou poruchou či závislostí- nelze řešit bez subvence JMK či Ministerstva
<ul style="list-style-type: none"> • zvyšování povědomí veřejnosti o komunitním plánování, tím zvýšená orientace v nabídce služeb, motivace zapojovat veřejnost do rozhodovacích procesů v souvislosti s komunitním plánováním 	<ul style="list-style-type: none"> • neuspokojení poptávky ze strany klientů z kapacitních důvodů
<ul style="list-style-type: none"> • rozšíření spolupráce s organizacemi sídlícími mimo ORP a s rodinami uživatelů služeb 	<ul style="list-style-type: none"> • ukončení financování z ESF, nedostatek finančních zdrojů ve veřejném rozpočtu, vesměs nedostatek finančních nástrojů
<ul style="list-style-type: none"> • rozsáhlejší pobytové kapacity pro seniory v domovech pro seniory a domovech se zvláštním režimem 	<ul style="list-style-type: none"> • odchod kvalifikovaných pracovníků z oboru kvůli nízkým mzdám a nedostatečné motivaci
<ul style="list-style-type: none"> • zvyšování kvality a dostupnosti pobytových, ambulantních i terénních služeb obecně, modernizace technického vybavení a zázemí, uspokojování potřeb více uživatelů 	<ul style="list-style-type: none"> • udržení bydlení pro osoby s nízkými příjmy
<ul style="list-style-type: none"> • vznik aktivizačních služeb pro seniory, jež by je navzájem sdružovali, vznikla by jakási síť kontaktů, dané by přispělo k vyšší orientaci v sociálních službách díky ústní komunikaci 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostačující kapacita sociálně právního poradenství vedoucí k časovým prodlevám v situaci momentálního řešení problému, tato prodleva vedoucí ke zhoršení nepříznivé situace uživatele
<ul style="list-style-type: none"> • snižování administrativní zátěže pro poskytovatele 	<ul style="list-style-type: none"> • zvýšení počtu klientů bez motivace, neochotou projít zdlouhavou administrativou
<ul style="list-style-type: none"> • odstranění jisté separace a vytvoření příležitostí pro začleňování osob se zdravotním postižením a obecně lidí užívajících specifický typ sociální služby do běžné společnosti a do veřejného života 	
<ul style="list-style-type: none"> • vytvoření vhodných pracovních příležitostí a podpora zaměstnanosti osob se zdravotním postižením 	
<ul style="list-style-type: none"> • zvýšení povědomí veřejnosti o sociálních službách prostřednictvím obcí, kde mají bydliště, informovanost nejen v rámci ORP 	
<ul style="list-style-type: none"> • zvýšení informovanosti představitelů obce o sociálních službách poskytovaných v „jejich“ obci a vyjednávání finančního příspěvku na tyto služby ze strany obce 	
<ul style="list-style-type: none"> • podpora prarodinné politiky, důraz na jejich vzájemnou spolupráci 	

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Analýza reflektuje problematiku, jejíž výsledky byly získané místním šetřením v ORP Blansko, zahrnující 43 obcí. Udržování sítě sociálních služeb je důležitým cílem v rámci samostatné působnosti obcí. Jako primární se jeví neustálý monitoring služeb a přizpůsobování požadavkům občanů jako prostředek efektivního poskytování sociálních služeb. Stěžejními podklady analýz se staly dokumenty komunitního plánování zpracovávané Sociálním odborem MěÚ Blansko.

V rámci oddílu zaměřeného na sociální oblast jsou provedeny analýzy zařízení sociálních služeb, poskytovaných typů sociálních služeb, poskytovatelů, kapacity pobytových zařízení, nákladovosti, financování a dobrovolnické činnosti. K vyhodnocení jednotlivých problematických oblastí slouží SWOT analýza, analýza rizik a analýza cílových skupin. Jednotlivé poznatky jsou shrnuty v komentářích.

Z demografického hlediska je jasně viditelné stárnutí obyvatelstva a postupně se tomuto faktu přizpůsobují poskytované typy sociálních služeb. Skupina obyvatel 65 let a více postupně početně vzrůstá, predikován je nárůst z 16,3 % v roce 2010 na 21,7 % obyvatel v roce 2030. Oproti tomu se sníží podíl obyvatel v produktivním věku ze 70 % obyvatel na 63,5 % v roce 2030. Tento trend pouze potvrzuje celospolečenský jev, kterým je dlouhodobé stárnutí populace. Věkovou strukturu obyvatelstva v SO ORP Blansko lze v porovnání s celokrajským průměrem hodnotit spíše negativně, ORP Blansko patří tedy obecně ke správním obvodům s nejvyšším nárůstem obyvatel v postproduktivní složce.

Dle místního šetření bylo zjištěno 23 zařízení sociálních služeb, kdy v rámci ORP Blansko působí i zařízení se sídlem mimo ORP. Zařízení jsou zřizována především církví (oblastní charita Blansko), nebo jsou vykazovány jako právnické osoby. Krajem jsou zřizovány domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem. Celkový počet 39 sociálních služeb kopíruje klientskou potřebu a z hlediska průzkumu klientských potřeb není obecně evidován převis poptávky nad nabídkou. Hojně využívanými jsou tzv. terénní služby, kdy jako stěžejní služby lze označit službu pečovatelskou. Ovšem existuje prostor pro rozšíření spolupráce s organizacemi sídlícími mimo ORP a s rodinami uživatelů služeb.

Služby jsou financovány příspěvkem od klientů, dalším zdrojem je MPSV, podpora JMK, atd. Finanční politika se nejvíce směřuje k financování domovů pro seniory a především domovů se zvláštním režimem, které vykazují nejvyšší nákladovost na klienta na den. Nejméně nákladové jsou sociální poradny. Nezbytnou se jeví proto v dané oblasti schopnost vytváření projektů a efektivního získávání a čerpání finančních zdrojů.

Aktuální potřeby v souvislosti s demografickým stárnutím obyvatelstva zajišťují sociální služby pro seniory, jak v pobytové, tak ambulantní a terénní formě. Problémem může být pocit sociálního odloučení, jež se snaží být kompenzován podporou služeb odlehčovacích, které slouží k udržení seniorů v přirozeném domácím prostředí. Pobytové služby by měly být v čase modernizovány, dle potřeby navyšována kapacita. Spornou otázkou je finanční ohodnocení zaměstnanců v sociálních službách obecně. Setrvávající nízké finanční ohodnocení snižuje motivaci zaměstnanců, s rostoucím počtem klientů úměrně roste zatížení zaměstnanců. Paradoxně jsou senioři nejméně informovanou skupinou v dané oblasti. Obecně se lidé nejčastěji o sociálních službách dozvídají od známých, z internetu, nejméně se dozvídají lidé o službě z tištěných médií. Způsobem podpory informovanosti je vznik aktivizačních služeb, jež by podpořili jednak psychickou i fyzickou stránku starších obyvatel a jako vedlejší produkt vyšší orientaci v sociálních službách díky ústní komunikaci.

Problematická je neexistence zařízení pro zdravotně postižené osoby. V rámci komunitního plánování je tak alespoň řešena problematika zdravotně postižených formou postupného odstraňování bariér, snaha o uplatnění na trhu práce a databáze o nabídce kompenzačních pomůcek a možnosti vypůjčení. Kritická je také nedostatečná lékařská péče pro osoby trpící závislostí či psychickými poruchami.

4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců významných poskytovatelů sociálních služeb, zástupců městského úřadu Blansko, odboru sociálních věcí a zastupitelů samospráv z území ORP Blansko. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

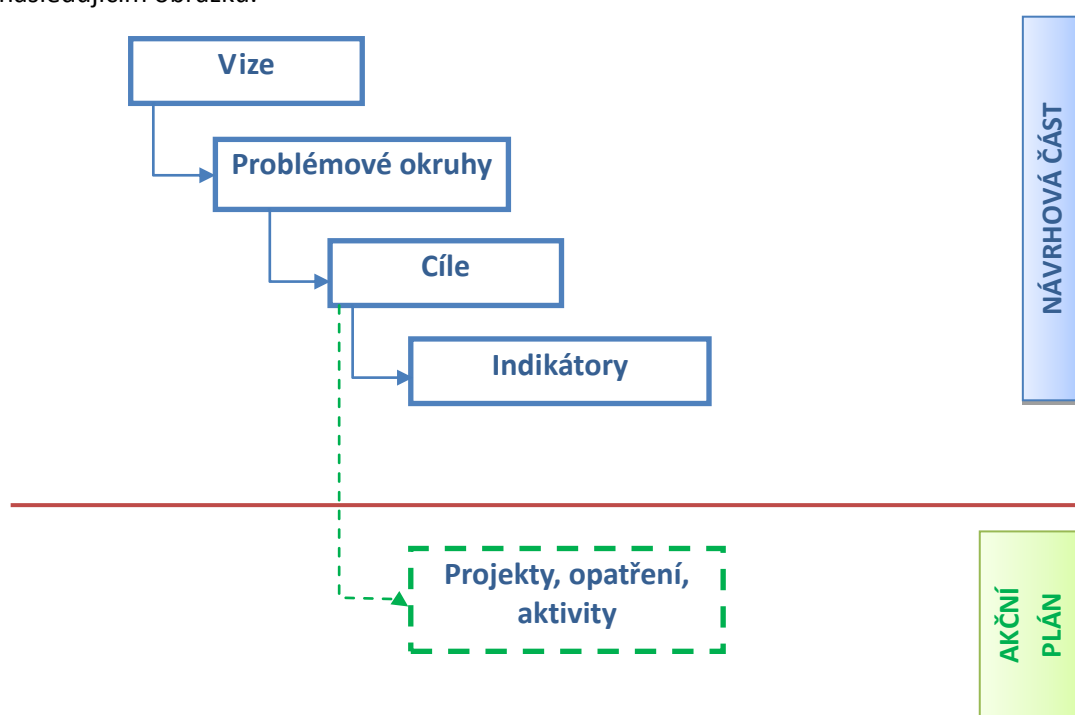
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce v oblasti Sociálních služeb		
Sociální služby	Problémová oblast 1 Kapacita a finanční zabezpečení sociálních služeb	Problémová oblast 2 Nedostatečná informovanost o sociálních službách
	cíl 1.1: Komunitní plánování sociálních služeb v celém území ORP	cíl 2.1: Zvýšení povědomí o sociálních službách u veřejnosti
	cíl 1.2: Zvýšení kapacity zvolených pobytových i terénních služeb	cíl 2.2: Osvěta a komunikace o sociálních službách na úrovni samospráv
	Cíl 1.3: Zřízení Komunitních center v obci Doubravici a městě Blansku	

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Slogan: "Region, kde se místní cítí doma a kam se hosté rádi vrací."

Vize:

Obce na území ORP Blansko udržují a dále rozvíjejí spolupráci a poskytují si vzájemnou podporu. Udržují a rozvíjejí síť škol s důrazem na individuální potřeby a zájmy dětí, a rozvoj společenského života v obci.

Podporují funkční, vzájemně provázanou a dostupnou síť sociálních a návazných služeb pro občany tak, aby se ve složitých životních situacích cítili v regionu bezpečně.

Optimalizují a zefektivňují odpadové hospodářství s důrazem na ochranu životního prostředí. Motivují a vzdělávají občany v problematice odpadů s důrazem na třídění.

Spolupracují jak vzájemně, tak i se subjekty cestovního ruchu na jednotném destinačním managementu, který využívá potenciálu oblasti a zároveň přispívá k jeho ochraně.

Problémové okruhy v oblasti sociálních služeb v ORP Blansko:

PROBLÉMOVÝ OKRUH I:

Kapacita a finanční zabezpečení sociálních služeb

Z výsledků analytické části, především ze SWOT analýzy a vyhodnocení dotazníků v obcích i širšího šetření komunitního plánování ve městě Blansku, vyplývá potřeba řešit problematiku dostatečných kapacit sociálních služeb různého typu a to i ve vztahu k finanční náročnosti a efektivitě vynakládaných prostředků.

Především ke známé skutečnosti stárnutí obyvatelstva se právě s výhledem na budoucí období nabízí otázka dostatečné kapacity služeb pro seniory. Jedná se o pobytové, odlehčovací, ambulanci i terénní služby (zde se zaměřením na pokrytí celého území ORP). Obdobná situace, ovlivněná neexistencí především pobytových či odlehčovacích služeb, je taktéž na území ORP Blansko v těchto službách pro zdravotně postižené občany včetně psychicky nemocných.

Určitým problémem k řešení z hlediska ubytovacích kapacit v ORP je zabezpečení kapacity dostupného bydlení pro sociálně slabé obyvatele (včetně osamocenených seniorů či matek samoživitelů). Avšak zabezpečení služeb pro bezdomovce či přechodné ubytování v krizové situaci je pro celou společnost snad i efektivnější v eliminaci dalších patologických jevů.

Prosté navýšení kapacity pobytových služeb na základě nepromyšleného rozhodnutí s sebou nese nejen investiční náklady, ale i dlouhodobé provozní náklady. Přitom toto řešení nemusí vést ke zlepšení podmínek v již stávajících zařízeních a nemusí řešit domovy se zvláštním režimem. Zároveň ve vztahu k investičním i provozním nákladům musíme mít na zřeteli i současné podfinancování sociálních služeb ve mzdové oblasti pracovníků sociálních služeb.

Řešení těchto problémů není jednoduché a nikdo shora jej nedokáže efektivně rozhodnout. K řešení může přispět neustálý monitoring nabídky a poptávky služeb, komunikace a spolupráce nejen ve správním centru, ale v celém území ORP mezi odborníky, pověřenými úředníky, neziskovým sektorem, poskytovateli služeb, ale taktéž mezi představiteli jednotlivých obcí. Vzhledem k výsledkům odborných materiálů z dřívějších projektů bude pro efektivní řešení specifických služeb nutná spolupráce i mezi sousedními územími ORP. V neposlední řadě se musí přihlídnout i k faktu, že nabídka táhne poptávku, což může vést k neudržitelnosti nákladů.

Neřešením problémů a nevybalancovaným stavem bude jistě velká nespokojenost ve společnosti, vznik dodatečných patologických jevů a možný je i zásah shora v určitém směru, jehož výsledkem může být neúměrná finanční zátěž pro veřejné rozpočty či naopak vyhraněnost vztahů mezi sociálně potřebnými a finančně zabezpečenými skupinami obyvatelstva. Taková situace nám nemusí být neznámá a vede často k bezvýhodným či neudržitelným situacím jednotlivců či rodin.

Předpokládáme, že takto navržený problémový okruh, může při zapojení všech výše zmíněných aktérů přinést optimální řešení z hlediska potřeb sociálně potřebných, ekonomických možností společnosti i podpory vzniku či udržení pracovních míst na venkově.

PROBLÉMOVÝ OKRUH II:

Nedostatečná informovanost o sociálních službách

Druhý okruh problémů v oblasti sociálních služeb je charakterizován nedostatečnou informovaností. Dle šetření se jedná o neznalost u potřebných občanů, kteří se o toto téma nezajímali, nevědí, že služby existují, nemají přístup k elektronickým médiím, nedokážou rozlišovat v typu služby, nevědí, jak se tyto služby financují. I vzdělanější nebo mladší lidé mohou mít v krizové situaci problém zorientovat se v tématu. I v částečně informované veřejnosti se objevují odlišné názory – každý se musí starat o sebe (rodinu) sám nebo názor, že se má starat „stát“. Většina společnosti se o toto téma nezajímá, neřeší jej nebo se mu přímo vyhýbá. Výjimkou jsou celonárodní pohromy – povodně, požáry nebo medializované přešlapy odpovědných úředníků či politiků. Tento rys „nevidět“ má jistě i své kořeny.

Ze SWOT analýzy vyplývá, že tato neinformovanost je obzvláště výrazněna, potřeby sociálních služeb podceňované a jejich realizace neviditelná především ve venkovském prostředí. Příčinou mohou být tradičně silnější rodinné vazby, vícegenerační bydlení, mezigenerační i sousedská výpomoc. Dalším aspektem neviditelnosti potřeb sociálních služeb je migrace části potřebných do měst, kde nachází snadněji potřebnou službu a navíc anonymně.

Z dotazníkového šetření i jednání se zástupci obcí vyplývá, že zastupitelé obcí problémy spíše nevidí, nemají dostatek informací, realizace sociálních služeb je náročnější o dopravní náklady. Pro společnost je velmi významná preventivní činnost, přičemž její podcenění se jeví ještě výrazněji.

Neřešení výše popsaného problémového okruhu by bylo zvýrazněním rozdílu v přístupu k tématu mezi městem a venkovem, což by nepříspělo k další spolupráci města a venkova využívající přirozené odlišnosti k vzájemnému obohacení a ke spolupráci.

Řešením problémového okruhu se očekává osvěta příslušných aktérů za přispění neziskového sektoru, zapojení škol, rozšíření komunitního plánování sociálních služeb na území většiny obcí ORP. Zde se přímo nabízí využití meziobecní spolupráce, ale i komunikace s odborníky, pověřenými úředníky ORP, podnikateli v sociální oblasti. Tato spolupráce může být zdrojem a motorem nových projektů,

pracovních příležitostí, ale hlavně zlepšení situace sociálně potřebných. Tento přístup může zlepšit i nabídku pracovních příležitostí pro občany ve věku „50+“.

4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Kapacita a finanční zabezpečení sociálních služeb
Cíl 1.1	Komunitní plánování sociálních služeb v celém území ORP
Popis cíle	<p>Z výsledků analytické části (SWOT analýza, vyhodnocení dotazníků, šetření komunitního plánování ve městě Blansku) vyplývá potřeba řešit problematiku dostatečných kapacit sociálních služeb různého typu včetně kapacit pobytových, odlehčovacích, ambulantních a to i ve vztahu k finanční náročnosti a efektivitě vynakládaných prostředků. Velkou pomocí Odboru sociálních věcí MÚ Blansko pro vybalancování nabídky a poptávky sociálních služeb ve vztahu k finančním možnostem je Komunitní plánování ve městě Blansku, jenž však neřeší celé území ORP a hlavně se jej neúčastní vedení jednotlivých obcí.</p> <p>Rozšíření komunitního plánování sociálních služeb na celé území ORP vtáhne do problematiky mnohem více a větší část území. Starostové a jejich zástupci budou mít možnost vyměnit si informace s terénními pracovníky a společně řešit problematiku sociálních služeb v terénu ve svém území, navrhnout zvýšení kapacit terénních i pobytových služeb se znalostí věci i vzhledem k jejich potřebnosti i k finanční náročnosti. Tento postup nejen podpoří meziobecní spolupráci, ale přispěje k řešení problematiky s odpovědností k potřebným i k využití veřejných prostředků. Dále povede k snazší spolupráci obcí v řešení a plánování významných investic včetně zabezpečení provozních nákladů financovaných vícezdrojovým způsobem (Jihomoravský kraj, obec, DSO, Úřadu práce a příjemce služeb).</p>
Hlavní opatření	<p>A. Legislativní opatření B. Finanční opatření C. Věcná opatření</p> <p>A1. Smluvní ujednání obcí, DSO a organizátorů komunitního plánování o společném komunitním plánování (napomůže řešení cíle 2.2.) B1. Finanční náročnost je nízká – dělba města Blansko a DSO. C1. Oslovení všech aktérů – obce, organizace poskytující soc. služby, pracovníci ústavů, škol, úředníci odboru soc. věcí MÚ Blansko a Úřadu práce C2. Plán jednání komunitního plánování, pozvánky. C3. Vyhodnocení komunitního plánování a jeho projednání v obcích.</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Vytvořený komunitní plán sociálních služeb SO ORP Blansko Počet spolupracujících obcí na KPSS Počet aktualizací KPSS SO ORP Blansko</p>
Správce cíle	Ing. Alois Kunc, starosta obce Kotvrdovice, předseda DSO Spolek Moravský kras

Problémový okruh 1	Kapacita a finanční zabezpečení sociálních služeb
Cíl 1.2	Zvýšení kapacity zvolených pobytových i terénních služeb
Popis cíle	Z výsledků analytické části (SWOT analýza, dotazníky, komunitní plánování ve městě Blansku) vyplývá potřeba řešit problematiku dostatečných kapacit sociálních služeb specifického typu včetně kapacit komunitních, pobytových, odlehčovacích, ambulantních na základě demografické predikce i ve vztahu k finanční náročnosti a efektivitě vynakládaných prostředků. Pro vybalancování nabídky a poptávky sociálních služeb ve vztahu k finančním možnostem pomůže Komunitní plánování v celém území ORP (Cíl.1.1), jenž může napomoci řešit i neexistenci speciálních pobytových služeb pro nevyléčitelné seniory, zdravotně i mentálně postižené, nebo vzniku komunitních zařízení se zázemím pro terénní služby (možná i zázemí pro dětské skupiny, seniorkluby) na venkově. Na řešení významných specifických pobytových investic i následného provozního zabezpečení se musí podílet celé ORP, Jihomoravský kraj, možná i sousední ORP dle charakteru zařízení a územní působnosti. Pro přípravu nových specifických kapacit je nutné ustanovení odborného týmu (Odbor SV MÚ Blansko, zástupci KPSS, zástupci DSO, partneři sousedních ORP, zástupce Jihomoravského kraje a Úřadu práce)
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> A. Legislativní opatření B. Finanční opatření C. Věcná opatření <p>A1. Smluvní ujednání obcí území ORP, DSO, Odboru sociálních služeb Města Blanska, zástupce Jihomoravského kraje, případně sousedních ORP na společném řešení přípravy nových specifických kapacit a vzniku odborného týmu.</p> <p>B1. Finanční náročnost není vysoká – DSO, město Blansko</p> <p>C1. Oslovení odborníků.</p> <p>C2. Posouzení výsledků komunitního plánování a odborných finančních posudků, informace ze sousedních ORP</p> <p>C3. Zadání studií – vyhledávací, proveditelnosti, finanční udržitelnosti</p> <p>C4. Dohoda na umístění specifických zařízení v určitých územích ORP, dohoda DSO, SO ORP (spolu s Jihomoravským krajem a Úřadem práce) na financování provozu a spolufinancování investice.</p> <p>C5. Rozhodnutí o zadání investičního záměru</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Ustanovení odborného týmu na přípravu nových kapacit</p> <p>Navázaná spolupráce se sousedními SO ORP</p> <p>Počet investic s rozhodnutím o investičním záměru</p>
Správce cíle	Mgr. Ivo Polák, starosta města Blansko

Problémový okruh 1	Kapacita a finanční zabezpečení sociálních služeb
Cíl 1.3	Zřízení Komunitních center v obci Doubravici a městě Blansku – zázemí pro terénní služby
Popis cíle	<p>Z výsledků analytické části (SWOT analýza, dotazníky, komunitní plánování ve městě Blansku) vyplývá potřeba budovat nové kapacity sociálních služeb. Zmíněnou potřebu lze zabezpečit vybudováním komunitních zařízení (center) se zázemím pro terénní služby spolu se zázemím například pro dětské skupiny, seniorkluby apod. Pro vybudování takového zařízení jsou vhodné nevyužité obecní budovy, případně opuštěná venkovská stavení. Pro vybudování zařízení i následné provozní zabezpečení je nutná podpora obce, případně DSO s využitím dotačních titulů.</p> <p>Cílem 1.3 je již konkrétní vybudování nových kapacit - Komunitních center v obci Doubravici a městě Blansku jako zázemí pro terénní služby:</p> <p>1. Komunitní centrum – areál pro integraci. Nositel projektu – Diecézní charita Brno, Tř. Jaroše 9, 602 00 Brno, Oblastní charita Blansko. Období realizace 2016 -2020 Komunitní centrum bude sloužit obci Doubravice nad Svitavou a okolním obcím. V současné době poskytuje zázemí pro sociální služby vč. terénních, které mají regionální působnost. Do budoucna je možné nabídku rozšiřovat. Úpravou a přebudováním půdních prostor stávající farní budovy na ateliér, který by sloužil k podporování tvůrčích aktivit cílové skupiny. Dále bude sloužit k setkávání místní komunity s uživateli stávajících sociálních služeb (SAS pro seniory a osoby se ZP). Nutnou podmínkou je zbudování bezbariérového přístupu do těchto půdních prostor s ohledem na cílovou skupinu. Součástí projektu budou energeticky úsporná opatření s cílem minimalizace energetické náročnosti budovy a provozu. Úprava vnitřních dispozic, zateplení a oprava fasády, vybudování bezbariérového přístupu, energeticky úsporná opatření, vnitřní vybavení budovy s ohledem na cílové skupiny, které budou budovu využívat.</p> <p>2. Komunitní centrum Martin v městě Blansku Nositel projektu - Společnost Katolického domu, Komenského 341/15, Blansko Období realizace 2016 -2020 Úpravou a přístavbou části Katolického domu v Blansku bude umožněn přístup širšímu okruhu osob a tak posílena nabídka aktivit. Veškeré činnosti jsou v souladu se základními vizemi, a to podpora vzájemného mezigeneračního soužití a podpora sladování rodinného a pracovního života. Rekonstrukce spočívá především v přístavbě budovy Katolického domu, úprava vnitřních dispozic, zbudování dětského koutku, terénní úpravy okolí budovy, vybudování bezbariérového přístupu, energeticky úsporná opatření, vnitřní vybavení budovy s ohledem na cílové skupiny, které budou budovu využívat. Pro oba projekty je již zpracována projektová dokumentace i investiční záměr.</p>

Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> A. Legislativní opatření B. Finanční opatření C. Věcná opatření <p>A1. Smluvní ujednání obcí v působnosti zařízení, resp. DSO, na záměru pomoci zabezpečit vznik a následnou finanční podporu provozu zařízení</p> <p>B1. Finanční náročnost je dlouhodobá – DSO, vstupní investici lze pořídit z dotací</p> <p>C1. Dokončení další investiční dokumentace – např. studie proveditelnosti</p> <p>C2. Územní a stavební řízení</p> <p>C3. Projektová žádost v OP IROP</p> <p>C4. Realizace projektu po zasmluvnění dotace</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	Smluvní ujednání samospráv a podání žádosti v OP IROP Kolaudace stavby a zahájení činnosti
Správce cíle	Mgr. Ivo Polák, starosta města Blansko

Problémový okruh 2	Nedostatečná informovanost o sociálních službách
Cíl 2.1	Zvýšení povědomí o sociálních službách u veřejnosti
Popis cíle	<p>Z výsledků analytické části (SWOT analýza, vyhodnocení dotazníků, šetření komunitního plánování ve městě Blansko) vyplývá nedostatečná informovanost o dostupnosti sociálních služeb. Jedná se o neznalost u potřebných občanů, kteří se o toto téma dříve nezajímali, nevědí, že služby existují, nemají přístup k elektronickým médiím, nedokážou rozlišovat v typu služby, nevědí, jak se tyto služby financují. I vzdělanější nebo mladší lidé mohou mít v krizové situaci problém zorientovat se v tématu. Neinformovanost je obzvláště zvýrazněna a potřeby sociálních služeb podceňované především ve venkovském prostředí.</p> <p>Zvýšení povědomí o sociálních službách lze realizovat ve spolupráci neziskového sektoru (senior kluby, mateřská centra a další různě orientované organizace – zahrádkáři, turisté), poskytovatelů sociálních a zdravotnických služeb, škol a samospráv ve městě i na venkově. Velmi výrazně by problematice prospělo, pokud by regionální tisk i elektronická média přinášela informace o službách, o příkladech dobré praxe, mnohem více psala pozitivním způsobem o nejstarší generaci, o svěžích aktivních seniorech, kteří po svém produktivním období dnes ve stáří předávají své zkušenosti, svého stáří si užívají a také se vyrovnávají se svými zdravotními problémy. Hlavní informační tok však bude záležet na samosprávách a poskytovatelích sociálních a zdravotnických služeb. K této činnosti mohou přispět i očekávané legislativní změny, jenž mohou média využít i ke své propagaci.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> A. Legislativní opatření B. Finanční opatření C. Věcná opatření <p>A1. Smluvní ujednání obcí SO ORP k zapojení se do komunitního plánování a k podpoře zvýšení povědomí o sociálních službách.</p>

	<p>B1. Finanční náročnost není vysoká, ale i tak lze využít případných dotačních titulů Jmk, MPSV, EU se spolufinancováním městem Blansko a DSO.</p> <p>C1. Oslovení všech aktérů – obce, organizace poskytující soc. služby, pracovníci ústavů, škol, odboru soc. věcí MÚ Blansko, zdravotnických zařízení, místních regionálních novin, elektronických médií, místních malých neziskových organizací – senior turisté, senior kluby, další venkovské organizace</p> <p>C2. Souhrnný návrh šířených informací, jejich struktury, využití zajímavých forem – pozitivních příběhů s důrazem na úctu ke stáří, postiženým</p> <p>C3. Plán mediálního působení – krátkodobý s vyhodnocením, i dlouhodobý</p> <p>C4. Vyhodnocení ekonomické po určité etapě: efekty zvýšené nabídky versus lepší ekonomická efektivita práce sociálních služeb</p> <p>C5. Vyhodnocení ohlasu obyvatel – seniorů i produktivní generace, jenž je za své blízké odpovědná</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Vytvoření souhrnného plánu šíření informací o sociálních službách</p> <p>Počet zapojených obcí v informační kampani</p> <p>Počet zapojených odborných organizací do kampaně</p> <p>Počet internetových stránek s odkazem na SAS</p>
Správce cíle	Mgr. Ivo Polák, starosta města Blansko

Problémový okruh 2	Nedostatečná informovanost o sociálních službách
Cíl 2.2	Osvěta a komunikace o sociálních službách na úrovni samospráv
Popis cíle	<p>Z výsledků analytické části (SWOT analýza, vyhodnocení dotazníků, šetření komunitního plánování ve městě Blansku) vyplývá nedostatečná informovanost o dostupnosti sociálních služeb. I vzdělanější nebo mladší lidé mohou mít v krizové situaci problém zorientovat se v tématu. Neinformovanost je obzvláště zvýrazněna, potřeby sociálních služeb podceňované a jejich realizace neviditelná především ve venkovském prostředí. Z jednání se starosty obcí vyplývá, že zastupitelé obcí problémy spíše nevidí, nemají dostatek informací. Z těchto důvodů je velmi potřebné zabývat se osvětou venkovských aktérů (zastupitelů obcí, zástupců neziskového sektoru na venkově) formou seminářů, workshopů či dokonce konferencí (o prorodinné politice, prevenci v oblastech negativních jevů šířících se z měst na venkov, o sociálních službách). Velmi výrazně této činnosti přispěje i rozšíření komunitního plánování sociálních služeb (cíl.1.1.). Rozšíření komunitního plánování sociálních služeb na celé území ORP vtáhne do problematiky mnohem více aktérů. Starostové a jejich zástupci budou mít možnost vyměnit si informace s terénními pracovníky a společně řešit problematiku sociálních služeb v terénu ve svém území, navrhopvat zvýšení kapacit terénních i pobytových se znalostí věci i vzhledem k jejich potřebnosti i k finanční náročnosti. K tématu lze připojit i oblast zaměstnanosti na venkově, podpora podnikání v tradičních řemeslech a službách na venkově, či připomenutí si kořenů a venkovských tradic. Cíl míří nejen na potřebu sociálních služeb, ale i preventivní opatření (aktivity mimoškolní) a předcházení negativním jevům. Tento postup nejen podpoří meziobecní spolupráci, ale přispěje k řešení problematiky s odpovědností k potřebným i k využití veřejných prostředků. Dále povede k snazší spolupráci obcí v řešení a plánování významných investicí.</p>
Hlavní opatření	<p>A. Legislativní opatření B. Finanční opatření C. Věcná opatření</p> <p>A1. Osvětu a ochotu naslouchat by mohly výrazně ovlivnit regionální osobnosti z řad politických představitelů či známých a úspěšných podnikatelů B1. Finanční náročnost je nízká – dělba města Blansko a DSO, drobné osvětové dotace Jmk, režie MAS apod. C1. Oslovení aktérů – obce, organizace poskytující soc. nebo zdravotnické služby, odborné školy, úředníci odboru soc. věcí MÚ Blansko. C2. Plán osvětového odpoledne, pozvánky. C3. Představení výsledků komunitního plánování sociálních služeb.</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Počet zapojených obcí v osvětě o sociálních službách Počet seminářů (workshopů) Počet zúčastněných zástupců obcí (zastupitelé, zaměstnanci) na semináři</p>
Správce cíle	Ing. Alois Kunc, starosta obce Kotvrdovice, předseda DSO Spolek Moravský kras

4.2.4. Indikátory

<i>Cíl</i>	<i>Komunitní plánování sociálních služeb v celém území ORP</i>		
Číslo indikátoru	1.1.1.		
Název indikátoru	VYTVOŘENÝ KOMUNITNÍ PLÁN SAS SO ORP BLANSKO		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Ing. Alois Kunc, starosta obce Kotvrdovice, předseda DSO Spolek MK		
Roky	2013	2016	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru je vytvořený komunitní plán SAS SO ORP BLANSKO		
Metodika a výpočet:	Porovnání stavu v roce 2013 se stavem v roce 2016 a 2020.		
Zdroj čerpání dat:	Sdělení Odboru sociálních věcí Blansko		

<i>Cíl</i>	<i>Komunitní plánování sociálních služeb v celém území ORP</i>		
Číslo indikátoru	1.1.2.		
Název indikátoru	POČET SPOLUPRACUJÍCÍCH OBCÍ NA KPSS		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ing. Alois Kunc, starosta obce Kotvrdovice, předseda DSO Spolek MK		
Roky	2013	2016	2020
Plán		15	25
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru je počet spolupracujících obcí.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí zapojený do KPSS		
Zdroj čerpání dat:	Sdělení Odboru sociálních věcí Blansko		

<i>Cíl</i>	<i>Komunitní plánování sociálních služeb v celém území ORP</i>		
Číslo indikátoru	1.1.3.		
Název indikátoru	POČET AKTUALIZACÍ KPSS SO ORP BLANSKO		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ing. Alois Kunc, starosta obce Kotvrdovice, předseda DSO Spolek MK		
Roky	2013	2016	2020
Plán		0	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru je počet aktualizací v roce 2020.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet aktualizací KPSS		
Zdroj čerpání dat:	Sdělení Odboru sociálních věcí Blansko		

<i>Cíl</i>	<i>Zvýšení kapacity zvolených pobytových i terénních služeb</i>		
Číslo indikátoru	1.2.1.		
Název indikátoru	USTANOVENÍ ODBORNÉHO TÝMU NA PŘÍPRAVU NOVÝCH KAPACIT		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Mgr. Ivo Polák, starosta města Blansko		
Roky	2013	2016	2020
Plán	 	ANO	ANO
Skutečnost	NE	 	
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru je ustanovení odborného týmu		
Metodika a výpočet:	Porovnání stavu v roce 2013 se stavem v roce 2016 a 2020.		
Zdroj čerpání dat:	Sdělení Odboru sociálních věcí Blansko		

<i>Cíl</i>	<i>Zvýšení kapacity zvolených pobytových i terénních služeb</i>		
Číslo indikátoru	1.2.2.		
Název indikátoru	NAVÁZANÁ SPOLUPRÁCE SE SOUSEDÍCÍMI SO ORP		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Mgr. Ivo Polák, starosta města Blansko		
Roky	2013	2016	2020
Plán	 	ANO	ANO
Skutečnost	NE	 	
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru je navázaná spolupráce se sousedícími SO ORP		
Metodika a výpočet:	Porovnání stavu v roce 2013 se stavem v roce 2016 a 2020.		
Zdroj čerpání dat:	Sdělení Odboru sociálních věcí Blansko		

<i>Cíl</i>	<i>Zvýšení kapacity zvolených pobytových i terénních služeb</i>		
Číslo indikátoru	1.2.3.		
Název indikátoru	POČET INVESTIC S ROZHODNUTÍM O INVESTIČNÍM ZÁMĚRU		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Mgr. Ivo Polák, starosta města Blansko		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	1	3
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru je počet investic, u nichž příprava postoupila do fáze rozhodnutí o investičním záměru		
Metodika a výpočet:	Porovnání stavu v roce 2013 se stavem v roce 2017 a 2020.		
Zdroj čerpání dat:	Sdělení Odboru sociálních věcí Blansko		

<i>Cíl</i>	<i>Zřízení Komunitních center v obci Doubravici a městě Blansku – zázemí pro terénní služby</i>		
Číslo indikátoru	1.3.1.		
Název indikátoru	SMLUVNÍ UJEDNÁNÍ SAMOSPRÁV A PODÁNÍ ŽÁDOSTI V OP IROP		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Mgr. Ivo Polák, starosta města Blansko		
Roky	2013	2016	2018
Plán	0	1	2
Skutečnost	0	1	2
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru je počet center s dokončením smluvních ujednání obcí a podáním žádosti v OP IROP		
Metodika a výpočet:	Porovnání stavu v roce 2013 se stavem v roce 2016 a 2018.		
Zdroj čerpání dat:	Sdělení Odboru sociálních věcí Blansko		

<i>Cíl</i>	<i>Zřízení Komunitních center v obci Doubravici a městě Blansku – zázemí pro terénní služby</i>		
Číslo indikátoru	1.3.2.		
Název indikátoru	KOLAUDACE STAVBY A ZAHÁJENÍ ČINNOSTI		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Mgr. Ivo Polák, starosta města Blansko		
Roky	2013	2018	2020
Plán	0	1	2
Skutečnost	0	1	2
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru je počet center s kolaudací a zahájením činnosti		
Metodika a výpočet:	Porovnání stavu v roce 2013 se stavem v roce 2018 a 2020.		
Zdroj čerpání dat:	Sdělení Odboru sociálních věcí Blansko		

<i>Cíl</i>	<i>Zvýšení povědomí o sociálních službách u veřejnosti</i>		
Číslo indikátoru	2.1.1.		
Název indikátoru	VYTVORENÍ PLÁNU ŠÍŘENÍ INFORMACÍ O SAS		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Mgr. Ivo Polák, starosta města Blansko		
Roky	2013	2016	2020
Plán	ANO	ANO	ANO
Skutečnost	NE	ANO	ANO
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru je vytvoření souhrnného plánu šíření informací o sociálních službách v SO ORP Blansko		
Metodika a výpočet:	Porovnání stavu v roce 2013 se stavem v roce 2016 a 2020.		
Zdroj čerpání dat:	Sdělení Odboru sociálních věcí Blansko		

<i>Cíl</i>	<i>Zvýšení povědomí o sociálních službách u veřejnosti</i>		
Číslo indikátoru	2.1.2.		
Název indikátoru	POČET ZAPOJENÝCH OBCÍ V INFORMAČNÍ KAMPANI		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Mgr. Ivo Polák, starosta města Blansko		
Roky	2013	2016	2020
Plán		10	20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru je počet zapojených obcí v informační kampani		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí zapojený do informační kampaně.		
Zdroj čerpání dat:	Sdělení Odboru sociálních věcí Blansko		

<i>Cíl</i>	<i>Zvýšení povědomí o sociálních službách u veřejnosti</i>		
Číslo indikátoru	2.1.3.		
Název indikátoru	POČET ZAPOJENÝCH ODBORNÝCH ORGANIZACÍ DO KAMPANĚ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Mgr. Ivo Polák, starosta města Blansko		
Roky	2013	2016	2020
Plán		5	10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru je počet zapojených odborných organizací		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet odborných organizací zapojený do informační kampaně.		
Zdroj čerpání dat:	Sdělení Odboru sociálních věcí Blansko		

<i>Cíl</i>	<i>Zvýšení povědomí o sociálních službách u veřejnosti</i>		
Číslo indikátoru	2.1.4.		
Název indikátoru	POČET INTERNETOVÝCH STRÁNEK S ODKAZEM NA SAS		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Mgr. Ivo Polák, starosta města Blansko		
Roky	2013	2016	2020
Plán		5	15
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru je počet internetových stránek s odkazem na SAS		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet spolupracujících internetových stránek v informační kampani pro zvýšení povědomí o SAS u veřejnosti.		
Zdroj čerpání dat:	Sdělení Odboru sociálních věcí Blansko		

<i>Cíl</i>	<i>Osvěta a komunikace o sociálních službách na úrovni samospráv</i>		
Číslo indikátoru	2.2.1.		
Název indikátoru	POČET ZAPOJENÝCH OBCÍ V OSVĚTE A KOMUNIKACI		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ing. Alois Kunc, starosta obce Kotvrdovice, předseda DSO Spolek MK		
Roky	2013	2016	2020
Plán		15	25
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru je počet zapojených obcí.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí zapojených do osvěty samospráv		
Zdroj čerpání dat:	Sdělení Odboru sociálních věcí Blansko		

<i>Cíl</i>	<i>Osvěta a komunikace o sociálních službách na úrovni samospráv</i>		
Číslo indikátoru	2.2.2.		
Název indikátoru	POČET OSVĚTOVÝCH SEMINÁŘŮ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ing. Alois Kunc, starosta obce Kotvrdovice, předseda DSO Spolek MK		
Roky	2013	2016	2020
Plán		4	7
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru je počet uskutečněných seminářů v roce		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet uskutečněných seminářů v roce		
Zdroj čerpání dat:	Sdělení Odboru sociálních věcí Blansko		

<i>Cíl</i>	<i>Osvěta a komunikace o sociálních službách na úrovni samospráv</i>		
Číslo indikátoru	2.2.3.		
Název indikátoru	POČET ZÚČASTNĚNÝCH ZÁSTUPCŮ OBCÍ NA SEMINÁŘÍCH		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ing. Alois Kunc, starosta obce Kotvrdovice, předseda DSO Spolek MK		
Roky	2013	2016	2020
Plán		30	60
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Měřítkem indikátoru je počet zúčastněných zástupců obcí na seminářích		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet zúčastněných zástupců obcí na seminářích v roce		
Zdroj čerpání dat:	Sdělení Odboru sociálních věcí Blansko		

4.3. Pravidla pro řízení strategie

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

Pozn.: Řídící skupina nebyla dosud ustanovena.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přiblížování se stanovenému cíli.

Správci cílů

Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	Komunitní plánování sociálních služeb v celém území ORP	Ing. Alois Kunc, starosta obce Kotvrdovice, předseda DSO Spolek MK
1.2.	Zvýšení kapacity zvolených pobytových i terénních služeb	Mgr. Ivo Polák, starosta města Blansko
1.3.	Zřízení Komunitních center v obci Doubravici a městě Blansku – zázemí pro terénní služby	Mgr. Ivo Polák, starosta města Blansko
2.1.	Zvýšení povědomí o sociálních službách u veřejnosti	Mgr. Ivo Polák, starosta města Blansko
2.2	Osvěta a komunikace o sociálních službách na úrovni samospráv	Ing. Alois Kunc, starosta obce Kotvrdovice, předseda DSO Spolek MK

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.1.	VYTVOŘENÝ KOMUNITNÍ PLÁN SAS SO ORP BLANSKO	Ing. Alois Kunc
1.1.2.	POČET SPOLUPRACUJÍCÍCH OBCÍ NA KPSS	Ing. Alois Kunc
1.1.3.	POČET AKTUALIZACÍ KPSS SO ORP BLANSKO	Ing. Alois Kunc
1.2.1.	USTANOVENÍ ODBORNÉHO TÝMU NA PŘÍPRAVU KAPACIT	Mgr. Ivo Polák
1.2.2.	NAVÁZANÁ SPOLUPRÁCE SE SOUSEDNÍMI SO ORP	Mgr. Ivo Polák
1.2.3.	POČET INVESTIC S ROZHODNUTÍM O INVESTIČNÍM ZÁMĚRU	Mgr. Ivo Polák
1.3.1.	SMLUVNÍ UJEDNÁNÍ SAMOSPRÁV A PODÁNÍ ŽÁDOSTI V OP IROP	Mgr. Ivo Polák
1.3.2.	KOLAUDACE STAVBY A ZAHÁJENÍ ČINNOSTI	Mgr. Ivo Polák
2.1.1.	VYTVOŘENÍ PLÁNU ŠÍŘENÍ INFORMACÍ O SAS	Mgr. Ivo Polák
2.1.2.	POČET ZAPOJENÝCH OBCÍ V INFORMAČNÍ KAMPANI	Mgr. Ivo Polák
2.1.3.	POČET ZAPOJENÝCH ODBORNÝCH ORGANIZACÍ DO KAMPANĚ	Mgr. Ivo Polák
2.1.4.	POČET INTERNETOVÝCH STRÁNEK S ODKAZEM NA SAS	Mgr. Ivo Polák
2.2.1.	POČET ZAPOJENÝCH OBCÍ V OSVĚTE A KOMUNIKACI	Ing. Alois Kunc
2.2.2.	POČET OSVĚTOVÝCH SEMINÁŘŮ	Ing. Alois Kunc
2.2.3.	POČET ZÚČASTNĚNÝCH ZÁSTUPCŮ OBCÍ NA SEMINÁŘÍCH	Ing. Alois Kunc

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 4.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■												
Realizace					■									
Vyhodnocení									■					
Akční plán na r. 2017														
Příprava						■								
Realizace									■					
Vyhodnocení													■	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4. Závěr, postup zpracování a kontakty

4.4.1. Shrnutí

Problematika zpracovávané oblasti sociální služby je v části území SO ORP Blansko poměrně dobře monitorována a usměrňována především na úrovni Odboru Sociálních věcí města Blanska.

V Blansku probíhá komunitní plánování sociálních služeb. V rámci předcházejících projektů podpořených EU proběhlo široké dotazníkové šetření, byly vytvořeny analýza sociálních rizik a sociodemografická analýza, periodicky se obnovuje komunitní plán sociálních služeb. Tyto činnosti pomáhají vybalancovat nabídku SAS k současné poptávce vzhledem k finančním možnostem. Přes tuto snahu a s přihlédnutím k demografickému vývoji je potřeba věnovat pozornost zvyšujícím se potřebám seniorů, především k některým specifickým potřebám (mozková onemocnění, Alzheimerova choroba, demence), ale také k potřebám zdravotně postiženým. Pro zvládnutí růstu potřeb při omezených zdrojích je vhodné využít meziobecní spolupráci a zahrnout do komunitního plánování celé území SO ORP Blansko včetně samospráv obcí a pokusit se navázat užší spolupráci i se sousedními ORP, především pro řešení specifických potřeb území (pobytové zařízení pro zdravotně postižené a seniory se specifickými nemocemi, odlehčovací služby apod.). V neposlední řadě bude vhodné věnovat pozornost osvětě veřejnosti i místních aktérů, podporovat moderní deinstitucionalizaci služeb s prioritou na kvalitní profesionální terénní službu a prevenci negativních sociálních jevů.

4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie byla vytvářena dle metodiky poskytnuté odborným týmem projektu Podpora meziobecní spolupráce.

Strategie vychází z výstupů analytické části, kde byla zpracována jak data poskytnutá centrálně z podkladů MPSV, tak především z dat získaných na Odboru sociálních věcí MěÚ Blansko (především výsledky komunitního plánování a výsledky projektu EU - dotazníkové šetření, analýza sociálních rizik a sociodemografická analýza. Po vytipování problémových okruhů byly navrženy příslušné cíle, jenž byly dále projednány na fokusní skupině složené především ze zástupců odborné veřejnosti (vedení Charity Blansko, Odbor Sociálních věcí a oddělení sociálních služeb MěÚ Blansko). Společně s cíli byly stanoveny indikátory, které umožní průběžné sledování realizace cílů. Tento návrh byl následně v prosinci 2014 připomínkován 12 uvolněnými starosty SO ORP Blansko. Významně pozitivním prvkem je ochota starostů připomínkovat tvorbu strategie a následně zaštitit realizaci jednotlivých cílů.

4.4.3. Kontakty, autoři strategie a zúčastněné strany

MAS Moravský kras z.s., www.mas-moravsky-kras.cz, Ing. Petr Revenda, masmk@seznam.cz

Zvláštní dík pak patří:

Za město Blansko, www.blansko.cz starostovi Mgr. Ivo Polákovi a vedoucí Odboru sociálních věcí MěÚ Blansko paní Mgr. Ludmile Sedlákové a dále paní ředitelce Charity Blansko Mgr. Janě Sedlákové.

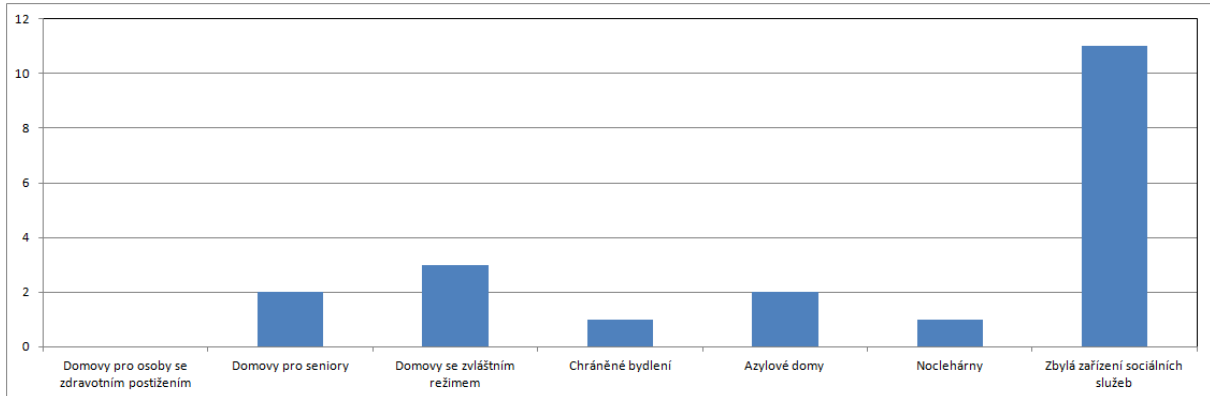
Za obec Kotvrdovice www.kotvrdovice.cz starostovi Ing. Aloisu Kuncovi.

Za městys Křtiny www.krtiny.cz starostovi Františku Novotnému.

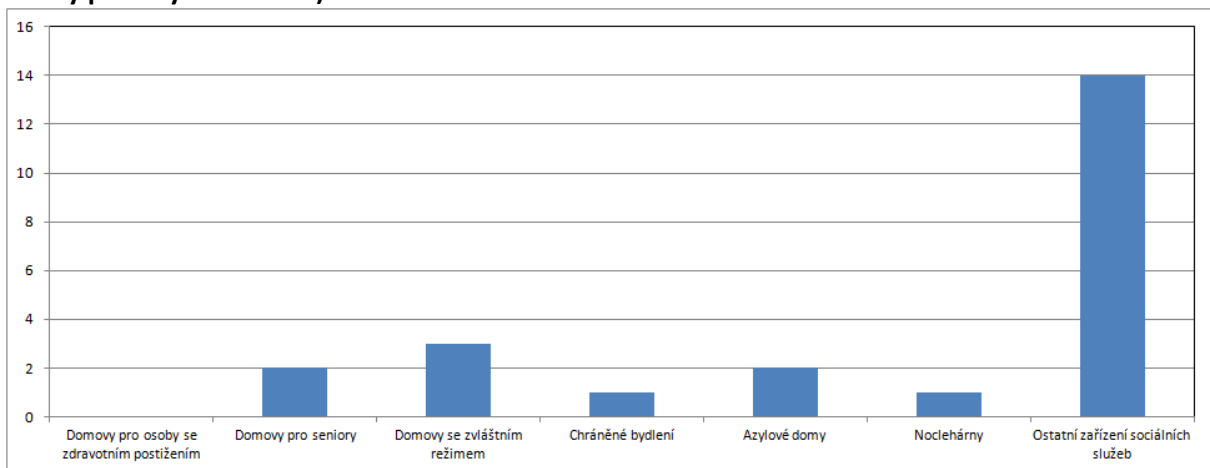
4.5. Přílohy

4.5.1. Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části

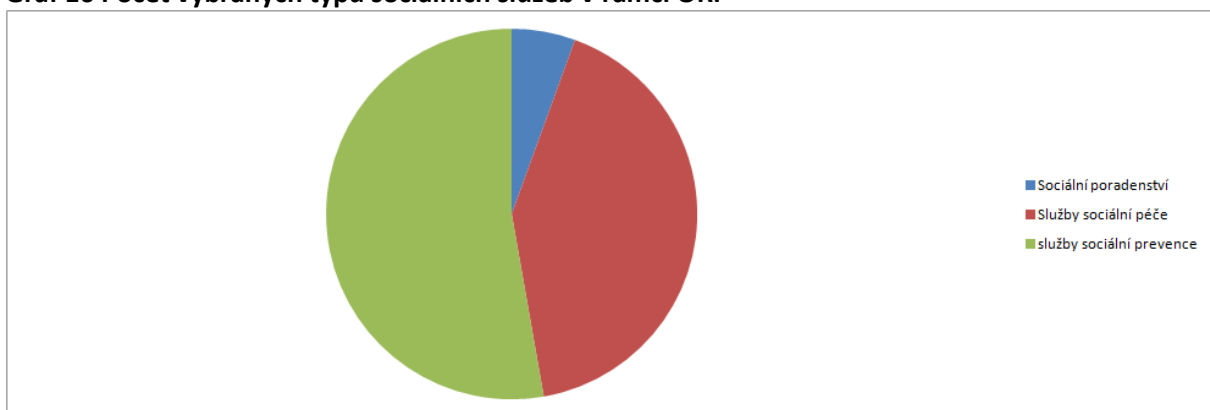
Graf 14 Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

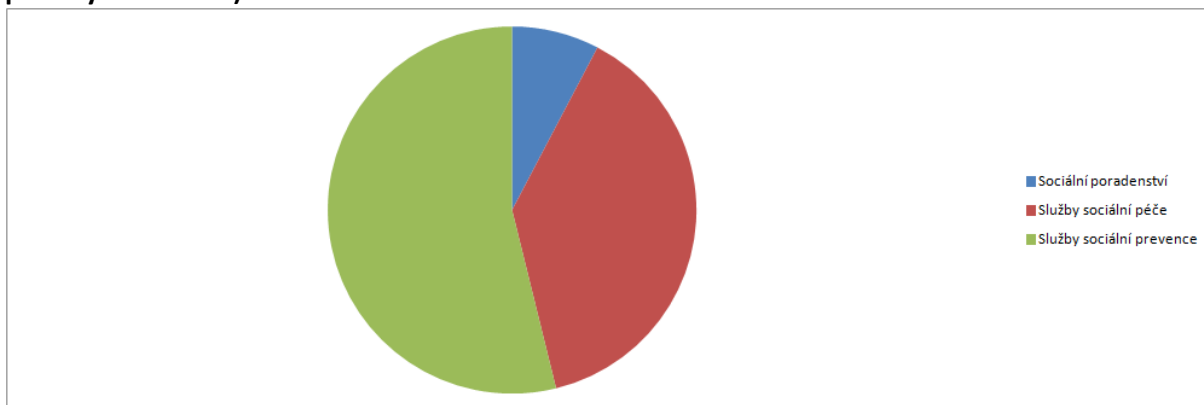
Graf 15 Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

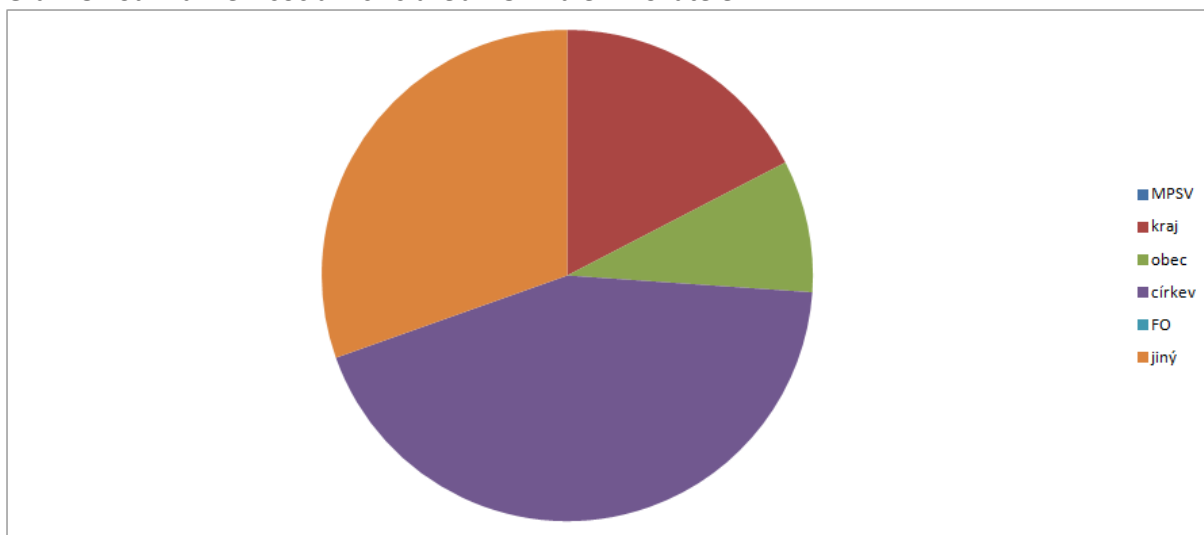
Graf 16 Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP

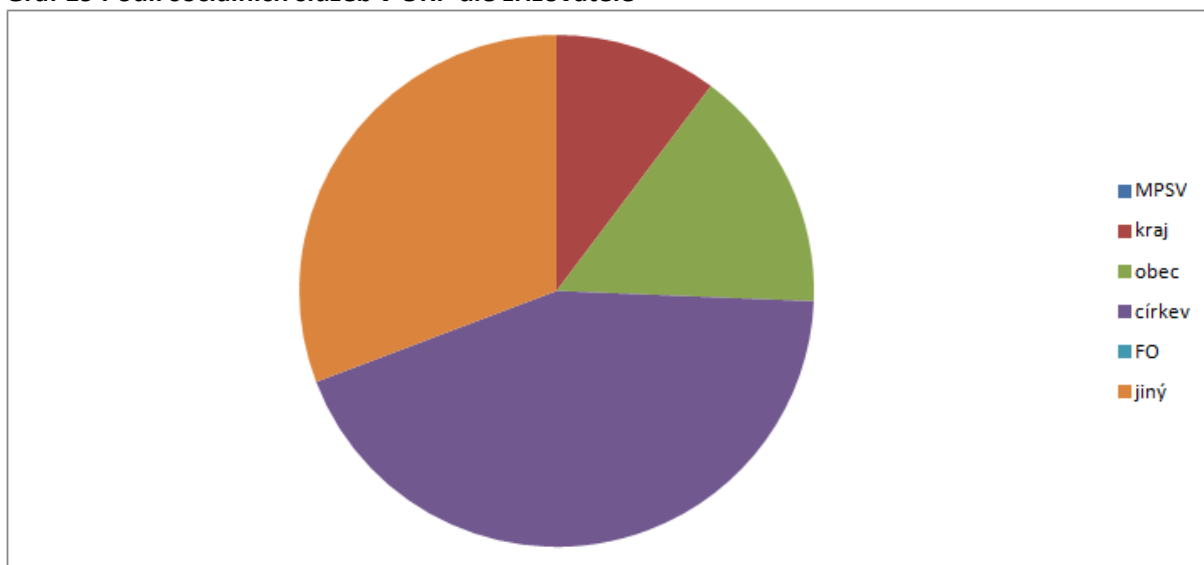
Graf 17 Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

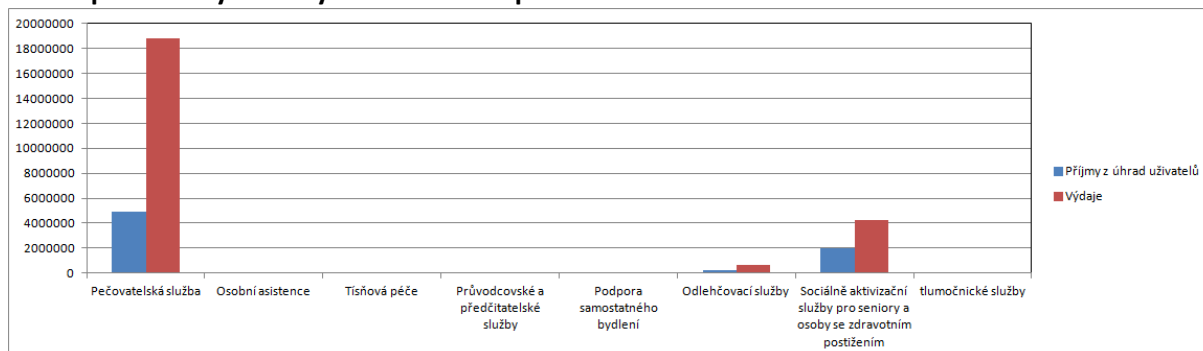
Graf 18 Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

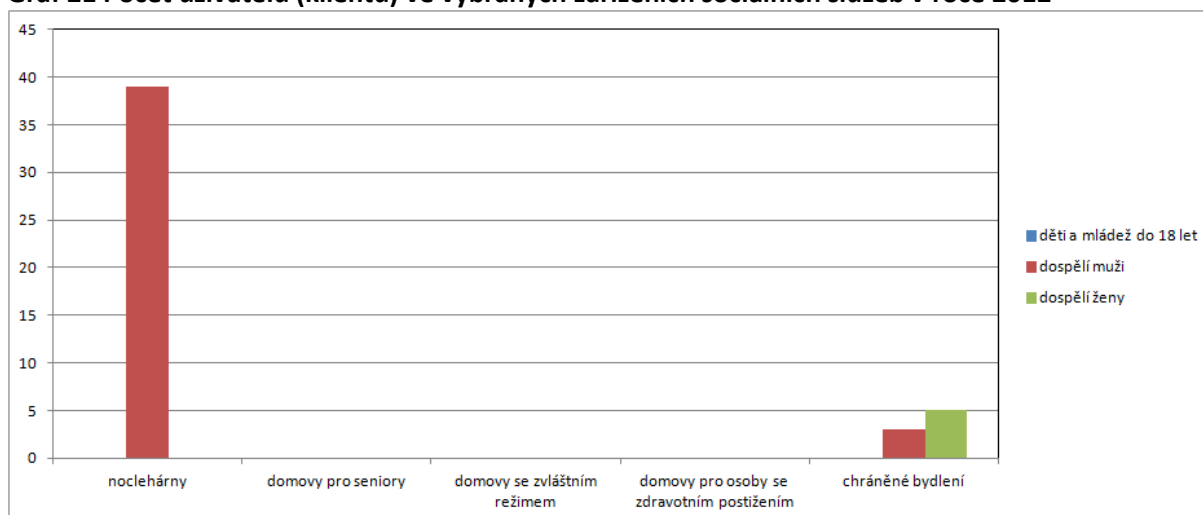
Graf 19 Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

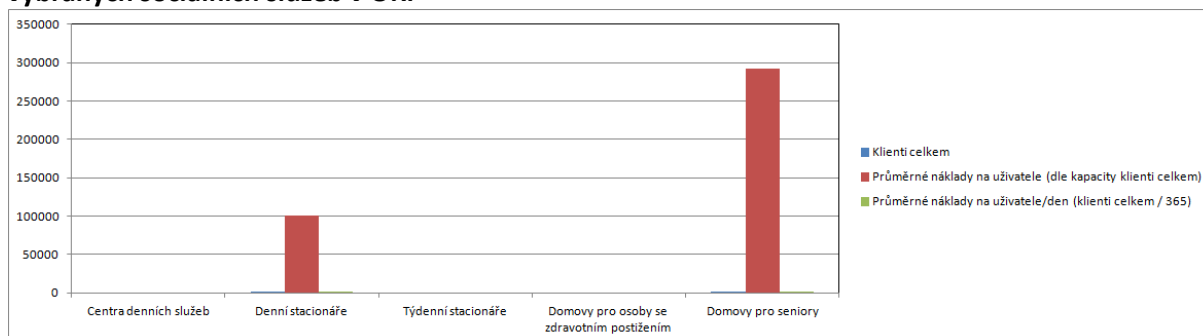
Graf 20 Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Graf 21 Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Graf 22 Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP

5. Téma 3.: odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění

- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

Identifikace problémů

Na území ORP Blansko byly z dotazníkového šetření a osobních setkání se zástupci samospráv identifikovány následující nejvýznamnější problémy v oblasti odpadového hospodářství:

- Nedostatečná výchova a osvěta ohledně třídění odpadů a používání odpadkových košů - nepořádek v obci. S tímto tématem také spojený nezodpovědný přístup některých občanů k nakládání s odpady, odkládání odpadů mimo sběrná místa a určené kontejnery.
- Problematika černých skládek je starosty obcí uváděna v převážné většině, stejně jako časté stížnosti na vysoké ceny za svoz odpadů, nedostatek ploch pro umístění všech kontejnerů či nedostačující síť kontejnerů k třídění odpadů.
- Špatná vybavenost území (velká vzdálenost k zařízení k nakládání s odpady nebo nedostupnost některých zařízení k nakládání s odpady (např. třídící linka). Zejména vzdálenost k některým zařízením pro nakládání s odpady má negativní vliv na cenu za svoz odpadu.

Z osobních rozhovorů se starosty vyplynul další problém, a to s biologicky rozložitelným odpadem-trávou z obecních a v některých případech i soukromých ploch. Obce vlastní velké plochy zeleně a obzvláště na jaře je problém s nakládáním s posečenou trávou.

Přibližně čtvrtina obcí nicméně uvádí, že nemají v oblasti odpadového hospodářství žádné významné problémy.

Svazky obcí, které již spolupracují v oblasti odpadového hospodářství na území ORP a typ spolupráce

Dle zjištěných informací je spolupráce obcí v oblasti odpadového hospodářství spíše mizivá. Z tohoto důvodu je na území ORP Blansko vysoce variabilní spolupráce obcí se svozovými společnostmi. Většina obcí je zaměřena na odpadové hospodářství pouze svého území. Při vyjednávání se svozovými společnostmi se však někteří zástupci sousedních obcí radí.

V minulosti proběhl pokus o vytvoření jisté formy DSO pro jednotné zajištění nakládání s odpady z území, nicméně veškeré pokusy selhaly po vyčíslení nákladů pro jednotlivé obce. Do uvažovaného DSO se chtěly zapojit velikostně velmi rozdílné obce, což vedlo ke skutečnosti, že zatímco pro malé obce byly nově nastavené ceny za svoz odpadu výhodné, pro velké obce došlo k nadměrnému navýšení cen. V případě takové formy DSO by všichni zúčastnění museli přistoupit na tzv. „princip solidarity“, kdy velké obce nesou část nákladů malých obcí.

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Některé informace byly poskytnuty odborem životního prostředí a odborem KOM města Blanska, další informace byly získány z dotazníků směřovaným starostům jednotlivých obcí. Cenné informace jsme získali přímo od jednotlivých zástupců obcí.

Na území ORP Blansko působí 6 firem zabývajících se svozem odpadu, a to A.S.A. spol. s r.o., AVE CZ, GAMA J+P, RESPONO a.s., SITA CZ a van Gansewinkel. V nejvíce obcích působí SITA CZ (v případě smíšeného komunálního odpadu v cca 80 % obcí), a to buď z provozu v Brně, nebo Boskovicích.

Ve velké většině obcí nebyly známy ceny za svoz odpadů, nebo nám nemohly být poskytnuty. Pokud byl tento údaj poskytnut, jednalo se o opravdu výjimečné případy. Některé obce nevedly konkrétní ceny, ale odkázaly na ceny dle ceníku dané svozové společnosti. Některé obce na druhou stranu uvedly, že množství odpadu je součástí výkazů firmy EKO-KOM, tudíž v tomto případě mnohem snadněji dohledatelné právě zde.

Cena za 1 tunu svezeneho smíšeného komunálního odpadu (dále jen SKO), resp. tříděného odpadu, je stanovena jako "skutečné náklady obce na 1 tunu příslušného odpadu", proto jsou výrazné odchylky pro jednotlivé obce. Ty jsou způsobeny individuálním nastavením v jednotlivých obcích. Průměrná hodnota na území ORP Blansko činí z námi zjištěných údajů cca 2 658 Kč/t. Průměrná cena za 1 tunu svezeneho tříděného/separovaného komunálního odpadu (dále jen KO) je cca 3 317 Kč/t.

Jelikož podklady pro vypočítání této průměrné částky nám poskytlo mizivé množství obcí z území ORP Blansko, jedná se o velmi orientační hodnotu. Pro představu tedy doplňujeme částky ze zprávy Institutu pro udržitelný rozvoj měst a obcí, o.p.s. (Praha, 2013). Náklady pro nakládání se smíšeným komunálním odpadem v obcích Jihomoravského kraje v roce 2012 dosahovaly hodnoty 2 774 Kč/t a náklady na území ORP Blansko se nacházely v hladině 2 441 – 2 727 Kč/t. V případě tříděného sběru využitelných odpadů byly průměrné náklady v Jihomoravském kraji 3 377 Kč/t a území ORP Blansko se nacházelo v hladině 4 477 – 5 357 Kč/t.

Výše poplatku na občana obce je variabilní, dle námi zjištěných údajů dosahuje v ORP Blansko průměrné hodnoty cca 477 Kč/os a průměrná částka, která se doplácí na občana z rozpočtu obce, činí cca 160 Kč/os.

Řada obcí na území se v současnosti setkává s problémem s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO), konkrétně trávou z obecních a v některých případech i soukromých ploch. Většina obcí na území má venkovský charakter, vyznačující se velkými plochami zeleně ve vlastnictví obcí, kdy obzvláště na jaře je problém s nakládáním s posečenou trávou. Část obcí likviduje posečenou trávu ve spolupráci s velkými zemědělskými družstvy, některé využívají k odstranění BRO služby kompostárny v Blansku, jiné sběrné dvory odpadu.

Tab. 58 Sběrné dvory na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	A.S.A. s.r.o.	Na Brankách 1723	Blansko	581283	2 090	658	S	Blansko
2	AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o.	-	Rudice	582298	400	50,00	S	Rudice
3	Městys Černá Hora	U Lihovaru	Černá Hora	581496	230	-	O	Černá Hora, Bořitov
4	obec Lipůvka	-	Lipůvka	581968	147	-	O	Lipůvka
5	GAMA J+P s.r.o.	Kolonie 302	Adamov	581291	920	333	S	Adamov
6	obec Ráječko	-	Ráječko	582247	230	180	O	Ráječko, Spešov
7	obec Vavřinec	část Veselice	Vavřinec	582603	180	333	O	Vavřinec, Veselice, Suchdol, Nové Dvory
8	SITA CZ a.s.	Horní Lhota	Blansko	582239	896	896	O	Blansko
9	SITA CZ a.s.	Blanenská 84	Rájec-Jestřebí	582239	850	168	S	Rájec-Jestřebí, Karolín, Holešín

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí města Blansko, odbor KOM města Blansko, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření

Tab. 59 Sběrná místa na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Lažany	-	Lažany	581909	-	-	-	není vydáný souhlas s provozem

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí města Blansko, odbor KOM města Blansko, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření

Tab. 60 Výkupny odpadů na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	A.S.A. s.r.o.	-	Blansko	581283	-	-	S	-
2.	A-MAXIMA s.r.o.	Gellhornova	Blansko	581283	500	-	S	Papír, vybrané kovy
3.	AZ Dřevokov s.r.o.	Jiráskova 321	Rájec-Jestřebí	582239	-	-	S	Pouze vybrané kovy
4.	Ing. Luboš Holčák	Brněnská 32/597	Blansko	581283	-	-	S	-
5.	Jana Žáková	Šebrov 51	Šebrov-Kateřina	582476	400	-	S	Pouze vybrané kovy
6.	Jiřina Konečná	Bezručova 60	Blansko	581283	500	-	S	Pouze vybrané kovy
7.	Michal Grim	Senetářov 86	Senetářov	582329	-	-	S	Pouze vybrané kovy
8.	Michal Pernica	Vavřinec-Nové Dvory 64	Vavřinec	582603	400	-	S	Pouze vybrané kovy
9.	MT-Metal Trade s.r.o.	areál SALVIS REAL ESTATE a.s.	Adamov	581291	-	-	S	Pouze vybrané kovy
10.	PEDOP s.r.o.	Lipovec	Lipovec	581950	-	-	S	Stavební a demoliční materiál, kovy
11.	Radek Těhan	nám. Republiky 1398/14	Blansko	581283	130	-	S	Katalyzátory obs. vzácné kovy
12.	ŠROT GEBESHUBER s.r.o.	Dolní Lhota 200	Blansko	581283	2 000	-	S	-
13.	TRIFON s.r.o.	J.A.Komenského 189	Adamov	581291	-	-	S	-
14.	TT Servis Brno s.r.o.	Nádražní 490	Adamov	581291	-	-	S	Pouze vybrané kovy

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí města Blansko, odbor KOM města Blansko, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření

Síť sběrných dvorů odpadů (dále jen SDO) v SO ORP Blansko je ve vazbě na jejich dostupnost i kapacitu velmi dobrá. V obvodu se nachází 9 SDO, a to v Blansku, Rudici, Černé Hoře, Lipůvce, Adamově,

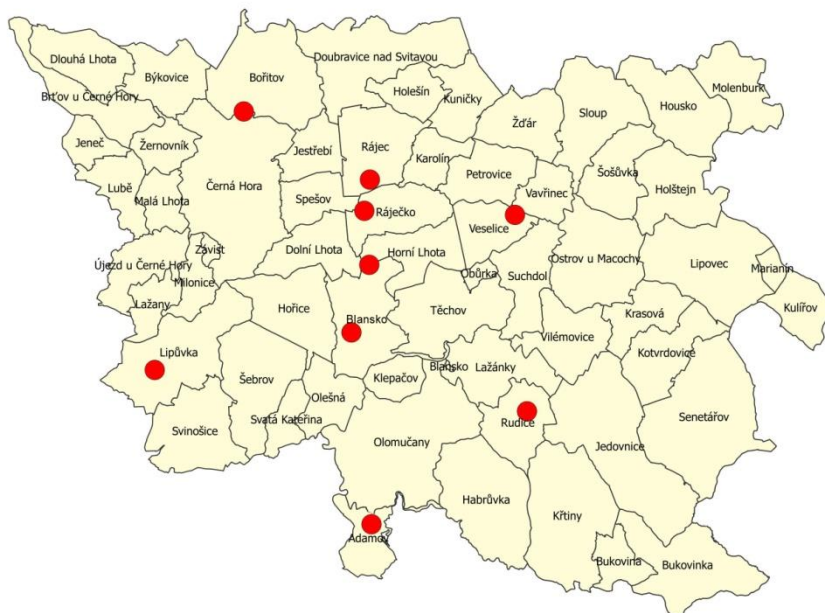
Ráječku, Vavřinci a Rájci-Jestřebí. Je tím zajištěna v případě potřeby obslužnost pro celý SO ORP. Roční maximální kapacita 9 SDO na území ORP Blansko dosahuje 6 000 tun. Celková kapacita SDO na území SO ORP a v jeho bezprostřední blízkosti je s ohledem na její skutečné využití v poměru k maximální roční kapacitě dostatečná. Průměrně využitá roční kapacita u SDO v obcích Černá Hora a Lipůvka nebyla zjištěna.

Významnými provozovateli SDO v ORP Blansko jsou společnosti A.S.A., SITA CZ, AVE CZ, obce jsou provozovateli v pěti případech - městyse Černá Hora, město Adamov, obce Lipůvka, Vavřinec a Ráječko. Sběrný dvůr v Černé Hoře mohou bezplatně využívat také občané Bořitova, Rájec–Jestřebí nabízí bezplatně služby SDO sousedním Karolínu a Holešínu, Ráječko má uzavřenou smlouvu o spolupráci s obcí Spešov. Sběrný dvůr ve Veselici využívají bezplatně všechny 4 obce územního obvodu Vavřince (tedy Vavřinec, Veselice, Suchdol, Nové Dvory).

Využitelné odpady občanů, některých občanských sdružení a sběrových akcí ZŠ vykupují nebo sbírají různé společnosti, jejichž evidence odpadů z obalů je rozepisována v hlášeních pro společnost EKO-KOM. Tyto odpady se v maximální míře recyklují.

Na území je plánovaná výstavba několika dalších SDO. Od 1. 1. 2015 spouští provoz SDO v obci Jedovnice, do roku 2020 plánuje výstavbu SDO obec Krasová.

Obr. 7 Rozmístění sběrných dvorů na území ORP Blansko, stav k 31. 12. 2014

Zdroj: vlastní šetření

Tab. 61 Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Autodoprava Matějka, s.r.o.	U Cihelny 685	Sokolnice	583898	-	-	S	Papír, plasty, BRO, dřevo, kov, objemný odpad
2.	Karel Dvořáček	Ořechovská 263	Prštice	583707	-	-	S	Kov
3.	PETKA CZ, a.s.	U Vlečky 592	Modřice	583391	-	-	S	Plasty
4.	SROT GEBESHUBER, s.r.o.	Kobylnická 457	Sokolnice	583898	-	-	S	Kov
5.	van Gansewinkel, a.s.	U vlečky 592	Modřice	583391	-	-	S	Papír, plasty, sklo, NO, další
6.	WORK 21, s.r.o.	U vlečky 592	Modřice	583391	-	-	S	Plasty
7.	H&V recykling, s.r.o. (Vyškov)	Dědická 17	Vyškov 1	592889	-	-	S	Papír, plasty, sklo, textil, další
8.	RESPONO, a.s. (Vyškov)	Cukrovarská 486/16	Vyškov město	592889	-	-	S	Papír, plasty, obaly, textil
9.	KONTEST, s.r.o.	Všechnovice, ZD	Všechnovice	584169	-	-	S	Papír, plasty
10.	Naja servis, s.r.o.	Krátká 713/8	Vyškov	592889	-	-	S	Obaly, kov
11.	A.S.A., spol. s r. o.	Líšeňská 35	Brno-Líšeň	551287	13 500	-	S/S	Papír, plasty, BRO, dřevo, kov, další
12.	SAKO Brno, a.s.	Jedovnická 2	Brno-Židenice	551058	-	5 047,5	S/S	Papír, plasty
13.	Recykla - ekologie SE	Dobelice 57	Dobelice	593923	-	-	S	Papír, plasty
14.	STKO, spol. s r.o.	-	Pasohlávky	584762	-	-	S	Papír, plasty

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí města Blansko, odbor KOM města Blansko, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření

Na území SO ORP Blansko není provozována žádná třídící linka na separovaný odpad (tj. papír, plast, sklo a nápojové kartony), s výjimkou firmy s provozem zabývajícím se výhradně tříděním kovů (AZ Dřevokov s.r.o.) a firmy nakládající se stavebním materiálem (PEDOP s.r.o.), viz Tab. 71. Třídění kovů (včetně jejich slitin) se dále zabývá mnoho výkupen kovového odpadu v území. Celá řada dalších třídících linek se nachází v Brně a jeho těsné blízkosti. Materiály, které dané třídící linky vytřídí, jsou uvedeny v poznámkách Tab. 61.

Tab. 62 Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	SAKO Brno	Jedovnická 2	Brno	582786	-	S/O	-
2.	REMAT s.r.o.	Pratecká 12	Brno-Tuřany	582786	Obce, zákazníci AVE CZ	S	papír
3.	RESPONO	Cukrovarská 16	Vyškov	592889	Obce, zákazníci RE-SPONO	S	papír, plasty, nápojové kartony
4.	Van Gansewinkel	U Vlečky 592	Modřice	583391	Obce, zákazníci AVE CZ, van Gansewinkel	S	plasty, nápojové kartony, sklo
5.	SITA CZ	K Lipníkům 31	Boskovice	581372	Obce, zákazníci SITA CZ	S	papír, plasty, nápojové kartony
6.	SITA CZ	Drčkova 7	Brno	551287	Obce, zákazníci SITA CZ	S	papír, plasty, nápojové kartony

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí města Blansko, odbor KOM města Blansko, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření

Třídící linky, kde je dotřídován separovaný odpad pocházející z území ORP Blansko, jsou uvedeny v Tab. 62. Do těchto zařízení putuje jak vytříděné sklo a papír, tak plasty a nápojové kartony. Nejvzdálenějším zařízením je třídící linka společnosti Van Gansewinkel v Modřicích (jižně od města Brna).

Jak bylo uvedeno výše, nejvíce obcí využívá služby společnosti SITA CZ, a to provozů v Brně a Boskovicích. Oba tyto provozování vlastní jak třídící linku, tak drtič a lis na vytříděný odpad. Do těchto provozů tedy putuje velká většina vytříděného papíru, plastů a nápojových kartonů z území ORP Blansko. Na těchto provozování také dochází k přeložení vytříděného skla. Vytříděný odpad pak pokračuje do papíren a skláren k recyklaci. Sklo putuje do dvou podniků, a to Vetropack Moravia Glass a.s. v Kyjově (cca 80 km) a AMT s.r.o. Příbram (cca 280 km). Papír a plasty pak přes obchodní společnosti putuje nejčastěji na Slovensko a do Rakouska.

Tab. 63 Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	VIA ALTA a.s.	U ČOV	Blansko	581283	2 173	1 615	S/O	kompostárna
2.	ZEPO Bořitov	Úvoz 326	Bořitov	581364	-	-	S/S	Zemědělská BPS
3.	ZEAS Lysice	-	Býkovice	581461	-	-	S/S	Zemědělská BPS

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí města Blansko, odbor KOM města Blansko, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření

Tab. 64 Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	AVE CZ odpadové hospodářství, s.r.o.	Hraničky	Šlapanice	583952	-	-	S	biologická dekontaminace, biodegradace (mimo kompostování); krajský souhlas
2.	BPS Šlapanice	Zemědělská 1	Šlapanice	583952	-	-	S	bioplynová stanice zemědělská
3.	Elektrárna-ČOV Brno-Modřice	Chrlická	Modřice	583391	-	-	S	bioplynová stanice ČOV
4.	REBIOS, s.r.o.	Sochorova II	Vyškov	592889	9 013	-	O	kompostárna, krajský souhlas, vlastníkem je firma RESPONO
5.	Centrální kompostárna Brno a.s.	areál bývalé skládky	Brno	551066	70 000	-	S/S	Kompostárna firmy SITA CZ

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí města Blansko, odbor KOM města Blansko, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření

Na území SO ORP Blansko se nachází jedna kompostárna, provozovaná firmou VIA ALTA v Blansku. Stavba provozu kompostárny v Blansku byla zahájena 3. května 2010. Dokončena byla za rok, přesně 11. května 2011. Náklady na celý projekt se vyšplhaly na 56,9 mil. Kč. Dotace z uznatelných nákladů

činila 40 %, tj. 16,8 mil. Kč. Kompostárna zpracuje za rok až 2 200 tun odpadu, z kterého vyrobí 1 800 tun kvalitního hnojiva. Z čistírných odpadních vod, která s kompostárnou bezprostředně sousedí, se využije 15 % kalu. Seznam přijímaných odpadů je ale omezený – tráva, kanalizační kal z ČOV, listí, čistírenský kal z ČOV, štěpka, zelenina, obilní sláma, sláma z řepky, piliny a stromová kůra.

Z obcí služby této kompostárny využívají kromě města Blanska pouze obce v její těsné blízkosti (např. Olomučany). Pouze výjimečně vozí zelený materiál do kompostárny vzdálenější obce (např. Vavřinec), z důvodu neúměrných nákladů na dopravu materiálu.

Kompostárna VIA ALTA nabízí k prodeji zpracovaný kvalitní kompost, který si mohou odebrat zákazníci do vlastních nádob nebo dopravních prostředků. Je také možnost objednat přepravu kompostu do velkoobjemových kontejnerů nebo odebrat pytlovaný kompost.

Na území SO ORP Blansko se dále nachází dvě zemědělské bioplynové stanice (dále jen „BPS“). Obě BPS jsou vlastněny a provozovány místními zemědělskými družstvy (ZEAS Lysice a ZEPO Bořitov) a nepřijímají materiál ke zpracování zvenčí (s výjimkou ZEPO Bořitov – BRO z obce Bořitov).

Tab. 65 Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	VIA ALTA a.s.	U ČOV	Blansko	581283	Blansko, Vavřinec, Olomučany, Jedovnice, Lipůvka	S/O	kompostárna
2.	ZEPO Bořitov	Úvoz 326	Bořitov	581364	Bořitov	S/S	Bioplynová stanice
3.	SITA CZ	-	Boskovice-Doubřavy	581372	Obce, zákazníci SITA CZ	S	kompostárna
4.	RESPONO, a.s.	-	Vyškov	592889	Bukovinka	S	Bioplynová stanice
5.	Centrální kompostárna Brno a.s.	areál bývalé skládky	Brno	551066	Obce, zákazníci SITA CZ, RESPONO, GAMA J+P	S	kompostárna SITA CZ

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí města Blansko, odbor KOM města Blansko, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření

Vytříděný biologicky rozložitelný komunální odpad pocházející z území ORP Blansko je zpracováván ve třech blízkých kompostárnách. V nejmenší míře je to kompostárna ležící přímo v území, a to kompostárna VIA ALTA v Blansku. Nejvíce vytříděného BRKO putuje do dvou kompostáren provozovaných firmou SITA CZ, a to v Brně (Centrální kompostárna Brno a.s., cca 30 km) a v Boskovicích (cca 20 km). Obec Bořitov pro zpracování využívá místní bioplynovou stanici provozovanou zemědělskou společností ZEPO Bořitov, BRO z obce Bukovinka končí v bioplynové stanici společnosti RESPONO, a.s. u Vyškova (cca 15 km).

Tab. 66 Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení (spalovna NO, OO, PrO); zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO (KO, NO, OO)	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ					
1.	SAKO Brno, a.s.	Jedovnická 2	Brno-Židenice	582786	248 000	238 454	OO; ZEVO (KO, OO)	S/O	spalovna odpadů, třídící linka - využití odpadu jako paliva nebo k výrobě energie
2.	EKOTERMEX, a.s.	Pustiměřské Prusy 268	Pustiměř	593508	-	-	NO	S/S	Spalování průmyslových NO

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí města Blansko, odbor KOM města Blansko, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření

Na území SO ORP Blansko se nenachází žádná spalovna odpadů ani zařízení pro energetické využití odpadů (dále jen ZEVO). Nejbližšími zařízeními, která spalují nebo energeticky využívají odpad, jsou:

- spalovna společnosti SAKO Brno, a.s., spalovna byla vybudována za účelem energetického využití KO. Ročně vytvoří spalovna energii až pro 30 tisíc obyvatel města Brna. Spalovna SAKO Brno a.s. je jedním ze tří ZEVO v České republice.
- spalovna společnosti EKOTERMEX, a.s. u Vyškova. Spalovna slouží ke sběru, výkupu, shromažďování, skladování a následnému odstranění nebezpečného a průmyslového odpadu. Technologické zařízení je schopno spalovat tuhé i tekuté průmyslové odpady.

Tab. 67 Koncová zařízení (spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	SAKO Brno, a.s.	Jedovnická 2	Brno-Židenice	582786	obce, zákazníci AVE CZ, SITA CZ	S/O	SKO

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí města Blansko, odbor KOM města Blansko, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření

KO pocházející z území ORP Blansko putuje za účelem energetického využití do jediného zařízení, spalovny společnosti SAKO Brno (viz Tab. 67). Služby spalovny SAKO Brno využívají všechny velké

svozové firmy působící na území ORP Blansko (tedy AVE CZ i SITA CZ). Dá se tedy říci, že většina smíšeného komunálního odpadu z území je energeticky využita v nedaleké spalovně v Brně.

Blížkost ZEVO v Brně (Spalovna SAKO Brno, cca 30 km) skýtá teoretickou možnost pro vybudování překládací stanice na odpad na území ORP Blansko. Výhodou je také přímé železniční spojení Brno – Blansko (a dále Česká Třebová), které umožňuje kontejnerovou přepravu odpadu z větších vzdáleností. Ještě výhodnější variantou se pak jeví alternativa vybudování překladiště spojeného s dotřídovacím zařízením v uvažované vzdálenosti cca 40 km od Spalovny SAKO Brno.

Tab. 68 Sklárky odpadů provozované na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Typ sklárky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav sklárky	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	HOUSS RECYCLING s.r.o.	Vysočany - Housko	Vysočany - Housko	582701	IO	aktivní	S	stavební materiál

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí města Blansko, odbor KOM města Blansko, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření

Tab. 69 Nejbližší sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Typ sklárky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav sklárky	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	.A.S.A. Žabčice, spol. s r.o.	areál sklárky	Žabčice	584231	OO	aktivní	S	-
2.	SATESO, s.r.o. Šlapanice	Zemědělská	664 51 Šlapanice	583952	S-NO, stavební suť	aktivní	S - SATESO	-
3.	STAVOS Brno, a.s.	Bratčice	Bratčice	582883	S-OO3	aktivní	S	-
4.	RESPONO a.s.	Kozlany	Kozlany	550108	S-OO3 včetně kompostárny	aktivní (cca do 2028)	O	-

5.	RESPONO, a.s. Vyškov	Skládka Kozlany	Kozlany, 683 41 Bohdalice	550108	skládka typu S-003, tj. pro OO a odpadů z azbestu při dodržení podmínek stan. v § 7 vyhl. č. 294/2005 Sb.	I. a II. etapa skládky již zaskladněná, zrekultivována, v provozu III. etapa, plánuje se ještě IV. etapa	S - RESPONO, a.s.	asi 2 km od nejbližší obce spadající pod naše ORP (Bohaté Málkovičky), 10 km od Bučovic
6.	P-D Refractories CZ a.s.	Skládka Březinka II	Březina, okres Svitavy	513695	OO	aktivní	S	Adamov, Sloup, Šošůvka, Vysočany, Ostrov u Machochy, Petrovice, Vavřinec (SKO)

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí města Blansko, odbor KOM města Blansko, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření

Tab. 70 Koncová zařízení (sklárky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	STAVOS Brno, a.s.	-	Bratčice	582883	Obce, zákazníci GAMA J+P	S	Skládka tuhého KO
2.	P-D Refractories CZ a.s.	-	Březina	513695	Obce, zákazníci GAMA J+P	S	Skládka Březinka II
3.	RESPONO, a.s. Vyškov	Kozlany	Bohdalice	550108	Obce, zákazníci RESPONO	S	Skládka KO Kozlany

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí města Blansko, odbor KOM města Blansko, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření

Na území ORP Blansko se nachází jediná skládka inertního odpadu provozovaná společností HOUSS RECYCLING s.r.o. v obci Vysočany-Housko. Skládka je aktivní a její provozní kapacita je 67 144 m³, volná kapacita 55 656 m³ a plánovaná kapacita 122 800 m³.

Komunální odpad z ORP Blansko není nicméně skládkován v tomto území. Možnosti uložit odpad na skládce ve Vysočanech využívají z území ORP Blansko individuální občané, část odpadu ukládaného na této skládce má také původ mimo ORP Blansko (např. Brno-Jih). Menší svozové společnosti působící na území ORP Blansko (tedy RESPONO a.s. a GAMA J+P s.r.o.) využívají k odstranění SKO z území tří poměrně blízkých skládek odpadu, a to sklárky RESPONO a.s. v Kozlancech u Vyškova (cca 45 km), STAVOS BRNO (cca 30 km) a P-D Refractories CZ a.s. Březinka II. (cca 40 km). Dá se tedy říci, že menší

část SKO (konkrétně SKO ze 7 obcí) putuje do tří skládek odpadu ve vzdálenosti max. 50 km (větší část SKO je využita v ZEVO firmy SAKO Brno, viz výše). Obce, jejichž SKO putuje na výše zmíněné skládky, budou muset v blízké době hledat nové řešení v nakládání se SKO, s ohledem na zákaz skládkování SKO od roku 2024.

V současné době je v České republice skládkována většina vznikajících směsných komunálních odpadů. Pro omezení skládkování je nutné odklonit SKO od skládkování. Reálnou možností, jak těchto cílů dosáhnout, je energetické využívání větší části SKO. Je nutné si také uvědomit, že okolo 48 % SKO tvoří biologicky rozložitelné složky. Z toho plyne potřeba co nejvíce občany motivovat ke třídění BRO.

Tab. 71 Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a v blízkosti územní ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Specifikace typu dalších zařízení pro nakládání s odpady	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	AZ Dřevokov s r.o.	Jiráskova 321	Rájec-Jestřebí	582239	třídící linka na kovy	S/S
2.	PEDOP s.r.o.	-	Lipovec	581950	třídění a drcení stavebního materiálu	S/S
3.	AUTOSERVIS VINTR s.r.o.	Senetářov 205	Senetářov	582328	sběrna autovraků	S/S
4.	Jiří Šenk	Senetářov	Senetářov	582328	sběrna autovraků	S/S
5.	PETKA CZ, a.s.	U Vlečky 592	Modřice	583391	výkup PET lahví, zpracování na PET flakes	S/S

Zdroj: Databáze oprávněných osob k nakládání s odpady Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí města Blansko, odbor KOM města Blansko, provozovatelé zařízení, představitelé obcí, vlastní šetření

Na území ORP Blansko se nachází dvě specializované třídící linky, a to na kovy (AZ Dřevokov s.r.o.) a na stavební materiál (PEDOP s.r.o.). V obci Senetářov jsou dále dvě firmy zabývající se sběrem autovraků.

V blízkosti území se nachází velice zajímavý podnik PETKA CZ, a.s., který patří mezi jednu z předních firem v České republice zabývající se druhotných zpracováním PET lahví. Touto recyklační linkou projde měsíčně na 550 tun PET lahví slisovaných do balíků. Kvalitně zpracovaná drť z PET obalů je pak připravena pro další průmyslová využití napříč odvětvími.

Doplňující informace - černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území ORP

Dle slov řady starostů jsou problémem černé skládky po celém území ORP Blansko. Jejich velikost a rozmístění se ovšem v čase mění. Po zřízení sběrných dvorů již nejsou tak časté černé skládky v blízkosti daných obcí. Naopak více časté jsou černé skládky v blízkosti větších komunikací a lesních cest, ve větších městech jako je Blansko pak například u garáží a na okraji města. Nejčastěji se na černých skládkách nachází odpad z domácností a stavební materiál, rozsahem se jedná převážně o drobné skládky.

Úklid černých skládek v blízkosti obcí si zařizují a hradí obce samy. Pomocí s bojem s černými skládkami jsou nejrůznější iniciativy a organizace, které se zaměřují na hromadný úklid určitých oblastí. Na území ORP Blansko jsou jimi například Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny (Mendelova univerzita

v Brně), nebo Správa chráněné krajinné oblasti Moravský kras. Na území se provádí pravidelné kontroly, je zřízena ochranná služba. Skládky jsou odklizeny do objednaných kontejnerů a poté je firmy likvidují. Úspěšná akce „Jarní úklid Moravského krasu“ organizovaná výše zmíněnými institucemi má v regionu dlouhodobou tradici.

Světlým bodem je boj s černými skládkami za pomoci moderních technologií. Již několik obcí na území ORP Blansko se zapojilo do ekologického projektu „Zmapuj to“, jehož cílem je zbrojit proti nelegálním smetištím po celé České republice.

Na území ORP Blansko je dále evidováno několik kontaminovaných míst, a to konkrétně: Rájec-Jestřebí „ČKD Blansko Ve žlebě“, Ludíkov „kalové pole“, Lipovec „U prvního závrtku“, Kotvrdovice „Nad benzinkou“ a „Senetářov – sklad Kotvrdovice“, Rudice „Žegrov“, Adamov „Adamovské strojírny“, Blansko „Olešná“ a „Bačina“, Bukovina „U Bukoviny“ a Brťov-Jeneč „sklad“.

Tab. 72 Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce ostatních odpadů (OO)	72 857,3	51 618,5	43 334,4	59 818,3	74 802,5	59 924,0
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	4 149,1	2 668,2	2 661,7	2 654,6	2 519,1	2 341,1
Celková produkce (OO a NO)	77 387,6	54 286,7	45 996,1	62 472,8	77 321,6	62 265,1

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Produkce ostatních odpadů v ORP Blansko má v období 2009 - 2012 rostoucí tendenci (odchylka v roce 2008 je způsobena především velkým množstvím odpadu skupiny 2 (odpady z prvovýroby v zemědělství), skupiny 10 (odpady z tepelných procesů) a skupiny 17 (stavební a demoliční včetně vytěžené zeminy, vyprodukovaného v souvislosti s investicemi na území SO ORP), přičemž ke konci sledovaného období (2011-2012) produkce OO klesá. Ve správním obvodu se nejvíce na vyprodukovaných odpadech podílí stavební a zemědělská výroba. Tito producenti odpadů a množství jimi vyprodukovaných odpadů mají výrazný vliv na celý průběh křivky a na její výkyvy.

Produkce NO na území ORP Blansko ve sledovaném období vykazuje klesající tendenci, přičemž tato skutečnost může být ovlivněna např. poklesem producentů.

Celkový trend v produkci NO je tedy v souladu s cílem snižování produkce NO, pro sledované období došlo k průměrnému snížení o 84,56 % NO oproti roku 2000.

Tab. 73 Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Blansko	55 976	746,93	13,34	23 580,42	421,26	24 327,35	434,60
Jihomoravský kraj	1 168 650	14 812,95	12,68	561 281,70	480,28	576 094,65	492,96

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V Tab. 73 je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 39 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 32 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 61 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP. Největší množství nebezpečných odpadů pochází z produkce těchto subjektů.

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Jihomoravský kraj vykazuje ORP mírně vyšší měrnou produkci nebezpečných odpadů a nižší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje pod průměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 1,2 kg vyšší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 108,21 kg nižší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

Tab. 74 Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	238,30	172,74	173,96	579,45	962,12
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	599,97	247,48	739,60	510,57	323,96
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	63,54	118,18	109,90	108,22	96,96
04	Odpady z kožedělného, kožedělnického a textilního průmyslu	0,00	0,00	0,00	0,39	0,00

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	4,63	2,22	3,00	0,00	1,10
06	Odpady z anorganických chemických procesů	19,26	20,02	14,44	9,78	21,10
07	Odpady z organických chemických procesů	323,51	641,54	472,21	640,59	788,67
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnicích materiálů a tiskařských barev	97,32	64,74	44,00	45,26	55,52
09	Odpady z fotografického průmyslu	14,87	13,63	11,39	7,35	11,74
10	Odpady z tepelných procesů	14 118,98	11 472,62	13 663,41	12 848,35	8 378,12
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	435,35	329,30	388,09	388,62	359,95
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	1 236,48	1 075,20	976,25	1 410,28	1 400,04
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	295,17	245,57	490,92	346,24	178,95
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	11,92	11,09	8,29	8,56	4,74
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	2 423,01	2 088,45	1 727,36	2 185,90	2 717,93
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	920,54	933,81	866,16	596,12	534,33
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	14 847,91	10 760,18	23 888,40	37 212,93	25 959,67

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	77,19	48,85	98,93	116,49	148,11
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	2 133,45	965,64	533,67	582,61	878,60
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	16 425,33	16 743,37	18 262,84	19 675,87	19 443,56
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	41,48	0,00	47,98	0,00
Celková produkce odpadů [t]		54 286,73	45 996,13	62 472,82	77 321,55	62 265,14

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Odpady s největším množstevním zastoupením na území SO ORP Blansko za rok 2012:

- 17 Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst): 25 959,67 t;
- 20 Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru: 19 443,56 t;
- 10 Odpady z tepelných procesů: 8 378,12 t;
- 15 Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené: 2 717,93 t;
- 12 Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů: 1 400,04 t.

Nejvýznamnější je podíl skupiny 17, který vyplývá především z investic do stavebnictví směřujících do území (výstavby a rekonstrukce, dopravní infrastruktura, obytná i komerční výstavba). Nárůst komunálního odpadu (skupina 20) vyplývá z růstu životní úrovně obyvatelstva. Vysoké množství odpadů z tepelných procesů (skupina 10) je způsobeno přítomností významného podílu průmyslových podniků na území ORP Blansko.

Tab. 75 Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	54 286,73	45 996,13	62 472,82	77 321,55	62 265,14
Celková produkce KO	19 029,24	19 065,90	19 981,90	21 844,83	22 144,16
Celková produkce SKO	12 954,48	12 862,32	12 085,15	12 938,77	12 600,07
Podíl SKO z KO [%]	68,08	67,46	60,48	59,23	56,90

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Produkce komunálního odpadu v SO ORP Blansko se stále mírně zvyšuje. Produkce směsného komunálního odpadu má klesající tendenci, pouze mezi roky 2010/2011 došlo ke zvýšení produkce SKO. Podíl směsného komunálního odpadu z celkového komunálního odpadu se od roku 2008 pozvolna snižuje. Jelikož se také snižuje produkce nebezpečného odpadu v území (viz Tab. 72), lze usuzovat, že se v každém roce vytřídí více komunálního odpadu (viz Tab. 75).

Přehled pěti nejvíce zastoupených druhů komunálních odpadů za rok 2012:

- 200301 Směsný komunální odpad: 12 600,07 t;
- 200140 Kovy: 2 295,04 t;
- 200307 Objemný odpad: 1 836,59 t;
- 150101 Papírové a lepenkové obaly: 1 449,73 t;
- 200201 Biologicky rozložitelný odpad: 1 319,03 t;
- 200101 Papír a lepenka: 975,79 t.

Zvýšený výskyt objemného odpadu (koberce, linolea, nábytek apod.) je dán skutečností, že obyvatelé mají možnost ukládat tento typ odpadu do devíti sběrných dvorů v území. Vysoké zastoupení biologicky rozložitelného odpadu ovlivňuje zejména provoz kompostárny VIA ALTA v Blansku a dále systém svozu BRKO pomocí velkoobjemových kontejnerů.

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze je tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostní-

ků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společností EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytríděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytríděných odpadů a nad vybranými daty, např. o smíšeném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tab. 76 Celková a měrná produkce komunálního a smíšeného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP Blansko	55 976	18 463,19	329,84	10 312,94	184,24	180,34
Jihomoravský kraj	1 168 650	399 799,45	342,10	234 101,79	200,32	210,10

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.

V Tab. 76 je zobrazena produkce komunálních odpadů za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 83,4 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 82 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 16,6 % z celkové produkce KO bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Také měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 39,76 kg nižší hodnoty měrné produkce KO a o 26 kg nižší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli

způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítání producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Tab. 77 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	1 852,48	1 791,39	1 883,17	2 215,53	2 425,52
Sklo	150107, 200102	556,54	555,88	617,15	604,91	665,85
Plast	150102, 200139	584,73	473,81	463,58	461,38	575,46
Nápojové kartony	150105	2,29	1,08	4,74	4,18	7,82
Celkem separovaný sběr		2 996,04	2 822,16	2 968,64	3 286,00	3 674,65

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Největší podíl z tříděného odpadu v SO ORP Blansko zaujímá papír, jehož měrná produkce má ve sledovaném období mírně rostoucí tendenci, obdobně jako měrná produkce tříděného plastu (vč. nápojových kartonů) a skla.

Třídění papíru umožňuje občanům většina obcí v území. Převažující formou sběru papíru je sběr do sběrných nádob a na sběrných dvorech odpadu, dále je často iniciován sběr papíru na základních školách. Také sklo je tříděno na území ORP Blansko ve velké míře, ať už do kontejnerů, nebo tzv. zvonů. Plasty jsou v území tříděny v menší míře, zejména u některých obcí do 500 obyvatel je možnost jejich třídění ovlivněna finanční náročností. Několik obcí organizuje tzv. pytlový sběr plastů, kdy pytle poskytuje obec z vlastních zdrojů. Samostatné třídění nápojových kartonů není u jednotlivých obcí pravidlem.

Na území dochází také k třídění dalších druhů odpadů, např. textilu, obuvi, elektroodpadu. Ve vybraných obcích jsou rozmístěny kontejnery na textil a elektroodpad. Svoz těchto kontejnerů zajišťují specializované firmy. Zpětný odběr v území ORP Blansko zajišťují (vyjma společnosti SITA, a.s.) u elektrozařízení firmy ELEKTROWIN a. s., ASEKOL s. r. o.; u zářivek EKOLAMP s. r. o.; u textilu WTORPOL, DIMATEX, REVENGE a.s. Některé obce v území se pravidelně zapojují do charitativního sběru použitého textilu pořádaného Diekonii Broumov a nadací Eco textil.

Sběr kovů je ve většině obcí pouze jednorázový, vyhlašovaný především obcí ve spolupráci se sdružením dobrovolných hasičů. Výkupu kovového odpadu na území se věnují firmy REMAT s.r.o., GB Shober, kovošrot HENSL s.r.o. a TOMI KOVOŠROT.

Zpětný odběr elektrozařízení probíhá zejména v spolupráci s firmami ASEKOL, ELEKTROWIN a velkými svozovými společnostmi působícími v jednotlivých obcích. Zpětný odběr zářivek je omezený, nejčastěji je možné zářivky předat některému sběrnému dvoru odpadu, které spolupracují s firmami EKOLAMP a ASEKOL. Zpětný odběr baterií probíhá především do sběrných boxů na obecních/městských úřadech ve spolupráci s ECOBAT.

Separovaný sběr biologicky rozložitelného odpadu na konci roku 2014 umožňovalo svým občanům 23 ze 43 obcí a měst na území ORP. Kontejnery na BRO v dané době chyběly v naprosté většině nejmenších obcí na území. Vzhledem ke skutečnosti, že v současné době vešla v platnost vyhláška 321/2014, nařizující povinnost všech měst a obcí na území ČR zajistit místa pro oddělené soustředování minimálně pro biologické odpady rostlinného původu (min. od 1. dubna do 31. října), musely dané obce

na tuto vyhlášku adekvátně reagovat. V území nicméně chybí komplexní a dlouhodobý přístup k nakládání s BRO.

Tab. 78 Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	ORP Blansko	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	55 976	1 324,16	23,66	20,86
Plast	(150102, 200139)		379,52	6,78	6,60
Sklo	(150107, 200102)		620,43	11,08	7,95
Nápojové kartony	(150105)		7,78	0,14	0,14
Kovy	(200140, 150104)		3 162,39	56,50	50,15

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V Tab. 78 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce papíru od obcí tvoří 55 %, produkce skla tvoří 93 %, produkce plastů tvoří 66 % a produkce nápojových kartonů tvoří 99,5 %, z celkové produkce těchto odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu vytríděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady z obcí (zejména obalové odpady). Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Také měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je totožná s průměrnou hodnotou za kraj. Poslední sledovaná je měrná produkce kovů, která je také ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty vzhledem k průměrným hodnotám ČR nižší u papíru, plastů, nápojových kartonů a vyšší u skla a kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vytríděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56 kg/obyv., skla 10,96 kg/obyv., plastů 10,01 kg/obyv., nápojových kartonů 0,28 kg/obyv. a kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry v případě skla a kovů na dobré úrovni a v případě papíru, plastu a nápojových kartonů na horší úrovni.

Tab. 79 Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka	ORP Blansko	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	55 976	16,58	19,38
Plast	(150102, 200139)		6,63	6,66
Sklo	(150107, 200102)		11,10	9,75
Nápojové kartony	(150105)		0,09	0,22
Kovy	(200140, 150104)		19,08	12,75

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

V Tab. 79 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru

organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vytríděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vytríděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupu, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je srovnatelná s průměrnou hodnotou za kraj. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj výrazně nižší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám ČR nižší u papíru, plastů, nápojových kartonů, kovů a vyšší u skla. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vytríděných odpadů v ČR jsou u papíru 18,08, skla 10,97, plastů 9,72, nápojových kartonů 0,32 a kovů 19,98 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry v případě skla na dobré úrovni a v případě papíru, plastu a nápojových kartonů na horší úrovni, což potvrzuje i předcházející tabulka.

Tab. 80 Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Popisky řádků	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Jihomoravský kraj	19,22	7,04	9,73	0,22	11,38	47,59
(0 až 500 obyv. včetně)	7,09	9,41	11,58	0,27	3,12	31,48
(501 až 1000 obyv. včetně)	10,34	9,06	10,33	0,33	3,67	33,72
(1001 až 4000 obyv. vč.)	13,76	8,88	10,66	0,31	12,72	46,34
(4001 až 10000 obyv. vč.)	17,71	9,11	9,66	0,23	29,38	66,09
(10001 až 20000 obyv. vč.)	21,99	7,63	8,75	0,20	26,00	64,59
(20001 až 50000 obyv. vč.)	28,92	7,87	10,47	0,16	30,24	77,66
(50001 až 100000 obyv. vč.)	25,77	3,48	8,34	0,12	1,01	38,71
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Z hlediska velikostních skupin obcí v Jihomoravském kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 0 do 500 obyvatel. Nejvíce odpadu vytrídí občané v obcích od 20 001 do 50 000 obyvatel. Této velikostní skupině odpovídá v ORP pouze město Blansko. Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 173 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (které obsahuje kontejner na papír, plast a směsné sklo). Hustota sběrné sítě je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji mírně vyšší (tedy horší), přičemž hustota sběrné sítě v Jihomoravském kraji je 169 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. V porovnání podobných ORP v Jihomoravském kraji dle počtu obyvatel (50 – 60 000 obyv.) vykazuje

ORP Blansko (55 976 obyv.) vyšší (tj. horší) hustotu sběrné sítě než v ORP Břeclav (59 742 obyv. a 120 obyv./sběrné hnízdo), nižší (tj. lepší) hustotu sběrné sítě než v ORP Vyškov (51 775 obyv. a 187 obyv./sběrné hnízdo) a totožnou hustotu sběrné sítě jako ORP Kyjov (55 832 obyv. a 173 obyv./sběrné hnízdo). Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v ORP Blansko je průměrná.

Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

Tabulka byla sestavena na základě identifikovaných pěti množství nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Tab. 81 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012:

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
200201	Biologicky rozložitelný odpad	41,70	65,33	143,90	706,44	701,23
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	1 034,03	385,76	339,95	420,28	528,63
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	32,66	14,36	24,82	92,81	137,28
020103	Odpad rostlinných pletiv	476,86	0,00	482,86	277,60	128,65
190503	Kompost nevyhovující jakosti	0,00	0,00	0,00	0,00	100,50

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

- 200201 Biologicky rozložitelný odpad - nárůst produkce je způsoben umožněním sběru odděleného BRO (kompostárna VIA ALTA Blansko, systém sběru BRKO);
- 190805 Kaly z čištění komunálních odpadních vod - nárůst produkce je způsoben využitím ČOV Blansko;
- 200138 Dřevo neuvedené pod číslem 200137 - důvod nárůstu produkce se nepodařilo zjistit;
- 020103 Odpad rostlinných pletiv - důvod nárůstu produkce se nepodařilo zjistit;
- 190503 Kompost nevyhovující jakosti - důvodem zvýšení produkce bude pravděpodobně produkce kompostárnou VIA ALTA Blansko.

Tab. 82 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	18 811,00	17 670,75	17 690,33	19 397,41	18 932,43
z toho celková produkce BRKO	15 315,24	15 845,53	15 552,31	17 046,48	16 335,67
Podíl BRKO z BRO [%]	81,42	89,67	87,91	87,88	86,28

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

V Tab. 82 jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočtení na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně. Data v této tabulce primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO). Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

Produkce BRO i BRKO má na území ORP Blansko celkově rostoucí tendenci s meziročním nárůstem o přibližně 2-3 %, množství BRKO z celkového množství BRO se pohybuje mírně pod 90 %.

Obecně lze tedy říci, že se na území ORP Blansko každoročně zapojuje více obcí, občanů i subjektů do třídění biologicky rozložitelného odpadu. BRO se na území ORP Blansko třídí přibližně v polovině obcí, a to pomocí hnědých kontejnerů v obcích a velkoobjemových kontejnerů ve sběrných dvorech.

Dvě obce na území praktikují tzv. komunitní kompostování, kdy BRO od občanů nejčastěji vybírají pomocí pytlového sběru. Jelikož má území ORP Blansko převážně venkovský charakter, v řadě obcí si domácnosti zpracovávají BRO sami.

V území se nachází jedna kompostárna, provozovaná firmou VIA ALTA v Blansku (viz výše). V této kompostárně se zpracovává kromě BRO z území ORP Blansko také odpad původem mimo území.

Tab. 83 Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20*) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Blansko	55 976	13 575,99	242,53	677,78	12,11
Jihomoravský kraj	1 168 650	309 615,52	264,93	15 086,06	12,91

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V Tab. 83 je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 83 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 17 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou také mírně nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o necelých 46 kg nižší hodnoty měrné produkce BRKO a o 7,5 kg nižší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. V cca 50 % obcí na území ORP Blansko chyběly na konci roku 2014 kontejnery na biologický odpad a nebylo tedy zavedeno třídění biologicky rozložitelného odpadu. Situace se výrazně změní po zavedení v platnost vyhlášky 321/2014, viz výše.

Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Mezi hlavní způsoby nakládání s odpady patří jeho využití a odstranění. Dva nejvýznamnější směry využití odpadů jsou jejich materiálové a energetické využití. Do materiálového využití se zahrnuje například recyklace, kompostování, dotřídění a prodej odpadu jako suroviny. Mezi dva nejvýznamnější způsoby odstranění odpadu pak patří jeho skládkování a spalování.

Na území SO ORP Blansko dochází pouze k materiálovému využití odpadu a odstranění skládkováním, viz Tab. 93 této kapitoly. V roce 2012 bylo na území ORP Blansko vyprodukováno téměř 19 000 t BRO, což představuje 50 % množství materiálově využitého odpadu. Pouze čtyři roky zpátky, v roce 2009 bylo materiálově využito jen 3 500 t odpadu, kdy BRO bylo vyprodukováno přes 17 000 t. Z toho jednoznačně vyplývá, že stále větší podíl BRO vzniklého na území je zde také materiálově využit (kompostárna VIA ALTA Blansko). Cíl POH - v roce 2010 materiálově využívat o 50 % více vznikajících materiálově využitelných odděleně sebraných komunálních odpadů než v roce 2000 - v souladu s krajským cílem – se tedy daří naplnit.

Pokud se jedná o skládkování odpadu na území, jak bylo řečeno výše, dochází k uložení pouze malého podílu odpadu od jednotlivých občanů v místní skládce inertního odpadu ve Vysočanech-Housko. Na území ORP Blansko se nenachází žádné zařízení pro spalování a energetické využití odpadu.

Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012

V oblasti nakládání s komunálním odpadem dochází na území SO ORP od r. 2009 především k materiálovému využití biologicky rozložitelného komunálního odpadu, v souvislosti s provozem kompostárny VIA ALTA v Blansku. V období 2009 - 2012 má materiálové využití komunálního odpadu v území rostoucí tendenci, s výjimkou roku 2010, kde byl zaznamenán výrazný pokles, viz Tab. 94. Ve srovnání s rokem 2000 je současný trend v souladu s cíli POH ČR, tj. dochází ke zvyšování materiálového využití KO.

Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Na území ORP Blansko dochází k pozvolnému nárůstu v materiálovém využití biologicky rozložitelného odpadu, a v posledních dvou letech také biologicky rozložitelného komunálního odpadu. Jediným místem pro zhodnocení tohoto odpadu na území je kompostárna VIA ALTA v Blansku, jejích služby několik obcí z území využívá. Na území se nenachází zařízení pro skládkování tohoto druhu odpadu, proto jsou tyto hodnoty nulové. Z toho důvodu také nelze posoudit pro SO ORP plnění cílů POH, viz přílohy.

Tab. 84 Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	830 240,00	858 600,00	817 680,00
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	34 489 400,00	34 528 790,00	34 877 320,00
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	2 242 440,00	2 127 600,00	2 500 060,00
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	0,00	0,00	0,00
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	1 583 670,00	1 832 120,00	1 851 710,00
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	236 090,00	313 050,00	361 990,00
3727	Prevence vzniku odpadů	0,00	0,00	0,00
3728	Monitoring nakládání s odpady	0,00	0,00	0,00
3729	Ostatní nakládání s odpady	638 910,00	1 080 800,00	513 530,00
Celkové náklady		40 020 750,00	40 740 960,00	40 922 290,00

Zdroj: Ministerstvo financí

V ORP Blansko dochází k neustálému mírnému nárůstu nákladů za sběr a svoz komunálních odpadů a také nebezpečných odpadů. U komunálního odpadu to zřejmě souvisí s neustálým navyšováním množství tohoto odpadu, u nebezpečného odpadu sice dochází ke snižování celkové produkce nebezpečných odpadů na území, jedná se však většinou o snížení produkce NO z průmyslového sektoru. Množství nebezpečného odpadu produkovaného obcemi se nesnižuje. Náklady za sběr a svoz ostatních odpadů mají kolísavý průběh a poplatky za sběr a svoz ostatních odpadů než komunálních odpadů také narůstá.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Tab. 85 Analýza cílových (dotčených) skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Občané	pravidelný svoz; pohodlnost a komfort (možnost třídit doma, dostupnost míst k ukládání odpadů); nízké poplatky; čistota u kontejnerů; četnost svozu; rychlost reakce na specifické požadavky	nedodržování zákonů - vytváření černých skládek, vyhazování NO do KO, vyhazování SKO do separovaného sběru, neplacení poplatků za svoz odpadu, neochota třídit odpad	zpravodaje, obecní www stránky, letáky, dotazníkové šetření nebo pracovní skupiny v oblasti odpadového hospodářství	Připravit propagační texty pro publikování. Navrhnout systém motivace občanů při třídění (např. úlevy na poplatcích); Připravit leták o třídění odpadů; Vyhodnotit možnosti ukládání odpadů v obcích z pohledu občanů (rozmístění kontejnerů, dostupnost sběrného dvora odpadu)
2.	Představitelé obcí SO ORP	Spokojenost občanů, nízké náklady na odpadové hospodářství, čistota v obci, snížení množství SKO - větší třídění KO, kontrola nad svozovou společností	nedostatečné povědomí o odpadovém hospodářství; snižování nákladů na úkor životního prostředí; administrativní zátěž spojená s provozem zařízení a výkazy	Jednání mezi obcemi, prezentace výsledků odpadového hospodářství,	výměna zkušeností v rámci společných jednání; roční vyhodnocení nákladů i výtěžnosti v měřítku ORP - meziobecní spolupráce;
3.	Školy	podpora obce při třídění; přenos návyků z dětí na rodiče; vyšší kvalita environmentální výchovy	administrativní zátěž; nezáměrné vedení škol	přednášky zástupců recyklačních firem o třídění	Soutěže ve školách i mezi školami v recyklaci a třídění vybraných komodit; přenos zkušeností z ekologických projektů; spolupráce s organizacemi působícími v oblasti odpadového hospodářství a ŽP

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
4.	Svozové společnosti	Zisk, získávání zakázek, naplnění kapacity, dostatek zákazníků, spokojenost zákazníků,	ovládnutí trhu konkurencí za účelem následného zisku	jednání s orgány společnosti; osobní jednání; publikace	Meziobecní spolupráce - možnost jednotného jednání se svozovou firmou, využití spolupráce i s ostatními regiony, změna svozové firmy
5.	Místní spolky	podpora obce v ekologické činnosti; možnost využití zařízení obce;	-	osvětové akce, osobní jednání, média	Zapojení místních spolků do úklidu obce; Podpora práce s mládeží v oblasti ekologie; Zapojení do přípravy publikací

Zdroj: vlastní šetření

V rámci území ORP Blansko jsme identifikovali 5 následujících dotčených skupin v oblasti odpadového hospodářství (dále jen OH): občany z území, obce, školy, svozové společnosti a místní spolky.

Z pohledu občanů je v OH vždy důležitý pravidelný svoz KO a četnost svozu odpadu odpovídající potřebě. Pro každého občana je také důležitá pohodlnost pro nakládání s odpady (například dostupnost kontejnerů na tříděný odpad). Rizika plynoucí od občanů jsou zejména vytváření černých skládek (zejm. pokud obec nedisponuje sběrným dvorem odpadu nebo sběrným místem) a neochota třídít odpad.

Z pohledu zástupců samospráv je vždy důležitá spokojenost jejich občanů, a to nejen v OH. Vzhledem k tomu, že hodně starostů z území zmiňuje vysoké náklady na nakládání s odpady, je pro ně důležité hledání cest pro jejich snížení. Spolu s cílem POH je pro starosty obcí důležité snižování skládkování komunálního odpadu, zejména z důvodu plánovaného omezení či úplného zákazu jejich skládkování. Riziko představuje zejména nedostatečná informovanost zastupitelů ve věci OH.

Dalším klíčovým hráčem v každém území jsou svozové společnosti. Pro svozové společnosti jsou motivací nové zakázky, dostatek zákazníků a výdělek. Z jejich pohledu je také důležitá naplněnost kapacity vozů svážejících odpad a naplněnost kontejnerů.

Jako další skupinu jsme zvolili školy, protože zejména na území venkovského charakteru, kterým je velká část území ORP, jsou školy aktivně zapojovány do OH. Jedná se konkrétně o sběr vybraných druhů odpadu, soutěže ve sběru a osvětová činnost. K osvětové činnosti patří exkurze do zařízení pro nakládání s odpady (např. kompostárna VIA ALTA Blansko), nebo zvaní zástupců těchto společností do škol. Vytváření pozitivního vztahu k životnímu prostředí a jeho ochraně musí mít základy již v raném věku, kde školy sehrávají nezaměnitelnou roli.

Poslední skupinou jsou spolky působící v jednotlivých obcích. Na území ORP Blansko existuje například tradice v jarním úklidu černých skládek v CHKO Moravský kras, které spoluorganizují Správa CHKO Moravský kras, ŠLP Křtiny Masarykův les, některé obce a podnikatelé.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Tab. 86 Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství)

Č	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	Finanční riziko	Zvýšené náklady spojené s kvalitnější službou	5	4	20	optimalizace v rámci větších celků = mezi-obecní spolupráce;	obce daného území
		Nedostatek prostředků na investice	3	2	6	využití dotací; spolupráce (nemusí mít všichni všechno)	obce daného území
		Neuhrazené poplatky za svoz odpadů	2	4	8	změna systému výběru poplatků; motivační prvky	obce daného území
2.	Organizační riziko	Špatný systém svozu na území	4	4	16	změna svozového firmy	obce daného území
		Nezájem obcí o spolupráci	5	4	20	Podpora spolupráce	obce daného území
3.	Právní riziko	Vyšší náklady a nová opatření vyplývající ze změn zákona o odpadech a související legislativy	5	4	20	meziobecní spolupráce, sledování legislativních změn a předávání informací	obce daného území
4.	Technické riziko	Špatné řízení svozové firmy	2	4	8	změna svozového firmy	obce daného území
		Porušování zákona - vytváření černých skládek	5	5	25	sankce za tvoření černých skládek, mediální osvěta	obce daného území
5.	Věcné riziko	Nedostatečná komunikace svozové firmy s obcemi	5	4	20	posílení péče o zákazníka, častější a otevřenější jednání	provozovatel
		Ovládnutí trhu soukromými společnostmi, následné zvyšování ceny	2	5	10	posílení péče o zákazníka, častější a otevřenější jednání, pravidelná analýza trhu	provozovatel, obce SO ORP

Zdroj: vlastní šetření

Z Tab. 86, společně s výsledky dotazníkového šetření a rozhovorů se starosty, vyplývají následující největší rizika v oblasti OH:

- Výskyt černých skládek. Jak bylo řečeno výše, velikost a složení černých skládek se na území ORP Blansko mění. Častější jsou malé černé skládky s drobným odpadem, zejména na okrajích měst, na lesních cestách, v blízkosti komunikací druhé třídy a nejvíce u obcí, které neprovozují sběrné dvory odpadu a sběrná místa. Část skládek tvoří staré zátěže z minulých období, které jsou již zarostlé a zastřené náletovinami. Část je tvořena inertními materiály, které občasné ukládají do prostorů lesních a polních cest. v Blansku se černé skládky vyskytují nejčastěji v okolí zahrádkářských kolonií, silnic a garáží na sídlišťích. Nejčastěji zde ukládaný materiál jsou pneumatiky, stavební suť nebo plasty. Velká černá skládka leží v Ráječku, kde se vyskytuje třicet hektarů zarostlých a neudržovaných pozemků, kde měla stát fotovoltaická elektrárna. Tady se začínají pozvolna hromadit odpadky: stavební suť, zemina, plasty, sklo. Na okraji vesnice ji chtěla postavit společnost Papeno, její plány však nakonec zkrachovaly.
- Některé obce projeví zájem o spolurozhodování v nakládání s OH. Na území je několik starostů obcí, kteří by po vzoru sousedních zemí (např. Rakouska) chtěli mít větší vliv na to, jak bude s KO z jejich obce svozová společnost nakládat (např. zda jej odveze na skládku či do spalovny v Brně, která je zároveň ZEVO). Riziko s tímto spojené, a obavy obcí jsou, že takové spolurozhodování se negativně odrazí v nárůstu nákladů obcí na OH.
- Nezájem obcí o spolupráci. V minulosti se obce na území ORP pokusily o vytvoření DSO pro účely snížení nákladů na OH. Výsledek ovšem neměl požadovaný efekt, jelikož u větších obcí došlo naopak k navýšení nákladů, když malé obce docílily jejich snížení. Po této zkušenosti v současné době nemají obce ORP Blansko zájem o spolupráci v této oblasti, zejména z pohledu vytvoření DSO pro celé území (více viz výše).

5.1.4. SWOT analýza oblasti

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP

Silné stránky	Slabé stránky
Stabilní produkce s dobře čitelným pohybem odpadů.	Produkce velkého množství biologicky rozložitelného odpadu z údržby zeleně, problém s jeho likvidací. Nedořešen systém nakládání s BRKO.
Existence kompostárny na území (VIA ALTA Blansko).	Problém s vyhrazením pozemků pro rozšíření aktivit v oblasti odpadového hospodářství.
Vysoký počet a dobré umístění sběrných dvorů odpadu v ORP Blansko.	Vysoký počet firem v OH působících na území.
Dostatečné množství kontejnerů na tříděný odpad ve větších obcích a městech.	Nedostatečný zájem občanů třídít odpady, neukázněnost občanů a turistů v území.
Blízkost města Brna se zařízeními na nakládání s odpady, zejména ZEVO.	Velké množství drobných černých skládek na území celého ORP Blansko.
Zavedený systém separovaného sběru papíru, plastů a skla.	Vysoké náklady na OH, administrativní zátěž spojená s OH.
Existence místních předpisů v oblasti odpadového hospodářství.	Vzdálenosti ke koncovým zařízením pro nakládání s odpadem ovlivňují celkové náklady na OH.
Tradice v úklidových akcích Moravského krasu.	Nemožnost obcí zasahovat do způsobu nakládání s odpady.
Příležitosti	Hrozby
Využití dotačních titulů na dovybavení a sjednocení zařízení sběrných dvorů odpadu, stejně jako na osvětovou činnost v OH.	Finanční náročnost nakládání s odpady. Hrozba finanční zátěže se záměrem omezování skládkování.
Možnost recyklace stavebních a biologicky rozložitelných odpadů.	Obtížně splnitelné podmínky dotačních titulů, hrozba sankcí plynoucích z čerpání dotací (např. naplněnost SDO).
Možnost využívat k likvidaci biologicky rozložitelného odpadu kompostárnu VIA ALTA Blansko.	Rozrůstání černých skládek, tvorba nových.
Práce na motivaci občanů k třídění odpadů, ekologická osvěta.	Kapacita sběrných dvorů odpadu nebude dostatečná pro rozšíření aktivit.
Osvěta občanů ve věci tvoření černých skládek, zvýšení sankcí, využití nových forem boje s černými skládkami.	Pokračování v nevyužívání kompostárny na území. Nenaplní se kapacita kompostárny ve sledovaném období.
Vybudování dotřídřovacího zařízení, posouzení možnosti vybudování překladiště odpadu směřujícího do velkých zařízení v blízkém městě Brno.	Pokračující nezájem ve věci třídění odpadů a s tím související skládkování vybraných druhů odpadu.
Spolupráce obcí při vyjednávání s firmami působícími v OH.	-

Zdroj: vlastní šetření

Mezi silné stránky odpadového hospodářství v ORP Blansko jistě patří vybavenost území z pohledu sítě sběrných dvorů odpadu, která mimo jiné pomáhá ve snižování počtu černých skládek v území. Nespornou výhodou je výskyt zařízení pro nakládání s BRO, kompostárny VIA ALTA v Blansku, jejíž využívání obcemi nicméně není zatím zažité. Zejména velké obce a města na území mají dostatečné vybavení pro možnost třídění odpadu. Velkým pozitivem jsou tradice v úklidu Moravského krasu,

také z důvodu vysoké turistické atraktivity a návštěvnosti regionu. Nespornou výhodou z pohledu nakládání s odpady je blízkost kompletně vybaveného města Brno, ve kterém je také jedno ze tří zařízení pro energetické využití odpadu v České republice.

Do slabých stránek jistě patří roztržitý systém zpracování BRO, kterého je zejména v jarních měsících v převážně venkovském regionu Moravského krasu vysoká produkce. Vysoký počet svozových firem působících v regionu způsobuje nepřehlednost a neefektivní nakládání s komunálními odpady. Část starostů cítí potřebu spolurozhodovat o směru využití KO pocházejícího z jejich obce, která je v současném systému téměř nemožná. Mnoho starostů si také stěžuje na vysoké náklady na OH.

Mezi příležitostmi, které by se měly podrobněji prověřit, patří možnost vybudování dotřídňovacího zařízení na odpad, z důvodu směru toku odpadů do blízkého plně vybaveného města Brna. Nabízí se také k posouzení možnost vystavení překladištní stanice na odpad na existující železniční trase Brno-Česká Třebová. Sledování dotačních titulů je samozřejmostí pro všechna území ORP. Příležitostí je spolupráce obcí a předávání zkušeností ve věci vyjednávání se svozovými společnostmi.

Hrozbou představuje pokračování v nedostatečích ve třídění odpadů z pohledu občanů, ať už z pohledu jejich nezájmu, tak neznalosti systému třídění. Hmatatelnou hrozbou je blížící se záměr omezování skládkování SKO, který bude v blízké době muset řešit každé město a obec v republice. Řada dotačních titulů, které se v první chvíli jeví jako příležitost pro rozšíření a obohacení systému nakládání s odpady v regionu, může z důvodu nadměrně zatěžujících podmínek plnění snadno přerůst v hrozbu.

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Obce na území ORP Blansko pro řešení situace v odpadovém hospodářství využívají spolupráci pouze na neformální úrovni. V minulosti byl pokus o vytvoření svazku řešícím OH, který se nicméně nesetkal s úspěchem a po prvních pokusech o vyjednávání se od jeho vytvoření odstoupilo. Pokud se obce v této oblasti radí, probíhá tak pouze mezi sousedními obcemi s podobnými požadavky a podmínkami.

Na území působí více svozových společností, také ceny jednotlivých společností jsou rozdílné a celá situace se jeví nepřehlednou. Na území se nachází devět dobře dostupných sběrných dvorů odpadu s celkovou kapacitou dosahující 6 000 tun. V ORP Blansko není žádná třídící linka pro separovaný odpad, ani spalovna či zařízení pro energetické využití odpadu. Tato zařízení s dostatečnou kapacitou se nicméně nachází v bezprostřední blízkosti území, zejména v nedalekém městě Brno. Blízkost města Brna s těmito zařízeními představuje příležitost pro vybudování dotřídňovacího zařízení či překladištně odpadu na trase železniční sítě S2 či rychlostní silnice R43.

Třídění dále využitelného odpadu má v území rezervy. Zejména v malých obcích pod 500 obyvatel chybí některá zařízení pro separovaný sběr. Velké nedostatky jsou ve sběru kovu, za který v blízké době bude zodpovědná přímo obec. K pozitivnímu vztahu ke třídění odpadu je potřeba vést již od raného dětství, kdy školy na území ORP se tomuto tématu věnují například pořádáním oblíbených sbírek či soutěží ve sběru. Stále nedeřešený je systém sběru a nakládání s biologicky rozložitelným odpadem v území. Problém nabývá na aktuálnosti po zavedení povinnosti zajištění separovaného sběru BRO v každé obci od roku 2015. Na území se nachází kompostárna ve městě Blansko, která je obcemi využívána spíše sporadicky. Důvodem jsou především náklady na dopravu BRO a také logická snaha zpracování a opětovného využití zeleného materiálu v místě jeho vzniku.

Největší podíl KO v celé České republice je doposud odstraňován skládkováním. Pro účely skládkování SKO z území ORP Blansko slouží několik skládek v jeho blízkosti, na území ORP není komunální odpad

skládkován. Je potřeba pamatovat na cíl Plánu odpadového hospodářství ve snižování skládkování KO a zejména blíží se zákaz skládkování SKO.

Pozitivní je trend snižování produkce nebezpečného odpadu, stejně jako zvyšování množství vyříděného odpadu (zejm. sklo, papír, plasty). Nárůst produkce komunálního odpadu je v přímé vazbě k rostoucí životní úrovni občanů. Náklady na OH v ORP Blansko dle Ministerstva financí neustále pozvolna rostou, alarmující ovšem je nulová položka za prevenci vzniku odpadů.

Dotazníkovým šetřením a následnými rozhovory se zástupci samospráv ORP Blansko byly zjištěny stěžejní problémy v OH: nedostatky v třídění odpadů, výskyt černých skládek, vysoké náklady na OH, nedořešený systém nakládání s BRO.

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nedefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců samospráv z území ORP Blansko, včetně zástupců městského úřadu Blansko, odborů komunální údržby a životního prostředí. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

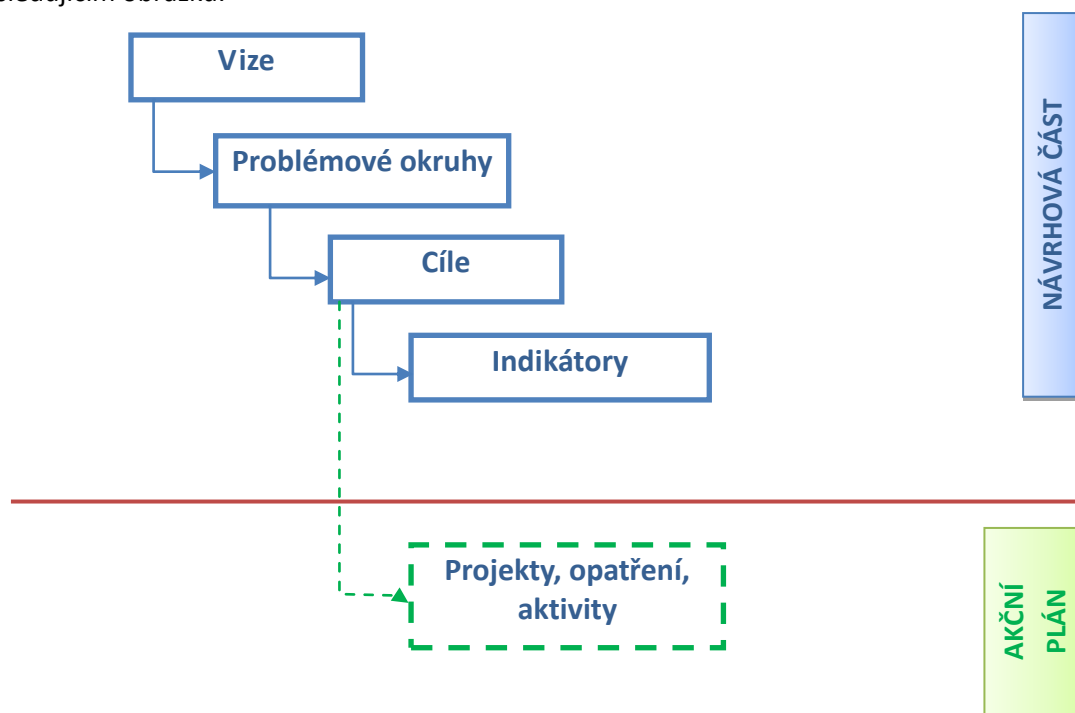
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce		
Odpadové hospodářství	Problémová oblast 1: Rostoucí náklady na odpadové hospodářství.	Problémová oblast 2: Nedostatečné třídění odpadů.
	Cíl 1.1: Snížení provozních nákladů sběrných dvorů prostřednictvím doplnění a sdílení techniky pro nakládání s odpady.	Cíl 2.1: Efektivní sběr využitelných složek komunálního odpadu.
	Cíl 1.2: Revize popř. uzavření nových smluv se svozovými společnostmi na základě společného výběrového řízení.	Cíl 2.2: Návrh a vyhodnocení možností sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady z území.
	-	Cíl 2.3: Sdílení zkušeností nakládání s odpady, osvěta.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Slogan: "Region, kde se místní cítí doma a kam se hosté rádi vrací."

Vize:

Obce na území ORP Blansko udržují a dále rozvíjejí spolupráci a poskytují si vzájemnou podporu. Udržují a rozvíjejí síť škol s důrazem na individuální potřeby a zájmy dětí, a rozvoj společenského života v obci.

Podporují funkční, vzájemně provázanou a dostupnou síť sociálních a návazných služeb pro občany tak, aby se ve složitých životních situacích cítili v regionu bezpečně.

Optimalizují a zefektivňují odpadové hospodářství s důrazem na ochranu životního prostředí. Motivují a vzdělávají občany v problematice odpadů s důrazem na třídění.

Spolupracují jak vzájemně, tak i se subjekty cestovního ruchu na jednotném destinačním managementu, který využívá potenciálu oblasti a zároveň přispívá k jeho ochraně.

Problémové okruhy v oblasti odpadového hospodářství v ORP Blansko:

PROBLÉMOVÝ OKRUH I: Rostoucí náklady na odpadové hospodářství

Jeden z významných problémů, které starostové obcí ORP Blansko uváděli ve velké většině, byly neúměrné náklady na systém hospodaření s odpady v území.

V území působí 6 firem zabývajících se svozem komunálního odpadu, včetně tří největších hráčů na jižní Moravě (SITA CZ, AVE CZ, A.S.A.). V nejvíce obcích působí firma SITA CZ (v případě SKO u 80 %

obcí). Ceny za svoz SKO jsou nicméně u jednotlivých obcí rozdílné, častokrát ani sousední obce využívající služby stejné společnosti nemají cenu za svoz stejnou. Nejvýznamnější faktory, které se promítají do ceny za svoz, jsou vzdálenost od místa k dalšímu nakládání s odpady a naplněnost svozového vozu (resp. frekvence svozu). Blízkost zařízení k nakládání s odpady v některých případech ovlivňuje také způsob s jeho nakládáním (materiálové využití / spalování).

V ORP Blansko se nachází jediná skládka odpadu (Vysočany-Housko), není však využívána ke skládkování komunálního odpadu vzniklého v území. Dále se zde nachází kompostárna (VIA ALTA Blansko), pro vzdálenější obce je její využívání však neekonomické (vysoké náklady na odvoz BRKO).

V území je dále v provozu 9 sběrných dvorů odpadu, provozovaných ať už samotnými obcemi, nebo soukromými firmami. Tyto SDO jsou různě vybavené, stáří a stav vybavení je rozdílný a vykupují různou škálu odpadu. Individuální přístup k provozování SDO v kompaktním území může být přitom méně výhodný.

V minulosti proběhl v území pokus o zbudování určitého dobrovolného svazku obcí pro účely snížení nákladů na odpadové hospodářství obcí, který se však neshledal s úspěchem. Při výsledné kalkulaci nákladů si sice malé obce pomohly, nicméně na úkor velkých obcí, pro které náklady nepřiměřeně vzrostly. DSO za tímto účelem tedy nakonec nebylo ustanoveno.

Řada starostů by ráda ovlivnila, kam komunální odpad putuje po převzetí svozovou společností a jak s ním bude nakládáno, jak je to běžné například v Rakousku. Obávají se však, že by „diktování“ způsobu nakládání s KO svozovým společností vedlo k nárůstu nákladů.

Reálnou hrozbu nárůstu nákladů na OH pro obce představuje plánovaný zákaz skládkování. Proto je vhodné již teď hledat řešení, jak snížit objem skládkovaného komunálního odpadu v každé obci.

Obr. 8 Strom problémů - Odpadové hospodářství I

PROBLÉMOVÝ OKRUH II: Nedostatečné třídění odpadů

Z dotazníkového šetření realizovaného v první fázi projektu, z následných rozhovorů se starosty ORP Blansko i setkání fokusní skupiny vyplynula přítomnost řady nedostatků v oblasti třídění odpadů.

Území ORP Blansko má, až na přítomnost jednoho města s počtem obyvatel přesahujícím 20 000 a dvou menších měst, venkovský charakter. V území ORP Blansko se nachází 20 obcí (z celkového počtu 43) s počtem obyvatel pod 500. Zejména v těchto obcích často chybí některé z kontejnerů na běžně tříděný odpad (sklo, plasty, papír), z pochopitelných finančních důvodů. Kontejnery na separovaný odpad, které v území chybí v největší míře, jsou pak kontejnery na nápojové kartony. Oddělený sběr nápojových kartonů má přitom velký význam, jelikož nápojové kartony jsou zpracovány jinak než ostatní plasty.

Samostatnou kapitolou je oddělený sběr biologicky rozložitelného odpadu na území ORP Blansko. Na konci roku 2014 se území vyznačovalo nedostačující sítí kontejnerů na biologicky rozložitelný odpad, a to i ve větších obcích. Problém nakládání s BRKO nabral na důležitosti po zavedení povinnosti zajištění jeho separovaného sběru od roku 2015 (minimálně každý rok v období 1. 4. – 31. 10.). Nejen oddělený sběr, ale také následné nakládání s BRKO je v jednotlivých obcích řešeno častokrát pouze povrchně a krátkodobě. Obce na území přistoupily k této povinnosti velice roztržitě. Některé pouze rozšířily smlouvu v danou svozovou společnost o tento druh odpadu, jiné okrajově využívají služeb jediné kompostárny v území (VIA ALTA Blansko), apod. Přitom tato oblast zvláště si zaslouží hlubší prostudování a posouzení více možností.

Dalším problémem spojeným s tříděním odpadu je neukázněnost či neznalost občanů ve věci správného třídění odpadu. Neochota třídit odpad může být také způsobena výší poplatků občanů za směsný odpad, nedostupností či nedostatečnou sítí kontejnerů na tříděný odpad (či jiné formy sběru). Některé občany odrazuje od třídění odpadu také mylná představa, že vytříděný odpad končí v zařízení v Brně je zde bezúčelně spálen. Zařízení SAKO Brno, kam putuje většina SKO z území, je nicméně moderní zařízení pro energetické využití odpadu.

Výrazná část území ORP Blansko spadá do CHKO Moravský kras, je zde tedy zvýšený výskyt odpadků od turistů. Odpadky odložené mimo koše mohou být způsobeny jednak neukázněností turistů, na druhou stranu ale také nedostatečnou frekvencí svozu odpadu. Na některých turistických místech chybí odpadkové koše úplně.

Na území ORP Blansko se nachází jedna skládka odpadu v obci Vysočany-Housko, která je zaměřena na ukládání inertního odpadu. Nicméně i přesto se na několika místech v regionu nachází černé skládky s tímto odpadem, někdy z důvodu zpevnění cest.

Třídění odpadu je cestou jak ke snížení jeho objemu, tak k jeho materiálovému využití. Vytříděný odpad představuje formu finančního zisku pro obce, a dle slov některých starostů by se mohl zvýšený objem vytříděného odpadu v jejich obci pozitivně odrazit na výši poplatku občanů. Pokud se naopak problém s nedostatečným tříděním odpadů nebude řešit, může v momentě zákaz skládkování komunálního odpadu vést k dalšímu nárůstu výloh na nakládání s odpady.

Jedním z cílů Plánu odpadového hospodářství ČR přitom je maximální využití odpadů jako náhrady primárních přírodních zdrojů, dalším pak snížení maximálního množství BRKO ukládaných na skládky.

Obr. 9 Strom problémů - Odpadové hospodářství II

5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Rostoucí náklady na odpadové hospodářství
Cíl 1.1	Snížení provozních nákladů sběrných dvorů prostřednictvím doplnění a sdílení techniky pro nakládání s odpady
Popis cíle	Na území ORP Blansko se nachází celkem 9 sběrných dvorů odpadu (dále jen SDO). Kromě všech obcí s počtem obyvatelů nad 2 000, které mají povinnost vybudovat SDO, jsou tato zařízení také v několika menších obcích. Další obce o výstavbě SDO uvažují, nebo mají projekt na vybudování SDO v určité míře rozpracovaný (např. obec Krasová). SDO na území provozují jak přímo obce (Černá Hora, Lipůvka, Ráječko, Vavřinec), tak soukromé subjekty (A.S.A. s.r.o., AVE CZ, Gama J+P s.r.o., SITA CZ a.s.). Vybavenost a stáří techniky je v jednotlivých SDO rozdílná. Mezi uvažovanou techniku, kterou by bylo vhodné do SDO pořídit patří: štěpkovače, drtiče stavebního odpadu, lisy na plasty, papír a textil, velkoobjemové kontejnery apod. Část této techniky by, vzhledem k frekvenci jejího využívání, přitom nemusela být v každém SDO a mohla by být SDO sdílena. Tato technika by pak zvýšila kapacitu SDO, rozšířila sortiment ukládaného materiálu a sjednotila škálu přijímaného odpadu. Větší škála a objem přijímaného odpadu by se pak odrazily na zvýšení zisku z jeho prodeje. Aktivní spolupráci mezi jednotlivými SDO na území by se také snížila nevýhodnost individuálního postupu při provozování sběrných dvorů.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> A. Legislativní opatření B. Finanční opatření C. Věcná opatření <p>A1. Zpracování analýzy pro možnost sdílení techniky v SDO, včetně nastavení pevných pravidel. Vytvoření smluvního ujednání mezi majiteli SDO ve věci sdílení techniky pro nakládání s odpady.</p> <p>B1. Vyhlášení společné poptávky / výběrového řízení na vybranou techniku.</p> <p>C1. Revize vybavenosti jednotlivých SDO.</p> <p>C2. Revize stáří a stavu stávající techniky.</p> <p>C3. Posouzení potřebnosti jednotlivých zařízení a vybavení pro SDO, zpětná vazba od provozovatelů a zástupců obcí.</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	Zastavení nárůstu neinvestičních nákladů na komunální odpad z území ORP (indikátor 1.1). Sběrné dvory odpadu, které sdílí nakoupené vybavení a techniku (indikátor 1.1.1).
Správce cíle	Starosta obce Vavřinec.

Problémový okruh 1	Rostoucí náklady na odpadové hospodářství
Cíl 1.2	Revize popř. uzavření nových smluv se svozovými společnostmi na základě společného výběrového řízení
Popis cíle	<p>Na území ORP Blansko působí celkem 6 svozových společností (SITA CZ, Van Gansewinkel, A.S.A., AVE CZ, Respono, GAMA J+P). V nejvíce obcích působí firma SITA CZ, v případě směsného komunálního odpadu v cca 80 % obcí. Výše cen za služby v odpadovém hospodářství řady obcí jsou negativně ovlivněny velkou vzdáleností k zařízením k nakládání s odpady, stejně jako naplněností kontejnerů/svozových vozů (frekvencí svozu). Území ORP Blansko má převážně venkovský charakter, s téměř polovinou malých obcí do 500 obyvatel. Na východě k území dále přiléhá uzavřený vojenský újezd Březina o rozloze 158 km². Řada smluv se svozovými společnostmi je pro dané obce nevýhodná. Minimálně revize smluv ve všech obcích území by byla vhodná. Další možností je ukončení závazku a nastavení výhodnějších podmínek v nových smlouvách, které mohou být uzavírány na dobu určitou i neurčitou. Svoz odpadů je veřejná zakázka, dá se díky ní vysoutěžit cena akceptovatelná pro obec i svozovou firmu, hraje tu roli objem odpadů, rozmístění a dostupnost svozových nádob, vzdálenost svozové firmy od obce atd. Zejména vzdálenější sousední obce s rozdílnými svozovými společnostmi by měly posoudit změnu smluv a uzavření smlouvy nové se stejnou firmou. Jejich vyjednávací pozice bude poměrně výhodnější.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> A. Legislativní opatření B. Finanční opatření C. Věcná opatření <p>A1. Zpracování právního rozboru jednotlivých stávajících smluv, vč. reálných možností jejich ukončení.</p> <p>A2. Nastavení výhodných podmínek, které se budou požadovat do zanesení smluv nových / upravených.</p> <p>A3. Nastavení harmonogramu ukončování stávajících smluv.</p> <p>B1. Rozbor ekonomické výhodnosti jednotlivých stávajících smluv.</p> <p>B2. Porovnání podmínek od stávajících poskytovatelů služeb.</p> <p>B3. Zpracování variant řešení pro snížení nákladů.</p> <p>B4. Příprava a realizace výběrových řízení.</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Zastavení nárůstu neinvestičních nákladů na komunální odpad z území ORP (indikátor 1.1).</p> <p>Revidované smlouvy o svozu odpadu (indikátor 1.2.1).</p>
Správce cíle	Starosta obce Vavřinec.

Problémový okruh 2	Nedostatečné třídění odpadů
Cíl 2.1	Efektivní sběr využitelných složek komunálního odpadu
Popis cíle	Na území ORP Blansko se nachází 43 obcí, z čehož jsou pouze 3 města a naopak 20 obcí do 500 obyvatel. Vybavenost území je z tohoto důvodu velice rozdílná. Města a řada větších obcí je vybavena kontejnery jak na sběr skla a plastu, tak na papír, BRKO a textil. Zejména v malých obcích však vybrané kontejnery chybí, z pochopitelných finančních důvodů. Z důvodu rostoucí potřeby vyřadit co největší množství recyklovatelného odpadu, by bylo vhodné zajistit optimální počet a rozmístění kontejnerů na území každé obce, tak aby měly maximální využití. Již roky zavedené kontejnery na plast a sklo by měly doplňovat i kontejnery na nápojové kartony, stejně jako na papír a textil. Dalo by se uvažovat i o kontejnerech na kovy, které by však musely být zabezpečeny proti vykrádání. Kontejnery nemusí vždy pořizovat na své náklady obec, může je získat formou pronájmu či zápůjčky od svozové nebo distribuční firmy.
Hlavní opatření	<p>D. Legislativní opatření E. Finanční opatření F. Věcná opatření</p> <p>A1. Přehled právních vztahů ke sběrným nádobám (vlastní / pronajaté). A2. Vypracování analýzy potřeby jednotlivých kontejnerů v každé obci na území. A3. Jednání o způsobu svozu odpadu se svozovými společnostmi působícími na území. B1. Vypracování poptávky po nákupu / pronájmu vybraných kontejnerů na separovaný odpad. (B2. Sledování dotačních titulů – nákup domácích kompostérů.) C1. Revize vybavenosti všech obcí na území. C2. Revize stáří a stavu sběrných nádob. C3. Zorganizování jednání se zastupiteli obcí – potřeba jednotlivých kontejnerů, přístup k BRO v každé obci.</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	Optimalizace hustoty sběrné sítě (indikátor 2.1). Obce s nastaveným odděleným sběrem papíru (indikátor 2.1.1). Obce s nastaveným odděleným sběrem nápojových kartonů (indikátor 2.1.2).
Správce cíle	Starosta obce Vavřinec.

Problémový okruh 2	Nedostatečné třídění odpadů
Cíl 2.2	Návrh a vyhodnocení možností sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady z území
Popis cíle	<p>Území ORP Blansko se vyznačuje převládajícím venkovským charakterem, kdy každá z obcí vlastní velké plochy zeleně. S péčí o tyto plochy přichází povinnost v nakládání s biologicky rozložitelným odpadem z obecní zeleně v podobě posečené trávy, zejména v jarních a částečně letních měsících.</p> <p>Na konci roku 2014 se území ORP Blansko vyznačovalo nedostačující sítí kontejnerů na biologicky rozložitelný odpad, a to i ve větších obcích. Problém nakládání s BRKO nabral na důležitosti po vstupu v platnost vyhlášky 321/2014 Sb., která ukládá všem obcím povinnost zajistit místa pro oddělené soustředování minimálně pro biologické odpady rostlinného původu (min. od 1. dubna do 31. října). Nejen oddělený sběr, ale také následné nakládání s BRKO je v řadě obcí v současné době řešeno pouze povrchně a krátkodobě. Obce na území přistoupily k této povinnosti velice roztržitě. Některé pouze rozšířily smlouvu v danou svozovou společnost o tento druh odpadu, jiné ukládají BRO do sběrného dvora odpadu v obci či velkého zemědělského družstva, pouze minimum obcí využívá služeb jediné kompostárny v území (VIA ALTA Blansko), apod.</p> <p>Přitom tato oblast zvláště si zaslouží hlubší prostudování a posouzení více možností s ohledem na charakter území a s důrazem na komplexní a pokud možno jednotné řešení pro větší územní celek. Možností, jak řešit nakládání s BRKO v území je hned několik, kromě využití již zmíněné kompostárny VIA ALTA Blansko, také podpora komunitního kompostování, spolupráce s velkými zemědělskými družstvy v území, popř. bioplynovými stanicemi, apod.</p>
Hlavní opatření	<p>A. Legislativní opatření B. Finanční opatření C. Věcná opatření</p> <p>A1. Vypracování analýzy variantního řešení svozu a zpracování BRO na území ORP Blansko. B1. Rozbor ekonomické výhodnosti jednotlivých variantních řešení. B2. Sledování dotačních titulů v oblasti řešení BRO (zejm. při variantě Nákup domácích kompostérů). C1. Zorganizování jednání se zastupiteli obcí – preferovaná řešení nakládání s BRO v jednotlivých obcích. C2. Příprava a realizace výběrového řízení / vypracování poptávky na zařízení pro nakládání s BRO, popř. uzavření smlouvy s firmou zajišťující svoz a využití BRKO.</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Optimalizace hustoty sběrné sítě (indikátor 2.1). Analýza a implementace možností sběru a nakládání s komunálními bioodpady včetně jeho financování (indikátor 2.2.1).</p>
Správce cíle	Starosta obce Vavřinec.

Problémový okruh 2	Nedostatečné třídění odpadů
Cíl 2.3	Sdílení zkušeností nakládání s odpady, osvěta
Popis cíle	Systém sdílení zkušeností v oblasti odpadového hospodářství založený na pořádání přednášek, sledování trendů, vyhledávání a interpretace příkladů dobré praxe, organizaci společných setkání, exkurzí, školení. Nositelem tohoto projektu by na lokální úrovni mohla být místní akční skupina s mnohaletou zkušeností v oblasti pořádání podobných akcí a realizací projektů, nebo jiná aktivní organizace svojí činností zaměřena na environmentální výchovu, působící v regionu (např. středisko ekologické výchovy Kaprálův mlýn, Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání, středisko Rychta Krásensko). V rámci těchto aktivit by také mělo docházet k sledování dotačních titulů zaměřených na odpadové hospodářství a pomoc při vypracování žádostí o dotace. Cílovou skupinou by pak měli být zejména zastupitelé obcí (dále např. provozovatelé SDO, bioplynových stanic, kompostárny apod.), v potaz by vždy měl být brán charakter území ORP Blansko s konkrétními požadavky a potřebami v odpadovém hospodářství.
Hlavní opatření	<p>A. Legislativní opatření</p> <p>B. Finanční opatření</p> <p>C. Věcná opatření</p> <p>B1. Sledování dotačních titulů v oblasti vzdělávání (např. OPVK, EVVO JMK).</p> <p>C1. Zřízení týmu pro realizaci projektu zvýšení informovanosti v oblasti OH v území ORP.</p> <p>C2. Příprava projektu zaměřeného na sdílení zkušeností v odpadovém hospodářství.</p> <p>C3. Uspořádání setkání za účelem identifikování problematických okruhů z pohledu zástupců obcí.</p> <p>C3. Přesné vymezení problémových okruhů v oblasti OH, které bude projekt řešit.</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	Organizování akcí v rámci nového projektu zaměřeného na sdílení zkušeností nakládání s odpady (indikátor 2.3.1).
Správce cíle	Starosta obce Vavřinec.

5.2.4. Indikátory

Problémový okruh 1	Rostoucí náklady na odpadové hospodářství		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	Zastavení nárůstu neinvestičních nákladů na komunální odpad z území ORP.		
Měrná jednotka	Kč		
Správce měřítka	Odbor životního prostředí města Blanska, oddělení vodního hospodářství, geologie, odpadů a ochrany ovzduší.		
Roky	2012	2017	2020
Plán		34 850 000	34 800 000
Skutečnost	34 877 320		
Popis měřítka:	Dle údajů z Ministerstva financí za období 2010 – 2012 dochází k neustálému zvyšování nákladů na odpadové hospodářství ORP Blansko, viz Tab. 84. Nejvýznamnější položkou z celého souboru jsou pak náklady na sběr a svoz komunálních odpadů. Realizace stanovených cílů této studie a dodržování POH ČR by se měla odrazit v zastavení nárůstu těchto nákladů.		
Metodika a výpočet:	Vyhodnocení nákladů na sběr a svoz KO na území ORP Blansko, viz Tab. 84. Pomocným údajem mohou být výsledky studie IURMO „Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR“, konkrétně srovnání s náklady v Jihomoravském kraji.		
Zdroj čerpání dat:	Ministerstvo financí; Institut pro udržitelný rozvoj měst a obcí, o.p.s.		

Cíl 1.1	Snížení provozních nákladů sběrných dvorů prostřednictvím doplnění a sdílení techniky pro nakládání s odpady		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	Sběrné dvory odpadu, které sdílí nakoupené vybavení a techniku		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Odbor životního prostředí města Blanska, oddělení vodního hospodářství, geologie, odpadů a ochrany ovzduší.		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	5
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V současné době je vybavení a stav techniky v 9 SDO v území rozdílný. Zorganizování nákupu a sjednocení vybavení techniky pro nakládání techniky v prvním kroku, a sdílení této techniky ve druhém povede k rozšíření a sjednocení škály přijímaného a ukládaného odpadu. Tato skutečnost povede ke zvýšení zisku SDO z jeho prodeje.		
Metodika a výpočet:	Vyhodnocení údajů od zastupitelů obcí/provozovatelů SDO.		
Zdroj čerpání dat:	Majitelé SDO / provozovatelé SDO.		

Cíl 1.2	Revize popř. uzavření nových smluv se svozovými společnostmi		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	Revidované smlouvy o svozu odpadu.		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Odbor životního prostředí města Blanska, oddělení vodního hospodářství, geologie, odpadů a ochrany ovzduší.		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	43
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	43 obcí na území ORP má uzavřeno smlouvy s celkem 6 svozovými společnostmi. Smlouvy některých obcí jsou nevýhodné, bylo by vhodné od smlouvy odstoupit a vyjednat smlouvy nové. V případě všech obcí by bylo vhodné podmínky a ceny zanesené ve smlouvách zrevidovat. Při následném společném jednání sousedních obcí by se zlepšila jejich vyjednávací pozice.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí, které revidovaly smlouvy se svozovými společnostmi.		
Zdroj čerpání dat:	Zastupitelé obcí na území		

Problémový okruh 2	Nedostatečné třídění odpadů		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	Optimalizace hustoty sběrné sítě.		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Odbor životního prostředí města Blanska, oddělení vodního hospodářství, geologie, odpadů a ochrany ovzduší.		
Roky	2013	2017	2020
Plán		170	165
Skutečnost	173		
Popis měřítka:	Hustota sběrné sítě vypovídá o vybavenosti území zařízeními na třídění odpadu. Průměrné sběrné hnízdo obsahuje kontejner na papír, plasty a směsné sklo. Některé tyto kontejnery však zejména v nejmenších obcích (do 500 obyv.) na území ORP Blansko zcela chybí. Dovybavení alespoň některých obcí by umožnilo více občanům tříděný sběr odpadu a snížilo by zatížení sběrných hnízd.		
Metodika a výpočet:	Průměrná hustota sběrné sítě (podíl počtu obyvatel k počtu průměrných sběrných hnízd).		
Zdroj čerpání dat:	EKO-KOM, a.s.		

Cíl 2.1	Efektivní sběr využitelných složek komunálního odpadu		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	Obce s nastaveným odděleným sběrem papíru.		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Odbor životního prostředí města Blanska, oddělení vodního hospodářství, geologie, odpadů a ochrany ovzduší.		
Roky	2013	2017	2020
Plán		40	43
Skutečnost	37		
Popis měřítka:	<p>Na území se doposud nachází 6 obcí, které svým občanům neumožňují oddělený sběr papíru. Oddělený sběr papíru je přítom v současné době již standartní, bylo by tedy žádoucí zajistit kontejnery na separovaný sběr papíru i ve zbývajících 6 obcích.</p> <p>Jelikož se jedná o malé obce do 500 obyv., ve kterých není provozována žádná základní ani mateřská škola, které jsou často dalším iniciátorem sběru papíru, je obec ideálním iniciátorem v pořízení či pronájmu samostatných kontejnerů na papír.</p>		
Metodika a výpočet:	Vyhodnocení počtu obcí vlastníci nebo pronajímající nádoby na oddělený sběr papíru.		
Zdroj čerpání dat:	Zastupitelé obcí; EKO-KOM, a.s.		

Cíl 2.1	Efektivní sběr využitelných složek komunálního odpadu		
Číslo indikátoru	2.1.2		
Název indikátoru	Obce s nastaveným odděleným sběrem nápojových kartonů.		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Odbor životního prostředí města Blanska, oddělení vodního hospodářství, geologie, odpadů a ochrany ovzduší.		
Roky	2013	2017	2020
Plán		35	38
Skutečnost	33		
Popis měřítka:	<p>Na území se nachází 10 obcí, které doposud svým občanům neumožňují oddělený sběr nápojových kartonů. Jedná se zejména o malé obce do 500 obyv.</p> <p>Oddělený sběr nápojových kartonů má přítom velký význam, jelikož nápojové kartony jsou zpracovány jinak než ostatní plasty. Tyto nápojové obaly jsou tvořeny několika vrstvami různých materiálů (papíru, polyethylenu a většinou také hliníku), správně vytříděný nápojový karton v sobě skýtá velmi cennou surovinu – kvalitní papírová vlákna, o která je zájem v papírnách.</p>		
Metodika a výpočet:	Vyhodnocení počtu obcí vlastníci nebo pronajímající nádoby na oddělený sběr nápojových kartonů.		
Zdroj čerpání dat:	Zastupitelé obcí; EKO-KOM, a.s.		

Cíl 2.2	Návrh a vyhodnocení možností sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady z území		
Číslo indikátoru	2.2.1		
Název indikátoru	Analýza a implementace možností sběru a nakládání s komunálními bioodpady včetně jeho financování.		
Měrná jednotka	Popis stavu.		
Správce měřítka	Odbor životního prostředí města Blanska, oddělení vodního hospodářství, geologie, odpadů a ochrany ovzduší.		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Zpracována analýza 2020.	Implementováno.
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	<p>V současné době je situace se sběrem a nakládáním s BRO na území ORP značně nepřehledná a nesourodá. Vzhledem k vybavenosti území (kompostárna VIA ALTA Blansko) a podmínkám území (velká vzdálenost k zařízení, vysoké náklady na dopravu materiálu, neochota obcí odvážet bioodpad z místa vzniku) je vhodné nechat zpracovat variantní řešení nakládání s bioodpadem v následujících variantách:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Využití kompostárny VIA ALTA Blansko. 2. Podpora a vybavení občanů k domácímu kompostování. 3. Komunitní kompostování. 4. Spolupráce s velkými zemědělskými družstvy v území, popř. bioplynovými stanicemi. <p>Důležitost této studie vzrostla po zavedení povinnosti obcí k zajištění odděleného místa pro sběr BRO od roku 2015.</p>		
Metodika a výpočet:	Zadání a vypracování analýzy variantního řešení zpracování BRKO na území ORP.		
Zdroj čerpání dat:	Město Blansko, odbor životního prostředí.		

Cíl 2.3	Sdílení zkušeností nakládání s odpady, osvěta		
Číslo indikátoru	2.3.1		
Název indikátoru	Organizování akcí v rámci nového projektu zaměřeného na sdílení zkušeností nakládání s odpady.		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Odbor životního prostředí města Blanska, oddělení vodního hospodářství, geologie, odpadů a ochrany ovzduší.		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	6
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<p>Systém sdílení zkušeností v oblasti odpadového hospodářství založený na pořádání přednášek, sledování trendů, vyhledávání a interpretace příkladů dobré praxe, organizaci společných setkání, exkurzí, školení. Organizování min. 1 akce každý rok. Cílová skupina zastupitelé obcí, provozovatelé SDO, provozovatelé dalších zařízení pro nakládání s odpady v území (např. kompostárna, bioplynové stanice, zemědělská družstva).</p>		
Metodika a výpočet:	Údaje o konaných akcích uvedených v monitorovacích zprávách projektu.		
Zdroj čerpání dat:	Nositel projektu.		

5.3. Pravidla pro řízení strategie

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídicí skupiny

Pozn.: Řídící skupina nebyla dosud ustanovena.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přiblížování se stanovenému cíli.

Správci cílů

Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Snížení provozních nákladů sběrných dvorů odpadu prostřednictvím doplnění a sdílení techniky pro nakládání s odpady.	Starosta obce Vavřinec
1.2	Revize popř. uzavření nových smluv se svozovými společnostmi na základě společného výběrového řízení.	Starosta obce Vavřinec
2.1	Efektivní sběr využitelných složek komunálního odpadu.	Starosta obce Vavřinec
2.2	Návrh a vyhodnocení možností sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady z území.	Starosta obce Vavřinec
2.3	Sdílení zkušeností nakládání s odpady, osvěta.	Starosta obce Vavřinec

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1	Zastavení nárůstu neinvestičních nákladů na komunální odpad z území ORP.	Odbor životního prostředí města Blanska.
1.1.1	Sběrné dvory odpadu, které sdílí nakoupené vybavení a techniku.	Odbor životního prostředí města Blanska.
1.2.1	Revidované smlouvy o svozu odpadu.	Odbor životního prostředí města Blanska.
2.1	Optimalizace hustoty sběrné sítě.	Odbor životního prostředí města Blanska.
2.1.1	Obce s nastaveným odděleným sběrem papíru.	Odbor životního prostředí města Blanska.
2.1.2	Obce s nastaveným odděleným sběrem nápojových kartonů.	Odbor životního prostředí města Blanska.
2.2.1	Analýza a implementace možností sběru a nakládání s komunálními bioodpady včetně jeho financování.	Odbor životního prostředí města Blanska.
2.3.1	Organizování akcí v rámci nového projektu zaměřeného na sdílení zkušeností nakládání s odpady.	Odbor životního prostředí města Blanska.

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 5.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■												
Realizace					■									
Vyhodnocení									■					
Akční plán na r. 2017														
Příprava						■								
Realizace									■					
Vyhodnocení													■	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr, postup zpracování a kontakty

5.4.1. Shrnutí

Území ORP Blansko je charakteristické převážně venkovským charakterem, kdy polovina ze 43 obcí má do 500 obyvatel a naopak je v tomto území pouze jedno město nad 20 000 obyvatel. Charakter území se významně odráží do vybavenosti území a celkovému přístupu k odpadovému hospodářství. V ORP Blansko chybí většina zařízení pro nakládání s odpady, s výjimkou jedné kompostárny (VIA ALTA Blansko) a jedné skládky odpadu (Vysočany-Housko). I když se tento stav významně odráží v nákladech na odpadové hospodářství obcí (na cenu má velký vliv zejména vzdálenost od zařízení, frekvence svozu a naplněnost svozových vozů), velkou výhodou je blízkost plně vybaveného města

Brna. Ve městě Brno se nachází mimo jiné provozovna SAKO Brno, která je tzv. zařízením pro energetické využití odpadu.

V území ORP Blansko je dále dostatečný počet sběrných dvorů odpadu, další přibývají. Pokud se jedná o třídění odpadu, jsou v tomto směru v území rezervy. Obce jsou dobře vybaveny nádobami na separovaný sběr skla a plastů, naopak nádoby na separovaný sběr papíru a nápojových kartonů v některých obcích stále chybí. Samotnou otázkou je komplexní nakládání s biologicky rozložitelným odpadem, které má ještě značné rezervy.

Obce na území ORP Blansko by v rámci řízení a rozhodování odpadového hospodářství měly myslet na povinnost zajistit oddělený sběr biologicky rozložitelného odpadu (od 1. 4. 2015), plánovaný zákaz skládkování (od roku 2024) a také cíle POH ČR, mimo jiné maximální využití odpadů jako náhrady primárních přírodních zdrojů.

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie byla vytvářena na základě výstupů analytické části, kde byla zpracována jak data poskytnutá zadavatelem projektu, tak data získaná přímo na odborech životního prostředí a komunální údržby města Blanska a od starostů jednotlivých obcí, a to formou osobních schůzek i společných setkání. Po vytipování problémových okruhů byly navrženy příslušné cíle, jež byly dále projednány na fokusní skupině složené jak ze zástupců obcí, tak i zástupců odborné veřejnosti, a zvoleny ty, které možností a potřebám regionu vyhovovaly nejlépe. Společně s cíli byly stanoveny indikátory, které umožní průběžné sledování realizace cílů. Významně pozitivním prvkem je ochota starostů zapojovat se průběžně do tvorby strategie a následně zaštitit realizaci jednotlivých cílů.

5.4.3. Kontakty, autoři strategie a zúčastněné strany

MAS Moravský kras z.s., www.mas-moravsky-kras.cz, <mailto:masmk@seznam.cz>.

Zvláštní dík pak patří nejaktivnějším obcím a starostům:

Za město Blansko, www.blansko.cz starostovi Ivo Polákovi a zaměstnancům odboru životního prostředí, oddělení vodního hospodářství, geologie, odpadů a ochrany ovzduší a zaměstnancům odboru komunální údržby.

Za městys Křtiny www.krtiny.cz starostovi Františku Novotnému.

Za obec Vavřinec www.vavrinec.cz starostovi Miloslavu Novotnému.

5.5. Přílohy k tématu 3.: odpadové hospodářství

5.5.1. Seznam zkratk

BPS	bioplynová stanice
BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČOV	čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DSO	dobrovolný svazek obcí
DZ	datová základna
EU	Evropská unie
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
IURMO	Institut pro udržitelný rozvoj měst a obcí, o.p.s.
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
OPŽP	operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
PO	prioritní osa
PrO	odpady pocházející z průmyslu
POH	Plán odpadového hospodářství
SC	specifický cíl
SDO	sběrný dvůr odpadu
SKO	směsný komunální odpad
ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
ŽP	životní prostředí

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkujících odpady v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základy a metodice

získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevyhovující (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008-2012.

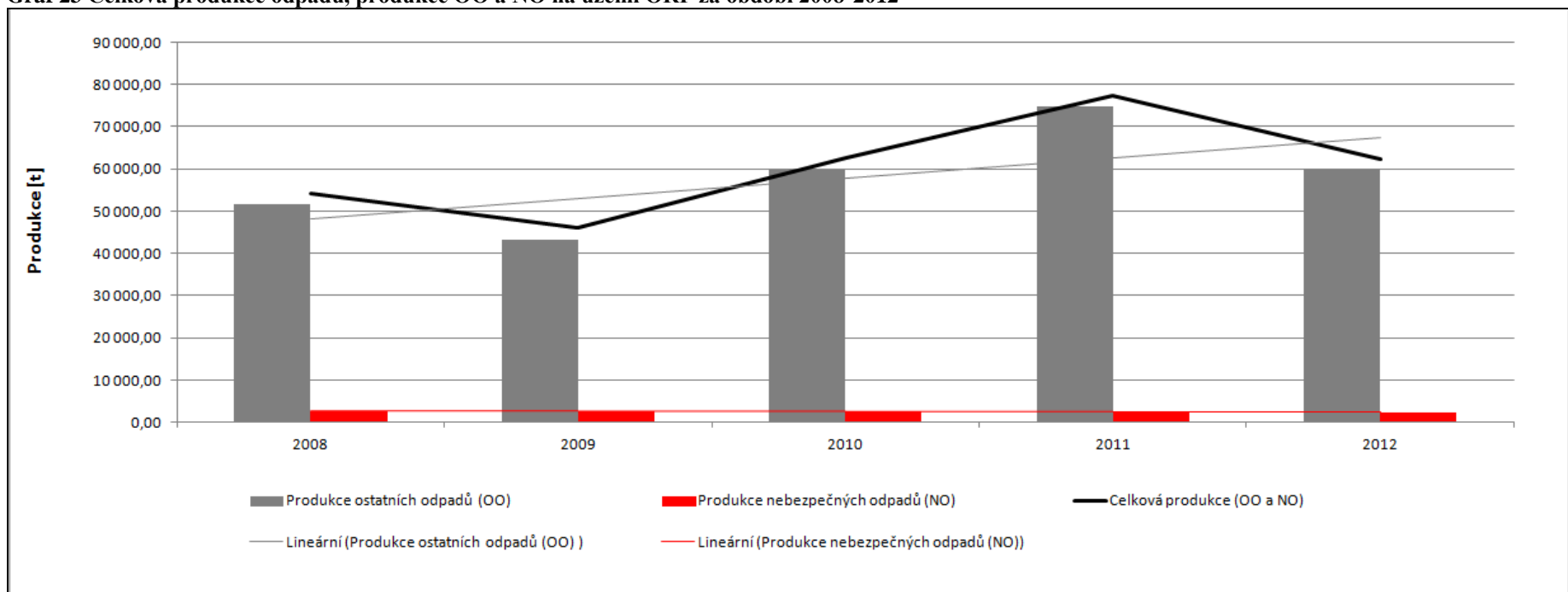
5.5.2. Tabulky a grafy k odpadovému hospodářství

Tab. 87 Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓			
							2008	2009	2010	2011
Produkce odpadů [t]										
Produkce ostatních odpadů (OO)	72 857,27	51 618,54	43 334,44	59 818,26	74 802,49	59 923,99	70,85	59,48	82,10	102,67
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	4 149,08	2 668,18	2 661,70	2 654,55	2 519,06	2 341,14	64,31	64,15	63,98	60,71
	Změna produkce NO oproti DZ 2000 [%] →							-35,69	-35,85	-36,02
Celková produkce (OO a NO)	77 387,61	54 286,73	45 996,13	62 472,82	77 321,55	62 265,14	70,15	59,44	80,73	99,91
	Změna produkce odpadů oproti DZ 2000 [%] →							-29,85	-40,56	-19,27
Podílové ukazatele [%]		2008		2009		2010		2011		2012
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		95,09		94,21		95,75		96,74		96,24
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		4,91		5,79		4,25		3,26		3,76
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv.-1]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		55 204		55 508		55 664		55 287		55 566
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		983,38		828,64		1 122,32		1 398,55		1 120,56
Měrná produkce OO		935,05		780,69		1 074,63		1 352,99		1 078,43
Měrná produkce NO		300,20	48,33	47,95	47,69	45,56	42,13			
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		16,10		15,97		15,89		15,18		14,03
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		-83,90		-84,03		-84,11		-84,82		-85,97

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP), ČSÚ (počet obyvatel)

Graf 23 Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008-2012

Zdroj: data viz Tab. 87

Tab. 88 Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	568,17	657,83	946,05	993,64	975,79
200102	Sklo	O	276,11	269,27	317,49	289,95	327,03
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	34,39	37,46	24,87	17,84	24,64
200110	Oděvy (BRKO)	O	0,00	0,00	0,50	0,00	51,96
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	9,85	10,71	2,65	29,64	4,12
200113*	Rozpouštědla	N	0,97	0,80	1,40	2,02	1,97
200114*	Kyseliny	N	0,00	0,03	0,38	0,07	0,06
200115*	Zásady	N	0,00	0,06	0,27	0,00	0,06
200117*	Fotochemikálie	N	0,01	0,00	0,00	0,00	0,01
200119*	Pesticidy	N	0,17	0,18	0,13	0,03	0,06
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	2,75	0,96	1,04	1,47	0,35
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlodíky	N	1,18	1,17	1,06	0,22	0,00
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	1,40	1,39	2,56	2,18	4,03
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	0,91	1,01	3,62	2,44	1,85
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	19,27	23,94	17,16	18,04	13,88
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,05	0,06	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,03	0,36	0,00	0,12	0,00
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,60	0,82	1,11	0,64	0,93
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	0,61	0,71	0,03	0,03	0,07
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,08	0,00	0,01	0,00	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 200121 a 200123	N	6,06	4,11	3,80	3,23	0,33
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 200121, 200123 a 200135	O	85,32	34,55	10,07	13,77	14,37
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	257,02	209,03	48,48	50,95	47,88
200138	Dřevo neuvedené pod čís-	O	32,66	14,36	24,82	92,81	137,28

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
	lem 200137 (BRKO)						
200139	Plasty	O	56,56	181,07	280,49	226,46	242,93
200140	Kovy	O	105,80	217,33	1 568,63	1 927,04	2 295,04
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,28	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	41,70	65,33	143,90	706,44	701,23
200202	Zemina a kameny	O	112,00	0,00	300,81	5,38	9,00
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	1,80	44,10	0,00	6,18	1,53
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	12 954,48	12 862,32	12 085,15	12 938,77	12 600,07
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200303	Uliční smetky	O	308,08	197,00	202,96	132,10	197,65
200304	Kal ze septiků a žump	O	131,50	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	1 672,59	2 196,14	2 321,82	2 265,16	1 836,55
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	13,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	1 284,31	1 133,56	937,12	1 221,89	1 449,73
150102	Plastové obaly	O	528,17	292,74	183,08	234,92	332,53
150103	Dřevěné obaly	O	7,19	4,98	37,35	55,41	22,17
150104	Kovové obaly	O	22,76	17,93	12,03	14,36	16,49
150105	Kompozitní obaly	O	2,29	1,08	4,74	4,18	7,82

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
150106	Směsné obaly	O	138,20	148,74	93,81	163,72	396,29
150107	Skleněné obaly	O	280,44	286,61	299,66	314,96	338,81
150109	Textilní obaly	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	83,35	134,85	102,65	108,15	89,39
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	0,18	0,34	0,13	0,62	0,27
Celková produkce KO			19 029,24	19 065,90	19 981,90	21 844,83	22 144,16
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			15 315,24	15 845,53	15 552,31	17 046,48	16 335,67
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			7 405,63	7 617,15	7 641,97	8 725,29	8 484,03

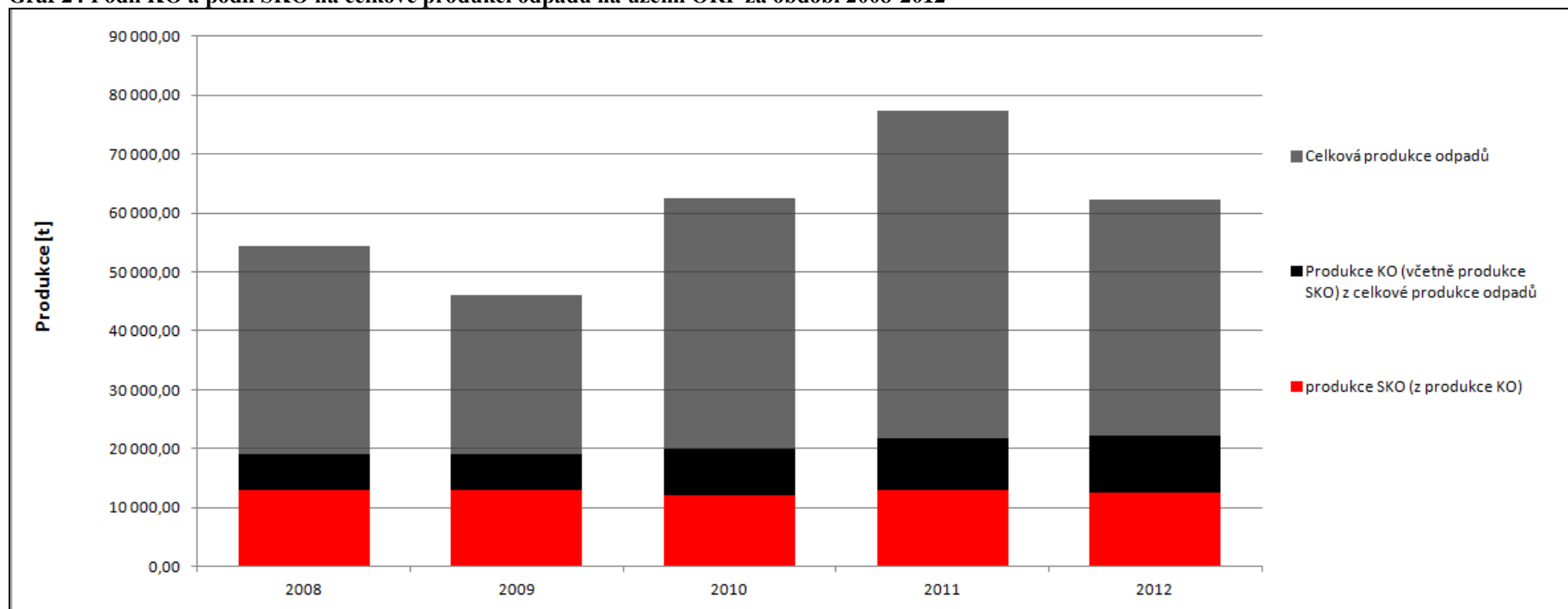
Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Tab. 89 Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	54 286,73	45 996,13	62 472,82	77 321,55	62 265,14	-15,27	35,82	23,77	-19,47
Celková produkce KO	19 029,24	19 065,90	19 981,90	21 844,83	22 144,16	0,19	4,80	9,32	1,37
Celková produkce SKO	12 954,48	12 862,32	12 085,15	12 938,77	12 600,07	-0,71	-6,04	7,06	-2,62
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	35,05		41,45		31,98		28,25		35,56
Podíl SKO na produkci KO	68,08		67,46		60,48		59,23		56,90
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	55 204		55 508		55 664		55 287		55 566
Měrná produkce KO	344,71		343,48		358,97		395,12		398,52
Měrná produkce SKO	234,67		231,72		217,11		234,03		226,76

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP), ČSÚ (počet obyvatel)

Graf 24 Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008-2012

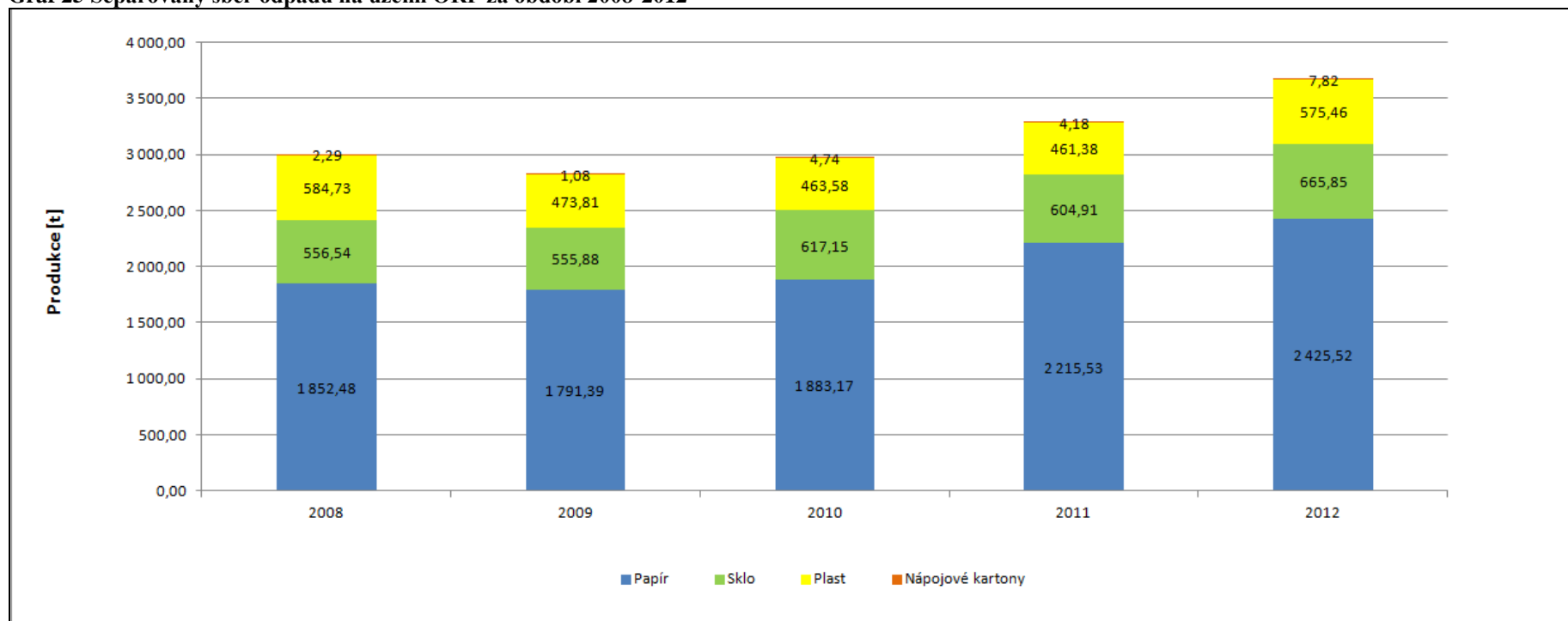
Zdroj: data viz Tab. 89

Tab. 90 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	1 852,48	1 791,39	1 883,17	2 215,53	2 425,52	-3,30	5,12	17,65	9,48
Sklo	150107, 200102	556,54	555,88	617,15	604,91	665,85	-0,12	11,02	-1,98	10,07
Plast	150102, 200139	584,73	473,81	463,58	461,38	575,46	-18,97	-2,16	-0,47	24,73
Nápojové kartony	150105	2,29	1,08	4,74	4,18	7,82	-52,85	339,65	-11,97	87,21
Celkem separovaný sběr		2 996,04	2 822,16	2 968,64	3 286,00	3 674,65	-5,80	5,19	10,69	11,83
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		55 204		55 508		55 664		55 287		55 566
Měrná produkce tříděného papíru		33,56		32,27		33,83		40,07		43,65
Měrná produkce tříděného skla		10,08		10,01		11,09		10,94		11,98
Měrná produkce tříděného plastu		10,59		8,54		8,33		8,35		10,36
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů		0,04		0,02		0,09		0,08		0,14
Měrná produkce tříděného odpadu		54,27		50,84		53,33		59,44		66,13

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP), ČSÚ (počet obyvatel)

Graf 25 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Zdroj: data viz Tab. 90

Tab. 91 Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	476,86	0,00	482,86	277,60	128,65
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracovávané mimo místo vzniku	O	0,00	85,00	95,00	5,00	0,00
020107	Odpady z lesnictví	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	2,30	7,50	3,80	6,70	8,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	41,43	57,92	30,43	41,37	43,27
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	3,81	8,31	5,11	10,18	5,17

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	4,10	5,25	4,36	7,49	12,52
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	O	0,00	0,00	68,20	127,00	78,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	94,90	105,21	109,64	105,21	94,90
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	3,18	0,00	0,96	0,32
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvláknování odpadního papíru a lepenky	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klišovka a štípenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	1 284,31	1 133,56	937,12	1 221,89	1 449,73
150103	Dřevěné obaly	O	7,19	4,98	37,35	55,41	22,17
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	O	0,00	0,00	0,00	1,32	2,24
170201	Dřevo	O	29,32	4,49	0,00	40,62	28,74
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	0,00	0,00	0,00	0,00	100,50
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	1 034,03	385,76	339,95	420,28	528,63
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	21,40	15,10	21,60	28,60	91,34
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	O	349,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	O	2,60	2,60	2,60	1,30	2,60
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	2,24	0,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čištění vody	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190903	Kaly z dekarbonizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	O	10,75	6,35	0,00	0,00	0,00
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	O	568,17	657,83	946,05	993,64	975,79
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	34,39	37,46	24,87	17,84	24,64
200110	Oděvy	O	0,00	0,00	0,50	0,00	51,96
200111	Textilní materiály	O	9,85	10,71	2,65	29,64	4,12
200125	Jedlý olej a tuk	O	1,40	1,39	2,56	2,18	4,03
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	32,66	14,36	24,82	92,81	137,28

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	41,70	65,33	143,90	706,44	701,23
200301	Směsný komunální odpad	O	12 954,48	12 862,32	12 085,15	12 938,77	12 600,07
200302	Odpad z tržišť	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	O	131,50	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	1 672,59	2 196,14	2 321,82	2 265,16	1 836,55
Celková produkce BRO			18 811,00	17 670,75	17 690,33	19 397,41	18 932,43

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP)

Graf 26 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

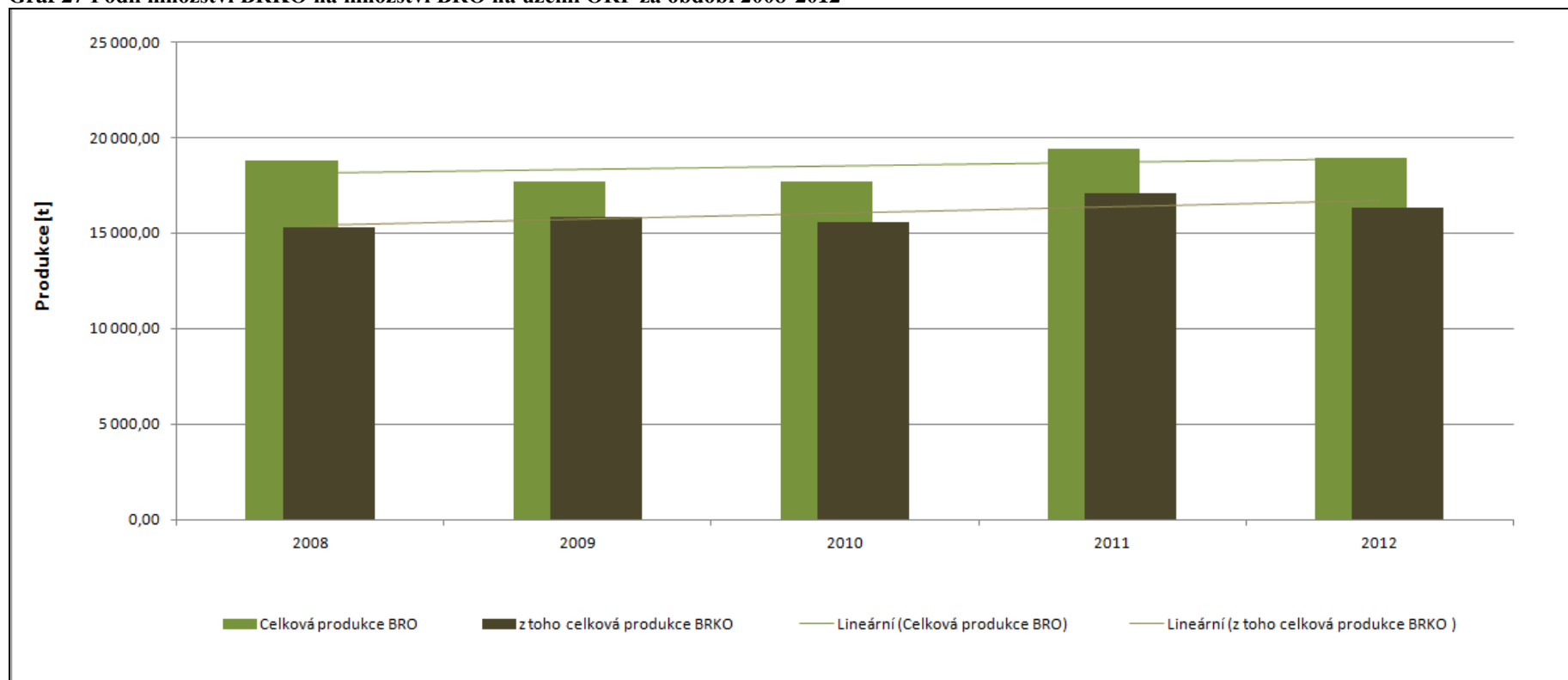
Graf 26 byl sestaven na základě identifikovaných pěti množství nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad). Zdroj: data viz Tab. 91

Tab. 92 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	18 811,00	17 670,75	17 690,33	19 397,41	18 932,43	-6,06	0,11	9,65	-2,40
z toho celková produkce BRKO	15 315,24	15 845,53	15 552,31	17 046,48	16 335,67	3,46	-1,85	9,61	-4,17
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	81,42		89,67		87,91		87,88		86,28
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	55 204		55 508		55 664		55 287		55 566
Měrná produkce BRO	340,75		318,35		317,81		350,85		340,72
Měrná produkce BRKO	277,43		285,46		279,40		308,33		293,99

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP), ČSÚ (počet obyvatel)

Graf 27 Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008-2012

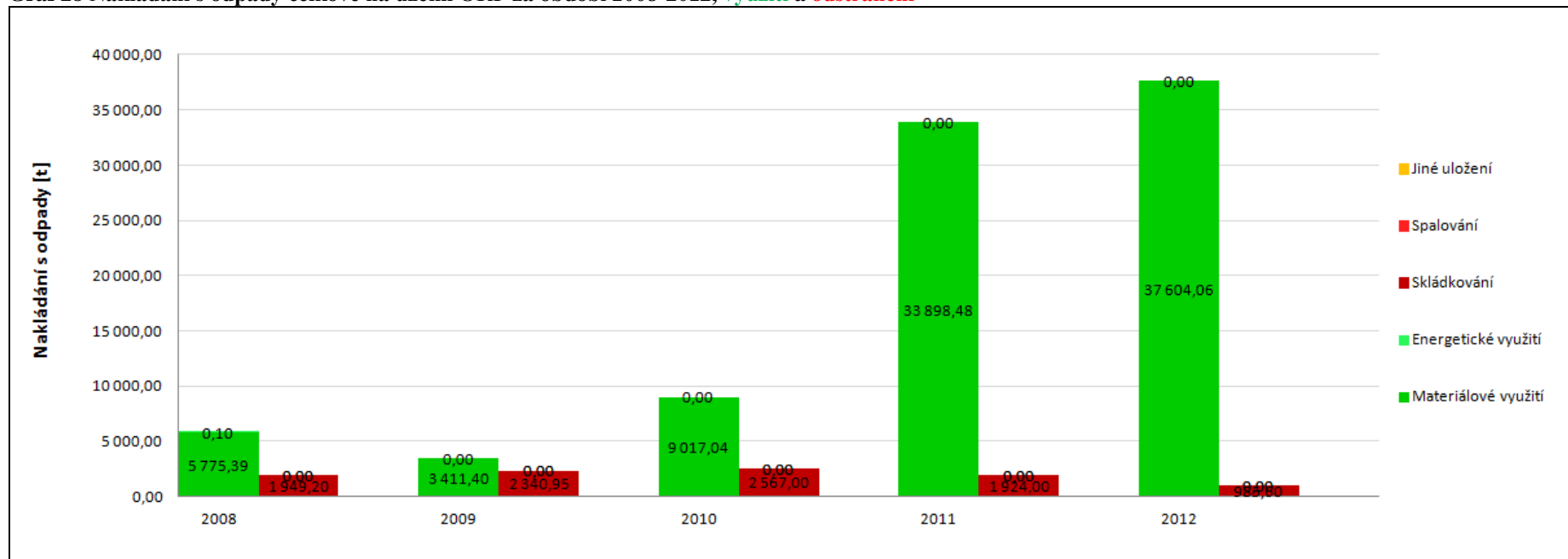
Zdroj: data viz Tab. 92

Tab. 93 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
								2008	2009	2010	2011	
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]												
Využití	Materiálové využití	12 173,82	5 775,39	3 411,40	9 017,04	33 898,48	37 604,06	47,44	28,02	74,07	278,45	
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓										
		15,73	10,64	7,42	14,43	43,84	60,39					
	Energetické využití	0,01	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00	1023,25	0,00	0,00	0,00	
	Celkem vybrané způsoby využití	12 050,75	5 775,49	3 411,40	9 017,04	33 898,48	37 604,06	47,93	28,31	74,83	281,30	
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓										
	15,57	10,64	7,42	14,43	43,84	60,39						
Celková produkce odpadů		77 387,61	54 286,73	45 996,13	62 472,82	77 321,55	62 265,14					
Odstranění	Skládkování	4 663,29	1 949,20	2 340,95	2 567,00	1 924,00	985,60	41,80	50,20	55,05	41,26	
	Spalování	0,00					0,00	0,00	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
								0	0	0	0	
	Jiné uložení	0,00					0,00	0,00	0	0	0	0
Celkem vybrané způsoby odstranění	1 949,20	2 340,95	2 567,00	1 924,00	985,60	20,10	9,66	-25,05	-48,77			

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP), ČSÚ (počet obyvatel)

Graf 28 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění

Zdroj: data viz Tab. 93

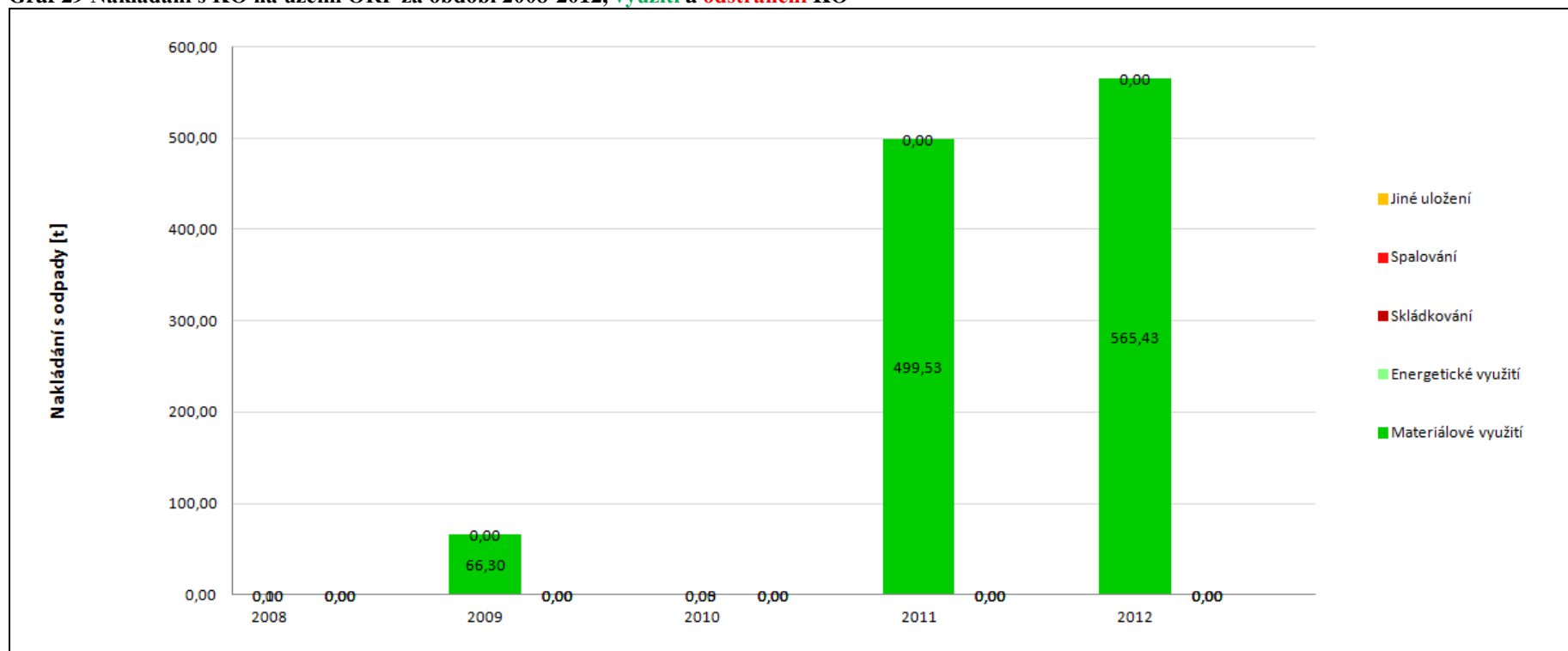
Tab. 94 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
									2008	2009	2010	2011	
Nakládání s odpady [t]													
KO	Využití	Materiálové využití	52,75	0,00	66,30	0,05	499,53	565,43	0,00	125,69	0,09	947,01	
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓								Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓		
			0,38	0,00	0,35	0,00	2,29	2,55	-100,00	25,69	-99,91	847,01	
		Energetické využití	0,00	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00	3 619,25	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití	48,48	0,10	66,30	0,05	499,53	565,43	0,21	136,75	0,10	1 030,31	
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓								Meziroční změna [%] ↓		
		0,35	0,00	0,35	0,00	2,29	2,55						
	Celková produkce KO [t]		14 049,65	19029,24	19065,90	19981,90	21844,83	22144,16	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00							
Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00							
SKO	Využití	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
		Celkem vybrané způsoby	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						

		využití									
	Odstranění	Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Spalování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Celkem vybrané způsoby odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP), ČSÚ (počet obyvatel)

Graf 29 Nakládání s KO na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO

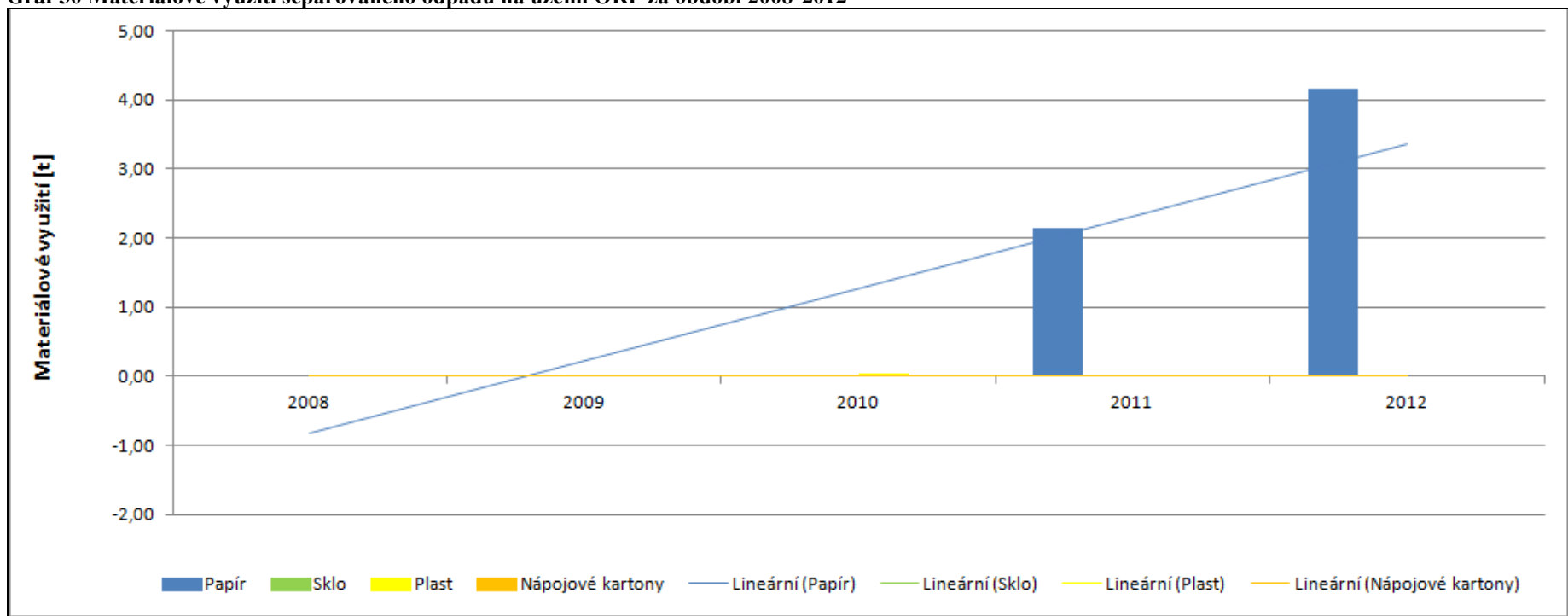
Zdroj: data viz Tab. 94

Tab. 95 Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	2,15	4,16				93,67
	Energetické využití	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00			
	Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
Sklo	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
	Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
	Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
Plast	Materiálové využití	0,00	0,00	0,05	0,00	0,00			-100,00	
	Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
	Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
Nápojové kartony	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
	Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
	Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP), ČSÚ (počet obyvatel)

Graf 30 Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008-2012

Zdroj: data viz Tab. 95

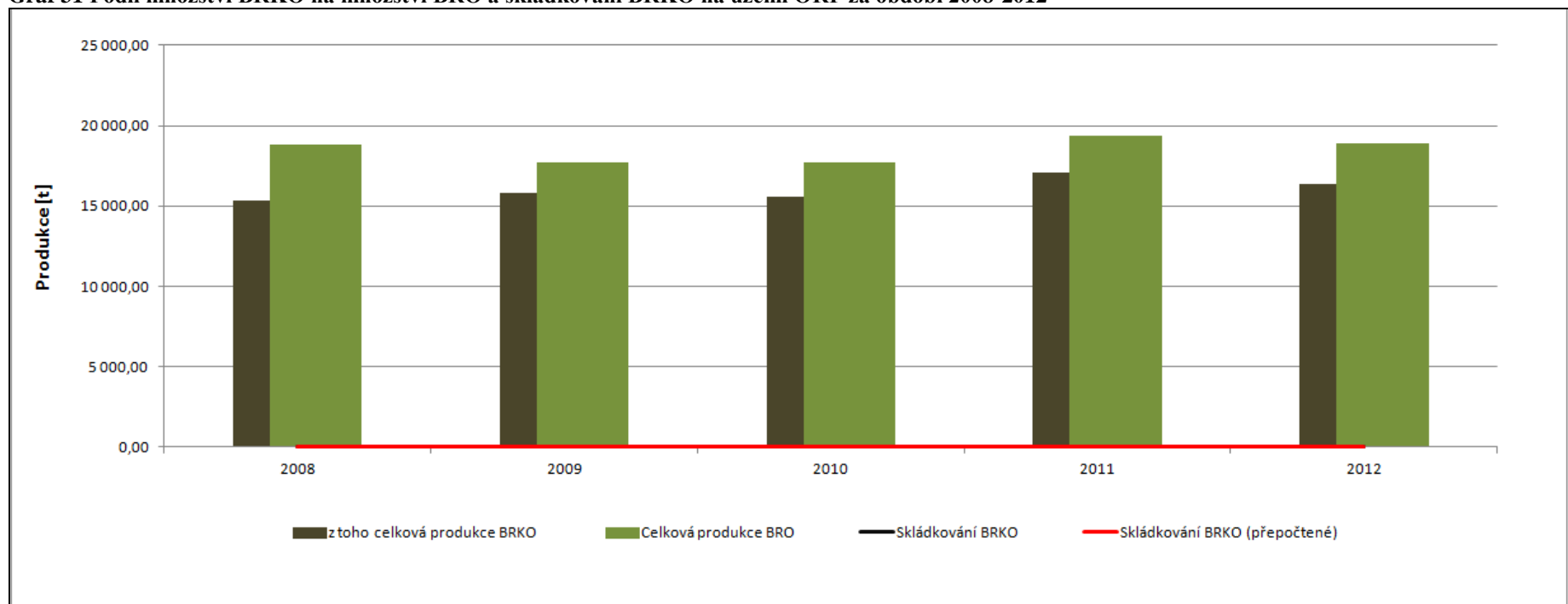
Tab. 96 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Nakládání s BRO a BRKO [t]												
BRO	Využití	Materiálové využití		605,25	541,68	588,60	571,36	999,14	-10,50	8,66	-2,93	74,87
		Energetické využití		0,10	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00			
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
BRKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	495,90	549,41				10,79
		Energetické využití		0,05	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00			
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2009	2010	2011	2012
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
			Podíl skládkování a měř. skládkování k DZ 1995 [%] ↓									

		odpadu										
		Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.-1] ↓									
			148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Meziroční změna [%] ↓			
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
		Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					

Zdroj: Databáze GROUP ISOH (MŽP), ČSÚ (počet obyvatel)

Graf 31 Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008-2012

Zdroj: data viz Tab. 96

6. Téma 4.: cestovní ruch

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

Analytická část tématu Cestovní ruch byla zpracována na základě dokumentu Metodické doporučení k volitelnému tématu MOS v oblasti cestovní ruch.

V první části se věnuje vymezení oblasti a její pozici z hlediska cestovního ruchu. Podrobněji rozpracovává charakter cestovního ruchu a navrhuje typologii návštěvníků oblasti. Velká pozornost byla věnována analýze stávající základní i doplňkové infrastruktury cestovního ruchu, protože z ní musí vycházet návrhy na zlepšení této infrastruktury.

Ve druhé části analyzujeme stávající nabídky cestovního ruchu v území. Soupisy přírodních hodnot a kulturních památek jsou součástí příloh. Stejně tak jsou součástí příloh i analýza relevantních stávajících výzkumů návštěvníků Moravského krasu. V souladu s běžnou praxí řadíme v této práci ubytovací kapacity do infrastruktury cestovního ruchu (na rozdíl od Metodického doporučení).

Ve třetí části se věnujeme měkkým či institucionálním předpokladům pro rozvoj cestovního ruchu. V každé oblasti se jednotlivě zabýváme stávající meziobecní spoluprací a načrtáváme možné směry jejího prohloubení.

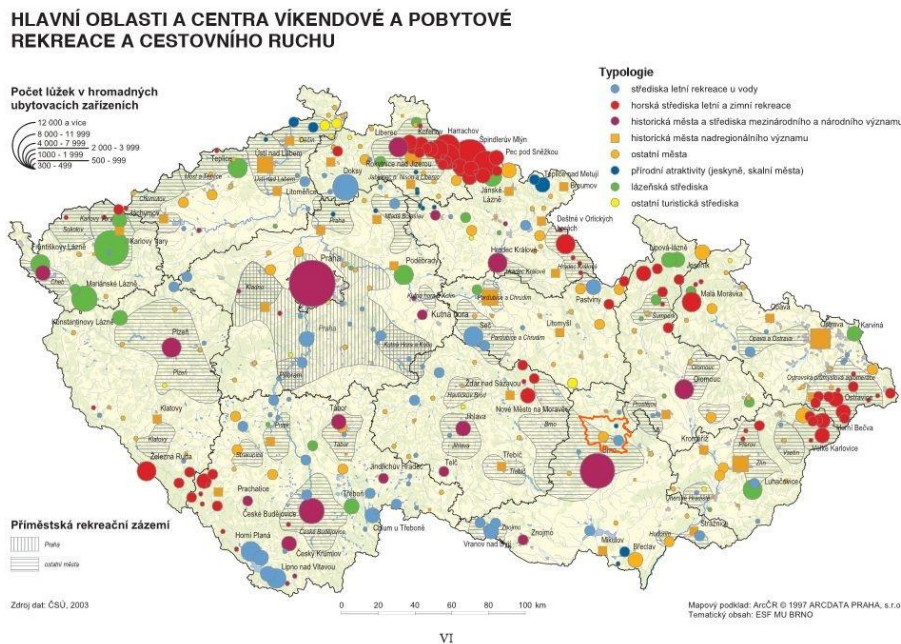
Čtvrtá část analytické části obsahuje v souladu s Metodickým doporučením SWOT analýzu.

6.1.1. Prostorové vazby a definice území z hlediska CR

6.1.1.1. Poloha z hlediska cestovního ruchu

Pro charakteristiku území ORP Blansko z hlediska cestovního ruchu jsou důležité především dva faktory:

- a. rekreační zázemí aglomerace Brna (viz Obr. 10)

Obr. 10 Poloha území ORP Blansko v rámci center cestovního ruchu v ČR (Vystoupil et al, 2012:VI)

b. Moravský kras jako přední přírodní destinace cestovního ruchu na národní úrovni.

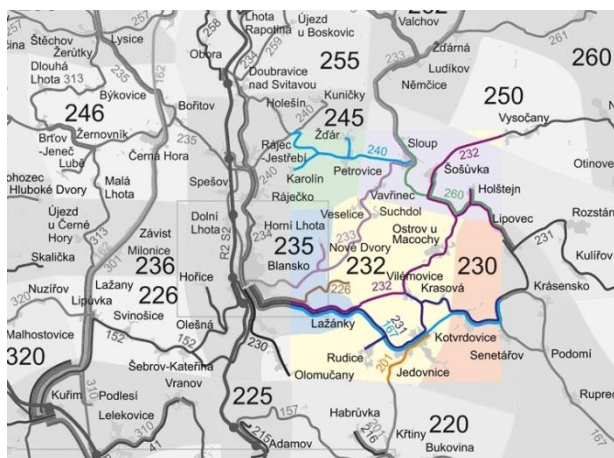
Polohu území ORP Blansko z hlediska dopravní dostupnosti lze v rámci ČR označit jako centrální, oblast výrazně profituje z blízkosti brněnského dopravního uzlu.

Hlavním východištěm do ORP je město Blansko. Blansko má výbornou dopravní dostupnost po železnici na regionální úrovni. Na národní a mezinárodní úrovni ji lze hodnotit jako dostatečnou – časová dostupnost z Prahy, Ostravy a Vídně se pohybuje mezi 2,5 až 3,5 hod. Víceméně obdobná je situace v případě Adamova a Rájce-Jestřebí. Jsme přesvědčeni, že k významnému oživení cestovního ruchu by přispěla možnost vystoupit v Blansku z mezinárodních vlaků. Teoreticky sice existuje, avšak je pro většinu cestujících nedosažitelná (cena min. 1000,- Kč, nutnost rezervace 7 dní předem).

Zájmovým územím prochází mezinárodní silnice E461 (jako I/43). Silnice výhodně zpřístupňuje západní a severní část ORP především z brněnské aglomerace. Problematické je napojení území na dálnici D1 a to především po silnici 2. třídy II/383. Silniční spojení neodpovídající své velikosti má město Adamov (napojení na II/374 je spíše teoretické).

V napojení území na linky místní hromadné dopravy dominuje již zmíněná železniční radiála Brno – Letovice. Především z Blanska pak vybíhají radiálně další linky hromadné dopravy. V letních měsících je posílená dostupnost do turistického východiště Skalní mlýn prostřednictvím Krasobusu (linka 226). Z hlediska cestovního ruchu citelně chybí tangenciální spojení v severovýchodní části území ORP, v prostoru mezi městy Jedovnice a Rájcem-Jestřebí (zóny IDS 232 a 245), jak ilustruje Obr. 11. Pro návštěvníky ubytované přímo v Moravském krasu, zejména v Jedovnicích, jsou tak atraktivita oblasti přístupné pouze individuální dopravou se všemi následnými komplikacemi (omezené poznávání okolí díky vazbě na automobil, parkování mimo parkoviště, chybějící úschovny kol).

Západní část území je od zbytku ORP Blansko oddělena masivem Hořické vrchoviny a převažují v ní linky severo-j jižního směru.

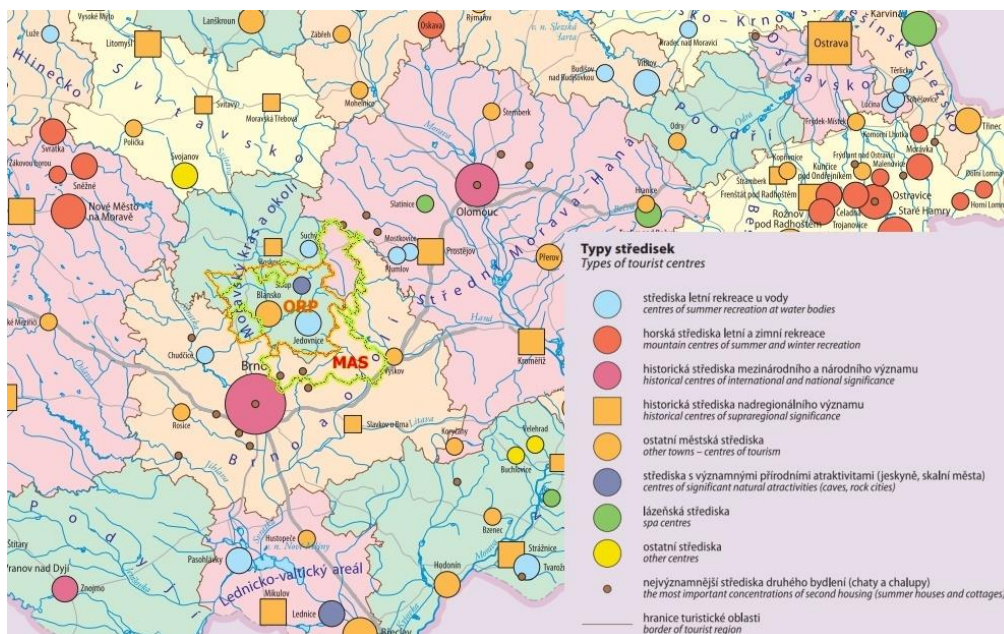

Obr. 11 Chybějící tangenciální spojení v zónách 232 a 240 (zdroj IDS JmK)

6.1.1.2. Vymezení území z hlediska cestovního ruchu

Z hlediska regionalizace cestovního ruchu v ČR tvoří zájmové území ORP jádro turistické oblasti Moravský kras a okolí, která je součástí turistického regionu Jižní Morava.

ORP je součástí Místní akční skupiny Moravský kras, která realizuje řadu aktivit na podporu cestovního ruchu. Prostorové vymezení jednotlivých oblastí představuje Obr. 12. Z tohoto důvodu, užíváme-li v práci termínu „turistická oblasti“ či synonyma „oblast cestovního ruchu“, máme tím na mysli TO Moravský kras a okolí. Neužíváme ani dalšího termínu doporučeného v Metodických doporučeních pro zpracování tématu cestovní ruch a to je „destinace“. Vycházíme z heterogenního pojetí destinace Moravský kras (Vystoupil et al, 2007:6) a jsme přesvědčeni, že území ORP Blansko sice postihuje většinu území destinačního jádra, avšak pouze malou část destinačního zázemí. Z tohoto hlediska se termínu destinace nejvíce blíží vymezení MAS Moravský kras.

Obr. 12 Poloha ORP Blansko a MAS Moravský kras v rámci turistických oblastí ČR (zdroj Atlas krajiny ČR)

Zájmové území se nachází na katastrech těchto územně-správních celků: Město Adamov, Město Blansko, Obec Bořitov, Obec Brťov-Jeneč, Obec Brťov - Jeneč, Obec Bukovina, Obec Bukovinka, Obec Býkovice, Městys Černá Hora, Obec Dlouhá Lhota, Městys Doubravice nad Svitavou, Obec Habrůvka, Obec Holštejn, Městys Jedovnice, Obec Kotvrdovice, Obec Krasová, Městys Křtiny, Obec Kulířov, Obec Kuničky, Obec Lažany, Obec Lipovec, Obec Lipůvka, Obec Lubě, Obec Malá Lhota, Obec Milonice, Obec Olomučany, Městys Ostrov u Macochy, Obec Petrovice, Město Rájec-Jestřebí, Město Rájec - Jestřebí, Obec Ráječko, Obec Rudice, Obec Senetářov, Městys Sloup, Obec Spešov, Obec Svinošice, Obec Šebrov-Kateřina, Obec Šebrov - Kateřina, Obec Šošůvka, Obec Újezd u Černé Hory, Obec Vavřinec, Obec Vilémovice, Obec Vysočany, Obec Závist, Obec Žďár, Obec Žernovník

6.1.1.3. Regionální vymezení a charakteristika cestovního ruchu

Hlavním magnetem cestovního ruchu v území jsou veřejnosti přístupné jeskyně. Jejich návštěvnost řádově přesahuje návštěvnost všech ostatních atrakcí. Veřejně přístupné jeskyně definují jádro destinační oblasti, ačkoliv z prostorového hlediska se jedná spíše o body. Nejintenzivněji využívaným prostorem cestovního ruchu je trojúhelník Skalní mlýn – Macocha – Kateřinská jeskyně.

Obce mimo Moravský kras sensu stricto lze označit jako zázemí destinace, nejsilněji tuto roli plní město Blansko. S výjimkou Černé Hory lze obce na západ od silnice E461 označit za okrajovou část tohoto zázemí až přechodovou směrem k Podhorácku. Naopak obce v nekrasové části Drahanské vrchoviny (Kotvrdovice, Senetářov, Lipovec, Kulířov) bezpochyby k zázemí destinace patří.

Cestovní ruch na území ORP kulminuje v létě, významná je víkendová rekreace obyvatel brněnské aglomerace, která je intenzivní i v jarních a podzimních měsících. Důležitou součástí cestovního ruchu jsou organizované školní skupiny (květen-červen, září), které tíhnou k nízkorozpočtovým akcím.

Klíčem ke skutečné charakteristice cestovního ruchu v ORP Blansko je vytvoření typologie návštěvníků na základě terénních šetření. Ta je obsažena v části 6.1.2.7.

6.1.1.4. Předpoklady a potenciál cestovního ruchu

Potenciál cestovního ruchu je saturován v letních měsících v okolí rybníka Olšovec a v prostoru Skalní mlýn – Macocha. Kvalitativní výzkum z této lokality ukazuje, že individuální percepce množství návštěvníků ve vrcholné sezóně a malá možnost individualizace zážitku z místa mohou vést u řady návštěvníků k negativním dojmům (Medek, 2010). To je možné vnímat jako příležitost k rozptýlení návštěvníků do širší oblasti a rovnoměrnějšímu vytižení hlavních center cestovního ruchu během roku.

V oblasti cestovního ruchu zaměřeného na přírodu je i v hlavní sezóně nevyužitý potenciál dalších veřejnosti přístupných jeskyní (Balcarka, Sloupsko – Šošůvské, Výpustek). Na objevení širším okruhem návštěvníků stále ještě čeká okolí Holštejna, Rudice a Josefovské údolí.

Skalní scenérie Moravského krasu paradoxně více vyniknou v období vegetačního klidu a i provoz v jeskyních je v tomto období klidnější. Proto zde vidíme rozvojový potenciál.

Stoupající zájem o zážitkové aktivity se na území ORP promítá do zájmu o speleologické zážitky. Využití potenciálu v této oblasti brání nejasná pravidla ze strany CHKO Moravský kras, jednotlivé aktivity jsou tolerovány nebo povolovány na individuální bázi. Zajímavými počinem je zřízení přírodního zábavního areálu Velká Dohoda, jehož vliv bude možné hodnotit až po několika sezónách.

V oblasti zimních sportů je potřeba uvést, že lyžařský areál Hořice sice je nejbližší sjezdovkou v okolí Brna, ovšem dlouhodobě se potýká s ekonomickými problémy. Na objevení brněnskými běžkaři zatím čekají vrcholové části Dražanské vrchoviny a Rakovecké údolí využívané doposud především sportovci z Vyškovska.

Kulturní památky na území ORP Blansko jsou pouze regionálního významu. Nemají dostatečný potenciál pro významné zvýšení návštěvnosti území, avšak slouží jako doplňující k cestovnímu ruchu zaměřenému na přírodu, či jako alternativa v případě špatného počasí, jak ukázala letní sezóna 2014. Unikátní návštěvníky přitahuje chrám svatého jména Panny Marie ve Křtinách a zámek Rájec nad Svitavou.

Specifickou formou cestovního ruchu jsou návštěvy výrobních provozů, zkušenosti z Pivovaru Černá Hora mohou být zajímavou inspirací i pro další subjekty.

6.1.1.5. Trendy cestovního ruchu a jejich vliv na oblast

Agentura Czech Tourism identifikovala několik kvalitativních trendů v oblasti mezinárodního cestovního ruchu (CzechTourism, 2012). Část z nich se dotýká i CR v ORP Blansko:

- využití mobilních technologií pro navigaci, rezervace a informační podporu,
- snižování nákladů na cestu a zdůraznění poměru kvalita/cena,
- udržitelnost cestovního ruchu,
- adrenalinové a zážitkové formy turismu s dobrodružnými prvky,
- poznávání života a kultury navštívených destinací,
- zdravotní turismus,
- eventový cestovní ruch.

Rostoucí trend vykazuje i skupina mladých mezinárodních cestovatelů, kteří požadují levnější ceny služeb (doprava, ubytování) a zábavu odpovídající věku, ovšem na druhou stranu zůstávají v území déle (mají tendenci je prozkoumávat) a jsou zvyklí za cestování vynakládat peníze.

S růstem počtu zahraničních návštěvníků v ČR v důsledku oslabení koruny lze očekávat i zvýšení podílu zahraničních návštěvníků v Moravském krasu. Většina zahraničních turistů, kteří do území

přijíždí za návštěvou jeskyní (a pravděpodobně i celkově), jsou nicméně klienty cestovních kanceláří (viz. Příloha 1). To umožňuje efektivně zacílit marketing destinace na segment cestovních kanceláří (Polsko, Rusko, Čína). Na příkladu návštěvníků z Číny (ve statistikách Správy jeskyní ČR jsou vedeni jako Taiwanci) je však vidět, že v území chybí subjekt, který by se marketingu cíleně věnoval. Mezi léty 2009 a 2013 skokově poklesl počet návštěvníků jeskyní vedených jako Taiwanci, kteří tehdy tvořili třetí největší skupinu návštěvníků. Důvodem poklesu počtu návštěvníků z této země o 80% je vyřazení destinace z programů cestovních kanceláří.

Pro rozvoj zahraničního cestovního ruchu v území se jeví jako perspektivní skupina mladých cestovatelů, kterým by přírodní atraktivita území mohly naplnit touhu po dobrodružství a poskytnout oddech od městské turistiky. Tato skupina oceňuje kvalitní informační podklady publikované na internetu a vyžaduje levné ubytování.

V oblasti tuzemského cestovního ruchu můžeme pozorovat prolongaci trendu snižující se spotřeby při růstu domácího cestovního ruchu v řádu jednotek procent. Zkracuje se doba pobytu návštěvníků.

Široké spektrum návštěvníků přitahuje adrenalinová forma speleologického zážitku. Jedná se o trend, ze kterého by mohl cestovní ruch v území vytěžít, proto se mu v dalším textu věnujeme podrobněji, ovšem nikoliv na úkor zničení nenahraditelného přírodního dědictví.

Trendem posledních 15 let je nárůst cykloturistiky. Podrobněji je diskutován v kapitole věnované doplňkové infrastruktuře cestovního ruchu. Za zmínku nicméně stojí nezamýšlená nová forma cestovního ruchu v podobě příznivců in-line bruslí v obci Sloup, kde v rámci komplexních pozemkových úprav vznikla vhodná komunikace údolím Luhy.

V území se zatím pouze částečně etabloval trend udržitelného cestovního ruchu s vysokou přidanou hodnotou v podobě hlubšího poznávání místní kultury a přírodních a kulturních zajímavostí. Etablovaný je v segmentu škol (tzv. captive audiences), v ostatních segmentech návštěvníků se zatím neprosazuje, ačkoliv nabídka existuje (viz. 6.1.2.4). Je to pravděpodobně proto, že většina návštěvníků území je tuzemské provenience a tento trend se zatím ještě v ČR nerozšířil.

Na trend wellness a zážitkovo-zdravotní turistiky navazují pivní lázně v Černé Hoře.

Zachycovat trendy a vytvářet závěry o jejich promítnutí se na úroveň ORP Blansko je metodicky poměrně složitý úkol a to v obou krocích. Další závěry by bylo možné učinit teprve po provedení dlouhodobého srovnatelného výzkumu návštěvníků, jaký například probíhá ve spolupráci s akademickou sférou v Krkonoších a na Šumavě.

6.1.2. Analýza oblasti cestovního ruchu

6.1.2.1. Kulturně – historické atraktivity

Seznam kulturních památek obsahuje Příloha 3. Z hlediska cestovního ruchu je podstatný způsob jejich interpretace a návštěvnost. Na území ORP Blansko se nachází 4 národní kulturní památky: Zámek Rájec nad Svitavou, Poutní kostel svatého Jména Panny Marie ve Křtinách, technická památka Stará huť u Adamova a Světelský oltář v kostele sv. Barbory v Adamově. Stará huť a Zámek Rájec nad Svitavou jsou přístupny po zaplacení vstupného do interiérů, Světelský oltář je přístupný po dohodě s farností v Adamově, chrám ve Křtinách je přístupný zdarma během dne, nekoná-li se církevní obřad.

Kulturními památkami, do kterých je zpoplatněn vstup jsou: Zámek Blansko, Muzeum tradičního bydlení a perleťářství v Senetářově, větrný mlýn v Rudici, Nový hrad u Adamova.

Dalšími cíli zájemců o poznávání kulturních památek jsou obrazy Mikuláše Medka v kostele sv. Petra a Pavla v Jedovnicích, v kapli v Kotvrdovicích a v kostele v Senetářově. Senetářovský kostel je sám o sobě cílem znalců architektury. Poutními místy jsou kromě Křtin i kostel ve Sv. Kateřině a Chrám Panny Marie Bolestné ve Sloupu, ke kterému přiléhá hřbitov s místem posledního odpočinku příslušníků rodu Salmů, jejichž litinové náhrobky jsou bohatě zdobeny.

Běžně nepřístupnými památkami jsou zámek v Černé Hoře, tzv. zámek ve Křtinách, větrný mlýn v Ostrově u Macochy a Klamova huť.

Naopak pro potěchu návštěvníků byl vybudován Lesnický Slavín na pozemcích Školního lesního podniku Křtiny, který kromě souboru pomníků a památníků významných umělců a akademických osobností udržuje i parkové úpravy v jejich okolí.

Volně přístupné jsou i sochy husitských bojovníků vytesané v kopci Velký Chlum Stanislavem Rolínkem.

Na území ORP Blansko se nachází tři dobře patrné zříceniny hradů: Blansek, Čertův hrádek a Holštejn všechny obestírají zajímavé příběhy. Méně patrná je zřícenina hradu Doubravice nad Svitavou. Nejasná je historie nepřístupného hradu v Rytířské jeskyni a tvrze v Rudici.

Díky práci profesora Ervína Černého – Křetínského bylo na území ORP detekováno umístění několika desítek zaniklých středověkých osad. Zdařile je provedena interpretace osady Bystřec v Rakoveckém údolí, na ostatních místech tento fenomén však teprve čeká na interpretaci.

V přehledu nemůže chybět Muzeum pivovarnictví, které provozuje soukromý subjekt v historických prostorách pod hotelem Sladovna v Černé Hoře a stálá expozice Olomučanské keramiky v prostorách obecního úřadu v Olomučanech.

6.1.2.2. Přírodní atraktivity

Obsáhlý seznam přírodních atraktivit obsahuje Příloha 2. Z hlediska cestovního ruchu jsou klíčové jedinečné přírodní útvary Moravského krasu. Jednak přitažlivé tvary reliéfu, pro které používám termín „skalní scenérie“ a především jeskyně.

Skalní scenérie

Podceňovanou přírodní atraktivitou Moravského krasu jsou skalní scenérie. Analyzujeme-li však komentáře z cestovatelských webů, zjistíme, že pohled do Macochy je stejně často komentovaným zážitkem jako jízda na lodičkách v Punkevních jeskyních. Z důvodu změny péče o území došlo ke ztrá-

tě řady míst, která byla pohledově atraktivní. Udržována jsou na Vilémovické stráni, Balcarce, Vykydalově stráni a Kolíbkách. Vyhlídka je na Koňském spádu. Z dosahu návštěvníků zmizel dřívější symbol Moravského Švýcarska – Čertův most v Suchém žlebu i výhled do Pustého žlebu z Punkevní stěny. Průchod po dřívějších turistických stezkách pod skalními útesy Suchého žlebu a Josefovského údolí již není možný z důvodu ochrany přírody. Jsme přesvědčeni, že údržba stávajících a případně i obnova historických pohledově atraktivních skalních scenérií zvýší atraktivitu oblasti a rozšíří pohled návštěvníků na Moravský kras. Nízkonákladovým námětem může být vyznačení odbočky na vyhlídku na skalní okno nad Býčí skálou a dále ke Krkavčí skále od jeskyně Kostelík (modrá turistická značka).

Jeskyně

Jednak se jedná o jeskyně volně přístupné bez průvodce. V souladu s ochrannými podmínkami CHKO Moravský kras je takovýchto jeskyní ve sledovaném území málo, prakticky jenom ty, ke kterým vede turistická značka (Kostelík, Jáchymka, nikoliv však již Smrtní jeskyně či Vintoky). To vede k situacím, kdy zvědaví návštěvníci tyto jeskyně navštěvují v rozporu s ochrannými podmínkami. Jsme přesvědčeni, že by správa CHKO měla v této oblasti revidovat svůj přístup a jasně vymezit a komunikovat, do kterých jeskyní turisté mohou nahlížet a do kterých nikoliv. Zážitek z nakouknutí do temné chodby, kterou návštěvník „objeví“ naplňuje základní očekávání od Moravského krasu.

Další kategorií jsou jeskyně nepřístupné, do kterých se nicméně pořádají výpravy a to jak odborné, tak pro širší okruh přátel jeskyňářů či pracovníků správy CHKO, ale i komerční výpravy organizované cestovními a zážitkovými agenturami. Vzhledem k rostoucímu tlaku z komerční sféry je nutné, aby správa CHKO vydala na základě jednání se zainteresovanými subjekty jasná pravidla pro tuto činnost. V ideálním případě by měla být pravidla nastavena tak, aby vedla k rozvoji cestovního ruchu na místní úrovni.

Základním kamenem cestovního ruchu oblasti nicméně zůstávají veřejnosti přístupné jeskyně v péči Správy jeskyní ČR (SJČR). V Moravském krasu se jedná se o pět jeskyní, jejichž charakteristiky z hlediska cestovního ruchu představuje následující tabulka Tab. 97.

Tab. 97 Přehled veřejnosti přístupných jeskyní v Moravském krasu

	Sloupsko – šošůvské jeskyně	Punkevní jeskyně	Kateřinská jeskyně	Balcarka	jeskyně Výpus-tek
provozní doba	celoročně, v zimě po dohodě	celoročně, zkrácená v období X-III	III-XII, zkrácená mimo sezónu	III-XI, zkrácená mimo sezónu	celoročně, zkrácená X-IV
délka prohlídky	60 a 100 min.	60 min.	40 min.	60 min.	70 min.
cena plného vstupného	100,- a 130,- dle délky trasy	170,-	90,-	100,-	110,-
návštěvnost (průměr 2009-2013)	38 092	195 981	37 524	25 914	18 753
podíl zahraničních návštěvníků (2013)	9%	38%	28%	8%	5%

Z metodického hlediska je potřeba zmínit, že podíl zahraničních návštěvníků je získán z údajů při rezervaci vstupenky. Kupuje-li tak vstupenku pro zahraniční návštěvníky česky hovořící osoba, nejsou tyto zahraniční návštěvníci do systému zaneseni. Zaměstnanci Správy jeskyní odhadují proto počet zahraničních návštěvníků o 10% vyšší. Jak je patrné z části 6.1.2.5, návštěvnost jeskyní během posledních pěti let trvale klesá. Zájem ztrácí návštěvníci z ČR, naopak zahraničních návštěvníků přijíždí

více. K vysvětlení tohoto trendu nemáme dostatek relevantních podkladů, nicméně jeho pokračování může být ohrožujícím pro cestovní ruch v celé oblasti, pokud se projeví i v úbytku příjezdů návštěvníků. Vzhledem k tomu, že se tak zatím nestalo, lze předpokládat, že tuzemští návštěvníci do Moravského krasu přijíždí čím dál více i za jinými atraktivitami nežli jsou veřejnosti přístupné jeskyně.

V rámci ohniskové skupiny zazněl ze strany starostů tradiční povzdech nad nízkou angažovaností Správy jeskyní na rozvoji území mimo jí svěřené jeskyně. Jedná se o vyjádření dlouhodobé frustrace z nulového podílu na zisku, který se v jeskyních realizuje, a který je přerozdělován v rámci provozující příspěvkové organizace se sídlem v Průhonicích. Jsme přesvědčeni, že klíčem k řešení tohoto dlouhodobého problému by mohla být aktivní podpora destinačnímu managementu oblasti ze strany SJČR, která je ve vlastním zájmu organizace. První vlaštovkou v tomto směru je spolupráce s obecně prospěšnou společností Dům přírody Moravského krasu na společném vstupním do jeskyní a expozice připravovaného návštěvnického střediska.

Chráněná území

Důležitou roli při rozhodování zájemců o poznávání přírody hrají paradoxně zvláště chráněná území (Medek, 2004). Území ORP Blansko patří k místům s nejvyšší koncentrací maloplošných zvláště chráněných území v České republice. Zvláště vynikají území v kategoriích národní přírodní rezervace a národní přírodní památka. Jedná se o NPR Vývěry Punkvy, NPR Habrůvecká bučina, NPR Býčí skála a NPP Rudické propadání. Dále to je 5 přírodních rezervací a 4 přírodní památky.

Arboretum Křtiny

Arboretum založené profesorem Augustinem Bayerem je zájemcům otevřeno v sezóně každou sobotu, skupinám po domluvě, hojně navštěvované jsou tradiční podzimní a jarní dny otevřených dveří. Vstup je zpoplatněn.

6.1.2.3. Podmínky pro turistiku

Jádrová část území ORP patří k prvním destinacím turistů v Českých zemích. Dokládá to osvětlení Eliščiny jeskyně u Sloupu elektrickým světlem již v roce 1881 či stavba gloriety a později i vyhlídkových plošin u propasti Macocha. Kromě pěší turistiky se v destinačním jádru po vyloučení automobilové dopravy ze Suchého a Pustého žlebu významně etablovala i cykloturistika. V zázemí destinace se rozvíjí hipoturistika. Pro turistiku v současnosti na území ORP existuje následující infrastruktura.

Pěší trasy a naučné stezky

Oblast je protkána desítkami kilometrů značených pěších tras. Jejich vedení je do značné míry podmíněno morfologií terénu. Síť tras byla redukována z důvodu ochrany přírody o trasy vedoucí atraktivním skalnatým terénem ve svazích krasových kaňonů (Pustý a Suchý žleb, Josefovské údolí), na ty si však dnes vzpomenou pouze pamětníci. Trasy lze považovat za dostatečné pro delší turistické pochody. Chybí krátké okruhy (do 2 hodin) pro návštěvníky používající individuální automobilovou dopravu. Vyznačování okruhů je v ČR tradičně spojeno s budováním naučných stezek (např. Stezka Jana Šmardy okolo Pustého žlebu), lze je však jednoduše vytvořit i propojením stávajících tras.

V zájmovém území se nachází několik vyznačených naučných stezek. Tímto termínem označujeme pěší trasy přímo vyznačené v terénu, nikoliv soubory informačních panelů, které na sebe nava-

zují tematicky či číslováním (o těch pojednává část 2.2). Obecně se ale od značení těchto tras ustupuje, mj. z důvodu problematické údržby značení v terénu. Za pozornost stojí naučná stezka Rudické doly, jejíž zastavení jsou v terénu vyznačena kameny s číslem, podle kterého si návštěvník vyhledá výklad k místu v zakoupené brožurce.

Cyklotrasy

Zájmová oblast je častým cílem pro cykloturistiku. Hlavními cíli cyklistů je jednak jižní část území (Bukovina, Bukovinka, Křtiny, Adamov), která těží z blízkosti Brna, dále střední část Moravského krasu s atraktivními cyklostezkami Suchým a Pustým žlebem a mezi silničními cyklisty jsou oblíbené vrcholové části Dražanské vrchoviny. Díky budování nových polních cest v rámci komplexních pozemkových úprav a vzniku cyklostezek z dalších dotačních titulů se příležitosti pro cykloturistiku (případně in-line bruslení) rychle rozšiřují.

Problematické zůstávají cyklostezky vedené po komunikaci 2. třídy č. 379 (Lažánky- Blansko-Šebrov), ačkoliv zde došlo k vymezení zvláštních pruhů pro cyklisty. Po této komunikaci je vedena i mezinárodní cyklotrasa Greenway Krakow – Morava – Wien, která prochází územím ORP v trase Sloup - Ostrov u Machochy - Blansko - Adamov.

Trasou nadregionálního významu je stezka Hradec Králové – Břeclav, která územím prochází po linii Sloup - Ostrov u Macochy - Jedovnice - Bukovinka.

Síť cyklotras regionálního a místního významu můžeme označit za dostatečně hustou, nicméně je potřeba provést revizi jejich trasování s ohledem na nově vybudovanou infrastrukturu.

Skalní terény

Na území ORP se nachází 26 povolených horolezeckých terénů. O tyto terény pečují správci skal jmenovaní Českým horolezeckým svazem. Uvedené terény mají na starosti dva správci skal. Ti jsou zodpovědní za funkční a bezpečné vyznačení pro skalní lezení. Infrastrukturu má na starosti Český horolezecký svaz, ačkoliv slouží i nečlenům.

Další sportovní infrastruktura

„Významnou pozici v nabídce možností trávení volného času zaujímá ... také vybavenost turistického území ostatní sportovní infrastrukturou. Její přínos spočívá především v rozšíření spektra možných aktivit. Řadíme k ní bazény, koupaliště, atletické a zimní stadiony, sportovní haly, tělocvičny a hřiště pro různé hry (tenis, volejbal, basketbal, nohejbal, squash apod.), kuželny, fitness centra, golfové hřiště, atd.“ (Křivánek, 2006:40).

V oblasti vodních sportů se jedná především o koupaliště ve Sloupu, Křtinách a Aquapark a krytý bazén v Blansku. Tenisové kurzy v Adamově, Blansku, Černé Hoře, Jedovnicích, Krasové a Rudici. Bowling (Blansko, Jedovnice, Rájec-Jestřebí, Sloup). V oblasti zimních sportů je potřeba zmínit aktuálně nefunkční sjezdovku Hořice.

Řadu sportovní infrastruktury si pro své hosty zajišťují ubytovací zařízení.

Na území ORP fungují dvě půjčovny koloběžek (Vilémovice, Skalní mlýn), půjčovna kol na Skalním mlýně byla zrušena a funguje v penzionu Surf v Klepačově, který je ovšem umístěn mimo hlavní východiště.

Informační centra

Na území ORP Blansko působí několik informačních center. Celoročně je to především Blanenská informační kancelář Blanka, která je jako jediná členem Asociace turistických informačních center České republiky (klasifikační třída B). Otevřená je celoročně ve všední dny od 9:00 do 18:00 hodin, v sobotu do 12:00. Blanka provozuje informační portál blanensko.cz.

Město Rájec-Jestřebí provozuje celoročně Informační a vzdělávací centrum města v budově městské knihovny. Otevřené je pouze ve všední dny v sezóně 9:00 - 18:00 s polední přestávkou. Mimo sezónu se otevírací doba v jednotlivé dny liší. Podobně provozuje informační centrum v knihovně i město Černá Hora. Provoz je i zde celoroční ve všední dny (pondělí, středa 8:00 - 10:30, 12:00 - 17:00, ostatní dny 8:00 - 12:00).

Jako informační centra jsou označené i prodejny vstupenek do jeskyní na Skalním mlýně (denně od 8:00 do 16:30, v říjnu až březnu do 15:00) a u Horního můstku na Macoše, která je od října do dubna uzavřena. Tyto kanceláře dokážou poskytnout podrobné informace týkající se veřejnosti přístupných jeskyní a základní informace týkající se pohybu v prostoru Skalní mlýn – Macocha, nabízí zdarma vystavení materiálů poskytovatelům služeb, ovšem roli informačních středisek pro návštěvníky neplní.

V rámci projektu Spolku pro rozvoj venkova Moravský kras vznikla již v roce 2002 síť tzv. informačních středisek, které fungují během turistické sezóny a jejichž provoz většinou platí obce. V roce 2008 byla doplněna o Veselici.

Tab. 98 Informační střediska Spolku pro obnovu venkova Moravský kras

obec	adresa	otevírací doba
Sloup	č.p. 1	1. VI. - 30. VI. – víkendy, svátky 9:00 - 17:00 h 1. VII. - 15. IX. – každý den 9:00 - 17:00 h 16. IX. - 30. IX. – víkendy, svátky 9:00 - 17:00 h
Vavřinec	Veselice, kulturní dům	1. VI.- 30. VI. – denně 10:00 - 18:00 (v VI mimo pondělí), v IX denně mimo pondělí 10:00 - 17:00 1. X. – 30. X. – víkendy 10:00 - 17:00
Ostrov u Macochy	č.p. 107	1. V. - 14. VI. – víkendy, svátky 10:00 - 17:00 h 15. VI. - 15. IX. – každý den 9:00 - 17:00 h 16. IX. - 30. IX. neděle, svátky 10:00 - 17:00 h
Jedovnice	Havlíčkovo nám. 311 (provoz spojen s knihovnou)	celoročně PO 8.30 - 11.00, 13.00 - 15.00 ÚT, ST, ČT - 8.30 - 11.00, 13.00 - 17.00 PÁ - 8.30 - 11.00
Rudice	Větrný mlýn Rudice	1. V.-30. IX. – denně 9:00 – 17:00 1.XI.-31.III. zavřeno, jinak o víkendech
Vavřinec	Veselice, kulturní dům	1. VI.- 30. VI. – denně 10:00 - 18:00 (v VI mimo pondělí), v IX denně mimo pondělí 10:00 - 17:00 1. X. – 30. X. – víkendy 10:00 - 17:00

Zatímco informační centra v menších obcích ORP Blansko se přizpůsobují cestovnímu ruchu, fungují i o víkendech a jsou v zimě uzavřena, centra ve větších sídlech (Černá Hora, Rájec-Jestřebí, Jedovnice) se přizpůsobují pracovní době knihoven, se kterými jsou spojena, fungují sice celoročně, ovšem pouze v pracovní dny a jejich cílovou skupinou jsou spíše místní obyvatelé. Specifické jsou kanceláře rezervační služby správy jeskyní, které se soustředí na prodej vstupenek, ale mají velký potenciál pro poskytování dalších informací návštěvníkům (totéž se týká dalších míst s prodejem vstupenek, viz 6.1.2.5).

Z hlediska počtu návštěvníků a rozsahu služeb je klíčová Blanenská informační kancelář Blanka. Významnou roli může sehrát informační centrum v připravovaném Domu přírody Moravského krasu.

Ostatní doprovodná infrastruktura

Z dopravní infrastruktury cestovního ruchu je potřeba zmínit především vláček v trase Skalní mlýn – Punkevní jeskyně a lanovku Punkevní jeskyně – Macocha, které provozuje Společnost pro Moravský kras, a.s.

Napojením území na dopravní infrastrukturu se zabývá část 1.3. Z hlediska stavu silniční dopravní infrastruktury uvnitř území ORP je nutno konstatovat významné zlepšení, ke kterému došlo v posledních 10 letech. Ve velmi špatném stavu zůstává napojení Krasové v obou směrech (silnice 37362), silnice Ostrov – Sloup (37363) přes Ostrovskou plošinu, komunikace v katastru Vavřince a část silnice Petrovice – Rájec Jestřebí (377).

6.1.2.4. Ostatní atraktivity

Eventy

Z ohniskové skupiny starostů vyplynulo, že pořádání eventů považují za nejefektivnější způsob, jak přivést do obce návštěvníky. Na území ORP se koná celá řada událostí, které jsou organizovány jak na místní úrovni (např. Medový jarmark ve Sloupu), tak i externími subjekty (Street Dance Kemp Europe v Jedovnicích, sportovní soutěže, srazy sběratelů). Specifickou formou cestovního ruchu tohoto typu jsou náboženské poutě, se 16 poutěmi ročně dominuje křtinský chrám, poutě se však konají i ve Sloupu (Květný pátek a Podzimní pouť) a v Císařské jeskyni (květen).

Na poskytování zázemí pro konferenční turistiku se specializuje Zámek Křtiny.

Tab. 99 Přehled významných akcí cestovního ruchu v ORP Blansko

měsíc konání	místo	název akce	charakter akce
březen	Zámek Rájec nad Svitavou	Výstava kamélií	prohlídka zámeckých skleníků a výstava kamélií
duben	Sloup	Pouť	pouť římskokatolické církve
duben	Černá Hora	Zahájení turistické sezóny	zábavné pivní slavnosti
květen	Josefovské údolí	Den parků	rekonstrukce historické tavby železné rudy s doprovodnými akcemi
červen (květen)	Jedovnice	Závody motorových člunů	Grand prix ČR zařazená i do seriálu mistrovství Evropy a mistrovství světa
červen	Křtiny	Hlavní pouť	největší z několika tradičních poutí na nejvýznamnější poutní místo v regionu
červenec	Jedovnice	Street Dance Camp	mezinárodní setkání tanečníků stylu street dance
srpen (září)	Blansko a okolí	Půlmaraton Moravským krasem	tradiční sportovní událost
září	Černá Hora	Pivní pouť	zábavné pivní slavnosti
říjen	Jedovnice	Výlov rybníka Olšovec	
listopad	Blansko	Rajbas Outdoor Kotlík	festival cestovatelských filmů s doprovodnými akcemi

Rozhledny

Vzhledem k velikosti území ORP Blansko je pozoruhodné množství rozhleden, které se na jeho území a v blízkém okolí nachází. Přehled stávajících uvádí Tab. 100, v přípravě je projekt rozhledny Hořice, jejímž investorem by bylo město Blansko.

Tab. 100 Přehled rozhleden v ORP Blansko a nejbližším okolí

název	katastr	provozovatel	provozní doba	plné vstupné
Podvrší u Veselice	Vavřinec	obec Vavřinec	V, VI, IX, X – víkendy VII, VIII denně	20,-
Spešovská rozhledna	Spešov	obec Spešov	celoročně	zdarma
Rozhledny do 5 km od hranice ORP Blansko				
Alexandrova rozhledna	Babice nad Svítavou	město Adamov	celoročně	zdarma
Babí lom	Lelekovice	Obec Lelekovice	celoročně	zdarma
Malý chlum	Obora	obec Obora	celoročně	zdarma

Vodní plochy

Na území ORP Blansko se nachází krytý bazén pro veřejnost a venkovní Aquapark. Otevřená koupaliště se nachází v Černé Hoře, Křtinách, Sloupu a Spešově. Požární nádrž používaná jako koupaliště je v Lubě.

Oblíbená přírodní koupaliště jsou v Blansku (Palava), Šošůvce (koupaliště pod Helišovou skálou). Rizikovými místy se zákazem koupání jsou lom u nádraží v Blansku a především rybník Olšovec v Jedovnicích. Vzhledem k tomu, že v okolí rybníka Olšovec je soustředěna většina ubytovacích kapacit oblasti ORP Blansko, považujeme stav čistoty vody v rybníku za jedno z hlavních ohrožení cestovního ruchu oblasti. Pokud nedojde k vyřešení situace, lze očekávat postupný (!) odliv návštěvníků, kteří do těchto míst přijíždějí trávit volno u vody. Nádrž je od léta 2013 rozhodnutím Krajské hygienické stanice v Brně uzavřena pro koupání a to přesto, že v roce 2008 došlo k jejímu odbahnění za řádově desítky milionů Kč. Někteří odborníci (Polášková, 2014) se domnívají, že na vině je především nevhodné rybářské hospodaření vedoucí k destrukci zooplanktonu a následné expanzi sinic. Zázemí univerzitního města Brna přitom disponuje dostatečnými vědeckými kapacitami pro vyřešení tohoto problému, jak ukázal úspěšný projekt vyčištění Brněnské přehrady.

Zážitkové atraktivity a poznávací cestovní ruch

Zážitky v prostředí jeskyní zajišťuje především firma Speleoart se sídlem v Blansku, tzv. kurzy speleologie lákající na prohlídku Rudického propadání pořádají někteří členové základní organizace České speleologické společnosti 6-04 Rudice. Správa jeskyní ČR nabízí zážitkovou cestu ve spodních patrech Sloupsko-šošůvských jeskyní.

Nabídka průvodcovské činnosti v Moravském krasu mimo prostředí jeskyní není v území rozvinuta, nabízí ji firma Speleoart, občanské sdružení Včela pro Moravský kras a Půjčovna koloběžek ve Vilémovicích. Trasy s průvodcem po Blansku nabízí Blanenská informační kancelář Blanka. Exkurze pro školy a organizované skupiny v území ORP realizuje Lipka, pracoviště Rychta a Středisko ekologické výchovy Kaprálův mlýn a v Josefovském údolí i Ekologické volnočasové centrum Švýčárna.

Průvodcovské služby nabízí svým hostům i někteří ubytovatelé (např. hotel Stará škola), jsou ale minimálně využívány.

V roce 2013 byl pro veřejnost otevřen v prostoru bývalého lomu přírodní areál Velká Dohoda nabízející lanové aktivity, ferraty, lezeckou stěnu a informační tabule. Nachází se přibližně 4 km od Campingu Baldovec (mimo území ORP Blansko), který nabízí rovněž lanové aktivity a adrenalinové sporty.

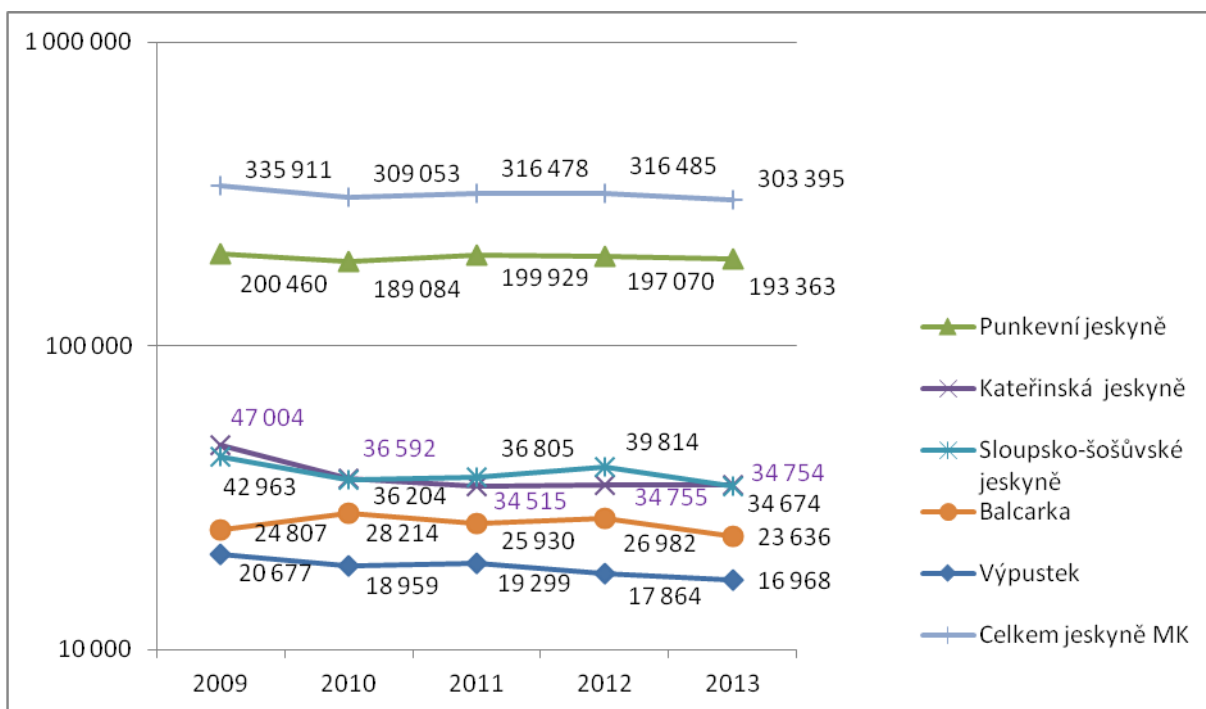
Na hranici zážitkové a poznávací turistiky se nachází exkurze, které ve svých provozech nabízí Pivovar Černá Hora.

Specifickým produktem cestovního ruchu je Pohádkové království šneka Krasíka. V místech tzv. pohádkových kanceláří (převážně provozovny služeb) sbírají zájemci do pasů razítka, za která mohou získat odměny v podobě pexesa či knihy pohádek. Realizace projektu pod vedením MAS Moravský kras byla zahájena v dubnu 2014 a v prvním roce se do něj zapojilo několik desítek místních obyvatel a návštěvníků.

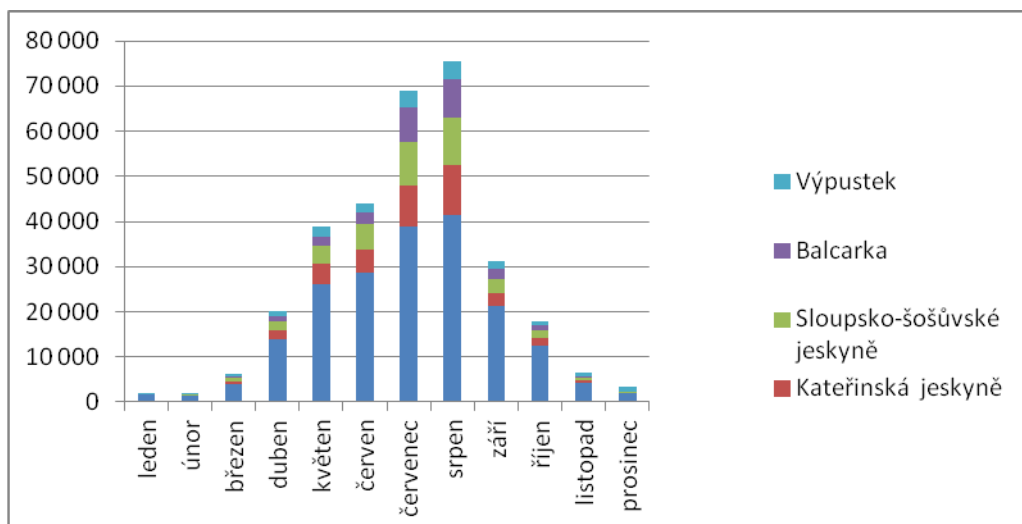
6.1.2.5. Návštěvnost vybraných atraktivit a objektů

Veřejnosti přístupné jeskyně

Návštěvnost jednotlivých jeskyní ilustruje Graf 32, rozložení návštěvnosti během roku Graf 33. Do přehledu jsme zahrnuli i jeskyni Výpustek, která sice de facto neleží na území ORP, ale leží u komunikace mezi dvěma sídly, která jsou součástí ORP.

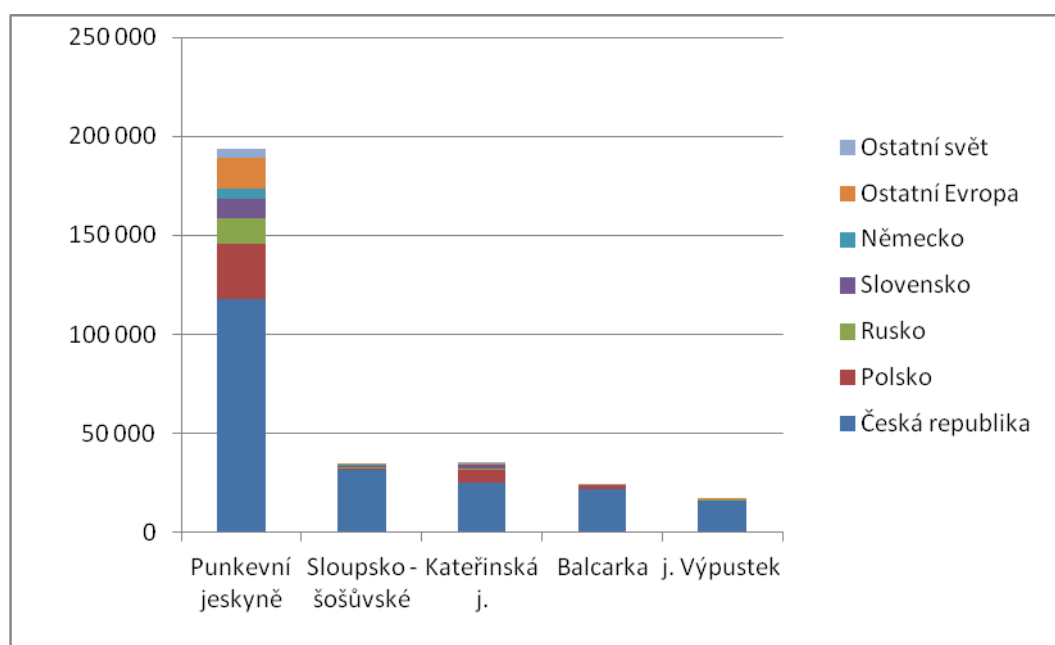
Graf 32 Vývoj počtu návštěvníků jeskyní 2009-2013, logaritmické měřítko (data SJČR)

Graf 33 Rozložení návštěvnosti během roku - průměrná návštěvnost v letech 2009-13 (data SJČR)

Z grafů je patrný trend postupného mírného poklesu návštěvnosti jeskyní, který je nejmarkantnější u jeskyně Výpustek. V případě jeskyně Balcarka nutno podotknout, že byla po rekonstrukci otevřena v roce 2009 až v červenci. Pokles návštěvnosti je nicméně dlouhodobým trendem. Zároveň je zřejmá výrazná sezónnost návštěvnosti. Počet návštěvníků v pětiměsíčním období listopad až březen odpovídá jedinému ze sousedních měsíců tohoto období (říjen, duben). 88% návštěvnosti jeskyní Moravského krasu se realizuje během šesti měsíců od dubna do září. Zvýšení návštěvnosti jeskyní v období listopad až březen se tak jeví jako jedna z možných cest rozvoje cestovního ruchu v oblasti.

Velmi nevyrovnaný je podíl zahraničních návštěvníků, jak ilustruje Graf 34 sestavený na základě dat z roku 2013.

Graf 34 Počty zahraničních návštěvníků veřejnosti přístupných jeskyní v roce 2013 (data SJČR)

Jak již bylo uvedeno, více než 38% návštěvníků Punkevních jeskyní jsou zahraniční turisté, u Kateřinské jeskyně se jedná o nejméně 28%. Z údajů je patrné, že Skalní mlýn je pro zahraniční návštěvníky naprosto převažujícím východištěm. Vyčleníme-li ze souboru zahraničních návštěvníků občany Slovenska, budou téměř polovinu zahraničních návštěvníků tvořit Poláci a pětinu Rusové. Pro tyto návštěvníky je typická forma skupinové návštěvy s minimální možností individuálního ovlivnění programu, což má významné dopady na využívání dalších služeb v regionu.

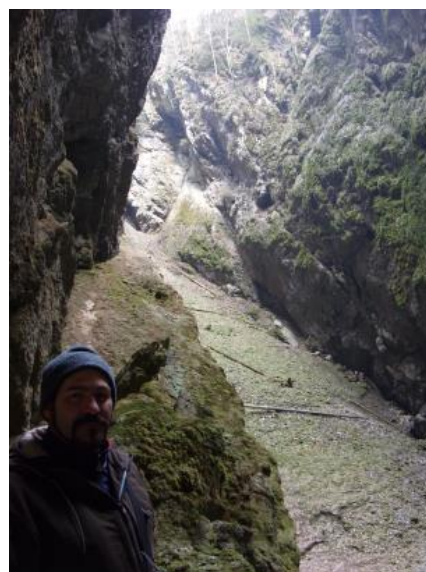
Kulturní památky

Pro srovnání uvádíme zjištěné údaje o návštěvnosti kulturních památek v ORP Blansko a širším regionu.

Tab. 101 Návštěvnost vybraných kulturních atraktivit

region	název památky	rok zjištěných dat	návštěvnost
ORP Blansko	Zámek Rájec nad Svitavou	2011	18 021
ORP Blansko	Stará huť u Adamova	2013	2397
ORP Blansko	Muzeum Blansko	2011	12 040
ORP Blansko	Věž kostela sv. Martina	2013	324
ORP Blansko	Větřák Rudice	2010	13 650
ORP Blansko	Muzeum perletářství Senetářov	2011	2 100
srovnání			
ORP Blansko	Informační kancelář Blanka	2013	
Jihomoravský kraj	Státní zámek Lednice (UNESCO)	2011	304 724
Jihomoravský kraj	Státní Hrad Bítov	2011	52 338
Jihomoravský kraj	Zámek Slavkov	2011	38 837
Středočeský kraj	Hrad Karlštejn	2011	223 789
Jihočeský kraj	Zámek Hluboká nad Vltavou	2011	246 914

Z údajů je patrné, že jeskyně Moravského krasu co do počtu návštěvníků patří mezi nejvýznamnější turistické cíle v České republice a jsou suverénně největším atraktantem v území. Překvapivě vysoká je návštěvnost větrného mlýna a muzea speleologie v Rudici. Ukazuje, že i malá vhodně lokalizovaná a tematicky zaměřená expozice dokáže přitáhnout dostatek návštěvníků. Zároveň poukazuje na možnosti pro tvorbu doplňkových služeb cestovního ruchu u míst s koncentrací ubytovacích kapacit.

Obr. 13 Návštěvník z Itálie na dně propasti Macocha

6.1.2.6. Struktura ubytovacích zařízení a jejich vytíženost

Ubytovací zařízení jsou považována za jeden z nutných předpokladů rozvoje cestovního ruchu. Důležité je zde nejenom kapacitní hledisko, tzn. agregované počty pokojů a lůžek, ale i struktura těchto zařízení:

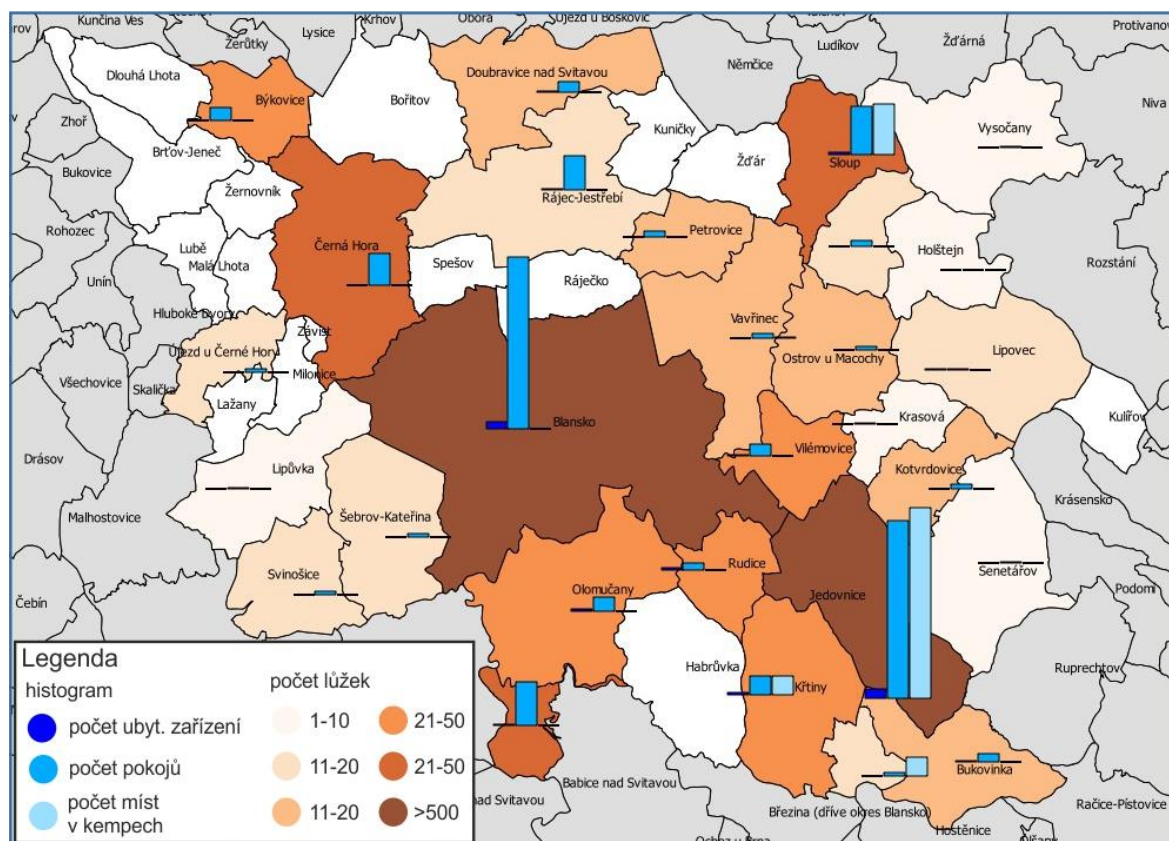
- z hlediska počtu lůžek v jednom zařízení – kapacitnější zařízení jsou vyhledávána pro skupinové a kongresové akce cestovního ruchu, zařízení s ubytovací kapacitou do 10 lůžek slouží takřka výhradně rodinné rekreaci.
- z hlediska počtu a vlastnické struktury – lze předpokládat, že na rozdíl od zařízení provozovaných zaměstnanci a vlastněných kapitálem mimo region vytváří menší zařízení vlastněná místními podnikateli řadu synergií – podílejí se na životě obce, investují zisky v místě, aktivně propagují atraktivitu regionu a doporučují další místní služby, jsou přímo závislí na stavu místního prostředí a je v jejich přímém zájmu je rozvíjet a chránit;
- z hlediska distribuce ubytovacích zařízení – rovnoměrněji rozptýlená ubytovací zařízení dávají větší možnost zisku podnikatelům, kteří v obcích zajišťují základní služby; jak vyplynulo z fokusní skupiny starostů, důležitější než vznik nových pracovních míst v důsledku rozvoje cestovního ruchu je podpora stávajících služeb, u kterých právě sezónní příjem od návštěvníků může být pomyslným jazýčkem na vahách ovlivňujícím pokračování či uzavření služby.

Pro zjištění situace v oblasti ubytovacích zařízení na území ORP Blansko byly použity dva zdroje dat. Jednak data Českého statistického úřadu (ČSÚ), který čerpá údaje z vlastního Registru ubytovacích zařízení. Tato zařízení definuje minimálním počtem deseti lůžek v nejméně pěti pokojích. V Registru (a datech sbíraných ČSÚ) tedy jednak nefigurují menší ubytovací zařízení a zároveň existuje řada zařízení s odpovídající kapacitou, která v něm nejsou uvedena. Z těchto důvodů bylo nutné provést vlastní šetření, které se opíralo o znalost místa a kombinovalo vyhledávání veřejně dostupných údajů s telefonickým dotazováním. Pozornost výzkumu se soustředila na všechny obce ORP s výjimkou města Blanska a městyse Jedovnice. U těchto sídel byla využita data ČSÚ u vědomí jejich omezené absolutní přesnosti, která je však díky vysokému počtu ubytovacích zařízení a rozsáhlé lůžkové kapacitě v relativním měřítku podstatně vyšší než v ostatních obcích. Výsledky šetření shrnuje následující tabulka, prostorové vazby vyjadřuje Obr. 14.

Tab. 102 Počty a velikosti ubytovacích kapacit v obcích ORP

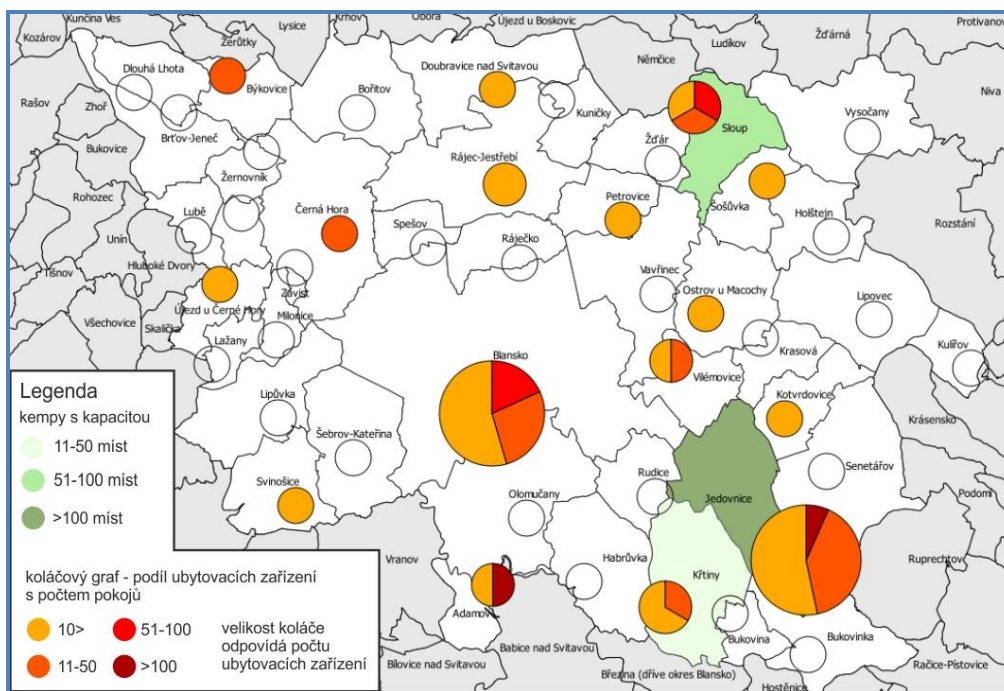
Obec	Počet ubytov. zařízení	Počet pokojů	Počet lůžek	Kapacita kempů	Poznámka
Adamov	3	69	280	0	
Blansko	12	270	670	0	dle Registru ubyt. zařízení ČSÚ 2013
Bukovina	1	7	18	30	
Bukovinka	2	14	40	0	
Býkovice	1	21	55	0	
Černá Hora	1	50	120	0	
Doubravice nad Svitavou	2	17	48	0	
Holštejn	1	1	6	0	
Jedovnice	13	279	952	300	dle Registru ubyt. zařízení ČSÚ 2013
Kotvrdovice	1	9	25	0	
Krasová	1	3	7	0	

Obec	Počet ubytov. zařízení	Počet pokojů	Počet lůžek	Kapacita Kempů	Poznámka
Křtiny	4	30	64	30	
Lipovec	2	3	12	0	
Lipůvka	1	4	8	0	
Olomučany	4	23	66	0	
Ostrov u Macochy	1	6	24	0	
Petrovice	1	10	32	0	
Rájec-Jestřebí	3	55	15	0	
Rudice	4	12	64	0	
Senetářov	1	3	8	0	
Sloup	4	77	256	80	
Svinošice	1	7	14	0	
Šebrov-Kateřina	1	6	18	0	
Šošůvka	1	10	20	0	
Újezd u Černé Hory	1	7	20	0	
Vavřinec	2	8	38	0	
Vilémovice	2	19	72	0	
Vysočany	1	2	6	0	
Celkem	72	1022	2958	440	

Obr. 14 Prostorová distribuce ubytovacích zařízení a jejich kapacit na území ORP Blansko

Charakter ubytovacích zařízení vyjadřuje schéma na Obr. 15.

Obr. 15 Charakter a počet ubytovacích zařízení v ORP Blansko (zdroj dat Registr ubytovacích zařízení ČSÚ)

Výše uvedená data ukazují, že většina lůžkové kapacity území je soustředěna v katastrech Blanska a Jedovnic. Podle dat uvedených v tabulce to je 55%. Oprávněně lze předpokládat, že pokud by se v případě Blanska a Jedovnic nepoužila data ČSÚ, ale proběhlo by i zde vlastní šetření, pohyboval by se podíl okolo dvou třetin lůžkové kapacity území. Podíl samotných Jedovnic lze realisticky odhadnout mezi 35-40% lůžkové kapacity na území ORP. V oblasti kapacity kempů činí podíl 70%. Klíčové postavení městyse Jedovnice, respektive rybníka Olšovec, kolem kterého je většina ubytovacích kapacit soustředěna, podtrhuje důležitost řešení závažného ekologického problému čistoty, respektive toxicity, této vodní nádrže.

Z dat vyplývá, že většinu subjektů tvoří ubytovatelé s kapacitou do 10 pokojů, většina lůžkové kapacity je však soustředěna v ubytovnách s vyšší lůžkovou kapacitou, která existují pouze v některých sídlech (Jedovnice, Blansko, Vilémovice, Sloup, Černá Hora, Adamov). Problematickým zařízením z hlediska analýzy ubytovacích kapacit je Hotel pod Horkou v Adamově. Ačkoliv do statistiky cestovního ruchu vykazuje svoje kapacity jako ubytovací zařízení, slouží zároveň jako dlouhodobá ubytovna a k cestovnímu ruchu v oblasti přispívá pouze omezená část jeho kapacit.

Standard ubytovacích zařízení v ORP Blansko ve srovnání s dalšími územními celky představuje

Tab. 103. Používá data z Registru ubytovacích zařízení Českého statistického úřadu za rok 2013.

Tab. 103 Standard ubytovacích zařízení v ORP a srovnání s dalšími územními celky

		Celkem	Hotel *****	Hotel motelbotel ****	Hotel motelbotel ***	Hotel motelbotel **	Hotel motelbotel *	Hotel garni ****, ***, **, *	Penzion	Kemp	Chátová osada	Tur. ubytovna	Ostatní HUZ
SO ORP	Blansko	46	.	3	8	3	1	.	16	3	2	3	7
	Boskovice	38	.	1	8	2	.	.	12	5	1	2	7
	Brno	131	1	13	35	2	1	4	41	2	1	4	27
tur. oblast	Moravský kras a okolí	86	.	4	16	5	1	.	30	8	3	5	14
kraj	Jihomoravský kraj	872	1	28	136	17	11	7	407	40	33	63	129
stát	Česká republika	9 970	56	553	1 439	246	167	125	3 715	506	343	770	2 050

Z tabulky vyplývá, že kapacity na území ORP se soustředí především na nízkorozpočtové návštěvníky. Většina zařízení vyšší kategorie se nachází v k.ú. Blanska. Ani jeden z těchto faktů není nutné považovat za hendikep z důvodu blízkosti metropole Brna, které disponuje ubytovacími zařízeními vyšší kategorie. Zároveň ubytovací zařízení na území ORP mohou sloužit jako zázemí tuzemských návštěvníků navštěvujících Brno. Tato fakta je potřeba brát v potaz při formování destinační strategie a neusilovat například o zvýšení délky pobytů těch zahraničních hostů, pro které v území není odpovídající ubytovací infrastruktura.

Data o vytíženosti ubytovacích zařízení v hlavních ubytovacích střediscích oblasti a srovnání s dalšími územními celky představují následující tabulky. Data jsou opět získána z Registru ČSÚ, meziroční výkyvy jsou částečně ošetřeny použitím průměrných hodnot z let 2012 a 2013. Pro kontrolu přesnosti údajů ČSÚ byla použita data z platby poplatku z ubytovací kapacity města Blanska ve srovnatelném období. Ukázalo se, že se údaje liší o 18%, podrobněji se tomuto metodologickému problému věnujeme v úvodu kapitoly.

Tab. 104 Počet příjezdů hostů a přenocování v nejvýznamnějších ubytovacích střediscích ORP

	Počet příjezdů hostů	Podíl zahraničních hostů	Počet přenocování	Podíl zahraničních hostů	Kontrolní data - počet přenocování
Blansko	21831	26%	46843	22%	55071
Jedovnice	15755	14%	35466	13%	Rozdíl k.d. vs ČSÚ 18%
Sloup	4030	8%	11825,5	5%	
ORP Blansko	71025	22%	148184	20%	
podíl 3 uvedených center na ORP	59%		64%		
srovnání - Brno	456845	53%	812480,5	55%	

Tab. 105 Počet příjezdů hostů na lůžko a roční obloženost

	Příjezdy na lůžko	Noc na lůžko	Roční obloženost
Blansko	32,6	69,9	22%
Jedovnice	16,5	37,3	12%
Sloup	15,7	46,2	15%
srovnání - Brno	36,9	65,6	21%

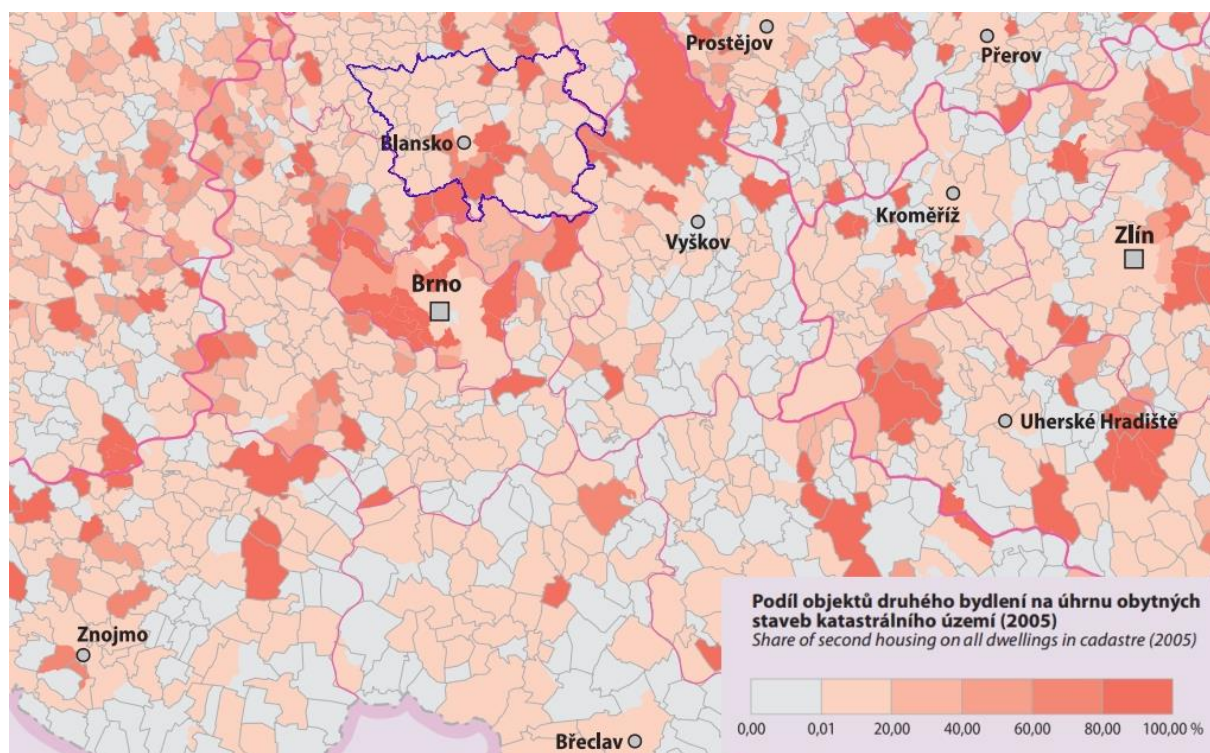
Z druhé uvedené tabulky je zřetelné jak soustředění zahraničních návštěvníků v ubytovacích zařízeních v k.ú. Blansko a stejně tak i více sezónní charakter ubytování v Jedovnicích a částečně i ve

Sloupu. Skutečná čísla roční obloženosti lůžek budou totiž v těchto obcích ještě nižší z toho důvodu, že část návštěvníků využívala ubytování v kempech.

Ubytovací zařízení chybí v těchto obcích: Bořitov, Brův-Jeneč, Dlouhá Lhota, Habrůvka, Kulířov, Kuničky, Lažany, Lubě, Malá Lhota, Milonice, Ráječko, Spešov, Závist, Žďár a Žernovnik.

Posledně jmenovaná obec je dobrým příkladem často opomíjené formy cestovního ruchu. Bývalý luxusní dětský tábor, který v období socialismu vybudoval podnik Výstavba dolů uranového průmyslu dnes vlastní křesťanská organizace Word of Life International. Celková kapacita zařízení je 115 lůžek v 9 zděných chatkách a deseti pokojích. Zařízení by se tak lůžkovou kapacitou řadilo mezi pět největších na území ORP Blansko. Díky uzavřenosti pro veřejnost je však opomíjeno, ačkoliv bezpochyby významně přispívá k cestovnímu ruchu v území (návštěvy místních atraktivit účastníky školících akcí). Z tohoto hlediska je podobným, ovšem otevřenějším, zařízením na území ORP Ekologické volnočasové centrum Švýcárna v Josefově. Za hranicemi ORP, nicméně využívající jeho území, podobně fungují Lipka, pracoviště Rychta Krásensko a skautský Kaprálov mlýn. Zaměření na specifickou klientelu (křesťané, neziskové organizace, skauti, školy) umožňuje oslovit návštěvníky i z velmi vzdálených regionů, kteří by se do území jinak nedostali. Ti se pak mohou vracet jako individuální turisté a plnit roli propagátorů území. Tato zařízení také méně trpí sezónními výkyvy provozu.

Další možnosti rozvoje ubytovacích kapacit na území ORP existují především v rekonstrukcích stávajících objektů. Potenciál leží jednak ve zvyšování kapacit a kategorií stávajících ubytovacích objektů a dále v konverzi objektů s jinou funkcí pro potřeby cestovního ruchu. Tento potenciál vystihuje Obr. 16, který představuje množství objektů druhého bydlení v kontextu části Jihomoravského kraje.

Obr. 16 Podíl objektů druhého bydlení (Atlas krajiny ČR)

6.1.2.7. Analýza obrazu území

Výzkumy návštěvníků bylo prokázáno, že až 70% zážitku z místa je ovlivněno očekávání, která se vytváří před samotnou návštěvou (Brochu, 2003). Za příjemný je považován takový zážitek, který odpovídá očekáváním nebo je považován za přiměřený (Ham, 2013). Z tohoto důvodu je potřeba sledovat vnější obraz, který o území vytváří média a šíří jeho návštěvníci. Následující tabulka sumari-
zuje vnější obraz území vytvářený vybranými médii do podoby silných a slabých stránek.

Tab. 106 Analýza externího obrazu území

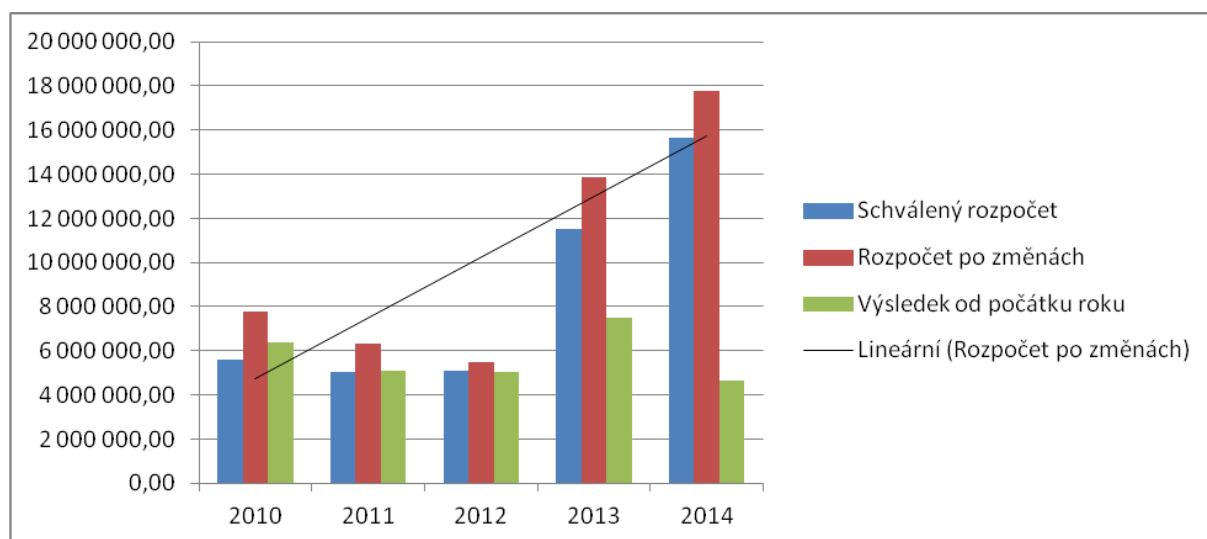
	silné stránky	slabé stránky
tištění a online průvodci	Moravský kras je v každém průvodci po ČR zmiňován jako jedno z předních míst k návštěvě, na většině zahraničních serverů patří mezi předních 10 míst doporučených k návštěvě	pojem Moravský kras je redukován na veřejnosti přístupné jeskyně, zejména Punkevní, což může vést ke zklamání v důsledku jejich rezervace s časovým předstihem; průvodci s detailnějšími informacemi o Moravském krasu jsou dostupní pouze v češtině
www prezentace	existence webových stránek dedikovaných regionu: www.moravskykras.net , www.blanensko.cz , www.caves.cz ;	neexistuje centrální webová prezentace oblasti, tomuto charakteru se nejvíce blíží stránky blanensko.cz , ty však mají jednak s regionem obtížně spojitelný název, neobjevují se na předních stránkách vyhledávačů a množství podrobných textů převládá nad klíčovými sděleními doplněnými vizuálními médii; téměř všechny webové prezentace (s výjimkou blanensko.cz) jsou primárně zaměřeny na jeskyně, malý prostor je věnován prezentaci dalších atraktivit; stránky Správy jeskyní ČR se neobjevují na předních stránkách vyhledávačů, nejlepší pozici ze stránek vzniklých v území mají polokomerční moravskykras.net (další matoucí polokomerční stránky jsou punkevni-jeskyne.cz) webové stránky neobsahují průvodce, které by bylo možné použít během návštěvy (např. stažením do mobilního zařízení, vytištěním)
informační letáčky	byla publikována řada kvalitních tištěných materiálů o Moravském krasu a to jak Správou CHKO, tak i veřejnou správou a místními neziskovými organizacemi	tištěné materiály nejsou dostupné veřejnosti, náklad je limitován nebo publikace nejsou určeny k prodeji, na rozdíl od fotografických knih o krápníkové výzdobě (memorabilia) nejsou tyto materiály dostupné v hlavních turistických východištích
turistická informační střediska	velmi dobrá úroveň informačního centra Blanka v Blansku informační centra v nedalekých městech dokáží návštěvníkovi poradit s dopravou, ubytováním a stravou (pomocí veřejných www stránek); jsou schopny dát kontakt na centrální prodej vstupenek do jeskyní	zajímavosti krasu jsou u vzdálenějších IC limitovány na veřejnosti přístupné jeskyně a hrstku kulturních zajímavostí; jediné letáčky dostupné v brněnském TIC se týkají veřejně přístupných jeskyní; pracovnice brněnského informačního centra dávala při výzkumu potenciálnímu návštěvníkovi informaci, že všechny veřejně přístupné jeskyně jsou v zimě zavřené; informační centra mimo region nebyla schopná dát návštěvníkovi tip na jiné aktivity v krasu nežli návštěvu přístupných jeskyní;

6.1.2.8. Finanční analýza

V souladu s platnými metodickými doporučeními jsme se při finanční analýze soustředili na výdaje rozpočtů obcí do příslušných částí týkajících se cestovního ruchu. Agregované výsledky za ORP představují následující grafy a tabulky. Jako zdroj dat byl použit MONITOR – specializovaný informační portál Ministerstva financí.

Tab. 107 Výdaje obcí ORP Blansko, Paragraf 2143 Cestovní ruch

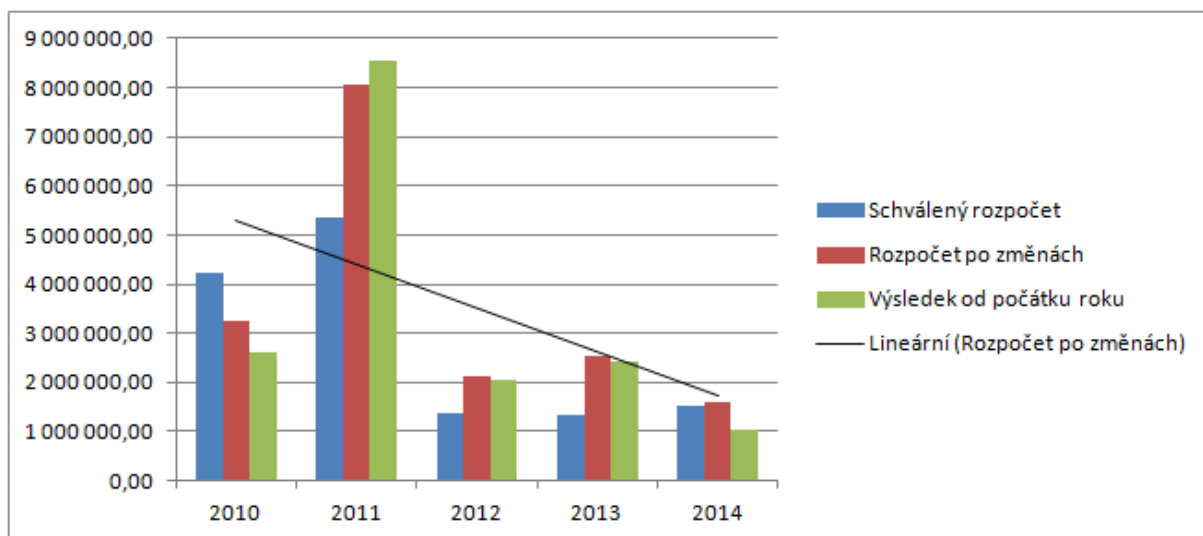
	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku
2010	5 590 800,00	7 764 100,00	6 405 470,00
2011	5 037 800,00	6 350 000,00	5 122 115,40
2012	5 098 500,00	5 467 300,00	5 066 115,75
2013	11 543 400,00	13 838 600,00	7 476 478,44
2014	15 660 000,00	17 766 700,00	4 639 261,83

Graf 35 Výdaje obcí ORP Blansko, Paragraf 2143 Cestovní ruch

Tab. 108 Výdaje obcí ORP Blansko, Paragraf 3429 Zájmová činnost a rekreace

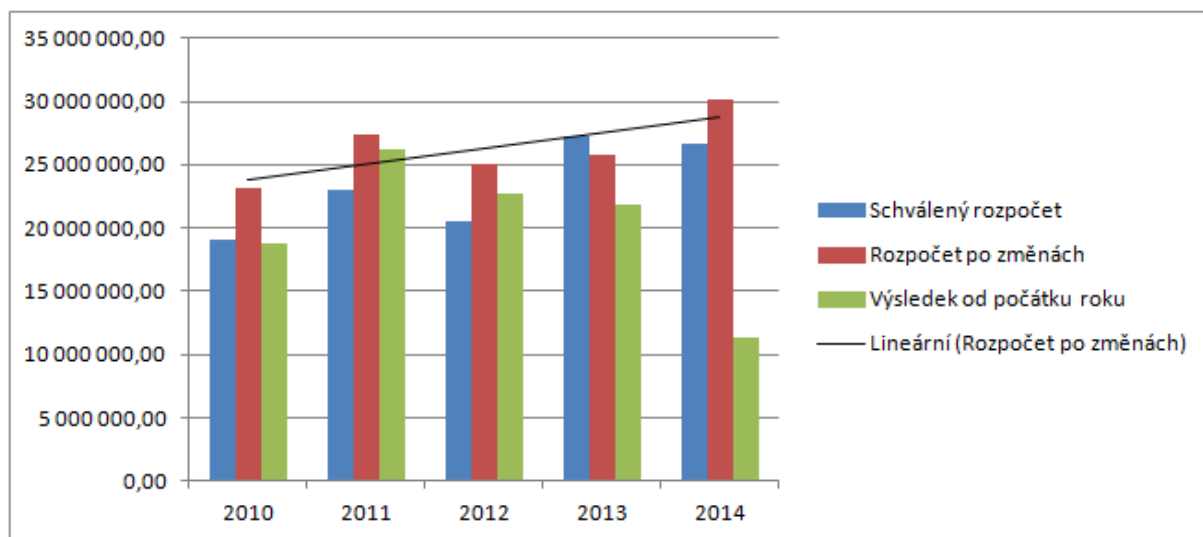
	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku
2010	4 241 020,00	3 261 960,00	2 621 410,00
2011	5 363 825,00	8 066 295,00	8 544 512,54
2011 Petrovice	4 242 625,00	6 854 395,00	7 340 744,65
2012	1 358 100,00	2 141 800,00	2 047 246,99
2013	1 351 000,00	2 533 300,00	2 422 225,15
2014	1 536 300,00	1 589 100,00	1 036 742,00

Tab. 109 Výdaje obcí ORP Blansko, Paragraf 3429 Zájmová činnost a rekreace

Tab. 110 Výdaje obcí ORP Blansko, Paragraf 3412 Sportovní zařízení v majetku obce

	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku
2010	19 122 800,00	23 110 400,00	18 697 120,00
2011	23 048 000,00	27 430 101,00	26 200 130,72
2012	20 591 000,00	25 001 210,00	22 690 620,30
2013	27 222 563,00	25 753 687,00	21 907 998,68
2014	26 608 500,00	30 149 400,00	11 317 237,12

Graf 36 Výdaje obcí ORP Blansko, Paragraf 3412 Sportovní zařízení v majetku obce

Z výše uvedených dat je zřetelně vidět trend nárůstu nákladů obcí na vlastní sportoviště a cestovní ruch a naopak pokles výdajů na zájmovou činnost, což jsou převážně dotace místním spolkům. Na první pohled zaujme u této kategorie výdajů nárůst v roce 2011. Tento nárůst je způsoben údaji za obec Petrovice zanesenými v informačním systému Ministerstva financí. Jedná se ovšem o údaje mimo možnosti rozpočtu obce, které ani nejsou součástí zveřejněného obecního rozpočtu, a považujeme je proto za chybu (viz. Tab. 109).

6.1.2.9. Cílové skupiny

Při analýze cílových skupin, tedy návštěvníků území, nevystačíme s absolutními čísly návštěvnosti, ale je nutný hlubší výzkum. Příloha 1 představuje výsledky výzkumů provedených Mortier (2005), Tihelkovou (2009) a Veselou (2014). Tyto výzkumy nám dávají jistý vhled do názorů a chování návštěvníků, v žádném případě však nejsou reprezentativní, zejména dotazník Tihelkové zodpovědělo pouze několik desítek osob. Nízká reprezentativnost ve výzkumu, který mezi zahraničními návštěvníky prováděla Obéline Mortier (2005) je zřejmá při srovnání národnosti respondentů s rozložením národností návštěvníků veřejně přístupných jeskyní. Výzkum Veselé (2014) trpí jednak nedostatky v metodickém aparátu a jednak přílišným zobecněním otázek, je tedy obtížné z něj vyvozovat konkrétní závěry. Všechny uvedené výzkumy se navíc odehrávaly v okolí Skalního mlýna a byly zaměřeny na návštěvníky jeskyní.

V situaci zásadního nedostatku kvalitativních dat o návštěvnících bylo jako hlavní kritérium pro rozlišení různých typů návštěvníků zvoleno délka pobytu v území v kombinaci s bydlištěm návštěvníků. Důvodem je předpoklad, že délka pobytu je určující pro rozsah a typ aktivit návštěvníka. Bez souhrnného kvalitativního výzkumu není nicméně možné ověřit, zdali je uvedené členění relevantní a zdali mají odhady aktivit návštěvníků reálný základ ani stanovit kvantitativní podíl jednotlivých skupin návštěvníků.

Návštěvníci pouze přístupných jeskyní

Zkušenost návštěvníka je omezena na návštěvu veřejně přístupné jeskyně (jeskyní), transport k/od jeskyně a nákup suvenýrů či drobného občerstvení. V některých případech je pobyt prodloužen o návštěvu restaurace. Předpokládáme, že většina návštěvníků tohoto typu přijíždí do území autokary, řada osobními vozy a návštěva Moravského krasu je včleněna mezi další části zájezdu. Většina zahraničních návštěvníků přijíždí z Polska (patrně na cestě ke Středozemnímu moři).

Do této kategorie patří i většina tuzemských školních zájezdů. Převažujícím výchozím bodem je Skalní mlýn a k transportu k Punkevním jeskyním a propasti Macocha je využíván tzv. ekovláček a lanovka. Zatímco většina zahraničních návštěvníků směřuje do Punkevních jeskyní, tuzemští návštěvníci častěji volí další veřejnosti přístupné jeskyně. Délka pobytu tohoto typu návštěvníků zřídka přesáhne 4 hodiny. Velmi pravděpodobně se jedná o největší skupinu návštěvníků území. Část z nich pouze tranzituje a udělá si zastávku na krátkou procházku v zajímavé přírodní scénérii Pustým žlebem či okolo Býčí skály.

Z průběhu terénních šetření vyplývá, že návštěvníci účastníci se hromadných zájezdů nemají prakticky žádnou možnost ovlivnit svůj program. Práci s touto skupinou je proto nutné zaměřit na osoby s rozhodovací pravomocí (učitelé, plánovači zájezdů).

Výletníci z blízkého okolí

Návštěvníci bydlící v Brně a okolí, kteří podnikají jednodenní výlet do části krasu na území ORP. Většinou využívají značených turistických tras či cyklotras a nespojují nutně výlet s návštěvou jeskyní. Předpokládáme, že do této skupiny patří většina cyklistů a velká část pěších turistů. V zimních měsících se jedná i o běžkaře z Vyškova a střední Hané, kteří vyhledávají vrcholové části Dražanské vrchoviny. Kromě jedinců zaměřených na sportovní výkon lze u této skupiny očekávat značný zájem o poznání přírodních a kulturních hodnot území. Poznání mohou vstřebávat postupně a stavět na předchozí zkušenosti.

Jednodenní návštěvníci – cestovatelé

Návštěvníci, kteří chtějí poznat kras a další přírodní a kulturní zajímavosti oblasti. Návštěva jeskyně je kombinována s procházkou po okolí, neřídka navštíví několik přístupných jeskyní. Nezávislí návštěvníci schopní změnit své plány. Tento typ návštěvníků vyhledává přímo na místě informace, které je mohou směřovat k poznávání dalších části přírodních a kulturních hodnot území.

Delší pobyt

Tuto skupinu lze rozdělit na dvě podkategorie: návštěvníky na pobytu pro kras a na pobytu u krasu. Druhá skupina využívá rekreačního zázemí v okolí Olšovce, v Blansku či ve Sloupu. Návštěva přírodních a kulturních zajímavostí je částí jejich programu a má potom charakter některé z předchozích skupin.

Další podkategorii tvoří návštěvníci, kteří přijíždí s cílem poznat co nejvíce z Moravského krasu. Snaží se systematicky pokrýt různé části území, navštěvují více jeskyní, kulturní památky a vyhledávají místa mimo hlavní turistické oblasti. Tito návštěvníci cíleně vyhledávají hlubší informace o území a tipy na to „kam jít“ a „co vidět.“

Tematicky vyhranění návštěvníci

Do této skupiny patří horolezci, speleologové, účastníci náboženských poutí, účastníci nejrůznějších eventů (sraz motorkářů, sportovní soutěže, turistické pochody, taneční tábory apod.). Tito návštěvníci sledují svůj specifický zájem, který se protíná se zájmovým územím. Na poskytování zázemí pro konferenční turistiku se v území ORP zaměřuje Zámek Křtiny.

V této souvislosti je potřeba zmínit názor starostů, kteří během ohniskové skupiny vyjádřili přesvědčení, že pořádání eventů nejvýznamněji podpořilo cestovní ruch v obcích.

Poznání struktury a zájmů návštěvníků je klíčovým pro tvorbu produktů cestovního ruchu i marketing destinace, zejména pro proces nazývaný v angličtině audience development tedy marketingové aktivity zaměřené na konkrétní segment trhu, pro jehož uspokojení existují v území dobré podmínky nebo, který přináší zvláštní zisky. Komplexní výzkum tohoto typu bohužel nebyl v území doposud realizován, a musíme si přiznat, že bez relevantních dat je cílení produktů a marketingu na návštěvníky pouze střílnou naslepo. Stejně jako jinde v ČR tak dochází k získávání zkušeností v oblasti marketingu a produktů cestovního ruchu metodou pokus – omyl financovanou často z dotačních prostředků.

6.1.3. Charakteristika potenciálu a možnosti rozvoje MOS v oblasti cestovního ruchu

6.1.3.1. Infrastruktura

Připravované projekty rozvoje infrastruktury CR

Dům přírody Moravského krasu

Rozsáhlý investiční projekt návštěvnického střediska v hodnotě 84 milionů Kč. Středisko by mělo být otevřeno v roce 2015, poskytovat zejména prostřednictvím expozice informace o přírodě Moravského krasu a směřovat návštěvníky do dalších míst regionu. Investorem je AOPK ČR, provozovatelem o.p.s. Dům přírody Moravského krasu. Součástí projektu je i nový informační bod u Horního můstku propasti Macocha, který návštěvníkům poskytne tolik potřebné sociální zařízení.

Expozice u jeskyně Výpustek

Expozice bude otevřena pro veřejnost v roce 2015. Bude seznamovat návštěvníky s přírodou Moravského krasu a historií využívání jeskyní. Investorem a provozovatelem bude Správa jeskyní ČR.

Vstup do Punkevních jeskyní

Rovněž v roce 2015 bude otevřena nová vstupní budova do Punkevních jeskyní. Bude v ní rozšířené zázemí pro návštěvníky kapacitně odpovídající jejich počtu. Investorem a provozovatelem je Správa jeskyní ČR.

Stezka v korunách stromů

Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny připravuje projekt stezky v korunách stromů, která má potenciál stát se významným atraktantem cestovního ruchu v okrajové oblasti destinačního jádra.

V rámci ohniskové skupiny starostů ORP Blansko se většina projektů v oblasti cestovního ruchu plánovaná obcemi zaměřovala na cyklostezky. Dvě obce zmínily plán na vybudování muzea či expozice, jedna naučnou stezku. Plány na zřízení návštěvnického střediska v prostorách zámku Křtiny dlouhodobě existují i ve Školním lesním podniku Masarykův les Křtiny.

V současnosti dokončované dva rozsáhlé investiční projekty expozic, které se přitom tematicky překrývají, jsou důkazem, že k rozvoji cestovního ruchu v regionu vede cesta prostřednictvím užší meziobecní spolupráce a spolupráce mezi poskytovateli jednotlivých služeb. **Cílem by mělo být přitahovat návštěvníky do regionu a nikoliv se o ně v rámci regionu přetahovat.**

Možnosti meziobecní spolupráce při rozvoji infrastruktury CR

- a. Vzhledem k tomu, že se v současnosti teprve formuje obsahová náplň Domu přírody Moravského krasu, považujeme za velkou příležitost vstoupit jednotně do tohoto procesu tak, aby:
 - se zvýšilo využití stávajících kapacit CR i v dalších místech regionu,

- fungování plánovaného informačního střediska bylo komplementární se stávajícími informačními středisky v regionu.
- b. Společně revidovat stávající infrastrukturu v oblasti cyklistických stezek a navrhnout zodpovědné organizaci (Centrum dopravního výzkumu).
- c. Společně navrhnout KČT a správě CHKO doplnění sítě pěších tras tak, aby se vytvořily kratší vycházkové okruhy a případně se zpřístupnila místa atraktivních pohledových scénérií tam, kde nejsou ohroženy zájmy ochrany přírody.
- d. Naléhat na správu CHKO, aby byla vyjasněná přístupnost otevřených jeskyní u turistických tras a pravidla pro užívání jeskyní komerčními subjekty.

6.1.3.2. Lidské zdroje pro cestovní ruch

Lidské zdroje

Ve městě Brně existuje 14 vysokých škol, které studuje 86 000 studentů. Jedná se o záviděníhodné zázemí v oblasti lidského kapitálu. Příkladem je výběrové řízení, které na pozici lektorů exkurzí v Moravském krasu vypsal v dubnu SEV Kaprálov mlýn. Ze 35 uchazečů (90% studenti posledních ročníků VŠ a čerství absolventi) byl pouze jeden zájemce vyloučen pro nedostatečnou kvalifikaci. Problém regionu netkví v nedostatku lidských zdrojů, ale spíše ve vytváření podmínek pro jejich uplatnění.

Přibližně polovina z 12 starostů, kteří se účastnili ohniskové skupiny v oblasti cestovního ruchu, uvedla jako jeden z problémů rozvoje cestovního ruchu nevyužívání příležitostí místními podnikateli.

Pozoruhodné je, že téměř všichni starostové zmínili jako překážku rozvoje cestovního ruchu nízký zájem občanů o dění v obci a málo aktivní spolkovou činnost. Podnikatelé byli takřka vždy uvedeni až na posledním místě potenciálních hybatelů. Tento postoj zřejmě souvisí s vnímáním cestovního ruchu jako prezentace („prodávání“) obce návštěvníkům a častého akcentu na spolkový život a pořádání kulturních akcí. Podnikatelé jsou z tohoto hlediska zaměřeni úzce na poskytování služeb a respektování nákladové efektivity je nutí k omezení širě záběru činností a pečlivému zvažování investic do různých projektů cestovního ruchu.

Na území ORP se realizuje velké množství projektů akademického výzkumu, především formou bakalářských a diplomových prací. Často se bohužel jedná o práce, které by mohly být využitelné v praxi cestovního ruchu, pokud by se zpřesnilo zadání (komunikace s potřebami regionu) či zkvalitnilo metodické vedení.

Možnosti meziobecní spolupráce v oblasti lidských zdrojů v CR

V souvislosti s krystalizací centra destinačního managementu oblasti definovat výzkumné potřeby v oblasti cestovního ruchu a aktivně je nabízet relevantním katedrám jako témata studentských prací (ESF MU, Katedra regionální ekonomie a správy; FRRMS Mendelovy univerzity, Ústav regionálního rozvoje a veřejné správy). Zejména se jedná o reprezentativní výzkum, který umožní vytvořit základní typologii návštěvníků, jež je základním předpokladem pro destinační marketing a tvorbu produktů cestovního ruchu. Další důležitou oblastí jsou evaluační studie současných a již realizovaných projektů v oblasti cestovního ruchu, zhodnocení jejich přínosu a nákladové efektivity.

6.1.3.3. Marketing a management cestovního ruchu

Aktéři

V území v současnosti působí řada aktérů, kteří se věnují marketingu a částečně i managementu v oblasti cestovního ruchu.

Obce

V rámci ohniskové skupiny byly starostové dotazováni na projekty, které během svého funkčního období v oblasti cestovního ruchu realizovali. Nejčastěji se objevovaly: vybudování naučné stezky a cyklotrasy, opravy památek, publikace o historii obce, informační letáčky, informace pro návštěvníky na www stránkách. Méně často bylo zmiňováno vybudování a(nebo) provoz infrastruktury CR (informační středisko, rozhledna, ubytovna, kemp). Za důležitý faktor pro rozvoj CR považují starostové celkový vzhled obcí. Řadu významných projektů na podporu cestovního ruchu realizovalo město Blansko, které rovněž provozuje aktuálně nejkomplexnější portál pro návštěvníky území ORP.

V roce 2008 byla města a některé městyse turistické oblasti Moravský kras osloveny společností Renards s.r.o s návrhem na založení organizace destinačního managementu. Tento pokus však byl místními samosprávami a MAS vyhodnocen jako nedůvěryhodný.

Dobrovolné svazky obcí

Většina obcí zájmového území patří do mikroregionu Spolek pro rozvoj venkova Moravský kras. Projekty spolku byly v převážné míře zaměřeny na rozvoj cestovního ruchu. Jednalo se o značení a budování cyklotras, zřizování informačních středisek a naučných stezek. Málo aktivní je Svazek obcí Černoohorsko. V případech obou výše uvedených mikroregionů se aktivita v oblasti rozvoje cestovního ruchu přenesla na MAS Moravský kras a to jak institucionálně, tak i personálně (starostové aktivní v mikroregionech se aktivně podílí na činnosti MAS).

Řadu projektů meziobecní spolupráce zmínila obec Doubravice nad Svitavou (DSO Svitava, MAS Boskovicko plus).

Místní akční skupina Moravský kras

Místní akční skupina vznikla v roce 2006 a postupně se rozšířila na území 5 mikroregionů. Součástí MAS jsou i města Blansko a Adamov a obce Lubě a Újezd u Černé hory. Většina obcí ORP Blansko se nachází na území MAS Moravský kras viz Obr. 12.

Od svého vzniku se MAS podílela na podpoře zázemí pro šetrný cestovní ruch, především venkovskou turistiku. MAS realizovala řadu projektů zaměřených jak na vzdělávání v oblasti interpretace a prezentace místního dědictví, tak i na marketing místního dědictví. MAS udílí značku Regionální produkt Moravský kras. Několik projektů na podporu a propagaci místního dědictví byla realizována spolu s partnery ze Slovenska.

Významná byla i podpora konkrétních rozvojových projektů prostřednictvím schématu Leader. Největším současným projektem MAS v oblasti cestovního ruchu je Pohádkové království šneka Krasíka (viz 6.1.2.4).

Správa jeskyní České republiky

SJČR je příspěvkovou organizací Ministerstva životního prostředí. Na území ORP Blansko provozuje veřejnosti přístupné jeskyně jako hlavní atraktanty cestovního ruchu. Správa jeskyní se soustředí především na propagaci vlastní činnosti. Kromě jeskynních prostor se v posledních několika

letech intenzivně zabývá i interpretací archeologických a paleontologických nálezů. V této oblasti pořádá vlastní soutěže pro návštěvníky.

Během ohniskové skupiny starostů obcí byla zmíněna uzavřenost SJČR a úzké sledování vlastních zájmů. V praxi se to projevuje například zbytečným dublováním informačních tabulí (př. Horní můstek Macochy, Kateřinská jeskyně), malým podílem na péči o okolí jeskyní (Sloup) či vlastním marketingem značky Moravský kras zaměřeným pouze na veřejnosti přístupné jeskyně.

Z hlediska projektu meziobecní spolupráce považujeme za důležité nalezení společné řeči se Správou jeskyní v oblasti marketingu a destinačního managementu oblasti.

Dům přírody Moravského krasu o.p.s.

Nově vzniklá instituce, která zatím nezahájila činnost. Pozoruhodné je, že zakladateli o.p.s. jsou z velké části komerční subjekty. Souhra otevření domu přírody s projektem meziobecní spolupráce dává obcím příležitost spolupodílet se na tvorbě náplně činnosti domu přírody v oblasti rozvoje cestovního ruchu širší oblasti tak, aby došlo k naplnění či zvýšení tohoto potenciálu a odstranilo se potenciální zbytečné dublování činností.

Místní neziskové organizace

Místní neziskové organizace jsou často hybateli aktivit na rozvoj CR v místech svého působení. Žádná organizace na území ORP, kromě výše uvedených, však nemá celoregionální přesah.

Podnikatelé ve službách cestovního ruchu

Z řady místních podnikatelů je potřeba jmenovat dvě kapitálově silné společnosti. Společnost pro Moravský kras, a.s., která provozuje důležitou infrastrukturu cestovního ruchu (tzv. ekovláček, lanovka, stánky, ubytovací a stravovací zařízení), podílí se na produkci regionálních výrobků (punkevní pstruh) a je kapitálově či personálně propojena s dalšími subjekty (Chata Macocha, ČAD Blansko).

Dalšími subjekty jsou Pivovar Černá Hora a Hotel Sladovna. Tyto, dnes oddělené, společnosti se dlouhodobě podílí na podpoře cestovního ruchu v regionu a vytváří vlastní produkty cestovního ruchu (muzeum, exkurze, pивní poutě).

Zhodnocení stávající a možnosti budoucí meziobecní spolupráce

V části 3.3.1 byla zmíněna řada projektů meziobecní spolupráce. Většina z nich se dnes realizuje na půdě Místní akční skupiny Moravský kras. Ta zároveň výhodně pokrývá plochu destinace Moravský kras. Jako i v dalších oblastech stojí a padá meziobecní spolupráce v oblasti cestovního ruchu na aktivitě konkrétních osob. V případě území ORP Blansko se jedná o aktivní starosty a aktivní reprezentanty místních neziskových organizací a podnikatele.

Výzvu v oblasti meziobecní spolupráce na rozvoji cestovního ruchu spatřujeme ve sjednocení a zefektivnění marketingu destinace, zlepšení koordinace v oblasti interpretace území a tvorbu nových produktů cestovního ruchu na základě síťování stávajících poskytovatelů služeb a jejich spolupráce s veřejným a neziskovým sektorem. Největší výzvou je potom nalezení subjektu, který by zastřešoval destinační management oblasti a způsobu jeho financování. V současnosti vidíme tři „krystalizační jádra“ pro destinační management: 1. Místní akční skupinu Moravský kras, 2. Blanenskou informační kancelář Blanka a 3. Dům přírody Moravského krasu, o.p.s.

Hledáním odpovědí na výše uvedené výzvy se bude věnovat další část projektu meziobecní spolupráce.

6.1.4. SWOT analýza

SWOT analýza vychází z podobné analýzy, kterou v letošním roce vytvořila pracovní skupina pro cestovní ruch Místní akční skupiny Moravský kras. Je doplněná o relevantní závěry z předcházejících kapitol analytické části dokumentu a pomíjí body, které považujeme vzhledem k území ORP Blansko za méně relevantní.

6.1.4.1. Silné stránky

- jedna z turisticky nejzajímavějších destinací v ČR, již nyní velmi vysoká návštěvnost,
- dobrá dopravní obslužnost, včetně hromadné dopravy,
- součást rekreačního zázemí aglomerace Brna,
- aktivita místních spolků i v oblasti cestovního ruchu,
- existující podpora regionálních výrobců, podnikatelů a služeb, dotační programy pro zmíněné, regionální označení jako známka kvality,
- přední horolezecká lokalita s dobře udržovanou infrastrukturou,
- hustá síť značených pěších a cyklistických tras,
- rozšiřující se nabídka inovativních produktů (speleologie pro veřejnost, koncerty v jeskyních, ekologické pobyty) a vznik nových ubytovacích kapacit,
- přírodní a kulturní fenomény jsou dobře odborně zmapovány, tzn. využitelné pro vznik produktů CR,
- zázemí lidských zdrojů z univerzitního města,
- dostupnost různorodých turistických aktivit: příroda, kulturní památky, vodní plochy, rozhledny,
- existence řady turistických informačních center na významných místech regionu.

6.1.4.2. Slabé stránky

- neexistující instituce destinačního managementu regionu,
- nejednotný marketing území,
- slabá spolupráce různých subjektů (podnikatelé, obce, občanská sdružení, SJČR, SCHKO, ŠLP),
- výrazná sezónnost cestovního ruchu,
- uzavření rybníka Olšovec pro koupání,
- vidění Moravského krasu jako Macochy a Punkevních jeskyní,
- koncentrace většiny návštěvníků do jednoho dopravně izolovaného bodu,
- vysoký podíl několikahodinové turistiky,
- křížení frekventovaných silnic a cyklotras,
- otevírací doba některých infocenter se nepřizpůsobuje požadavkům návštěvníků,
- nedostatek turistického vyžití v případě špatného počasí
- chybějící cílená propagace a tvorba produktů cestovního ruchu z důvodu chybějících dat o návštěvnících,
- chybí jednotná image regionu (logo, společná prezentace, provázání interpretace jednotlivých poskytovatelů).

6.1.4.3. Příležitosti

- nalezení instituce destinačního managementu a způsobu jejího financování,
- zvýšení kooperace jednotlivých zainteresovaných subjektů v oblasti propagace, tvorby nových produktů aj.,
- vznik návštěvnického střediska Dům přírody Moravského krasu,
- využití regionálních produktů v gastronomii,
- revize sítě cyklostezek v souvislosti s budováním nové infrastruktury,
- doplnění sítě značených pěších stezek o kratší okruhy, využití pohledově atraktivních lokalit,
- zlepšení kvality vody největší vodní plochy regionu – rybníka Olšovec,
- vznik nových produktů cestovního ruchu s využitím místního kulturního a přírodního dědictví,
- jednotný informační portál pro návštěvníky,
- koordinace aktivit se sousedními regiony (Boskovicko, Brno,..).

6.1.4.4. Ohrožení

- pokračování trendu úbytku návštěvníků jeskyní a jeho přenesení do počtu příjezdů,
- úbytek návštěvníků v oblasti Jedovnic z důvodu nemožnosti koupání v Olšovci,
- nedokončenost restitucí,
- nedostatek kapitálových zdrojů pro financování rozvoje cestovního ruchu, podpora kraje směřující k velkým investičním projektům,
- nízká pestrost nabídky CR – multiplikace dobrých nápadů místo prosazování nových,
- snížení příjezdů hostů z některých zemí z politických důvodů.

Jak je zřetelné ze SWOT analýzy, je jádrová část destinace nejenom bohatá na především přírodní atraktivitu, ale disponuje i dobrou infrastrukturou. Nevýhodou je koncentrace většiny ubytovacích kapacit do dvou sídel (Blansko a Jedovnice). Kvalita prostředí rekreační oblasti kolem rybníka Olšovec v Jedovnicích se v poslední dekádě zhoršila a i přes investice do odbahnění zůstává nádrž uzavřená hygienikem pro koupání.

Výzvou do budoucna je využití stávajícího potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu. Ten se díky limitům území musí ubírat tzv. měkkou cestou: vytvářením přidané hodnoty (interpretace, příběhy) ke stávající infrastruktuře. Trvalým problémem je koncentrace návštěvníků na jednom místě (prostor Skalní mlýn – Macocha), které je izolované od místních poskytovatelů služeb.

Základním nedostatkem území je chybějící destinační management a roztržitost prezentace území v důsledku nízké spolupráce aktérů cestovního ruchu v území. Velkou příležitostí je nové návštěvnické středisko Dům přírody Moravského krasu, které má být v roce 2015 otevřeno v turisticky nejexponovanějším místě ORP Blansko – v lokalitě Skalní mlýn.

6.1.5. Souhrn výsledků analýz

Většina obcí správního obvodu ORP Blansko patří do jádrové oblasti destinace Moravský kras. Všechny patří do turistické oblasti Moravský kras a okolí. Výhodou oblasti je, že tvoří rekreační záze-
mí brněnské aglomerace a je relativně dobře dopravně dostupná, chybí jí však přímé napojení na
jakékoliv mezinárodní spoje.

Veřejnosti přístupné jeskyně Moravského krasu jsou jednou z hlavních atraktivit cestovního ru-
chu v ČR. 5 zdejších jeskyní se podílí téměř 50% na návštěvnosti všech 14 zpřístupněných jeskyní
v České republice, Punkevní jeskyně pak téměř třetinou. Ostatní atraktivity zůstávají z hlediska ná-
vštěvnosti na řádově nižších hodnotách. Jak v rámci ČR, tak v rámci Moravského krasu však návštěv-
nost jeskyní dlouhodobě klesá. Trend je zřetelnější u tuzemských návštěvníků a k poklesu dochází
především mimo hlavní sezónu. Vzhledem k tomu, že neklesá počet příjezdů hostů ani počet přeno-
cování, lze předpokládat, že hosté během pobytu navštíví méně veřejnosti přístupných jeskyní a buď
stoupá jejich zájem o další atraktivity, anebo toho víc ve zkráceném čase pobytu nestihnou. Zkraco-
vání doby pobytu je ovšem globálním i tuzemským trendem cestovního ruchu.

Z hlediska distribuce ubytovací infrastruktury výrazně převažují katastry Blanska a především Je-
dovnic. Třetím v pořadí je obec Sloup. Většina ubytovacích kapacit v Jedovnicích byla vybudována
okolo rybníka Olšovec. V této významné vodní ploše je ovšem od léta 2013 hygienikem zakázáno
koupání, ačkoliv byla v roce 2008 za téměř 30 mil. Kč odbahněna za podmínky zachování pouze ex-
tenzivního chovu ryb. Z dlouhodobého hlediska se jedná o klíčový problém cestovního ruchu
v regionu.

V území je poměrně dobrá infrastruktura pro cestovní ruch. V oblasti lůžkových kapacit se bude
rozvíjet především malokapacitní ubytování, případně konverze stávajících budov na ubytovací zaří-
zení. Rozvoj malokapacitního ubytování má velký potenciál pro celkový rozvoj cestovního ruchu a
kvality života v regionu, protože zvyšuje počet podnikatelů přímo závislých na přírodních a kulturních
hodnotách oblasti. V oblasti doplňkové infrastruktury je potřeba zmínit neobvykle hustou síť infor-
mačních středisek pro návštěvníky, jakkoliv část z nich je primárně zaměřena na knihovnickou činnost
v obcích a návštěvníkům se provozně nepřizpůsobuje. Potenciál rozvoje v této oblasti je ve využití
nově opravených či vybudovaných cest pro cykloturistiku a vytváření kratších procházkových okruhů.
V roce 2015 budou dokončeny tři velké investiční projekty – Dům přírody Moravského krasu, expozi-
ce u jeskyně Výпустek a vstup do Punkevních jeskyní. V případě domu přírody se jedná nejenom o
vznik expozice v turisticky nejexponovanějším místě, ale i nové instituce (obecně prospěšná společ-
nost), která by se měla aktivně zapojovat do rozvoje cestovního ruchu celé oblasti. Zde bude potřeba
vytvořit komplementaritu s již existujícími institucemi: informační kancelář Blanka (město Blansko) a
Místní akční skupinou Moravský kras.

Velkým úkolem v ORP Blansko je právě spolupráce při vytváření komplementárních aktivit a pro-
duktů cestovního ruchu postavených na spolupráci místních poskytovatelů služeb. Achillovou patou
je neexistence instituce destinačního managementu území a jeho prezentace řadou jednotlivých
poskytovatelů služeb, což je nejenom neefektivní, ale i matoucí pro návštěvníka.

Další rozvoj cestovního ruchu území nespočívá v budování nové infrastruktury, ale v udržování a
zlepšování stávající, propojování poskytovatelů služeb, vytváření měkkých produktů cestovního ruchu
a dodávání přidané hodnoty stávajícím atraktivitám území. Velkou výhodou v tomto ohledu jsou kva-
litní lidské zdroje, které poskytuje univerzitní město Brno.

6.2. Návrhová část pro oblast cestovního ruchu

6.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „cestovní ruch“, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti cestovního ruchu.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma cestovního ruchu.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců samospráv a významných poskytovatelů služeb v oblasti cestovního ruchu z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma cestovního ruchu.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

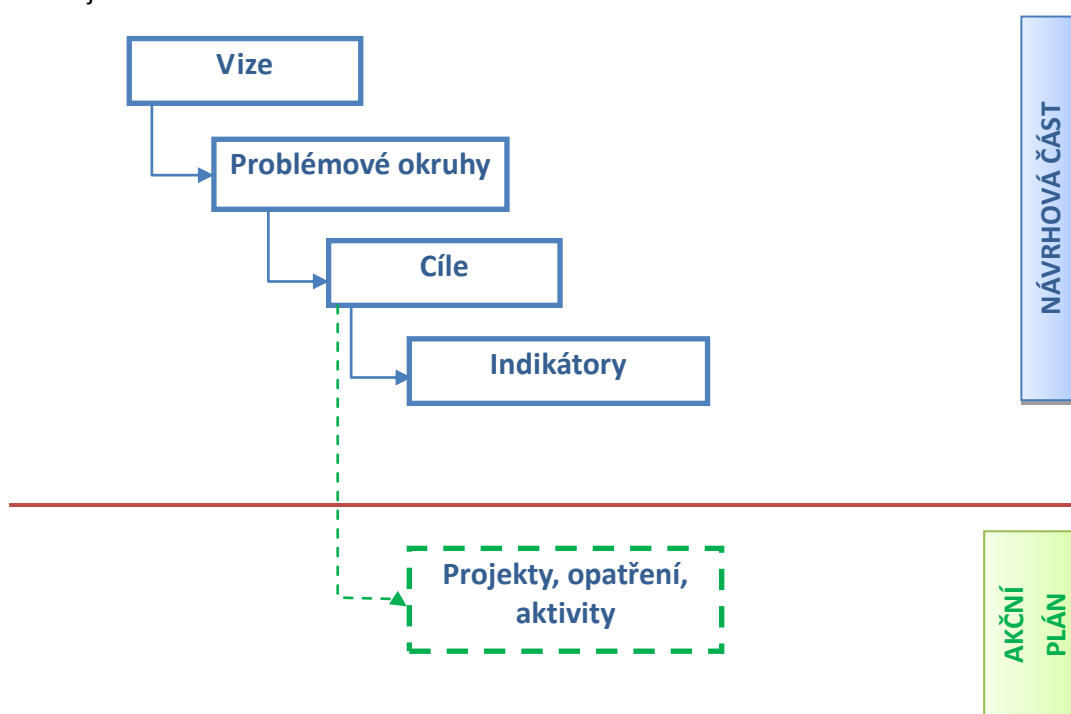
Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizaci strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma cestovního ruchu. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy). První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu cestovní ruch je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce		
Cestovní ruch	Problémová oblast 1 Neexistence destinačního managementu	Problémová oblast 2 Bariéry pro rozvoj specifických forem cestovního ruchu
	cíl 1.1 Vytvoření institucionálního a finančního rámce destinačního managementu	cíl 2.1 Identifikace hlavních bariér rozvoje specifických forem cestovního ruchu
	cíl 1.2 Zabezpečení fungování destinačního managementu	cíl 2.2 Odstranění vybraných bariér pro rozvoj specifických forem cestovního ruchu

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

6.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Slogan: "Region, kde se místní cítí doma a kam se hosté rádi vrátí."

Vize:

Obce na území ORP Blansko udržují a dále rozvíjejí spolupráci a poskytují si vzájemnou podporu. Udržují a rozvíjejí síť škol s důrazem na individuální potřeby a zájmy dětí, a rozvoj společenského života v obci.

Podporují funkční, vzájemně provázanou a dostupnou síť sociálních a návazných služeb pro občany tak, aby se ve složitých životních situacích cítili v regionu bezpečně.

Optimalizují a zefektivňují odpadové hospodářství s důrazem na ochranu životního prostředí. Motivují a vzdělávají občany v problematice odpadů s důrazem na třídění.

Spolupracují jak vzájemně, tak i se subjekty cestovního ruchu na jednotném destinačním managementu, který využívá potenciálu oblasti a zároveň přispívá k jeho ochraně.

Problémové okruhy v oblasti cestovního ruchu v ORP Blansko:

PROBLÉMOVÝ OKRUH I: Neexistence destinačního managementu

Stávající situace a příčiny problému

Území ORP Blansko se nachází v turistické oblasti Moravský kras a okolí. Turistické oblasti (TO) vytýčila Česká centrála cestovního ruchu právě s cílem implementace destinačního managementu. V území TO nicméně v současnosti není žádný subjekt, který by tuto funkci komplexně vykonával. Navíc se území turistické oblasti Moravský kras a okolí v praxi rozpadá na dvě části, které lze zhruba, pro potřeby této práce však dostatečně, definovat prostory fungování MAS Moravský kras (jih) a MAS Boskovicko plus (sever). Ze správní působnosti ORP Blansko náleží k MAS Boskovicko plus pouze obec Doubravice nad Svitavou. Otázka spolupráce na destinačním managementu celé turistické oblasti je v současnosti velmi vzdálená a vzhledem k tomu, že destinační jádro leží na území MAS Moravský kras, respektive části ORP Blansko, je nutné hledat subjekt destinačního managementu primárně zde.

V současnosti se podmínky cestovního ruchu jak zevnitř regionu, tak i směrem k návštěvníkům snaží zlepšit jednak městem Blanskem provozovaná Informační kancelář Blanka (informace o území a službách), MAS Moravský kras (projekty nových produktů CR, zvyšování kvalifikace obyvatel regionu v oblasti CR, propagace regionu), v minulosti to byl především mikroregion Spolek pro rozvoj venkova Moravský kras (informační střediska, značení cyklostezek). Největší atrakce cestovního ruchu - veřejnosti přístupné jeskyně jsou provozované příspěvkovou organizací Ministerstva životního prostředí, Správou jeskyní ČR. Tato organizace s rozsáhlým personálním zázemím, která je jedním ze dvou největších příjemců finančních prostředků z cestovního ruchu v regionu, provozuje centrální rezervační systém vstupenek do jeskyní a provádí vlastní marketing zaměřený na přístupné jeskyně. Ostatní

poskytovatelé služeb v cestovním ruchu při vlastních marketingových aktivitách přirozeně zdůrazňují jednotlivé atraktivitu území, zejména jeskyně. Nejvýznamnějšími podnikatelskými subjekty v oblasti cestovního ruchu v území jsou Společnost pro Moravský kras a.s., Olšovec spol. s. r. o. a Hotel Sladovna. V roce 2015 zahájí činnost nový subjekt, Dům přírody Moravského krasu o.p.s., který má rovněž ambice realizovat část činností destinačního managementu. Obce podporují cestovní ruch na svém území vlastními silami.

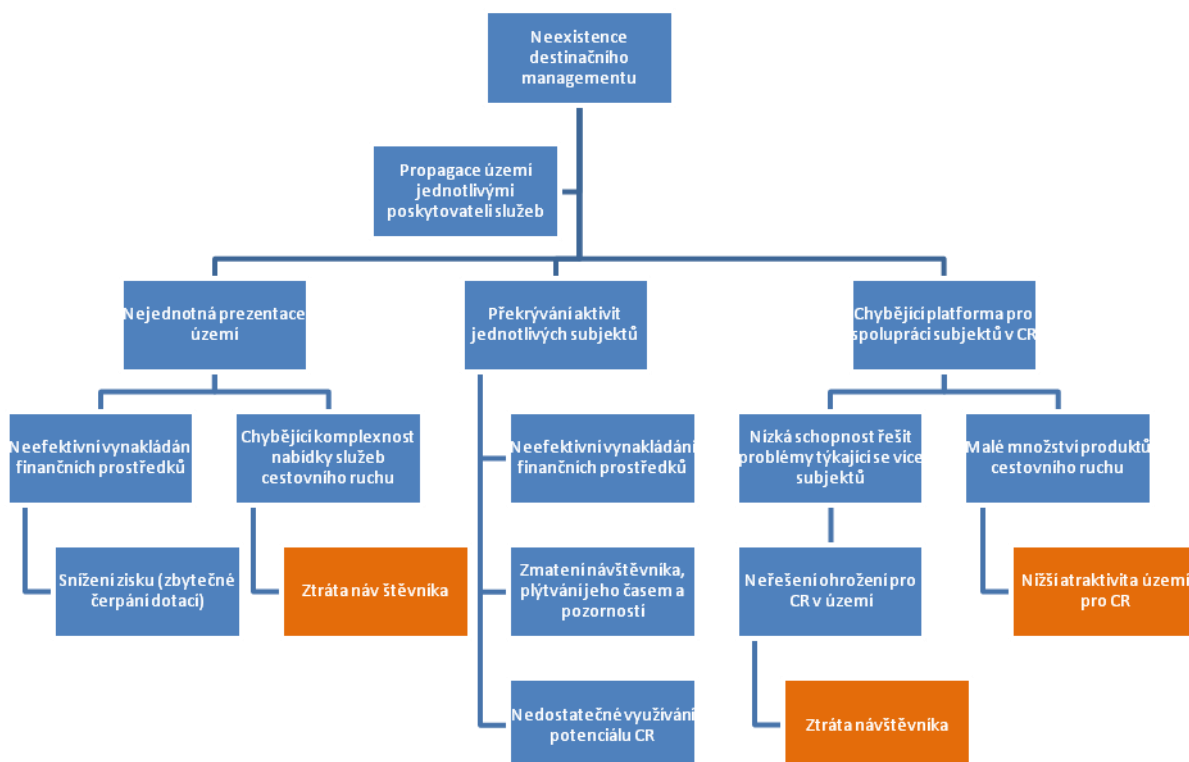
Současná situace je výsledkem historického vývoje, jehož kořeny sahají až k počátkům zpřístupňování jeskyní pro veřejnost. Z novějších událostí je potřeba zmínit boj o existenci a provoz návštěvnického střediska (Domu přírody Moravského krasu) probíhající v poslední dekádě. Základními atributy současné situace jsou nedůvěra a z ní vyplývající malá vůle ke spolupráci mezi částí výše zmíněných klíčových aktérů. K úplnosti výčtu aktérů je potřeba doplnit i Správu CHKO Moravský kras.

Jsme přesvědčeni, že právě institucionální zastřešení destinačního managementu, na kterém budou rovnoprávně participovat všechny významné subjekty cestovního ruchu, může přinést pozitivní výsledky nejenom ve zvýšení počtu a spokojenosti návštěvníků, při zachování podmínek ochrany přírody, ale i průlom ve spolupráci mezi podnikateli, obcemi, sdruženími a resortními organizacemi Ministerstva životního prostředí.

Důsledky neřešení problému

Na území ORP Blansko se v současnosti dokončují tři velké projekty infrastruktury cestovního ruchu. V rámci největšího z nich – Dům přírody Moravského krasu (86 mil. Kč) vzniká další instituce zabývající se cestovním ruchem na území ORP. Pokud se nepodaří zastřešit destinační management území, jenom se rozšíří stávající mnohakolejnost. Prolongování stávajícího stavu může vést ke dvěma důsledkům:

- a) Snižování zisku z oblasti cestovního ruchu. Stávající praxe, získávání návštěvníků území jednotlivými aktéry cestovního ruchu po vlastní linii, vede k vysokým nákladům na marketing a snižování čistého zisku z cestovního ruchu. Podobně v oblasti interpretace přírodního a kulturního dědictví je dublování informací (například stavba informačních tabulí od různých subjektů, které však pojednávají o tomtéž) nákladově neefektivní, zužující pohled návštěvníka na území a působící nejenom matoucím dojmem, ale i plýtvající cennou komoditou – časem a pozorností návštěvníka.
- b) Ztráta návštěvníka. Jednotliví aktéři cestovního ruchu nedokáží nabídnout návštěvníkovi komplexní pohled na atraktivitu a služby v území, který ovšem návštěvník vyžaduje. Území tak nemůže z dlouhodobého hlediska obstát v konkurenci regionů s efektivním a cíleným marketingem destinace a jejím managementem.

Obr. 17 Strom problémů – Cestovní ruch I

PROBLÉMOVÝ OKRUH II: Bariéry pro rozvoj specifických forem cestovního ruchu

Stávající situace a příčiny problému

Bytí patří Moravský kras k předním destinacím cestovního ruchu v ČR, je pro řadu, pravděpodobně většinu, návštěvníků, přesná čísla bohužel nemáme k dispozici, pouze několikahodinovou zastávkou spojenou s prohlídkou jeskyní. Relativně vysoká návštěvnost území je proto pouze zdánlivá a je omezena na několik míst, která jsou prostorově izolována od sídel ORP a tím i od poskytovatelů dalších služeb. Hlavními příčinami tohoto stavu jsou jednak externí obrázek Moravského krasu, ve kterém je území synonymizováno s několika veřejnosti přístupnými jeskyněmi, a dále nedostatečné rozvinutí dalších forem cestovního ruchu.

Snaha o prodloužení doby pobytu by měla být vedena dvěma směry. Jednak je to destinační management, který bude lákat návštěvníky nejenom na hlavní atrakce, ale spolu s nimi představí pestřejší obrázek Moravského krasu (viz problémový okruh 1) a dále existence služeb a infrastruktury, které budou tento pestřejší obrázek vytvářet.

Rádi bychom zdůraznili, že v problémovém okruhu nejde o vytváření nových atrakcí cestovního ruchu. Jde o nalezení bariér, které brání rozvoji v současnosti existujících atraktivit a služeb. Příkladem může být nalezení vhodnějšího trasování cyklostezek, stanovení pravidel pro komerční speleologii, zvýšení atraktivity běžkařských terénů ve vrcholových partiích Dražanské vrchoviny, uspokojení

zájemců o vodní sporty, náměty na krátké procházky pro méně zdatné návštěvníky, rozvoj průvodcovské činnosti, archeoturistiky, gastroturistiky apod.

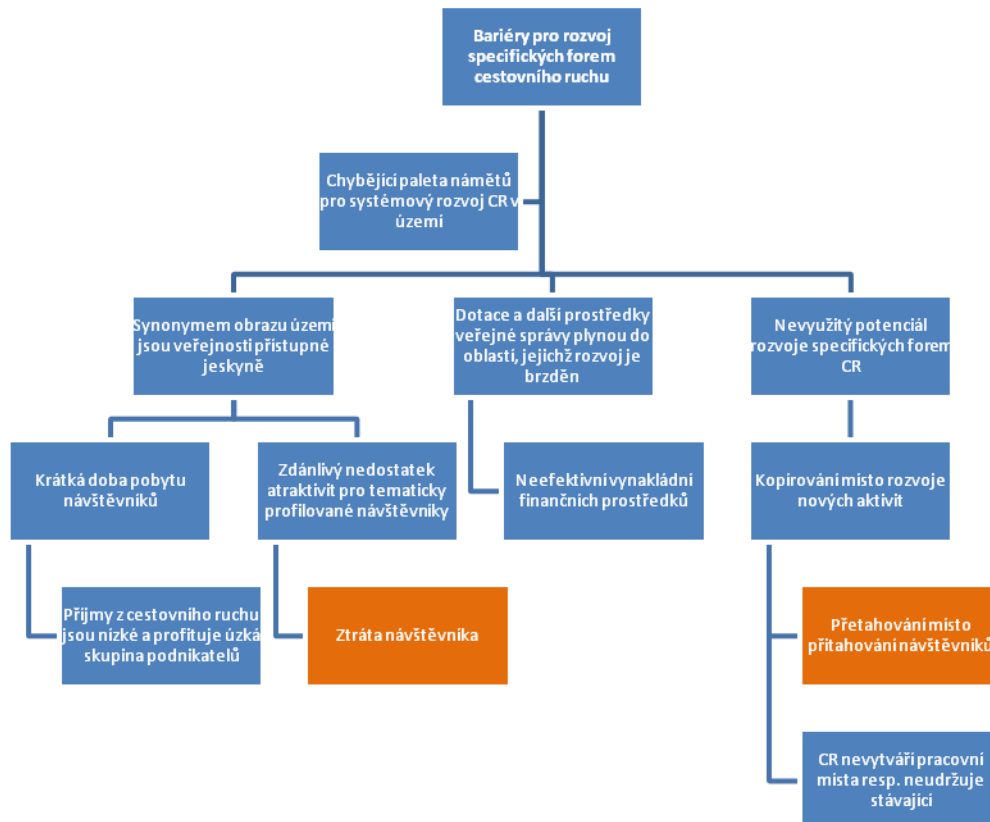
Cílem tohoto problémového okruhu je jednak identifikace potenciálu jednotlivých specifických forem cestovního ruchu a společné hledání bariér jejich rozvoje. S tím souvisí i nalezení partnerů s podobným zájmem. Jedná se o důležité první kroky dlouhé cesty a je zřejmé, že v rámci projektu meziobecní spolupráce budou jednotlivé oblasti rozvinuty nestejně.

Důsledky neřešení problému

Z analytické části vyplývá klesající počet návštěvníků hlavní turistické atrakce oblasti – veřejnosti přístupných jeskyní. Lze předpokládat, že i v budoucnu se bude zájem návštěvníků diverzifikovat a schopnost reagovat na tento trend bude rozhodovat o úspěchu či neúspěchu destinace cestovního ruchu.

Jednostranné zaměření cestovního ruchu oblasti vede k jeho zranitelnosti, respektive vysoké citlivosti na rozhodnutí týkající se hlavní atraktivity.

Je potřeba mít na paměti, že řadu bariér nelze odstranit jedním poskytovatelem služeb CR nebo na úrovni místní samosprávy. Je k tomu potřeba spolupráce více subjektů. Některé bariéry mohou být pouze zdánlivé nebo naopak natolik významné (ochrana přírody či kulturního dědictví), že by bylo sebezáhubné je překonávat.

Obr. 18 Strom problémů – Cestovní ruch II

6.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Neexistence destinačního managementu
Cíl 1.1	Vytvoření institucionálního a finančního rámce destinačního managementu
Popis cíle	Na území ORP Blansko, stejně jako v turistické oblasti Moravský kras a okolí, které je ORP součástí, chybí instituce, která by se věnovala destinačnímu managementu. Existuje zde několik silných subjektů, z veřejné, podnikatelské a neziskové sféry, které se zabývají rozvojem cestovního ruchu v území. Současný stav vede k nejednotné prezentaci území, překrývání (až dublování) aktivit různých subjektů a nedostatečné spolupráci mezi aktéry v cestovním ruchu. Tito aktéři vynakládají značné prostředky (vlastní i veřejné) na propagaci svých služeb, výjimečně i na propagaci destinace. Z dlouhodobého hlediska se tak snižuje konkurenceschopnost destinace Moravský kras. Řešením situace je vytvoření instituce destinačního managementu. Tento proces však musí být veden velmi citlivě vzhledem k historickým vztahům v území a komplementárně k agendám jednotlivých aktérů cestovního ruchu.
Hlavní opatření	<p>A.1 Definice činností destinačního managementu</p> <ul style="list-style-type: none"> - zjištění příkladů dobré praxe; - definice specifických činností pro destinaci Moravský kras. <p>A.2 Finanční analýza zabezpečení destinačního managementu</p> <ul style="list-style-type: none"> - variantní vyčíslení nákladů na destinační management území dle rozsahu činnosti. <p>B.1 Shoda aktérů cestovního ruchu na potřebě destinačního managementu</p> <ul style="list-style-type: none"> - získání podpory co nejširšího spektra aktérů cestovního ruchu; - zpřesnění definice činností DM na základě podnětů aktérů CR. <p>B.2 Nalezení institucionálního nositele destinačního managementu</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytvoření platformy pro spolupráci aktérů cestovního ruchu; - jednání mezi institucemi, které by mohly být potenciálními nositeli destinačního managementu; - výběr/vznik instituce destinačního managementu; - smluvní specifikace vztahů mezi institucí destinačního managementu a aktéry cestovního ruchu. <p>C.1 Finanční rámec destinačního managementu</p> <ul style="list-style-type: none"> - zjištění možností veřejných podpor pro instituci destinačního managementu; - vyjednání podpory od lokálních aktérů cestovního ruchu; - smluvní zabezpečení podpory.

Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - existence instituce destinačního managementu; - smlouvy s aktéry cestovního ruchu; - zajištění finanční podpory z území.
Správce cíle	bude upřesněn

Problémový okruh 1	Neexistence destinačního managementu
Cíl 1.2	Zabezpečení fungování destinačního managementu
Popis cíle	Na území ORP Blansko, stejně jako v turistické oblasti Moravský kras a okolí, které je ORP součástí, chybí instituce, která by se věnovala destinačnímu managementu. Řešením situace je vytvoření instituce destinačního managementu. V Cíli 1.1 se vytváří institucionální a finanční rámec, Cíl 1.2 se věnuje zabezpečení fungování destinačního managementu.
Hlavní opatření	<p>A.1 Rozjezd činnosti agentury destinačního managementu</p> <ul style="list-style-type: none"> - získání zázemí pro činnost agentury destinačního managementu; - vytvoření řídicích a kontrolních orgánů; - definování střednědobých a krátkodobých cílů. <p>B.1 Systém informací o území</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytvoření funkčního systému získávání informací z území; - vytvoření informačních kanálů pro návštěvníky; - ověření účinnosti informačních kanálů. <p>B.2 Marketingová strategie destinace</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytvoření interpretačního plánu území; - vytvoření dosažitelné marketingové strategie destinace. <p>C.1 Zajištění financí pro fungování destinačního managementu</p> <ul style="list-style-type: none"> - získání dostupných veřejných projektů; - získání prostředků od aktérů cestovního ruchu.
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - strategické dokumenty destinačního managementu; - počet spravovaných informačních kanálů.
Správce cíle	bude upřesněn

Problémový okruh 2	Bariéry pro rozvoj specifických forem cestovního ruchu
Cíl 2.1	Identifikace hlavních bariér rozvoje specifických forem cestovního ruchu
Popis cíle	Moravský kras je jednou z hlavních destinací cestovního ruchu v ČR. Těžištěm atraktivity jsou veřejnosti přístupné jeskyně a řada (ne-li většina) návštěvníků po jejich zhlédnutí území opouští. Jednostranné zaměření cestovního ruchu oblasti vede k jeho zranitelnosti, respektive vysoké citlivosti na rozhodnutí týkající se hlavní atraktivity. Proto budou v rámci Cíle 2.1 zkoumány možnosti rozvoje dalších forem cestovního ruchu. Nejde o tvorbu nových produktů, ale identifikace bariér (legislativních, infrastrukturních), které brání rozvoji specifických oblastí cestovního ruchu (archeoturistika, cykloturistika, gastroturistika, skalní lezení, speleologie), nejrelevantnější z těchto bariér budou odstraněny v rámci Cíle 2.2. Může se jednat o bariéry v oblasti legislativní na místní úrovni (CHKO), infrastrukturní či v oblasti doplňkových služeb.
Hlavní opatření	<p>A.1 Analýza specifických oblastí cestovního ruchu</p> <ul style="list-style-type: none"> - definice relevantních specifických oblastí cestovního ruchu; - vyhledání partnerů z těchto oblastí: zájmová sdružení, (např. Český horolezecký svaz, Klub českých turistů, Centrum dopravního výzkumu), podnikatelé, sponzoři atp. <p>A.2 Zjištění bariér</p> <ul style="list-style-type: none"> - zjištění hlavních bariér pro rozvoj jednotlivých oblastí cestovního ruchu: expertně, fokusní skupiny, šetření. <p>B.1 Analýza nákladů a výnosů</p> <ul style="list-style-type: none"> - cost-benefit analýza odstranění bariér pro rozvoj specifických oblastí cestovního ruchu. <p>C.1 Vytvoření zázemí pro realizaci projektů</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvorba pracovních skupin k jednotlivým oblastem cestovního ruchu se zastoupením externích zájmových skupin; - rozpracování jednotlivých projektů do akčních plánů.
Název indikátorů k hodnocení cíle	- počet identifikovaných bariér specifických forem cestovního ruchu.
Správce cíle	bude upřesněn

Problémový okruh 2	Bariéry pro rozvoj specifických forem cestovního ruchu
Cíl 2.2	Odstranění vybraných bariér pro rozvoj specifických forem cestovního ruchu
Popis cíle	Moravský kras je jednou z hlavních destinací cestovního ruchu v ČR. Těžištěm atraktivity jsou veřejnosti přístupné jeskyně a řada (ne-li většina) návštěvníků po jejich zhlédnutí území opouští. Jednostranné zaměření cestovního ruchu oblasti vede k jeho zranitelnosti, respektive vysoké citlivosti na rozhodnutí týkající se hlavní atraktivity. V rámci Cíle 2.2. budou odstraňovány bariéry pro rozvoj jednotlivých specifických forem cestovního ruchu definované v Cíli 2.1. Může se jednat o bariéry v oblasti legislativní na místní úrovni (CHKO) či národní úrovni, infrastrukturní či v oblasti doplňkových služeb. Dojde tak k rozvoji širšího spektra oblastí cestovního ruchu.
Hlavní opatření	<p>A.1 Výběr projektů k vyřešení</p> <ul style="list-style-type: none"> - stanovení kritérií pro výběr projektů (např. nákladová efektivita, doložený přínos, existence zdrojů financování); - výběr projektů k další realizaci formou meziobecní spolupráce. <p>B.1 Zajištění financí</p> <ul style="list-style-type: none"> - zabezpečení prostředků na realizaci projektů z externích či vnitřních zdrojů (pokud budou vyžadovány). <p>B.2 Realizace projektů</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizace nejméně 3 projektů odstraňování bariér pro specifické oblasti cestovního ruchu; <p>C.1 Vyhodnocení a plánování</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhodnocení úspěšnosti realizovaných projektů; - plánování rozvoje specifických oblastí cestovního ruchu na další období.
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> - počet realizovaných projektů k odstranění bariér, - počet partnerů zapojených do projektů.
Správce cíle	bude upřesněn

6.2.4. Indikátory

Problémový okruh/Cíl	Problémový okruh 1: Neexistence destinačního managementu		
Číslo indikátoru	1.		
Název indikátoru	Existence instituce destinačního managementu		
Měrná jednotka	ano/ne		
Správce měřítka	Michal Medek		
Roky	2013	2017	2020
Plán	ne	ano	ano
Skutečnost	ne	ano	ano
Popis měřítka:	Indikátor sleduje existenci instituce destinačního managementu. Existencí se rozumí fyzická existence instituce (IČO) a fungování v rozsahu: existence orgánů instituce (např. správní rada, valná hromada), existence vlastního rozpočtu a minimálně jeden zaměstnanec.		
Metodika a výpočet:	Zjištění: IČO instituce, existence správních orgánů a jejich fungování v souladu se statutem instituce, existence pracovněprávního vztahu.		
Zdroj čerpání dat:	Veřejné rejstříky (IČO), interní dokumenty instituce destinačního managementu.		

Problémový okruh/Cíl	Cíl 1.1: Vytvoření institucionálního a finančního rámce destinačního managementu		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	Smlouvy s aktéry cestovního ruchu		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Michal Medek		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	10	20
Skutečnost	0	10	20
Popis měřítka:	Indikátor operacionalizuje podporu a udržitelnost instituce destinačního managementu v území. Předpokládá se, že instituce bude zastupovat zájmy aktérů cestovního ruchu v území na základě smluvních vztahů, ze kterých mohou, avšak nemusí, vyplývat finanční závazky.		
Metodika a výpočet:	Počet aktuálně platných smluv instituce destinačního managementu s aktéry cestovního ruchu v území, které se týkají poskytování služeb destinačního managementu.		
Zdroj čerpání dat:	Nebude-li se jednat o veřejné údaje, bude zdrojem dat interní agenda instituce destinačního managementu.		

Problémový okruh/Cíl	Cíl 1.1: Vytvoření institucionálního a finančního rámce destinačního managementu		
Číslo indikátoru	1.1.2		
Název indikátoru	Zajištění finanční podpory z území		
Měrná jednotka	podíl		
Správce měřítka	Michal Medek		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	60%	75%
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	Indikátor představuje finanční udržitelnost instituce destinačního managementu. Vyjadřuje podíl příspěvků do rozpočtu instituce na oblast destinačního managementu poskytnutou od aktérů cestovního ruchu v území. Větší míra podpory vyjadřuje provázanost instituce s územím a zajištění finanční stability.		
Metodika a výpočet:	Podíl příspěvků a plateb za služby od aktérů cestovního ruchu v území. Po ustanovení instituce a stanovení plánu a rozsahu její činnosti by bylo vhodnější formulovat indikátor v absolutních číslech, protože relativní podíl je výrazně ovlivnitelný intervenujícími proměnnými, například v podobě získání jednorázových dotací, jejichž využití je žádoucí.		
Zdroj čerpání dat:	Rozpočet instituce destinačního managementu		

Problémový okruh/Cíl	Cíl 1.2: Zabezpečení fungování destinačního managementu		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	Strategické dokumenty destinačního managementu		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Michal Medek		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	1	2
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	Indikátor sleduje kvalitu destinačního managementu. Vytvoření strategických dokumentů, na základě kterých je management prováděn je známkou kvality. Může se jednat o marketingový plán území, interpretační plán, strategický plán činnosti instituce destinačního managementu.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru bude zjišťována počtem existujících platných strategických dokumentů. Zjištění relevance dokumentů bude probíhat expertně.		
Zdroj čerpání dat:	Nebudou-li data dostupná veřejně (internet), bude jako zdroj informací sloužit agenda instituce destinačního managementu.		

Problémový okruh/Cíl	Cíl 1.2: Zabezpečení fungování destinačního managementu		
Číslo indikátoru	1.2.2		
Název indikátoru	Počet spravovaných informačních kanálů		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Michal Medek		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	3	5
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	Indikátor představuje informační kanály používané institucí destinačního managementu k marketingu území. Operacionalizují rozsah činnosti instituce destinačního managementu.		
Metodika a výpočet:	Informační kanály spravované institucí destinačního managementu, např. internetový portál, tiskoviny, prezentace na veletrzích, publikace, SW aplikace. Indikátor zachycuje aktuálně dostupné a aktualizované informační kanály.		
Zdroj čerpání dat:	Veřejně přístupné materiály instituce destinačního managementu, expertní analýza.		

Problémový okruh/Cíl	Problémový okruh 2: Bariéry pro rozvoj specifických forem cestovního ruchu		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	Počet realizovaných projektů k odstranění bariér		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Michal Medek		
Roky	2013	2017	2020
Plán	 	1	3
Skutečnost	0	 	
Popis měřítka:	V rámci řešení tohoto problémového okruhu budou identifikovány hlavní bariéry pro rozvoj specifických forem cestovního ruchu. Budou zpracovány projekty na jejich odstranění, část projektů bude realizována. Indikátor zachycuje právě počet těchto realizovaných projektů.		
Metodika a výpočet:	Indikátor bude měřen proti dokumentu, který identifikuje bariéry v cestovním ruchu. Jejich odstranění může probíhat z nejrůznějších zdrojů, důležitá je shoda s plánovacím dokumentem.		
Zdroj čerpání dat:	Expertní sledování realizovaných projektů.		

Problémový okruh/Cíl	Cíl 2.1: Identifikace hlavních bariér rozvoje specifických forem cestovního ruchu		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	Počet identifikovaných bariér specifických forem cestovního ruchu		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Michal Medek		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	5	5
Skutečnost	0	5	5
Popis měřítka:	V rámci řešení tohoto problémového okruhu budou identifikovány hlavní bariéry pro rozvoj specifických forem cestovního ruchu. Indikátor sleduje počet těchto bariér, které se stanou základem pro zpracování projektů na jejich odstranění.		
Metodika a výpočet:	Indikátor bude měřen proti dokumentu, který identifikuje bariéry v cestovním ruchu, včetně návrhů na jejich odstranění.		
Zdroj čerpání dat:	Dokument, ve který vyústí analytický proces.		

Problémový okruh/Cíl	Cíl 2.2: Odstranění vybraných bariér pro rozvoj specifických forem cestovního ruchu		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	Počet partnerů zapojených do projektů		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Michal Medek		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	5	15
Skutečnost	0	5	15
Popis měřítka:	V rámci řešení tohoto problémového okruhu budou identifikovány hlavní bariéry pro rozvoj specifických forem cestovního ruchu, které budou následně odstraňovány. Bude se jednat o problémy, které je možné odstranit pouze spoluprací několika obcí a zapojením externích partnerů na úrovni oborových zájmových sdružení. Indikátor hodnotí komplexnost realizace projektů.		
Metodika a výpočet:	Indikátor bude měřen expertně na základě realizovaných projektů. Za zapojení se považuje oficiální smluvní vztah či písemný závazek.		
Zdroj čerpání dat:	Expertní zhodnocení projektů.		

6.3. Pravidla pro řízení strategie

6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídicí skupiny

Pozn.: Řídící skupina nebyla dosud ustanovena.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přiblížování se stanovenému cíli.

Správci cílů

Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Vytvoření institucionálního a finančního rámce destinačního managementu	
1.2	Zabezpečení fungování destinačního managementu	
2.1	Identifikace hlavních bariér rozvoje specifických forem cestovního ruchu	
2.2	Odstranění vybraných bariér pro rozvoj specifických forem cestovního ruchu	

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Existence instituce destinačního managementu	Michal Medek
1.1.1	Smlouvy s aktéry cestovního ruchu	Michal Medek
1.1.2	Zajištění finanční podpory z území	Michal Medek
1.2.1	Strategické dokumenty destinačního managementu	Michal Medek
1.2.2	Počet spravovaných informačních kanálů	Michal Medek
2.1	Počet realizovaných projektů k odstranění bariér	Michal Medek
2.1.1	Počet identifikovaných bariér specifických forem cestovního ruchu	Michal Medek
2.2.1	Počet partnerů zapojených do projektů	Michal Medek

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 6.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■												
Realizace					■									
Vyhodnocení									■					
Akční plán na r. 2017														
Příprava						■								
Realizace									■					
Vyhodnocení													■	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4. Závěr, postup zpracování a kontakty

6.4.1. Shrnutí

Území ORP Blansko leží v turistické oblasti Moravský kras a okolí, podstatná část území ORP vytváří jádrovou část této turistické oblasti. Jedná se o jednu z předních destinací cestovního ruchu v České republice. Většina návštěvnosti je soustředěna do pěti veřejnosti přístupných jeskyní a má výrazný sezónní charakter. V území působí řada aktérů cestovního ruchu, kteří ovšem vzájemně aktivity nekoordinují. Absence destinačního managementu vede k neefektivnímu duplikování aktivit v poskytování služeb i propagaci a nepřehlednosti pro návštěvníka.

V rámci strategického plánování byly identifikovány dva hlavní cíle pro rozvoj cestovního ruchu v území – zřízení instituce destinačního managementu a odstraňování bariér, které brání rozvoji pestřejší palety forem cestovního ruchu v území.

Ze strany místních samospráv panuje shoda na tom, že jako instituce destinačního managementu by měla působit některá z organizací již v území působících. V rámci práce jsou identifikovány 3 potenciální instituce. V případě bariér pro rozvoj specifických forem cestovního ruchu je vhodné kromě místních samospráv do procesu realizace zapojit i oborové a zájmové organizace (Český horolezecký svaz, Klub turistů, Centrum dopravního výzkumu aj.).

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Práce na tvorbě strategie ve volitelném tématu cestovní ruch byly zahájeny později než v případě ostatních témat, prakticky až v červenci a srpnu 2014. Část analytiky volitelného tématu cestovní ruch vychází z fokusní skupiny zástupců místních samospráv a některých dalších institucí, další část byla vytvořena expertně za přispění města Blanska a Správy jeskyní ČR. Od července 2014 bylo téma cestovní ruch součástí setkání zástupců místních samospráv v rámci projektu meziobecní spolupráce. Zástupce samospráv byli průběžně seznamováni se závěry analytické části a podíleli se na formulování cílů a problémových okruhů. Do tématu byli uvedeni i nově zvolení zástupci místních samospráv. S prací byli seznámeni i zástupci dalších významných institucí cestovního ruchu působících v území: Dům přírody Moravského krasu o.p.s., Správa jeskyní ČR, Společnost pro Moravský kras a.s., Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny. Někteří zástupci dokument i aktivně připomínkovali.

Celkově lze konstatovat, že závěry z oblasti cestovní ruch formulují dlouhodobě pociťovanou potřebu regionu. Protože území ORP leží z větší části v přední destinaci cestovního ruchu, který je zde významným zdrojem příjmů a dotýká se řady aktérů z různých institucí, je zároveň účastníkům projektu zřejmé, že zejména zřízení a etablování instituce destinačního managementu bude velmi náročným úkolem. Jiná cesta k rozvoji cestovního ruchu v území, nežli prohloubením spolupráce na platformě destinačního managementu a se specifickými zájmovými skupinami, však během plánovacího procesu nalezena nebyla.

6.4.3. Kontakty, autoři strategie a zúčastněné strany

Jméno a příjmení	Role	Telefon	E-mail	Ostatní
Mgr. et Mgr. Michal Medek	zpracovatel oblasti cestovní ruch	+420 604 863 167	michal@medek.us	www.michalmedek.cz
Mgr. Jiří Kučera	vedoucí odboru kanceláře tajemníka MěÚ Blansko	+420 725 112 483	kucera@blansko.cz	poskytování datových zdrojů, připomínkování
Ing. Miroslav Chlápek	ředitel Dům přírody Moravského krasu	+420 607 054 112	m.chlapek@seznam.cz	připomínkování oblasti CR
Ing. Jozef Jančo	MAS Moravský kras	+420 739 042 933	masmk@seznam.cz	připomínkování oblasti CR
Miloslav Novotný	Starosta Obce Vavřinec	+420 725 116 593	starosta@vavrinec.cz	připomínkování oblasti CR
František Novotný	Starosta Městysse Křtiny	+420 602 581 375	starosta@krtiny.cz	připomínkování oblasti CR
Ing. Petr Revenda	MAS Moravský kras	+420 603 268 562	masmk@seznam.cz	připomínkování oblasti CR

6.5. Přílohy

Příloha 1 Sumarizace závěrů relevantních studií o návštěvnících území

Příloha 2 Seznam přírodních atraktivit území

Příloha 3 Seznam nemovitých kulturních památek území

7. Závěr, kontakty

Strategie území správního obvodu ORP Blansko v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu vznikla v období v roce 2014 a 2015 v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Při zpracování strategie byl kladen důraz taktéž na posílení meziobecní spolupráce (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správního obvodu obce s rozšířenou působností města Blanska.

Výsledkem zkoumané oblasti školství v ORP Blansko je potvrzení, že oblast školství v tomto regionu nemá, jako celek, zásadní systémové problémy. Pokud zde přetrvávají nedostatky, mají převážně lokální charakter, a jsou v zásadě řešitelné užší vzájemnou spoluprací mezi sousedními obcemi popřípadě aktivnějším a kreativním přístupem pedagogů, zástupců obecních samospráv, spolků i neziskového sektoru. Město Blansko zase velmi operativně reagovalo na zvyšující se počet dětí předškolního a mladšího školního věku navýšením kapacity školních družin i mateřských škol v Blansku formou vyjednání výjimky Jihomoravského kraje. Přesto lze ve školství na Blanensku rozpoznat určité slabiny, na něž podrobněji poukazují výše zpracované problémové okruhy: nedostatek financí a nedostatečná spolupráce subjektů v oblasti školství.

Problematika zpracované oblasti sociální služby je v části území SO ORP Blansko poměrně dobře monitorována a usměrňována především na úrovni Odboru Sociálních věcí města Blanska za přispění komunitního plánování sociálních služeb ve městě Blansku. Tyto činnosti pomáhají vybalancovat nabídku SAS k současné poptávce vzhledem k finančním možnostem. Přes tuto snahu a s přihlédnutím k demografickému vývoji je potřeba věnovat pozornost zvyšujícím se potřebám seniorů, především k některým specifickým potřebám (mozková onemocnění, Alzheimerova choroba, demence), ale také k potřebám zdravotně postiženým. Pro zvládnutí růstu potřeb při omezených zdrojích je vhodné využít meziobecní spolupráci a zahrnout do komunitního plánování celé území SO ORP Blansko, pokusit se navázat užší spolupráci i se sousedními ORP, především pro řešení specifických potřeb v této oblasti. V neposlední řadě bude vhodné věnovat pozornost osvětě veřejnosti i místních aktérů, podporovat moderní deinstitucionalizaci služeb s prioritou na kvalitní profesionální terénní službu a prevenci negativních sociálních jevů.

Území ORP Blansko je charakteristické převážně venkovským charakterem, což se významně odráží ve vybavenosti území a v celkovém přístupu k odpadovému hospodářství. V ORP Blansko chybí většina zařízení pro nakládání s odpady, s výjimkou jedné kompostárny a jedné skládky odpadu. I když se tento stav významně odráží v nákladech na odpadové hospodářství obcí, velkou výhodou je blízkost plně vybaveného města Brna. V území ORP Blansko je dále dostatečný počet sběrných dvorů odpadu. Obce jsou dobře vybaveny nádobami na separovaný sběr skla a plastů. V oblasti třídění odpadu jsou v území rezervy, chybí nádoby na separovaný sběr některých složek. Samotnou otázkou je komplexní nakládání s biologicky rozložitelným odpadem, které má ještě značné rezervy. Obce na území ORP Blansko by v rámci řízení a rozhodování odpadového hospodářství měly myslet na povinnost zajistit oddělený sběr biologicky rozložitelného odpadu (od 1. 4. 2015), plánovaný zákaz skládkování (od roku 2024) a také cíle POH ČR, mimo jiné maximální využití odpadů jako náhrady primárních přírodních zdrojů.

Území ORP Blansko leží v turistické oblasti Moravský kras a okolí. Jedná se o jednu z předních destinací cestovního ruchu v České republice. Většina návštěvnosti je soustředěna do pěti veřejnosti

přístupných jeskyní a má výrazný sezónní charakter. V území působí řada aktérů cestovního ruchu, kteří ovšem vzájemně aktivity nekoordinují. Absence destinačního managementu vede k neefektivnímu duplikování aktivit v poskytování služeb i propagaci a nepřehlednosti pro návštěvníka. V rámci strategického plánování byly identifikovány dva hlavní cíle pro rozvoj cestovního ruchu v území – zřízení instituce destinačního managementu a odstraňování bariér, které brání rozvoji pestřejší palety forem cestovního ruchu v území. Ze strany místních samospráv panuje shoda na tom, že jako instituce destinačního managementu by měla působit některá z organizací již v území působících. V případě bariér pro rozvoj specifických forem cestovního ruchu je vhodné kromě místních samospráv do procesu realizace zapojit i oborové a zájmové organizace (Český horolezecký svaz, Klub turistů, Centrum dopravního výzkumu aj.).

7.1.1. Kontakty, autoři strategie a zúčastněné strany

Strategie byla zpracována řešitelským týmem projektu pro dané území ve složení:

Ing. Petr Revenda, masmk@seznam.cz

Ing. Simona Klára Kučerová, masmk@seznam.cz

Ing. Jozef Jančo, masmk@seznam.cz

Ing. Michaela Pokorná, Ph.D., masmk@seznam.cz

Mgr. et Mgr. Michal Medek, michal.medek@kapraluvmlyn.cz

Zvláštní dík pak patří nejaktivnějším obcím a starostům:

Za město Blansko, www.blansko.cz starostovi Mgr. Ivo Polákovi a místostarostova Ing. Jiřímu Crhovi, a také vedoucí odboru školství Mgr. et Mgr. Petře Skotákové.

Za město Rájec-Jestřebí, www.rajec-jestrebi.cz, starostovi Ing. Pavlovi Peroutovi a místostarostce Mgr. Romaně Synakiewiczové.

Za městys Křtiny www.krtiny.cz starostovi Františku Novotnému.

Za obec Kotvrdovice www.kotvrdovice.cz starostovi Ing. Aloisu Kuncovi.

Za obec Vavřinec www.vavrinec.cz starostovi Miloslavovi Novotnému.

8. Přílohy

8.1 Seznam tabulek v textu

Tab. 1 Základní informace o strategii	6
Tab. 2 Obce správního obvodu dle abecedního pořadí	7
Tab. 3 Relevantní významné strategické dokumenty	10
Tab. 4 Charakteristika území ORP	14
Tab. 5 Demografický vývoj obyvatel v území ORP	15
Tab. 6 Stručná charakteristika školství v území ORP	17
Tab. 7 Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP	18
Tab. 8 Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území ORP	19
Tab. 9 Ekonomická aktivita obyvatel území ORP	21
Tab. 10 Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání	21
Tab. 11 Charakteristika domácností	21
Tab. 12 Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP	22
Tab. 13 Charakteristika trhu práce v území ORP	22
Tab. 14 Územní a strategické plánování	26
Tab. 15 Popis klíčových aktérů	28
Tab. 16 SWOT analýza	29
Tab. 17 Přehled předškolního a základního vzdělávání na území ORP Blansko – školní rok 2012/2013	33
Tab. 18 Soukromá zařízení v jednotlivých obcích ORP (akreditované instituce)	35
Tab. 19 Pracovníci ve školství ORP Blansko v institucích zřizovaných obcemi	36
Tab. 20 Počet ZŠ za ORP Blansko	37
Tab. 21 Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP Blansko	37
Tab. 22 ZŠ zřizované obcemi	38
Tab. 23 Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP	39
Tab. 24 Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP	40
Tab. 25 početních stavů škol (žáci, učitelé)	41
Tab. 26 Popis ZŠ v ORP za školní rok 2012/2013	41
Tab. 27 MŠ zřizované obcí	43
Tab. 28 Soukromá zařízení pečující o děti předškolního věku na území ORP Blansko (bez zápisu v rejstříku škol a školských zařízení)	44
Tab. 29 Popis MŠ v ORP v školním roce 2012/2013	45
Tab. 30 Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP Blansko	46
Tab. 31 Školní družiny a školní kluby v ORP	47
Tab. 32 Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP	47
Tab. 33 Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP	48
Tab. 34 Střediska volného času na území ORP	48
Tab. 35 Údaje o pracovnících SVC v ORP	48
Tab. 36 Školní jídelny zřizované obcemi v ORP	49
Tab. 37 Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP v roce 2012	50
Tab. 38 Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi v KČ	50

Tab. 39 Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP (v Kč).....	50
Tab. 40 Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP	51
Tab. 41 Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP v roce 2013.....	52
Tab. 42 Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP týkající se škol a školských zařízení do roku 2023	53
Tab. 43 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP.....	93
Tab. 44 Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP).....	94
Tab. 45 Zařízení sociálních služeb se sídlem působících v rámci ORP (sídlo mimo ORP)	94
Tab. 46 Počet jednotlivých typů sociálních služeb	95
Tab. 47 Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP).....	96
Tab. 48 Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele	97
Tab. 49 Počet sociálních služeb dle zřizovatele.....	98
Tab. 50 Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012	100
Tab. 51 Kapacita zařízení sociálních služeb	101
Tab. 52 Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012	102
Tab. 53 Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012.....	102
Tab. 54 Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012.....	103
Tab. 55 Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010, 2011 a 2012	103
Tab. 56 Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012	104
Tab. 57 Kompletní přehled kapacit zařízení poskytující sociální služby	108
Tab. 58 Sběrné dvory na území ORP, současný stav	139
Tab. 59 Sběrná místa na území ORP, současný stav	139
Tab. 60 Výkupny odpadů na území ORP, současný stav	140
Tab. 61 Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav	142
Tab. 62 Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP), současný stav	143
Tab. 63 Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav	144
Tab. 64 Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	144
Tab. 65 Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav.....	145
Tab. 66 Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav	146
Tab. 67 Koncová zařízení (spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného území ORP), současný stav.....	146
Tab. 68 Sklárky odpadů provozované na území ORP, současný stav	147
Tab. 69 Nejbližší sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	147
Tab. 70 Koncová zařízení (sklárky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP), současný stav.....	148
Tab. 71 Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a v blízkosti územní ORP, současný stav.....	149
Tab. 72 Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012	150

Tab. 73 Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012.....	151
Tab. 74 Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012	151
Tab. 75 Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce smíšeného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012.....	154
Tab. 76 Celková a měrná produkce komunálního a smíšeného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012	155
Tab. 77 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012.....	156
Tab. 78 Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytříděných odpadů), rok 2012	157
Tab. 79 Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012	157
Tab. 80 Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013.....	158
Tab. 81 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012:.....	159
Tab. 82 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012.....	159
Tab. 83 Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012	160
Tab. 84 Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP	162
Tab. 85 Analýza cílových (dotčených) skupin	163
Tab. 86 Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství)	165
Tab. 87 Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012.....	192
Tab. 88 Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně.....	194
Tab. 89 Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce smíšeného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012	198
Tab. 90 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012.....	200
Tab. 91 Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně	202
Tab. 92 Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012	208
Tab. 93 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012	210
Tab. 94 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se smíšeným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012	212
Tab. 95 Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012	215
Tab. 96 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012.....	217
Tab. 97 Přehled veřejnosti přístupných jeskyní v Moravském krasu	226
Tab. 98 Informační střediska Spolku pro obnovu venkova Moravský kras	229
Tab. 99 Přehled významných akcí cestovního ruchu v ORP Blansko.....	230
Tab. 100 Přehled rozhleden v ORP Blansko a nejbližším okolí.....	231
Tab. 101 Návštěvnost vybraných kulturních atraktivit	234
Tab. 102 Počty a velikosti ubytovacích kapacit v obcích ORP	235

Tab. 103 Standard ubytovacích zařízení v ORP a srovnání s dalšími územními celky	238
Tab. 104 Počet příjezdů hostů a přenocování v nejvýznamnějších ubytovacích střediscích ORP	238
Tab. 105 Počet příjezdů hostů na lůžko a roční obloženost	238
Tab. 106 Analýza externího obrazu území	240
Tab. 107 Výdaje obcí ORP Blansko, Paragraf 2143 Cestovní ruch.....	241
Tab. 108 Výdaje obcí ORP Blansko, Paragraf 3429 Zájmová činnost a rekreace	241
Tab. 109 Výdaje obcí ORP Blansko, Paragraf 3429 Zájmová činnost a rekreace	242
Tab. 110 Výdaje obcí ORP Blansko, Paragraf 3412 Sportovní zařízení v majetku obce	242

8.2 Seznam grafů v textu

Graf 1 Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012.....	16
Graf 2 Rozložení obyvatelstva v ORP Blansko v roce 2012 dle pohlaví.....	16
Graf 3 Vývoj počtu škol na území ORP Blansko od školního roku 2005/2006	33
Graf 4 Vývoj počtu pracovníků ve školství v ORP Blansko.....	36
Graf 5 Vývoj na ZŠ v ORP Blansko.....	38
Graf 6 Průměrný počet žáků na 1 třídu ZŠ	41
Graf 7 Vývoj v MŠ v ORP Blansko	43
Graf 8 Počet narozených dětí v ORP Blansko	46
Graf 9 Vývoj v družinách v ORP Blansko.....	47
Graf 10 Vývoj nákladů na školství v ORP Blansko.....	51
Graf 11 Dílčí výsledky dotazníkového šetření	60
Graf 12 Vývoj počtu dětí v MŠ a ZŠ v ORP Blansko	61
Graf 13 Využití dotací obcemi území ORP Blansko	63
Graf 14 Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP.....	133
Graf 15 Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP).....	133
Graf 16 Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP.....	133
Graf 17 Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP).....	134
Graf 18 Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele.....	134
Graf 19 Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele	134
Graf 20 Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením.....	135
Graf 21 Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012.....	135
Graf 22 Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP	135
Graf 23 Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008-2012	193
Graf 24 Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008-2012	199
Graf 25 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012.....	201
Graf 26 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012.....	207
Graf 27 Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008-2012.....	209
Graf 28 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění	211
Graf 29 Nakládání s KO na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO	214
Graf 30 Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008-2012	216

Graf 31 Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008-2012.....	219
Graf 32 Vývoj počtu návštěvníků jeskyní 2009-2013, logaritmické měřítko (data SJČR).....	232
Graf 33 Rozložení návštěvnosti během roku - průměrná návštěvnost v letech 2009-13 (data SJČR)	233
Graf 34 Počty zahraničních návštěvníků veřejnosti přístupných jeskyní v roce 2013 (data SJČR).....	233
Graf 35 Výdaje obcí ORP Blansko, Paragraf 2143 Cestovní ruch.....	241
Graf 36 Výdaje obcí ORP Blansko, Paragraf 3412 Sportovní zařízení v majetku obce	242

8.3 Seznam obrázků v textu

Obr. 1 Administrativní členění správního obvodu	13
Obr. 2 Kartogram poměr počtu obyvatel ke kapacitě MŠ v obcích ORP Blansko za rok 2013.....	34
Obr. 3 Kartogram poměr počtu obyvatel ke kapacitě ZŠ v obcích ORP Blansko za rok 2013	35
Obr. 4 Kartogram naplněnost kapacit ZŠ v obcích ORP Blansko za rok 2013	42
Obr. 5 Strom problémů - Školství I	69
Obr. 6 Strom problémů - Školství II	72
Obr. 7 Rozmístění sběrných dvorů na území ORP Blansko, stav k 31. 12. 2014	141
Obr. 8 Strom problémů - Odpadové hospodářství I.....	172
Obr. 9 Strom problémů - Odpadové hospodářství II.....	174
Obr. 10 Poloha území ORP Blansko v rámci center cestovního ruchu v ČR (Vystoupil et al, 2012:VI)	220
Obr. 11 Chybějící tangenciální spojení v zónách 232 a 240 (zdroj IDS JmK)	221
Obr. 12 Poloha ORP Blansko a MAS Moravský kras v rámci turistických oblastí ČR (zdroj Atlas krajiny ČR)	222
.....	
Obr. 13 Návštěvník z Itálie na dně propasti Macocha.....	234
Obr. 14 Prostorová distribuce ubytovacích zařízení a jejich kapacit na území ORP Blansko.....	236
Obr. 15 Charakter a počet ubytovacích zařízení v ORP Blansko	237
Obr. 16 Podíl objektů druhého bydlení (Atlas krajiny ČR).....	239
Obr. 17 Strom problémů – Cestovní ruch I	256
Obr. 18 Strom problémů – Cestovní ruch II	257

8.4 Bibliografie

Atlas krajiny České republiky: Landscape atlas of the Czech Republic. Praha: Ministerstvo životního prostředí České republiky, 2009

BABBIE, E. (1986) *The Practice of Social Research*, 4th edn. Belmont, CA: Wadsworth Publishing Co.

KŘIVÁNEK, L (2006) *Turistická oblast Moravský kras a okolí - hodnocení její turistické nabídky.* Bachelářská práce. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko správní fakulta, Katedra regionální ekonomie a správy

MEDEK, M. (2004) *Prvky paměti krajiny Dražanské vrchoviny.* Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Katedra environmentalistiky

MEDEK, M. (2010) *Interpretační plán severní části Moravského krasu.* Praha: AOPK ČR

MORTIER, O. (2005) *Rapport de Stage Rychta Krásensko*. Nепublikovaná práce. Grenoble: Université Joseph Fourier

POLÁŠKOVÁ, A. (2014) *Pomozte vrátit jedovnický rybník Olšovec zpátky lidem*. Nепublikovaná prezentace. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové.

TIHELKOVÁ, I. (2009) *Názor návštěvníků Moravského krasu na služby a Dům přírody*. Nепublikovaná práce. Blansko: Správa CHKO Moravský kras

VESELÁ, M. (2014) *Analýza spokojenosti návštěvníků Moravského krasu*. Bakalářská práce. Jindřichův Hradec: VŠE v Praze, Fakulta managementu, Katedra managementu

VYSTOUPIL, J., HOLEŠINSKÁ, A., ŠAUER, M. (2007) *Destinační management a vytváření produktů v cestovním ruchu*. Praha: Thema

VYSTOUPIL, J., ŠAUER, M., HOLEŠINSKÁ, A., REPÍK (2012) *O. Koncepce státní politiky cestovního ruchu na období 2014–2020 – analytická část*. Brno: ESF MU